

33279

T. C.

İstanbul Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Deontoloji Anabilim Dalı ve
Tıp Tarihi Bilim Dalı
Danışman: Prof. Dr. Nil SARI

ARAP HARFLERİ İLE TÜRKÇE BASILMIŞ TIBBİ SÜRELİ YAYINLARIN
İNCELENMESİ VE İSTANBUL KÜTÜPHANELERİ TIBBİ SÜRELİ YAYINLAR
TOPLU KATALOĞU (1849 - 1928).

(Yüksek Lisans Tezi)

Gülten (ÖZKAN) DİNÇ

İstanbul - 1989

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I- Giriş ve Amaç	1
II- Gereç ve Yöntem	2
III- Tarihçe	5
IV- Arap harfleri ile Türkçe olarak basılmış tıbbî süreli yayınlar(1849-1928)	9
01-Âfiyet(Afiete)	10
02-Anadolu Tıp Mecmuası	14
03/A-Askerî Tıp Mecmuası	17
04-Cerîde-i Emakünü's-sihha	23
03/B-Cerîde-i Tıbbiye-i Askeriye	26
05-Darü'l-Fünûn Tıp Fakültesi Mecmuası	32
06-Doktör Sesi	37
07-Genc Tabib	39
08-Hamidiye Etfâl Hastahane-i Âlîsinin İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi	41
09-Hastahane	49
10-Hayat Hazinesi	52
11-Hayat ve sıhhat	54
12-Hekim(İstanbul)	56
13-Hekim(Trabzon)	59
14-Hekim Dünyası	62
15-Hıfzû's-sihha	64
16-Hilâl-i Ahdar	67
17-İstanbul Emrâz-ı Cildiye ve Efrenciye Cemiyeti Mecmuası	71
18-İstanbul Etibba Muhadenet ve Teavün Cemiyeti; Takvim-Muhtıra	74
19-İstanbul Serîriyyâtı	76
20-İzmir Tıp Mecmuası	81
21-Mir'atü'l-Ebdan	83
22-Muharrerât-ı Umûmiyye-i Sıhhiyye Mecmuası	86
23-Nevsâl-i Âfiyet(Sâlnâme-i Tıbbî)	89
24-Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 1329/1331 Sâlnâmesi	93
25-Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Hey'et-i Merkeziyesi Tarafından Tertib Edilen Takvim	96
26/A-Osmanlı Hilâl-i Ahmer Mecmuası	98
27-Osmanlı Serîriyyât Mecmuası	99
28-Sıhhat	103
29-Sıhhat-Nümâ	113
30-Sıhhi Cidâl	115
31-Sıhhi Sahifeler	117
32-Sıhhiyye Mecmuası	120
33-Şark Cebhesi Tıp Mecmuası	124
34-Şehremaneti Şişli Müessesesinde Emrâz-ı Akliyye ve Asabiye Müsamereleleri	126
35-Tababet Âlemi	128

	Sayfa
36-Tababet-i Hâzıra	131
37-Tababet-i Serîriyye	134
38-Tedâvî Notları	138
39-Tıb Dünyası	142
40-Tıbbî Sahifeler	145
41-Türk Cerrâhî Mecmuası	147
42-Türk Hekimi	150
43-Türk Nisâiye ve Vilâdiye Mecmuası	152
44-Türk Tıb Mecmuası	154
26/B-Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası	157
45-Türkiye'de Emrâz-ı Etfâl	162
46-Vakayi-i Tıbbiye: I	164
47-Vakayi-i Tıbbiye: II	168
48-Verem Mecmuası	187
V-İncelenen süreli yayınların alfabetik listesi	190
VI-İncelenen süreli yayınların kronolojik listesi	192
1-Süreli yayınların yayınlandıkları yıllara göre dağılım tablosu	194
VII-İncelenen süreli yayınların konulara göre listesi.	195
VIII-Sonuç	197
IX-Özet	202
X-Summary	203
XI-Kaynakça	204

TEŞEKKÜR

Tıp Tarihi konusunda bana Yüksek Lisans eğitimi yapma olanağını sağlayan, tez konumun seçiminde yardımcı olan, tezi mi yönetip, yapıcı eleştiri ve öneriler getiren danışmanım İ. Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilimdalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Nil SARI'ya teşekkürlerimi sunarım.

Gülten (Özkan) DİNÇ

KISALTMALAR:

- A. E. K.:Atıf Efendi Kütüphanesi
a. g. e.:Adı geçen eser
A. M. K.:Arkeoloji Müzeleri Kütüphanesi
B. A. K.:Başbakanlık Arşivi Kütüphanesi
B. D. K.:Bayazıt Devlet Kütüphanesi
B. K.:Belediye Kütüphanesi (Atatürk Kitaplığı)
bkz.:Bakınız
c.:Cilt
cm.:Santimetre
H. T. U. K.:Hakkı Tarık Us Kütüphanesi
IRCICA:İslâm Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi
İ. Ü.:İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi
İ. Ü. C. T. F. D. A. K.:İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilim Dalı Kütüphanesi
İ. Ü. E. F. T. S. K.:İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Semineri Kütüphanesi
İ. Ü. İ. T. F. D. A. K.:İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilim Dalı Kütüphanesi
İst.:İstanbul
M. K.:Millet Kütüphanesi
s.:Sayfa
S. K.:Süleymaniye Kütüphanesi
Ş. E. H. K.:Şişli Etfal Hastahanesi Kütüphanesi
T. S. K.:Topkapı Sarayı Kütüphanesi
T. G. K.:Tercüman Gazetesi Kütüphanesi
yy.:Yüzyıl
y.y.:Yayınevi yok

I

GİRİŞ VE AMAÇ

Tıbbî süreli yayınlar tıp biliminin yayılması ve ilerlemesindeki en etkili unsurlardan biridir. Tıp alanındaki gelişmeler ancak bu yolla geniş kitlelere duyurulabilmiş ve yapılan araştırmalar en kısa zamanda herkesin yararına sunulmuştur. Dolayısı ile tıp eğitiminin güncelleşmesi ve hızlı gelişmesinde büyük faydalar sağlayan süreli yayınların tarih içindeki gelişiminin incelenip, ortaya konması en başta gelen amaçlarımızdandır.

Günümüze kadar süreli tıp yayınlarının tarih içindeki gelişimi üzerine çok az yayın yapılmış olup, bu tıp yayınlarda ele alınan konular, yazarlar, yayınlayanlar vb. gibi çeşitli özelliklerin birlikte ele alındığı bir çalışma da yapılmamıştır. Bu bakımdan tez, gelecekte konu üzerinde çalışacak araştırmacıların yararlanmasında ve konunun geliştirilmesinde kaynak olabilecektir.

Süreli tıp yayınları ayrıca, tıp dallarının tarihçelerinin yazılmasında da başvurulacak kaynak eserlerin başında gelmektedir. Tıp dallarının gelişimi ile ortaya çıkan yenilikler ve buluşlar ancak bu tür yayınların incelenmesi ile açıkça ortaya konulabilir.

Araştırmamız ülkemizde yayınlanan ilk tıp dergisi olan "Vakayi-i Tıbbiye" nin yayınlanmaya başladığı 1849 yılından 1928 harf devrimine kadar yayınlanmış olan süreli tıp yayınlarının tarih içindeki gelişimini derinlemesine incelemek ve bugünkü durumumuzla geçmişteki durumumuz arasında bir bağlantı kurarak, konuyu tarihteki yerine oturtabilmek amacına yöneliktir.

Bu arada süreli tıp yayınlarını fizik ve içerik özellikleri ile tanıtırken, "İstanbul kütüphanelerinde bulunan tıbbî süreli yayınlar kataloğu (1849-1928)" ile de araştırmacılara, yayınlara ulaşmada kolaylık sağlamayı amaçladık.

II

GEREÇ VE YÖNTEM

1849-1928 yılları arasında yayınlanmış tıbbî süreli yayınları incelediğimiz bu çalışmada aşağıdaki yöntemler dahilinde çalıştık:

- Süreli yayın tanımında yer alan; "Düzenli ya da düzensiz aralıklarla, ortak bir ad altında, kesintisiz olarak tek bir konuyu vermeyen, sürekli olarak çıkan, kural olarak tamamlanma amacı gütmeyen plânlanan, genellikle aynı dış biçimini koruyarak sürüp giden yayınlardır" ifadesine dayanarak, gazete, dergi, takvim ve nevsal-salnâme(yıllık) türündeki yayınları süreli yayın kapsamında inceledik.

- İncelememizde sadece tıbbî süreli yayınları esas aldık. Eczacılık, veterinerlik, diş hekimliği gibi sağlıkla ilgili diğer yan dallardaki süreli yayınları ayrı birer araştırma konusu olmaları nedeniyle tezimizin kapsamı dışında bıraktık.

- Öncelikle İstanbul kütüphanelerinin kataloglarını tarayarak hangi tıbbî süreli yayının, hangi sayılarının, hangi kütüphanelerde bulunduğunu tesbit ettik.

- Konu hakkında yazılmış makaleleri tesbit ve temine çalıştık ve bu bilgileri konularına göre dipnotlar yaparak kullandık.

- Yayınlanmış olan tıbbî süreli yayınlara ait listelerle, bizim listemizi karşılaştırarak İstanbul kütüphanelerinde bulunup, bu listelerde yer almayan yayınları ve bu listelerde bulunup İstanbul kütüphanelerinde olmayan yayınları tesbit ettik.

- İstanbul kütüphanelerinde bulabildiğimiz yayınları ilk kaynaktan; yâni süreli yayınların kendilerinden, bulamadığımız yayınları ise bunlardan söz eden diğer yayınlardan alıntılar yaparak inceledik.

- Tıbbî süreli yayınlardan söz eden diğer yayınlarda yer alan, ancak bizim süreli yayın tanımımıza uymayan ya da araştırmalarımız sonucunda tıbbî olmadığına karar verdiğimiz bazı süreli yayınları incelememiz kapsamına almadık. Örneğin; "Sıhhi tıbbî makalat" adlı yayını süreli yayın tanımına uymaması, "Gürbüz Türk Çocuğu", "Askerî Hava Mecmuası", "Türk Antropoloji Mecmuası" ve "Malûmât" adlı dergileri ise, genelde tıp konularını içermemeleri nedeniyle tıbbî süreli yayın olarak listemize almadık.

- İstanbul kütüphanelerinde bulabildiğimiz yayınların; adlarını, alt başlıklarını, yayınlayan kişi ya da kurumlarını, yayın müdürlerini, yayın yerlerini, yönetim yerlerini, yayın sürelerini, yayın günlerini, matbaalarını, boyutlarını, resim-şekil içerip içermediklerini, sayfa sayılarını, sütun sayılarını, yayına başladığı ve bittiği tarihleri, yazarlarını, İstanbul kütüphanelerinde mevcut sayılarını ve İstanbul kütüphanelerinde mevcut sayıların bibliyografik künyelerini, yâni yayının kaydı ile ilgili bilgileri tesbit ettik. Bu bilgilerin sonuna yayının içeriği ile ilgili görüşlerimizi de ekleyip her süreli yayın için ayrı ayrı fişledik.

- Yayınları tanıtırken adlarına göre alfabetik olarak sıraladık.

- Yayın kaydı ile ilgili bilgileri, dipnot ile açıkladıklarımız hariç yalnızca bizim İstanbul kütüphanelerinde görebildiğimiz nüshalarda bulunan bilgilere göre, yâni birinci kaynaklara dayanarak düzenledik.

- Eğer süreli yayının isminde zaman içinde değişiklikler olmuş ise bunları ilk isimden daha sonraki isme göndermeler yaparak ve eski harflerle yayınlanırken aldığı son isim altında inceledik. Bu isim değişikliği olan dergileri alfabetik liste içinde iki isme göre de ayrı ayrı, ancak tek numara altında A ve B olarak ayırıp gösterdik. Örneğin: 26/A "Osmanlı Hilâl-i Ahmer Mecmuası" . bkz.. 26/B "Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası.
- Süreli yayının adı bizim tezimize esas olan 1849-1928 yıllarından sonraki süre içinde değişikliğe uğramış ise bunu süreli yayının içeriği ile ilgili görüşlerimiz bölümünde belirttik. Örneğin: "Tedavi Notları" dergisinin 1935 yılından itibaren "Dirim" adını alması vb. gibi.
- Yayının başlığı ilk sayfada aynı zamanda değişik dillerde de yazılmış ise bunları da asıl isimden sonra parantez içinde yazdık.
- Süreli yayınlara ait fotoğrafları her yayın tanıtımının başında verdik.
- Süreli yayının kendisinde bulamadığımız, ya da kendisini göremediğimiz yayılardaki yayın kaydı ile ilgili bilgileri karşısına tire işareti koyarak boş bıraktık.
- Süreli yayının yayımı sırasında olagelen değişiklikleri ilgili maddelerde açıkladık. Örneğin: Matbaa ve yayın yeri değişiklikleri vb. gibi.
- Yazar adlarını kolaylık sağlaması bakımından, alfabetik sıra içinde verdik.
- Bir süreli yayının, yayına başlangıç ya da bitiş tarihini tesbit edemediysek bu durumu tarih yerine soru işareti koyarak belirttik.
- Sayfa sayılarını belirtirken her sayı ayrı ayrı numaralanmış ise önce sayfa sayısını yazdık daha sonra küçük s harfi ve nokta koyduk (Örneğin: 8 s.). Ancak her sayının sayfa numaraları birbirine eklenerek devam ediyorsa o sayının başlangıç ve bitiş sayfalarının sayılarını araya tire koyarak ve sayfalardan sonra nokta ve küçük s harfi koyarak belirttik (Örneğin: 20-36.s.).
- Her yayının İstanbul kütüphanelerinde bulunan sayılarını, yani toplu katalog kayıtlarını verirken önce kütüphanelerin kodunu, kodun tam altına kütüphane numaralarını yazdık, kodun hizasına ise iki nokta üst üste koyduktan sonra cilt ya da yıl sayısını Roma rakamı ile, daha sonra da noktalı virgül koyarak o cilde ait mevcut sayıları; eğer devamlılık gösteriyorsa araya tire koyarak, tek tek bulunuyorsa virgülle ayırarak sıraladık.
- İstanbul kütüphanelerinde mevcut sayıların bibliyografik künyelerini tamamen yayınların ilk sayfalarındaki bilgilere göre ve aynen yazdıkları biçimde aktardık.
- Doğru okunduğuna emin olmadığımız Eski Türkçe kelimeleri parantez içinde Eski Türkçe yazılışları ile birlikte verdik.
- Milâdî tarih çevirileri ve yazarların soyadı kanunundan sonra aldıkları soyadlarını kesme işareti içinde, yazarlar hakkında süreli yayınlarda yer alan bilgileri ise hiç değiştirmeden ve yazar adından sonra parantez içinde verdik.
- Açıklanmasını gerekli gördüğümüz bilgileri dip notu olarak verdik.
- Kolaylık sağlaması bakımından dip notlarını her sayfanın altına ekledik ve her sayfa için ayrı ayrı numaraladık.

- Bir kaynağı dip notunda ilk kez kullandığımız zaman kaynağın künyesini tam olarak belirttik; Aynı kaynağı tekrar kullandığımızda sadece yazar adı ve sayfa numarasını verip, eser adını tekrarlamadan a. g.e. şeklinde belirttik. Ancak aynı yazarın birden fazla eserinden yararlanmış isek eser adlarını da aynen yazdık.
- Kullanılan kaynakların tümünü tez'in sonundaki kaynakçada verdik.
- Hicrî ve mâlî tarihleri milâdî tarihe çevirmek için Faik Reşit Unat'ın "Hicrî tarihleri milâdî tarihlere çevirme klavuzu"ndan yararlandık.
- Okunmasında güçlük çektiğimiz kelimeleri Ferit Develioğlu'nun "Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik lugat"ı ve James W. Redhouse'un "Türkçeden İngilizceye lugat" ından faydalanarak tesbit ettik.

III-TARİHÇE

"Sürekli yayınlar; düzenli ya da düzensiz aralıklarla, ortak bir ad altında, kesintisiz olarak tek bir konuyu vermeyen, sürekli olarak çıkan, kural olarak tamamlanma amacı gütmeyen plânlanan, genellikle aynı dış biçimi koruyarak sürüp giden yayınlardır. Geleneksel örnekleri dergi ve gazetelerdir(1).

Lâtincede "diurnalis" kelimesi antik devirde aktüel olaylardan bahseden duyurular için kullanılırdı. Fransızca'daki "journal" ile İtalyanca'daki "giornale" kelimeleri de bu kelimedenden türetilmişlerdir. Venedikliler ise bunlara "gazetta" derlerdi. Basit anlamıyla "gazete(cerîde)" ya da "journal" insanların yaşadıkları günlük olayları takip eden yayındır. Romalılar zamanında önemli olayların halka duyurulması için hazırlanan "Acta Diurna"lar bunların ilk örnekleridir. İlk matbu haber gazetesi ise 1457 yılında Nürnberg'de yayınlanmağa başlanmıştır. Mecmua yâni dergiler ise meydana geliş vakitlerini dikate almadan, olaylarla ve fikir akımlarıyla ilgilenir. Dolayısı ile şekilleri ve yayın aralıklarındaki farklılıklar bir yana ilgilendikleri konular bakımından da bilim dergileri, sanat dergileri, magazin dergileri vb. gibi türlere ayrılırlar(2).

Dergilerin ilk örnekleri 1665 yılında çıkmaya başlayan "Journal de Scavants"(3) ile "İngiltere Krallık Derneği(Royal Society of England)" tarafından 1664 yılında çıkarılmaya başlanan "Philosophical Transactions"(4) adlı dergilerdir.

"17. yy.'ın ikinci yarısında ve 18. yy. boyunca dergi, yeni çıkan bilimsel kitaplar üzerine bilgi veren bir kaynak olmaktan öteye geçmiyordu. Özgün makaleler dergilerde çok seyrek yayınlanır, genellikle önemli bilginlerin başka bilginlere yazdıkları mektuplar biçiminde yazılara rastlanırdı. 19. yy.'ın başından sonra dergiler, bilimsel ve teknik araştırmalar ve bunların sonuçları üzerine bilgi veren ana kaynaklar durumuna geçtiler. İçlerindeki yazıların sayısı hızla arttı. Bugün için bilim adamlarının ve teknik elemanların yararlandıkları kaynaklar arasında birinci yeri dergi yazıları tutmaktadır(5).

19. yy.'a kadar yavaş yavaş gerçekleşen bilgi birikimi kitaplar aracılığıyla aktarılıyor, yeni bilgiler biriktikçe de yeni kitaplar yayınlanıyordu. Bu tür bilgi iletişimindeki değişimleri belirleyen ilk adımları belli başlı Avrupa ülkelerinde 1700'lerden itibaren faaliyet göstermeye başlayan "Kraliyet İlimler Akademileri" gerçekleştirmiştir. Bu akademiler "Compte Rendu"lar yayınlıyorlar ve çalış-

---

(1)J. Baysal: Kütüphanecilik alanında yeni kavramlar araçlar yöntemler.İst., 1982, "İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları No:2933,Kütüphanecilik bölümü No:3, s.73

(2)H. Duman: İstanbul kütüphaneleri Arap harfli sürekli yayınlar toplu kataloğu 1828-1928. İst., 1986, IRCICA İslâm Konferansı Teşkilâtı, s.IX-X

(3)J. Baysal: a. g. e.,s.73

(4)N. Sarı: "Tarihte hastalık kavramının evriminde etkili olan unsurlar".İst., 1986, İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilim Dalı Ders Teksiri, s.18

(5)J. Baysal: a. g. e., s.73-74

malarının belirli bir çevreye duyuruyorlardı. Ancak zaman akışı içinde bilimsel birikim o derece hızlı gelişmeğe başladı ki, o döneme kadar uygulanmakta olan haber verme ve alma yöntemleri bütünü ile yetersiz hale geldi. İşte bilimsel dergiler (ya da genellikle dergiler) bu yetersizliğe çare bulma ihtiyacının bir sonucudur. Dergiler aracılığıyla bilim dallarının kendi gelişme çizgilerini, bu dallardaki uzmanların gözlem ve araştırmalarının dayanarak adım adım takip etmek kabil oldu. Dolayısı ile bilimsel dergiler hem bilgi iletişimi hem de öğretim aracı haline geldiler. Yaklaşık 100 yıldır süregelen hızlı bir gelişmeden sonra, günümüzde, dünyada on bin dolaylarında tıbbî dergi yayınlanmakta; bunların analitik endeksleri uluslararası nitelikte dergilerle (Excerpta, Index Medicus vd... gibi) yaygın şekilde istifadeye arz edilmektedir(1).

"Memleketimizde süreli tıbbî yayınlar, bunların tarih süreci içinde gelişmeleri, tesirleri, uzmanlık dallarına göre ayrılmaları ile nitelikleri üzerindeki yayınlar az ve yetersizdir. Millî Kütüphane tarafından yayınlanan Süreli Yayınlar Kataloğu ise büyük boşlukları olan, sınıflandırması eksik ve herhangi bir incelemeye imkân vermeyen bir derlemedir. TÜRDOK yayınları da 1974'den beri devam eden faydalı fakat, önemi belirtilen nitelik konusu ile alâkası olmayan, sistemik bir dizindir. Aslında Türkiye'de tıp alanındaki bilimsel gelişmeyi izleme açısından bu konudaki boşluk, üzerinde durulması gereken bir kültür sorunudur(2).

Ancak süreli yayınlar hakkında A. Kazancıgil ve V. Solok tarafından hazırlanan "Türk tıp dergileri ve süreli yayınları üzerine analitik bir inceleme 1849-1981" başlıklı makale konuya analizci bir gözle yaklaşıp, sorunları ortaya koyan, yol gösterici ve konuyu tarihteki yerine oturtmaya yönelik bir yayın olarak göze çarpmaktadır.

İslâm âleminde ve bizde yayınlanan süreli yayınlara gelince; İslâm âleminin ilk millî gazetesi "Vakayi-i Mısriye (Mısır Haberleri)" dir. 1828'de Türk ve Arap dillerinde yayınlanmıştır(3). Ülkemizde yayınlanan ilk Türkçe süreli yayın ise "Takvim-i Vakayi" adlı Osmanlı Devletinin ilk resmî gazetesidir. İlk Türkçe bilim mecmuası da İstanbul'da 1849 yılında Mekteb-i Tıbbiye-i Şahâne tarafından yayınlanan "Vakayi-i Tıbbiye" adlı tıp mecmuasıdır. Vakayi-i Tıbbiye'nin yayımına Hekimbaşı Abdülhak Molla önyak olmuş ve dergi iki yıl on ay süreyle yayınlanmıştır. Dili o dönemin diline bağımlıdır(4).

---

(1) A. Kazancıgil-V. Solok: "Türk tıp dergileri ve süreli yayınları üzerine analitik bir inceleme (1849-1981)". Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi, c.:12, Temmuz 1981, Özel Ek Sayı, s.373-374

(2) A. Kazancıgil-V. Solok: a. g. e., s.174

(3) O. Koloğlu: "İlk Türkçe gazete; Vakayi-i Mısriye". Tarih ve Toplum, c.:10, Sayı:58, Ekim 1988, s.10

(4) N. Taşkıran: "Belgelerle ilk Türk tıp dergisi Vakayi-i Tıbbiye 1849 (The first medical journal to be printed in Turkey)". Haseki Tıp Bülteni, c.:6, Sayı:2, Nisan-Mayıs-Haziran 1968, s.106

Türk tıp basınında ikinci olarak yayınlanan tıp dergisi Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye, üçüncü olarak Sıhhat-nümâ ve dördüncü olarak da Mir'atü'l-Ebdan'dır.

Ülkemizde ilk tıp dergisinin 1849'da yayınlanmasından 1928 harf devrimine kadar olan süre içinde tıp basını alanında (eczacılık, diş hekimliği ve veterinerlik hariç) 48 adet süreli yayın yayınlanmıştır.

Harf devriminden günümüze kadar olan süre içinde yayınlanan tıbbî dergiler hakkında tam sağlıklı olarak yapılmış istatistiklere rastlayamamız nedeniyle bu süre içinde yayınlanan süreli yayın sayısını kesin olarak bilemiyoruz. Ancak bu yayınların yaklaşık olarak 300 civarında olduğunu söyleyebiliriz.

Ülkemizde İstanbul dışında yayınlanan ilk tıbbî süreli yayın 1910 yılında Trabzon'da yayınlanan "Hekim" dergisidir. Daha sonra bunu 1920 yılında Ankara'da yayınlanan "Türk Hekimi" dergisi ile gene 1920 yılında, İzmir'de yayınlanan "İzmir Tıp Mecmuası" izlemiştir.

Türk tıp basın yaşamının en uzun ömürlü süreli yayını 1871-1921 yıllarında Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye, 1921-1931 yılları arasında Askerî Tıp Mecmuası, 1931-1949 yılları arasında Askerî Sıhhiye Mecmuası, 1949-1956 yılları arasında Askerî Sıhhiye Dergisi adı ile yayınlanan ve daha sonra da GATA Bülteni adını alarak yayını günümüzde de sürdüren dergidir.

Ülkemizde en uzun süre yayınlanan özel kişi dergisi ise Tedavi Notları'dır. Yayınına 1925 yılında ve Dr. Marko Elnekave yönetiminde başlayan dergi, 1933 yılından günümüze kadar Dr. Feridun Frik tarafından yayınlanmış ve adı 1935 yılından itibaren Dirim olarak değiştirilmiştir.

En uzun süreli dernek yayını olarak "1856 yılında Cemiyet-i Tıbbiye-i Şâhâne'nin yayın organı ve azınlıklar tarafından çıkarılmış en süreli tıp dergisi olan Gazette Medicale d'Orient yayınlanmağa başlanmış ve 1856-1925 yılları arasında 70 cilt ve Fransızca olarak yayınlanmıştır. İstiklâl savaşından sonra Türk Tıp Cemiyeti kurulmuş ve Cemiyet-i Tıbbiye-i Şahane'de bu cemiyete intikal etmiştir. Gazette Medicale d'Orient'in yayını kestigi 1925 yılından sonra 10 senelik bir ara ile Türk Tıp Cemiyeti Mecmuası çıkmıştır(1). Yüzüncü yıl sayısını 1956'da yayınlamış olan dernek yaşamakta ve dergisi yayınlanmaktadır(2).

Ülkemizde yayınlanan en uzun süreli devlet yayını ise 1913 yılında Dahiliye Nezareti Sıhhiye Müdüriyet-i Umûmîyesi tarafından yayınlanmaya başlanan Sıhhiye Mecmuasıdır. Dergi günümüzde Sağlık Dergisi adı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın yayın organı olarak yayımına devam etmektedir.

Şimdiki sınırlarımız dışında, incelediğimiz süre içinde Arap harfleri ile Türkçe olarak çıkan ilk ve tek dergi ise 1921'de Pazarcık'da yayınlanan Hayat ve Sıhhat adlı dergidir.

Türk tıp basınına ait bir çok önemli süreli yayın vardır. Bunlardan bazılarını örnek olarak şu yayınları verebiliriz: 1899'da yayınlanan "Nevsâl-i Âfiyât", 1900'de yayınlanan "Hamidiye Etfâl Hastahane-i Âlisi'nin İstatistik Mecmuası-i Tıbbiyesi", 1884'de yayınlanan "Sıhhat". Bunlardan başka; 1909'da Tababet-i Hâzıra, 1910'da Osmanlı Serîriyyât Mecmuası, 1916'da Darü'l-Fünûn Tıp Fakültesi Mec-

(1)N. Taşkiran: Süreli Türk tıp yayınlarından cerrahî makaleler bibliyografyası 1849-1966. İst.,1968, "Zeynep-Kâmil Ana ve Çocuk Sağlığını Koruma Derneği Yayınlarından No:19", s.XVI

(2)A. Kazancıgil-V. Solok: a. g. e., s.377

muası, 1919'da İstanbul Serîriyyâtı, 1923'de Türk Tıb Mecmuası, 1924'de Hastahane, 1927'de Tıb Dünyası, 1928'de Türk Nisaiye ve Vilâdiye Mecmuası vb. gibi pek çok önemli süreli yayın yayınlanmıştır. Araştırmamızda bu yayınların her biri ayrı ayrı ele alınarak incelenmiştir.

IV

ARAP HARFLERİ İLE TÜRKÇE OLARAK BASILMIŞ TIBBİ SÜRELİ YAYINLAR
(1849 - 1928)

01 - AFIYET (AFIETE)

420

غزته سنك نسخه فوق العاده سی

حاصلاتندق بر قسقی امور خیریه به صرف ایدله جک و بوکا دائر هفته لقی « عافیت » ده ایضاحات ویریه جکدر .

فیثاتی • ۴ پارہ

سنه لکی ۵۰ نسخه اعتباریله ۲۵ غروش
مالک اجنبیه ایچون ۱۰ فرانقدر .

محرری :

اعوانه زاده م . سلیمان

: عافیت قارئلی مسائل صحیه واداره لریته
دائر هر زمان سؤال صورہ بیلیرلر .

فیثاتی • ۴ پارہ

استانبول : باب عالی جاده سنده
عافیت غزته سی

صاحب امتیاز و مدیری :

میسانه فریم

هر خصوص ایچون طوغرودن طوغرویه
صاحب امتیازہ صراجمت اولتور .

عافیت

منحصراً مسائل صحیه و طیبه ایله امور بیتهدن یاحت اوله رقاشمدیلک هفته ده بر کره چهارشنبه کونلری نشر اولتور رسمی عثمانلی طائفه غزته سیدر

SÜRELİ YAYIN ADI: "AFİYET" (AFIETE)

ALT BAŞLIĞI: Siyâsiyetden mâadâ, mesâil-i sıhhiyye, beytiyye ve idâriyyeden bahis olarak şimdilik haftada bir kere cumairtesi günleri neşr olunur resimli gazetedir. (La santè revue familiale hebdomadaire illustrée, economie domestique, hygiène, médecine, industrie).

Beşinci sayıdan itibaren alt başlık "Münhasıran mesâil-i sıhhiyye ve tibbiyye ile umûr-ı beytiyyeden bahis olarak şimdilik haftada bir kere pencşenbih günleri neşr olunur resimli gazetedir" olarak değişmiştir.

YAYINLAYAN (Sahib-i imtiyaz): Sisak Ferid

YAYIN MÜDÜRÜ: Sisak Ferid

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ (İdârehânesi): Dersaadet Galata'da Tünel karşısı. 18. sayıdan itibaren yönetim yeri Bâb-ı Âli caddesine taşınmıştır.

YAYIN SÜRESİ: Haftalık

YAYIN GÜNÜ: İlk beş sayı için "Cumairtesi" daha sonra "Pencşenbih" günleri yayınlandığı bildiriliyorsa da, daha sonra yayın günleri değişerek sürmüştür.

MATBAASI: Lüsyen Matbaası, İkdam Matbaası, Hürriyet Matbaası

BOYUTLARI: 34,5 X 23 cm. ve 38 X 28 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: 1. ve 33. sayı 16 sayfa, 2-32. sayılar ile 34-37. sayılar 8 sayfa ve 38-62. sayılar 4 sayfa olarak yayınlanmıştır.

SÜTUN SAYISI: 3

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 26 Teşrin-i evvel 1329 (1913)-24 Kanun-ı sanî 1330 (1915)

YAZARLARI: Makaleler imzasızdır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

A. E. K. : I; 31, 33-37, 39, 41-48 II; 51

4
B. D. K. : I; 1-50 II; 51-62

O/4207

B. K. : I; 1-40, 42-48, 50 II; 51-61

B/ 51

H. T. U. K. : I; 1-50 II; 51-62+Nüsha-i fevkalâde

420

İ. Ü. İ. T. F. D. A. K. : I; 1-50+ " "

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1. sene, Cumairtesi, 26	Teşrin-i evvel 1329/ 8	Zilkade 1331, Numero: 1,	16 s., (2. tab'ı)
1. sene, Cumairtesi, 2	Teşrin-i sâni 1329/15	Zilhicce 1331, Numero: 2,	8 s.
1. " , Çeharşenbih, 9	" " 1329/22	" 1331, " : 3,	8 s.
1. " , Pencşenbih, 14	" " 1329/28	" 1331, " : 4,	8 s.
1. " , " , 19	Kânûn-ı evvel 1329,	Numero: 5,	8 s.
1. " , " , 26	" " 1329,	" : 6,	8 s.
1. " , " , 2	" sâni 1329,	" : 7,	8 s.
1. " , " , 9	" " 1329,	" : 8,	8 s.
1. " , " , 16	" " 1329,	" : 9,	8 s.
1. " , " , 23	" " 1329,	" : 10,	8 s.
1. " , " , 30	" " 1329,	" : 11,	8 s.
1. " , " , 6	Şubat 1329, Numero: 12,	8 s.	
1. " , " , 13	" 1329, " : 13,	8 s.	
1. " , " , 20	" 1329, " : 14,	6 s.	
1. " , " , 27	" 1329, " : 15,	8 s.	
1. " , " , 6	Mart 1329, " : 16,	8 s.	
1. " , " , 13	" 1329, " : 17,	8 s.	
1. " , Çeharşenbih, 19	" 1330, " : 18,	8 s.	
1. " , " , 26	" 1330, " : 19,	8 s.	
1. " , " , 2	Nisan 1330, " : 20,	8 s.	
1. " , " , 9	" 1330, " : 21,	8 s.	
1. " , " , 16	" 1330, " : 22,	8 s.	
1. " , " , 23	" 1330, " : 23,	8 s.	
1. " , " , 30	" 1330, " : 24,	8 s.	
1. " , " , 7	Mayıs 1330, " : 25,	8 s.	
1. " , " , 14	" 1330, " : 26,	8 s.	
1. " , " , 21	" 1330, " : 27,	8 s.	
1. " , " , 21	" 1330, " : 28,	8 s.	
1. " , " , 4	Haziran 1330, Numero: 29,	8 s.	
1. " , " , 11	" 1330, " : 30,	8 s.	
1. " , " , 18	" 1330, " : 31,	8 s.	
1. " , " , 25	" 1330, " : 32,	8 s.	
1. " , " , 2	Temmuz 1330, " : 33,	16 s.	
1. " , " , 9	" 1330, " : 34,	8 s.	
1. " , " , 16	" 1330, " : 35,	8 s.	
1. " , " , 23	" 1330, " : 36,	8 s.	
1. " , Cumairtesi, 2	Ağustos 1330, " : 37,	8 s.	
1. " , " , 9	" 1330, " : 38,	4 s.	
1. " , " , 16	" 1330, " : 39,	4 s.	
1. " , " , 23	" 1330, " : 40,	4 s.	
1. " , " , 30	" 1330, " : 41,	4 s.	
1. " , " , 6	Eylül 1330, " : 42,	4 s.	
1. " , " , 13	" 1330, " : 43,	4 s.	
1. " , " , 20	" 1330, " : 44,	4 s.	
1. " , " , 27	" 1330, " : 45,	4 s.	
1. " , " , 4	Teşrin-i evvel 1330, Numero: 46,	4 s.	
1. " , " , 11	" 1330, " : 47,	4 s.	
1. " , " , 18	" 1330, " : 48,	4 s.	
1. " , " , 25	" 1330, " : 49,	4 s.	
1. " , " , 1	" sâni 1330, " : 50,	4 s.	

2. sene, Cumairtesi, 8 Teşrin-i sâni	1330, Numero: 51,	4 s.
2. " , " , 15 " "	1330, " : 52,	4 s.
2. " , " , 22 " "	1330, " : 53,	4 s.
2. " , " , 29 " "	1330, " : 54,	4 s.
2. " , " , 6 Kânûn-ı evvel	1330, " : 55,	4 s.
2. " , " , 13 " "	1330, " : 56,	4 s.
2. " , " , 20 " "	1330, " : 57,	4 s.
2. " , " , 27 " "	1330, " : 58,	4 s.
2. " , " , 3 " sâni	1330, " : 59,	4 s.
2. " , " , 10 " "	1330, " : 60,	4 s.
2. " , " , 17 " "	1330, " : 61,	4 s.
2. " , " , 24 " "	1330, " : 62,	4 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Derginin ilk sayfasında "dergi ile ilgili konular için, doğrudan doğruya sahib-i imtiyaza müracaat olunur" ibaresi vardır. Bu sayfadaki tüm bilgiler ayrıca Fransızca olarak da yazılmıştır.

Yayın günleri ve sayfa sayıları zaman zaman değişikliğe uğramış olup yayın devam ettiği sürece üç ayrı matbaada basılmıştır.

İlk sayfada muharriri Avanzâde M. Süleyman olarak yazılmasına rağmen dergideki makalelerde imzaya rastlanmamıştır.

Dergide genellikle magazin ağırlıklı konulara yer verilmiş olup hemen her sayıda gençlik ve güzelliğin korunması hakkında yazı ve resimler bulunmakta ayrıca genel sağlık konuları da ele alınmaktadır. Bilmeceler, fıkra ve tefrika roman köşelerinde de yer verilmiştir.

"Afiyet" 62 sayı devam etmiş olup 1. sayısı 2 baskı yapmıştır. Bu 62 sayı dışında bir de 16 sayfalık bir "fevkalâde nüsha" yayınlanmıştır. Bu "fevkalâde nüsha"daki "Afiyet" ana başlığının altında ise "hasılatından bir kısmı umur-ı hayriyyeye sarf edilecek ve buna dair haftalık "Afiyet" de izahat verilecektir" yazan bir not bulunmaktadır.

Derginin 51. sayısında bir senelik fihrist verilmiş ve tirajı 8000 olarak bildirilmiştir.

Türkçe olarak yayınlanan derginin yayın hayatı 16 ay sürmüştür.

۱۰ اورت ۱۳۳۸

آناتولون

طب مجله

سنگ آونه
بدلی ۱۳۰۵
غروش آونی
آینی آونه
بدلی زالی
غرونی

صاحبها متیاز
وهدیر مسئول
مطبع دوکتور
اکرم خیری

هر آیه اولی بنده چقار طیب، صهی، اجماعی گروه، سنه ۱
نومرد ۴

فعال و غیر فعال تدرون ربه (اکرم خیری) - بوغوسی
 حرب نازلری و تحفظ ما-کلری (واصف شریف) - بدلی خه به
 ندره (احسان چایلی) - آناتولیده اشکی طب مدرسه لری-
 قلب و دامار، فنلکیسی (موضف عزالدین) - برنخراچ باقره اس
 وقعیسی (سعدی) - تدای نوطلری (زع) - امراض
 عینه ده مه تیان مساویسی (راغب نائل) - تقریس حرکت لرنیدن-
 تورکانه صهی اجماعی جوغرافیا-شون، تبدلات و سائر.

آقره
بکی کون، مطبعی
۱۳۳۸

SÜRELİ YAYIN ADI: "ANADOLU TIB MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI : Her ay ertesinde çıkar tıbbî, sıhhi, içtimai mecmua.

YAYINLAYAN (Sahib-i imtiyaz): Muallim Dr. Ekrem Hayri

YAYIN MÜDÜRÜ (Müdür-i mes'ul): " " " "

YAYIN YERİ : Ankara

YÖNETİM YERİ : ----

YAYIN SÜRESİ : Aylık

YAYIN GÜNÜ : ----

MATBAASI : Yenigün Matbaası

BOYUTLARI : 15,5 X 23 cm.

RESİM, ŞEKİL : Yok

SAYFA SAYISI : 30, 31, 32 s.

SÜTUN SAYISI : 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH : 1 Kanun-ı evvel 1337(1921)-
15 Haziran 1338(1922)

YAZARLARI : Cemil Şerif, Ekrem Hayri (Muallim Dr. Sıhhiye Vekâleti Hıfzû's-sıhha-i Umumi Şubesi Müdürü), Enver, Eyüb Sabri, Hikmet, İhsan Hilmi / Alantar /, Ömer Vasfi / Aybar /, Ragıp Nail, Reşid Galib (Dr.), Sadı, Şuayib Nuri, Taci, Tefvik Rüşdî / Aras /, Vasıf Şerif, Yusuf İzzeddin, Zihni Salim

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : I: 1, 3, -7

14

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLIYOGRAFİK KÜNYELERİ

Sene: 1, Numero: 1, 1 Kanun-ı evvel 1337, 30 s.
" :/1/, " : 3,15 Şubat 1338, 31 s.
" : 1, " : 4,15 Mart 1338, 32 s.
" : 1, " : 5,15 Nisan 1338, 32 s.
" : 1, " : 6,15 Mayıs 1338, 32 s.
" : 1, " : 7,15 Haziran 1338, 32 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Ankara'da yalnızca 7 sayı olarak yayınlanan dergi 3. sayıdan itibaren her ayın 15'inde belli bir gün gözetmeksizin yayınlanmıştır.

İlk sayfasında "Mecmuaya müteallik yazı ve idare işleri için Sıhhiye Vekaleti Hıfzû's-sıhha-i Umûmî şubesi müdiri Ekrem Bey'e müracaat edilir" yazılmaktadır.

Derginin yazarları arasında ise Cemil Şerif, Reşid Galib, İhsan Hilmi /Alantar/, Ömer Vasfi /Aybar/, Tefvik Rüşdî /Aras/ gibi önemli isimlere rastlanmaktadır.

Aylık olarak yayınlanan "Anadolu Tıb mecmuası" tıbbî içe-

rikli yazıların yanısıra toplumu ilgilendiren konularda halkın anlayabileceği bir dilde yazılmış makaleleri de içermektedir. Bunlar genellikle insan sağlığının korunmasıyla ilgili konulardadır ve bu nedenle genelde bir halk sağlığı dergisi olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca sahib ve yayın müdürünün de Sıhhiye Vekâleti Hıfzı's-sıhha-i Umûmi Şubesi müdürü oluşu da dikkat çekicidir.

Türkçe olarak yayınlanan derginin ikinci sayısı hariç tümünü İstanbul kütüphaneleri içinde yalnız H.T.U.K.'nde görmek mümkündür.

03/A - ASKERI TIB MECMUASI

اوقاف و امور خیراتی

نومبر : ۱

۱ کانون اول ۱۳۳۷

سنہ : ۱

<p>امور تحریرہ طابک خصوصاً ایچور و سبب فائزہ سی دودگی شہیدہ حاجت اولیاء</p>	<h1>عسکری طب مجموعہ</h1>	<p>مدافعہ ملیہ و کالی ہیڈ کوارٹر سرحدہ ہی شعبہ طبقاتی لیسر اولیاء</p>
---	--------------------------	---

آیدہ بر دفعہ نشر اولیونور

مندرجات

مقدمہ	حرب بازاری اشکال و حرب بازاری نیک و بدوسی ... معلم کمال
ازدودہ سنہ تہذیبی	خندہ بر خلاصہ
طبع میں سیات و ہجرت ایرانی	معلم عبدالقادر الحق
تولع و ممانعہ طائفہ حاجات سرحدہ و کالی	معلم نایلم شاہ کر
چشمہ و دماغ جروس و عملی لری	معلم کمال
بزدور دم	معلم بالقریب و لوغ حصار الدین شریف
روشن کن شامیہ لویس	معلم وادہ بلوغ خیر الدین
سنوٹھ طاووت	معلم عبدالقادر الحق
التحصیلات طبیہ ، تربیل	

آئینہ
یکی اکون مطبعہ سی
۱۳۳۷

SÜRELİ YAYIN ADI: "ASKERİ TİB MECMUASI" (Dergi 1871'den 1921 yılına kadar "CERİDE-İ TIBBİYE-İ ASKERİYE" adı ile yayınlanmıştır.)

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Müdafaa-i Milliye Vekâleti Sıhhiye Dairesi

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul, Ankara

YÖNETİM YERİ: Ankara için; Sıhhiye Dairesi 4. Şube'si, İstanbul için; Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Mektebi Müdüriyeti.

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye Mtb., Yeni Gün Mtb.

BOYUTLARI: 29 X 20 cm. ve 28 X 19,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Düzensiz

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1287(1881) - Günümüzde yayınına GATA Dergisi adıyla devam ediyor(1).

YAZARLARI : Abdullah(Beylerbeyi Hastahanesi etibbasından, Sağkol ağası), Abdullah Faik, Abdülkadir(Bakteriyolog), Abdülkadir Kâmil, Abdülkadir Lütfi /Noyan/(Gülhane Seririyatı Mütenevvia-i Dahiliye ve Hıfzıssıhha-i Askeriye Muallimi, Haydarpaşa Hastahanesi Emraz-ı İntaniye şefi, Tabib Binbaşı), Abdüşşekur, Abidin(Dr.), Abrovaya(آبرووايا) (Tib Fakültesi Seririyat-ı Dahiliye Müderrisi Muavini, Dr.), Adil Hakkı, Adnan Kenan, Adolf Şmit(آدولف شميت)(Prof.), Ahmed Hakkı/Kuzucu/, Ahmed Hamdi, Ahmed Hamid, Ahmed Lütfi(Bakteriyolog), Ahmed Münir, Ahmed Reşid, Ahmed Şükri, Ali Haydar/Erel/, Ali Mahir, Ali Rasim, Ali Rıza(Tabib Yüzbaşı), Ali Rıza Sıdkı(Gülhane Seririyatı Bakterioloji ve İntaniye Muavini), Ali Rüşdü(Beylerbeyi Hastahanesi etibbasından), Androkli Anderyadi(آندروكلى اندريادى)(İplikhane Hastahanesi etibbasından), Arif Mehmed, Arif Nuri, Arzuyan(آرزويان)(Taksim ve Zapyon Mektebi Hastahanelerine merbut, Taksim Hastahanesi Laboratuvarı'nda mükellef Yüzbaşı), Asaf Derviş(Müderris, Paşa), M. Asım, Avni(Operatör), Avni Said, Bafralı Yanko(بافرولى يالقو)(Dr.), (Zapyon Hastahanesi Sertabibi)Bahaeddin, Bavembah(Dr.), Bedri, Behcet Nezihi, Bentman(Kaimmakam, Dr. Binbaşı), A. Boşo(ا. بوشو), Breva(بروا) (Muallim Dr.), Broning(برونينغ)(Gülhane Tatbikat Mekteb ve Seririyatı Ser Operatörü, Binbaşı), Burhaneddin(Gülhane Kimyay-ı Fizyoloji Baş Asistanı), Burhaneddin Osman, Buser(بوسر)(Dr.), Celaleddin İsmail(Bolvadin Hastahanesi Operatörü), A. Cemal, Cemil(Tabip Kol Ağası, Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Seririyat-ı Hariciye Muallim Muavini), Cemil Ali(Bab-ı Seraskeri Hastahanesi etibbasından, Yüzbaşı), Cevdet (Tabip Yüzbaşı), Civan Ananyan(Emraz-ı Üzn tabibi, Binbaşı), Çiçan(چيچان)(Yıldırım Orduları Grubu baş menzil müşavir-i sıhhi, Muallim, Tabib, Kaimmakam), Dezuter(دزوتير)(Muallim-i Seririyat-ı Baytariye), Dikran(ديكران)(Kehhal), Efdal Recai, Ekrem Abdülfeyyaz, Ekrem Abdülkadir, Ekrem Behcet/Tezel/, Ekrem Şadi, Esad Raşid, Eyüb Sabri(Konya Hastahaneleri Operatörü), Fahri(Dr.), M. Faik, Faik Mu-

(1)Dergi "Askerî Tıb Mecmuası" olarak 1337(1921) tarihinden itibaren yayınlanmaya başlamıştır.

hiddin(Dr.), A. Fevzi, S. Fikri, Fuad Kâmil/Beksan/(Gülhane Tababet-i Askeri Tatbikat Mekteb ve Seririyatı Üroloji Muallimi), Fuad Kemal, Gronbaum(غرون باوم)(Dr.), Halid(Yüzbaşı), Halid Şazi/Köseihal/(Diş Tabibi), Halil Recai, Halim(2. Şube Müdür Muavini, Miralay), Hamdi (Tıp Fakültesi Teşrih-i Marazi Müderrisi, Dr. Binbaşı), Hamdi Hüseyin, Hamdi Suad/Aknar/(Teşrih-i Marazi Müderrisi), Hamza Zati(Gülhane Hastahanesi Kimya ve Hıfzıssıhhat Asistanı, Dr.), Hasan Fehmi/Kapralı/, Hasan Kadri(Dr.), Hasan Şükri(Teşrih-i Marazi Röntgen Mütihazsısı, Dr.), Hayati, Haydar, Haydar İbrahim(Haydarpaşa Hastahanesi Emraz-ı Üzniye Şubesi Şefi, Dr.), Hayneman(طابقان)(Tabib, Binbaşı), Hayreddin Paşa, Hayri(Haydarpaşa Hastahanesi Etibbasından Sağ Kol Ağası), Haze(طاز)(Muallim, Dr.), Hena(حننا)(Maltepe Hastahanesi etibbasından Mükellef Yüzbaşı), Hikmed Mehmed, Hirş(Prof. Dr.), Hulusi Behcet, Hüsameddin (Gülhane Seririyatı Emraz-ı İntaniye ve Bakteriyoloji Muallimi, Tabib Binbaşı), Hüsameddin Şerif, Hüseyin Baydur(2. Ordu Röntgen Mütihazsısı Dr. Yüzbaşı), Hüseyin Fevzi(Tabib, Kol Ağası), Hüseyin Hüsnu(Ankara Şifa Yurdu Sertabibi, Kayserili), Hüseyin İhsan(Beylerbeyi Hastahanesi etibbasından), Hüseyin Kadri(Dr.), Hüseyin Sabri(Dr.), Hüseyin Şekib(Haydarpaşa Hastahanesi etibbasından ve Hastahane-i Mazkur Cerrah ve Eczacı Mektebi muallimlerinden ve Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmaniye Azay-ı Müdavemesi'nden, Sağ Kol Ağası), Hüseyin Şükri (Dr.), İbrahim Abdüsselâm(Süvari 11. Alay'ın Tabibi, Yüzbaşı), İbrahim (Bitlis Hastahanesi Operatörü, Kıdemli Yüzbaşı), İbrahim Cemal(Tabib Binbaşı), İhsan Rıfat/Sabar/, İrfan(Gülhane Seririyat ve Tatbikat Mekteb ve Hastahanesi etibbasından, Muazzaf Yüzbaşı), İsmail Ali/Arsever/(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahanede İlm-i Hikmet-i Tabiiye Muallimi Muavini), İsmail Hakkı, İsmail Mustafa, İsmail Ref'i(Ordu 1. Alayı 8. Tabur Tabibi, Mahrecan-ı Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye), İsmail Selâhaddin, İsmail Süleyman(Etfal Hastahanesi Röntgen ve Elektrik Mütihazsısı, Dr.), İsmet Tefvik, İzzeddin(Radyolog Dr.), Jozef Çani(جوزي چاني)(Cemiyet-i Tıbbiye-i Mülkiye ve Berlin Kimya Cemiyati ve Paris Sıhhiye Cemiyeti Azâsı'ndan Beyoğlu'ndaki Çani(چاني) Eczahanesi'nin Direktörü), Kadri(Defterdar Hastahanesi Sertabibi Kaımmakam), Kadri Hilmi, Kasım İzzeddin(Haydarpaşa Hastahanesi Tabib Yüzbaşılardan), Kâzım (Dr.), Kazım İsmail/Gürkan/, Kazım Süleyman,(Beşinci Ordu-ı Menzil Sertabibi, Kıdemli Yüzbaşı, Operatör)Kemal, M. Kemal(Gülhane Seririyat-ı Hariciye Muallimi, Operatör), Kemal Ahmed(Gülhane Hastahanesi 1. Seririyat-ı Hariciye asistanı), Kemal Cenab/Erensoy/(Müderris), Kemal Hüseyin(Gülhane Seririyatı Bakteriyoloji ve Emraz-ı İntaniye Muallimi, Dr.), Kemal Kâmil(Cildiye ve Efrensiye Baş Muavini), Kemal Osman, Kemal Süleyman/Serav/, Kemal Şakir, ... (Gülhane Seririyatı Teşrih-i Marazi Baş Muavini)Kemaleddin Rüşdü, Kenan Fevzi, Kerim Sebati/Gürgün/(Tıp Fakültesi 1. Seririyat-ı Hariciye Müderrisi), A. Kurds(قورلس)(Dr.), Lütfi(Bakteriyolog), Lütfi(Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Mektebi ve Seririyatı Teşrih-i Marazi Mütihazsısı, Tabib Kıdemli Yüzbaşı), Mahmud Hakkı(Daire-i Askeriye Hastahanesi Etibbasından Sol Kol Ağası, Mahmud Kemal(Bakteriyolog), Mahmud Nami(Dr.), Mahmud Nedim, Mayer(مابيه)(Dr.), Mazhar Osman/Uzman/(Şişli Mecânin Hastahanesi Sertabibi), Mehmed(Mirliva), Arif(Medenî), Mehmed Bedreddin, Mehmed Emin(Kaımmakam-ı Erkan-ı Harb), Meh-

med Fahri, Mehmed Faik(Ordu 6. Alay Tabib Binbaşı), Mehmed İbrahim (Beylerbeyi Hastahanesi Etibbasından Yüzbaşı), Mehmed Kâmil/Berk/ (Cerrahpaşa Hastahanesi Sertabibi), Mehmed Kâzım, Mehmed Kemal(Operatör, Kıdemli Yüzbaşı), Mehmed Nazif, Mehmed Nef'i, Mehmed Neş'ed (Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane Müntehi Sınıf Talebesinden), Mehmed Resul(Hassa Orduy-ı Hümayunu Üçüncü Alayın Dördüncü Tabur Tabibi Kol Ağası), Mehmed Reşad, Mehmed Süleyman, Menas(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Baytar Muallimlerinden Kol Ağası), Muhiddin(Tabib Yüzbaşı, Operatör), Murad /Cankat/(Gülhane Seririyatı Cerrahi Muallimi), Murad İbrahim, Musa Kâzım, Mustafa(Eczacı Müfettişlerinden, Binbaşı), Mustafa Aleb(Maltepe Hastahanesi Etibbasından, Mülazım-ı evvel), Mustafa Kemaleddin, Mustafa Rahmi, Mustafa Şaban, Münir(Çatalca İstihkâmâtı Topçu Birinci Alayı Etibbasından Sol Kol Ağası), Nazım Şakir /Şakır/,Gülhane Seririyatı Akliye ve Asabiye Muallimi), Nazım Şerefeddin, Nazifi Şerif(Dr.), Necmeddin Arif(Dr.), Nef'i, Neşet Osman/Usman/(Gümüşsuyu Hastahanesi Sertabibi Muallim Kaimmakam), Neşet Ömer /İrdelp/(Dr.), Nihad Lütfi, Nihad Naim, Niyazi İsmet/Gözcü/(Gülhane Seririyatı ve Haydarpaşa Hastahanesi Göz Tabibi Binbaşı), Nizameddin (Bağdad Sıhhiye Müdür-i Sabıkı, Dr.), Nuri Halid, Nuri Mustafa(Gülhane Dahiliye Asistanı), Nuri Rüşdü(Gülhane Seririyat-ı Asabiye ve Akliye Baş Asistanı), Nüzhet Şakir, Nüzhet Veysi, Ober Şnaps(اوبر سنابس) (General), F. W. Oelze, Opendrof(ثيودور اوفنبروگ) (Seririyat-ı Dahiliye Müşaviri), Orhan Abdi/Kurtaran/(Tıp Fakültesi Seririyat-ı Hariciye Müderrisi, Operatör), Osman(Paşa), Osman Nuri(Çifteler Haray-ı Hümayunu Etibbay-ı Baytariyesinden, Yüzbaşı), Osman Şerafeddin/Çelik/(Dr.), Osman Şevki/Uludağ/(Tarih-i Harb-i Sıhhi Komisyonu Azâsından, Dr.), Otto Evening(Dr.), Ömer Lütfi(Sahray-ı Sıhhiye Müfettiş-i Umumi Muavini, Binbaşı), Ömer Rüşdü(Dr.), Ömer Vasfi/Aybar/(Dr.), Pol Doys (پول دويس) (Dr.), Raci Talib, Raif(Dr.), Refik(Bakteriyolojihane-i Osmanî Müdürü ve Tıp Fakültesi Bakteriyojoloji Müderrisi), Refik Münir /Keskingil/(Muallim, Dr.), Reşad Rıza(Dr.), Rıfat(Taksim Hastahanesi Sertabibi,Dr. Selânikli), Rıfki(Ankara Cebeci Merkez Hastahanesi Operatörü, Kaimmakam), Rıza Remzi, Rudolf Kavofman(رودولف كافوفمان) (Dr.), Rüşdü, Rüşdü Receb/Duyar/(Edirne Merkez Hastahanesi Emraz-ı Akliye ve Asabiye Şubesi Şefi Dr.), Sadeddin(Dr.), Safvet(Kehhal), Saim İsmail, Şab-ı Seraskerî Hastahanesi Etibbasından Yüzbaşı Dr.)Salih, Salih Ali (Dr.), Samuel(Baytar), Sarkiz Kigork(سركيز كيجورك) (Haydarpaşa Hastahanesi Etibbasından, Yüzbaşı), Sani Yaver(Gülhane Seririyatı Üzniye Muallimi), Selâmi(Zeytinburnu Hastahanesi Etibbasından Kol Ağası), Server Kâmil/Tokgöz/(Sivas Hilâl-i Ahmer Hastahanesi Sertabibi Binbaşı), Servet Vasfi, Sezai, Sezai Sami, Sıdkı, Sırrı Mustafa, Sibon (سيبون) (Maltepe Hastahanesi Bakteriyojoloji Tabib Yüzbaşı), Suad, Süleyman Emin(Sıhhiye Dairesi Reisi, Mirlivâ), Süreyya Ali(Dr.), Süleyman Numan(Paşa, Osmanlı Ordusu Sahra Sıhhiye Müfettişi), Şakir, Şakir İbrahim(Kuleli Hastahanesi Etibbasından), Şekib Habib(Dr.), Şevket, Şevket Halid, Şevki(Müderris), S. Şükri, Şükri Emin/Cangör/(Gülhane Seririyatı Röntgen Muallimi Vekili), Şükri Hazım, Şükri İdris(Tabib-i kıdemli), Şükri Mehmed/Sekban/(Dr.), A. Şükri Yusuf(Sıhhiye Dairesi Dördüncü Şubesi Müdür Muavinlerinden), Talât Arif(Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Maktebi ve Seririyatı Emraz-ı Cildiye ve Efrenkiye

Muallimi), Tarık Temel, Tefvik Halil(Kale-i Sultaniye Merkez Hastahanesi Etibbasından, Yüzbaşı), Tefvik Hüseyin(Sıhhiye Birinci Şube Müdürü, Dr. Kaimmakam), Tefvik Necib, Tefvik Salim/Sağlam/(Müderriş Dr.), Tefvik Vacid Efendi(Haydarpaşa Hastahanesi Etibbasından ve Hastahane-i Mezkûr Cerrah ve Eczacı Mektebi Muallimlerinden ve Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmaniye Âzâ-yı Müdavemesinden Sağ Kol Ağası), Turgud Nüzhet, Ulvi Kâzım, Vahideddin Bekir, Vasfi(Bakteriyolog), Vasil Kanber(واسیل قنبر)(Dr.), Veysi Abdullah, Yorgaki Lambiki(یورغاکلی لامبیکلی)(Tabib-i evvel Miralay), Yurgens(یورگنس)(Muallim Dr.), Yusuf Alalev(Dr.), Zekâî, Zeki Faik/izer/, Zeki Hakki/Pamir/, Zelling(زلینگ)(Dr.), Ziya Hamdi, Ziya Nuri Paşa(Tıb Fakültesi Seririyat-ı Üzniye ve Hançereviye Müderrişi), Zühdi Nazif(Seririyat-ı Hariciye Tabib Muavinlerinden).

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI :

B. D. K. : LIV ; 5-6,
O.2808
B. K. : LVI ; 9,
O.347
H. T. U. K. : LIII ; 11-12,1, LIV ; 2,4,7, LV ; 1,4-12
420 LVII ; 2-4,9-10,
İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : I ; 1, LI ; 11-12, LII ; 1,
LIV ; 7, LVI ; 9,

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Sene: 1,Numero: 1,1 Kanun-ı evvel 1337,31 s.
" :51, " :11-12,Teşrin-i sanî-Kanun-ı evvel 1338,290-320.s.
" :52, " : 1,Kanun-ı sanî 1339,32 s.
Cild:53, " : 1,Kanun-ı sanî 1340,32 s.
" :53, " :11-12,Teşrin-i sanî-Kanun-ı evvel 1340,326-391.s.
" :54, " : 2,Şubat 1341, 34-64.s.
" :54, " : 4,Nisan 1341,98-128.s.
" :54, " : 7, Temmuz 1341,194-223.s.
" :55, " : 1,Kanun-ı sanî 1926,32 s.
" :55, " : 4,Nisan 1926,98-128.s.
" :55, " : 5,Mayıs 1926,130-160.s.
" :55, " : 6,Haziran 1926,162-192.s.
" :55, " : 7, Temmuz 1926,194-224.s.
" :55, " : 8,Ağustos 1926,226-256.s.
" :55, " : 9,Eylül 1926,258-288.s.
" :55, " :10,Teşrin-i evvel 1926,290-320.s.
" :55, " :11,Teşrin-i sanî 1926,322-352.s.
" :55, " :12,Kanun-ı evvel 1926,354-386.s.
" :56, " : 9,Eylül 1927,258-406.s. (Kongre Nüshası)
" :57, " : 2,Şubat 1928,34-64.s.
" :57, " : 3,Mart 1928,66-96.s.
" :57, " : 4,Nisan 1928,98-128.s.
" :57, " : 9,Eylül 1928,258-288.s.
" :57, " :10,Teşrin-i evvel 1928,290-320.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Askarî Tıb Mecmuası" 1287(1871) tarihinde "Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye" adı ile yayınlanmaya başlanmıştır.Dergi yayınına 1337(1921)-

1931 yılları arasında "Askerî Tıp Mecmuası", 1931-1949 yılları arasında "Askerî Sıhhiye Mecmuası", 1949-1956 arasında da "Askerî Sıhhiye Dergisi" adı ile devam etmiştir. 1956 yılından itibaren "Gülhane Askerî Tıp Akademisi(GATA) Bülteni" olarak yayınlanan dergi, günümüzde de yayınını sürdürmektedir.

"Müdafaa-i Milliye Vekâleti Sıhhiye Dairesi 4. Şubesi" tarafından aylık olarak yayınlanan dergi sık sık değişik matbaalarda basılmıştır. Bunlar; Matbaa-i Orhaniye, Matbaa-i Askeriye ,Ceride-i Askeriye Matbaası, Matbaa-i Osmaniye, Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye Matbaası, Yeni Gün Matbaasıdır.

Resimli ve önceleri bir, daha sonra iki sütun olarak yayınlanmıştır.

"Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye" ülkemizde resmî bir kurum tarafından yayınlanan en uzun ömürlü dergidir.

Dergi bir genel tıp dergisidir ve devrin pek çok tanınmış hekiminin makaleleri bu dergide yayınlanmıştır. Bu hekimlerimizden bazıları; Abdülkadir Lütfi Noyan, Asaf Derviş Paşa, Fuad Kâmil Beksan, Halid Şazi Kösemihal, Hamdi Suad Aknar, Hulusi Behcet, Kasım İzzeddin, Kemal Cenab Erensoy, Mazhar Osman Uzman, Neşet Ömer İrdelp, Orhan Abdi Kurtaran, Osman Şevki Uludağ, Ömer Vasfi Aybar, Selânikli Rıfat, Server Kâmil Tokgöz, Süleyman Numan Paşa, Tevfik Salim Sağlam, Tevfik Vacid ve Ziya Nuri Paşa gibi isimlerdir.

Dergideki makalelerden bazılarına örnek olarak da "İnsanlarda görülen iki ruam vak'ası", "Taht-el-cild morfin yerine antiprin şırın-gası", "Lekeli humma hakkında", "Gazlı flegmon", "Erzincan paratifosu", "Frengide mısırlı-i kimyevî bir teamül", "İstiskay-ı had amniyos", "Dizanteri hakkında Varşova kongre kitabından tercüme", "Bulaşıcı hastalıklar hakkında tedabir-i tahaffuziye", "Gıda muayenesi", "Gülhane'nin tarihçesinden bir kısım", "Harb salgınları", "Bizde verem" ve "Soğuşa mukavemet" adlı yazılar verilebilir.

Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

۱۳ نisan - افرنجی ۱۸۸۷

نومرو ۱ : فرنجی سن

چیرک مارا لصحه

بشیرک و بملکیت و بولک کلیلک و بمانیت

عمل اداره سی

درسمادته بک اوغلنده واقع جمعیت طیبه شاهانه

بر سنهک آتونه بدلی : انقش غروش عییدیه : یاخوده ۱۳ فراقق دو پوسته اجری داخل دکلدو

امور اداره سی عائد خصوصات ایمنو مدیره مراجعت لازمدر . پوسته اجری وریان تکوین قبول اولیز .	امور تحریریه ایمنو هیئت تحریریه کاتبه مراجعت اولیلدر . مرج اولیان اوراق اعاده اولیز .
--	--

ملکتر کی مطالعات طبیه واسماً جولکاه اولان بر بلدهده بو آله دکن
ترقیات عمومیه درجه کناهمه خدمت ایستادش ایدوی خنده عامه متعین
طب متفق طیبدر . سائر منافع عطیه فیه اولان نیمه وقایع دفتزده یاخوده
بوئری باقصاف مشاهده ایمن دوات خصوصیتک بالکر حفظه خاطر زنده
تکوم و متروک اولورق قائلدر .

تعمیرت خاهر برده موقع اجرایه فویلان آثار ساهی وغیرت کذلک ایطابک
جهول اولورق کی ملکترده اجرای احکام ایتمده اولان حلال و شفاکام تنظیم
ایستایستیق و بوئری حصوله کترین اسبابک تحریری و امراض مستولیک نظر
مطالعهدن گذرانی جهتله کیملاش و بوئره مثال نیمه ایسه اسوال ساره کونا
کونن شهردار اولوق بر امر عسیر حکمی آئندر .

طایفینق سرمایلر موجود اولدیلندن بوئری آرایوب بر آرده جمع و تصنیف
و وجودلی اکینک اولیان فقط شرائط سالیه اختصاصندن اولورق اعطای
محصولات علیه ایهمیان طایفینق اصحاب سی والدامی نقطه واحدهده جمع
و نوسید و آثار فیه اهلی تنویق و ترغیب ایه پایشانلرک شوق و آرزولری
ایضاظ و تیه مصلحتیات اموردنر .

ایسته جله اسباب مروضیه منی بر واسطه جدیده تشریحک لزوم و جویوه
شده حیر اولوقده ایدی .

بوئله کومدن فیه بهیشارلسی طب خصوصی خدمت شهری دیولور
مادروغنی پاشا خدمتله کتبیه دکن کیمیه بیس اولامش ایدی مطابقتله

حضرتی منش عوی اماکن الجمه نصب و تعیین یورلوش اولدیلدی حلهده بو
مثلو بر نصایت نظر دقلریق جلب ایتمک عدم الامکان ایدی .
ذات دولتری مم و طیب صفتله مدت عمرلی ملکترده ترقی فوئره نصب
ووقف ایتمک کامی حها ایضا ایمن اولدیلدی وکتابت طیلریق نماینده
یولیه بر واسطه تشریح بر ایشاع ایه ترین و بهیسیز ایدرک دولت متخسه
عناایتک سلاله سالیه و مستقیمه طبیه منقار فینق اولوق کی عالی بر عنوان
استحصاله موفق اولوش اولیلدر .

فر الحقیقه مشار الیه حضرتلریک خاکلی مراسم استوا شاهانهدن اولان
استضافات و استیزامالی اوزرینه دره هر حال و کارده اصحاب منی بالعموم
و متعین فن جلیل طی بالخصوص تشویق و تطفیف حاضر و آماده اولان مرحلو
و عالی جناب پادشاهن اشو جریدهک بالکر میدان انتشاره و منعه دکل بلکه
بو بیدهکی تشببات نفهدهک بالکل شرائط لازمه زدهکی بر آغوش و امان اید .
بسی ایمنو جریده مزبوردهک بر مقدار اعانه تقدیه ایه منی بهیسیز و احسا
یورلسته تزلزل آراء و فرمان یوردیلر .

علوم و فنونک کافه صور و اشکال اوزره فیزان نمای تجم اولامش اولوسی
تظرف بیصه منی کا بابت سلطنتله درو جدا تقسیم یورلوش اولان ول منی
تظرف حضرتلریک ناکار بو مثلو مار جلیهدن بشقه برنی اختار ایدرک مامور
طوبه ایدی . جریده اماکن الجمه عوم اطفا ایه خسته خاطر خدمت کفیده
بر ایدرک تکلف ایسمه آکا مقابل کرک موی ایمنو کرک کشته خاطر من عظیم
اختار ایمنو منی کدوستک دائره حق و صلاحیق دانستهدهر .

SÜRELİ YAYIN ADI: "CERİDE-İ EMÂKÜNÜ'S-SIHHÂ; Askeriyye-i Mülkiyye-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye(GAZETTE DES.HOPITAUX).
ALT BAŞLIĞI : -----

YAYINLAYAN : -----

YAYIN MÜDÜRÜ : -----

YAYIN YERİ : İstanbul

YÖNETİM YERİ : Dersaadet'de Beyoğlu'nda vâkî Cemiyet-i Tıbbiyye-i Şâhâne.

YAYIN SÜRESİ : Aylık ve 15 günlük

YAYIN GÜNÜ : -----

MATBAASI :Mihran Mtb., Mahmud Bey Mtb.

BOYUTLARI :22,5 X 30 cm.

RESİM -ŞEKİL : Var

SAYFA SAYISI : 8 s.

SÜTUN SAYISI : 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH : 13 Nisan 1887 - 1897

YAZARLARI :Ahmed Arbekri(عربكري)(Beylerbeyi Hastahanesi etibbasından, Binbaşı), Ali Süleyman(Beylerbeyi Hastahanesi Etibbasından, Yüzbaşı), Bomtis(بومتيس)(Kuşon(قوشون) Hastahanesi'nde Dr.), J. Dika(ج. ديقا)(Tedavî Muallimi Dr.), Faik(Beylerbeyi Hastahanesi etibbasından, Binbaşı), Fikri Şakir(Beylerbeyi Hastahanesi etibbasından, Yüzbaşı), Halim(Bab-ı Seraskerî Sıhhiyye âzâsından, Miralay), Hintiryan(حيتيريان)(Dr.), Hoşar(هوشار), Hurborg(هوربورج)(Dr.), Hüseyin Hulki(Dr.), Klanperer(كلانپيرر), Kostantin Yol(قسطنطن يول), Leyden(لهيدن), A. Libertc(آ. ليرتج), Makridi(ماقريدى)(Teftiş-i İnsaniyye Komisyonu âzây-ı kirâmından, Dr., Paşa), Mavroyani(Sertabib, Hazret-i Şehriyâri), Mehmed Fahri (Dr.), Nureddin Mahmud(Dr., Yüzbaşı), Pardo(پاردو)(Dr), A. Silbertz(Dr.), Simon Serpusyan(سيمون سروسيان)(Etibbay-ı Mülkiyyeden, Dr.), Şovehn(شووهن), Tefvik Vacid(Haydârpaşa ve Beylerbeyi Hastahaneleri'nde müstahdem, Dr., Kehhal, Binbaşı), Zoeros(Dr., Paşa), Zurehsen(زوره سن).

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H.T.U.K. : I ; 1,4-6,8-9,12,15,17-19 II ; 20,24-26,29 III ; 37,45, 2671 48,50 IV ; 58

İ.Ü.İ.T.F.D.A.K. : I ; 16 IV; 58

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1. sene; Numero: 1,13 Nisan 1887, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
1. senç, Numero: 4,15 Temmuz1887, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
1. sene, Numero: 5, 1 Ağustos 1887, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
1. sene, Numero: 6,15 Ağustos 1887, 8 s, Es.Tr. + 8 s.Fr.
1. sene, Numero: 8,15 Eylül 1887, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
1. sene, Numero: 9,15 Teşrin-i evvel 1887, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
1. sene, Numero:12,15 Kanun-ı Evvel 1887, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
1. sene, Numero:15,15 Şubat 1888, 8 s.Es.Tr. + 12s.Fr.
1. sene, Numero:16, 1 Mart 1888,8 s.Es.Tr. + 16 s.Fr.
- 1, sene, Numero:17,15 Mart 1888, 8 s. Es.Tr. + 20 s. Fr.

1. sene, Numero:18, 1 Nisan 1888, 8 s.Es.Tr. + 24 s.Fr.
1. " , " :19,15 " 1888, 8 s.Es.Tr. + 28 s.Fr.
2. " , " :20, 1 Mayıs 1888, 8 s.Es.Tr. + 32 s.Fr.
2. " , " :24, 1 Temmuz 1888, 8 s.Es.Tr. + 48 s.Fr.
2. " , " :25,15 " 1888, 8 s.Es.Tr. + 51 s.Fr.
2. " , " :26, 1 Ağustos 1888, 6 s.Es.Tr. + 8 +4 s.Fr.
2. " , " :29,15 Eylül 1888, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
3. " , " :37,15 Ağustos 1889,8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
3. " , " :45,15 Kanun-ı Evvel 1889, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
3. " , " :48, 1 Mart 1306, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
3. " , " :50, 1 Mayıs 1306, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.
4. " , " :58, 1 Kanun-ı Sani 1306, 8 s.Es.Tr. + 8 s.Fr.

SÜRELİ YAYIN İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Dergi Fransızca ve Türkçe olarak İstanbul'da yayınlanmıştır. Sahibi veyayın müdürüne ait kayda rastlanmamıştır. Yönetim yeri olarak Cemiyet-i Tıbbiyye-i Şahane gösterildiğine göre Cemiyet'in yayını olması kuvvetle muhtemeldir.

Yayın süresi düzensizdir; Bazen aylık, bazen de 15 günlük olarak yayınlanmıştır. Üzerinde hangi gün yayınlandığına dair bir kayda rastlanılmamaktadır. İçinde çok seyrek olarak bazı şekiller bulunmaktadır.

Derginin yayına başlangıç ve bitiş tarihleri Hasan Duman'ın hazırladığı "İstanbul kütüphaneleri arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu 1828 - 1928" adlı eserde 13 Nisan 1887 - 1893 olarak bildirilmiş(1) buna karşılık Nimet Taşkiran ise "Süreli Türk Tıp yayınlarından; Cerrahî Makaleler Bibliyografyası" adlı eserinde 10 senelik ve 131. sayı ile biten bir koleksiyonun Ankara Tıp Tarihi Enstitüsü'nde bulunduğunu yazmıştır(2). Buna dayanarak Ceride-i Emakünü's-sıhha adlı derginin yayınına 1897 yılında son verdiğini söyleyebiliriz. Ancak biz İstanbul kütüphanelerinde tam bir takım görme olanağını bulamadık. Dergi adından'da anlaşılacağı gibi daha çok Osmanlı Devletinin Askerî ve Mülkî Sağlık Kurumlarını kendisine konu edinmiştir. Örneğin; 1 Ağustos 1888 tarihli ve 26 numaralı derginin son kısmında verilen "Sene-i mezkure zarfında bimarhane dahilinde vâkıf zükûr ve'nâs hastahanelerine duhul ve huruc iden hastegânı mecâninin mikdarile aded ve fiyat ve cins-i emrazı mübeyyin cedveldir" başlıklı istatistik tablosunda büyük olasılıkla "Toptaşı Nurbânu Valide Sultan Bimarhanesi" kastedilmektedir. Ayrıca 15 Şubat 1888 tarihli ve 15 numaralı dergide de İstanbuldaki Kuleli, Humbarahane, Gümüşsuyu, Büyükliman ve Zeytinburnu Hastahaneleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Derginin yazarlarının askerî ve sivil Türk çoğunluklarda azınlık doktorlarından oluştuğu görülmektedir. Bu da ilgi çekici bir noktadır. Bu doktorlar arasında Tıp tarihimizde önemli yerleri olan; Dr. Zoeros Paşa, Dr. Mavroyani ve Makridi Paşa gibi isimler bulunmaktadır.

(1)H. Duman (hzl.): İstanbul ktp.'leri Arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu 1828 -1928. s.60.

(2)N. Taşkiran: Süreli Türk tıp yayınlarından; cerrahî makaleler bibliyografyası 1849-1966. s.XVII

03/B - CERİDE-İ TIBBİYE-İ ASKERİYYE

امور عمریه و بقیه خاصیات
ایچون صبیحہ دائرہ برقی
شعبہ مراجعت اول نور

آبونی : سنہ لکھ اون
نسخہ بر غرض

حجر لا اعینہ

قرق طغوزنجی سنہ

نومرو : ۳۹

مرآی نہایتندہ نشر اول نور

حریتہ لٹاراتی صبیحہ دائرہ
برقی شعبہ طرفین نشر
اول نور

امور ادارہ صبیحہ دائرہ
مرتبہ ایفا ایدیلر

نشان ۱۳۳۹-۱۹۲۰

مدرجات : کلخانہ سربربانندہ حفظ الصحہ عسکرہ درس افتتاحی (طیب ییکباشی عبدالقادر لطفی)
پہری - پہری خستہ لئی (بنداد صبیحہ مدیر سابق : دو قنور نظام الدین) - شون طیب

سربربانندہ

کلخانہ سربربانندہ ویربان

حفظ الصحہ عسکرہ درس افتتاحی

علمی : طیب ییکباشی عبدالقادر لطفی

طبابتک غایبی در . طبابت مردودہ خصوصی دوا
بولہ حق درجہ در قیاسہ در بونایہ دیکشمہ بیکدر .
حفظ الصحہ عسکرہ بیکدرہ تلی ، مکتبہ مطالعہ
ابتدیککن حفظ الصحہ عمومیہ تک قواعد اساسیہ در .
یا لکن عسکرہ حیانتک خصوصیتی حفظ الصحہ قنک
عسکرہ لیکدہ شکلی دیکشد بر پور . حیات عسکرہ تک
خصوصیہ در پور ، بو خصوصیت ہر مکتبہ ، مردو لیک
اردوسنہ ہر مکتبہ در . سن مکلفیت داخل اولان

انقیدیلر !
غایبی السانری و بلخاصہ عسکرہ لری خستہ لقرادن
قورومہ و مجادلہ حیاتیہ و جودی مقاوم بولوندر مہ
مطلوب اولان فیاض بر قنک ، حفظ الصحہ عسکرہ تک
ایہ تک درسنہ بلشلا پورز .
خستہ لری تدقیق و خستہ لئی تشخیص ایدرک
تداویستہ غیرت ایہ تک طبییک وظیفہ ، خستہ لئی
میدان ویرمہ تک با خود سراپتی در حال تحدید ایہ تک

SÜRELİ YAYIN ADI: "CERİDE-İ TIBBİYYE-İ ASKERİYYE" (1921 yılından itibaren adı "ASKERİ TIB MECMUASI" olmuştur)

ALT BAŞLIĞI: Ulum-ı Hikemiye ve Fünûn-ı Tıbbiyye ve cerrahiye ve ispançiyariye ve baytariye ile vukuat ve havadisât ve menafi-i san'ata dair gazetedir.

YAYINLAYAN: Harbiye Nezâreti Sıhhiyye Dairesi 4. Şubesi

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(Umur-ı İdaresi): Matbaa-i Askeriye

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Matbaa-i Orhaniye, Matbaa-i Askeriye, Ceride-i Askeriye Matbaası, Matbaa-i Osmaniye

BOYUTLARI: Yayınlandığı süre zarfında 26 X 18, 24 X 16,5, 20 X 31, 14,5 X 20,5, 27 X 19,5 gibi değişik boyutlarda çıkmıştır.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Değişerek yayınlanmıştır.

SÜTUN SAYISI: Görülebilen ilk 21 sene 1, daha sonra 2 sütun olarak yayınlanmıştır.

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1287(1871) - 1337(1921) (1).

YAZARLARI: bkz. ;Askerî Tıb Mecmuası

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K. : XLVIII; 25

O.1510

B. K. : IV; 39, XLVII; 17

O.347

H. T. U. K. : IX; 108, XIII; 156, XVI; 181, XXV; 295, XXVI; 303, 13 XXXV; 311, XLI; 15, XLVIII; 31-34, XLIX; 41-42

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : XI; 132, XLII; 11, 13, 15-16, XLIII; 1-3, XLVI; 5-10, XLIX; 38-39

İ. Ü. İ. T. F. D. A. K. : VI; 62-66, 68-72, VII;74-75, 77-80, 82-84, VIII; 89, IX; 97-98, 102, X; 111, XI; 127, XII; 133-136, 138-144, XIII; 145, 147, 149-156, XIV; 157-158, 160-161, 163-168, XV; 169-180, XVI; 181-192, XVII; 193-204, XVIII; 205-216, XIX; 217-228, XX; 229-240, XXI; 241, 244-245, 247, 250, XLVII; 12-23

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

(1)Dergi yayınına 1921 yılından itibaren Askerî Tıb Mecmuası olarak devam etmiştir.

4. sene, Numero: 39, Sene-i Hicriyye 1292/Sene-i Milâdiye 1875 13 Mayıs, 461-476. s.
6. " , " :62, Nisan sene 1293/Rebiü'l-ahir sene 1294, 16s.
6. " , " :63, Mayıs sene 1293/Cemaziyelevvel sene 1294, 16s.
6. " , " :64, Haziran sene 1293/Cemaziyelahir sene 1294, 16s.
6. " , " :65, Temmuz sene 1293/Receb sene 1294, 16s.
6. " , " :66, Ağustos sene 1293/Şaban sene 1294, 16s.
6. " , " :68, Teşrin-i evvel senel293/Şevval sene 1294, 16s.
6. " , " :69, Teşrin-i sani sene 1293/Zilkade sene 1294, 16s.
6. " , " :70, Kanun-ı evvel sene 1293/Zilhicce sene 1294, 16s.
6. " , " :71, Kanun-ı sanî sene 1293/Muharrem sene 1295, 16s.
6. " , " :72, Şubat sene 1293/Sefer sene 1295, 16s.
7. " , " :74, Nisan sene 1294/Rebiü'l-ahir sene 1295, 16s.
7. " , " :75, Mayıs sene 1294/Cemaziyelevvel sene 1295, 16s.
7. " , " :77, Temmuz sene 1294/Recebü'l-ferd sene 1295, 16s.
7. " , " :78, Ağustos sene 1294/Şaban sene 1295, 16s.
7. " , " :79, Eylül sene 1294/Ramazan sene 1295, 16s.
7. " , " :80, Teşrin-i evvel 1294/Şevval sene 1295, 16s.
7. " , " :82, Kanun-ı evvel sene 1294, Zihicce sene 1295, 16s.
7. " , " :83, Kanun-ı sanî sene 1294, Muharrem sene 1295, 16s.
7. " , " :84, Şubat sene 1294, Sefer sene 1296, 16s.
8. " , " :89, Temmuz 30 sene 1295, Şaban 20 sene 1296, 16s.
9. " , " :97, Mart 31 Sene-i Milâdiye 1296, Cemaziyelevvel 3 Sene-i Hicriyye 1297, 16 s.
9. " , " :98, Nisan 30 Sene-i Milâdiyye 1296, Cemaziyelahir 27 Sene-i Hicriyye 1297, 16s.
9. " , " :102, Ağustos 30 Sene-i Rûmiyye 1296, Şevval 7 sene-i Hicriyye 1297, 24s.
9. " , " :108, Şubat 28 Sene-i Rûmî 1296, Rebiü'l-ahir 10 sene-i Hicriyye 1298, 24s.
10. " , " :111, 13 Mayıs Rûmî 1297, 50-76. s.
11. " , " :127, Eylül 1298, 146-168. s.
12. " , " :133, Mart 1299, 20s.
12. " , " :134, Nisan 1299, 22-40. s.
12. " , " :135, Mayıs 1299, 42-60. s.
12. " , " :136, Haziran 1299, 62-84. s.
12. " , " :138, Ağustos 1299, 110-128. s.
12. " , " :139, Eylül 1299, 130-152. s.
12. " , " :140, Teşrin-i evvel 1299, 154-172. s.
12. " , " :141, Teşrin-i sanî 1299, 174-196. s.
12. " , " :142, Kanun-ı evvel 1299, 198-220. s.
12. " , " :143, Kanun-ı sanî 1299, 222-244. s.
12. " , " :144, Şubat 1299, 246-260. s.
13. " , " :145, Mart 1300, 24s.
13. " , " :147, Mayıs 1300, 50-72. s.
13. " , " :149, Temmuz 1300, 98-124. s.
13. " , " :150, Ağustos 1300, 126-172. s.
13. " , " :151, Eylül 1300, 174-200. s.
13. " , " :152, Teşrin-i evvel 1300, 202-228. s.
13. " , " :153, Teşrin-i sanî 1300, 230-256. s.

13. sene, Numero:154, Kanun-1 evvel 1300,258-284.s.
13. " , " :155, Kanun-1 sanf 1300,286-312.s.
13. " , " :156, Şubat 1300,314-339.s.
14. " , " :157, Mart 1301,28s.
14. " , " :158, Nisan 1301,30-56.s.
14. " , " :160, Haziran 1301,86-112.s.
14. " , " :161, Temmuz 1301,114-140.s.
14. " , " :163, Eylül 1301,180-196.s.
14. " , " :164, Teşrin-i evvel 1301,198-224.s.
14. " , " :165, Teşrin-i sani 1301,226-252.s.
14. " , " :166, Kanun-1 evvel 1301,254-280.s.
14. " , " :167, " sani 1301,282-308.s.
14. " , " :168, Şubat 1301,310-335.s.
15. " , " :169, Mart 1302,32s.
15. " , " :170, Nisan 1302,34-64.s.
15. " , " :171, Mayıs 1302,66-96.s.
15. " , " :172, Haziran 1302,98-128.s.
15. " , " :173, Temmuz 1302,130-160.s.
15. " , " :174, Ağustos 1302,162-192.s.
15. " , " :175, Eylül 1302,194-224.s.
15. " , " :176, Teşrin-i evvel 1302,228-256.s.
15. " , " :177, " sani 1302,258-288.s.
15. " , " :178, Kanun-1 evvel 1302,290-320.s.
15. " , " :179, Kanun-1 sanf 1302,322-352.s.
15. " , " :180, Şubat 1302,354-384.s.
16. " , " :181, Mart 1303,32s.
16. " , " :182, Nisan 1303,34-64.s.
16. " , " :183, Mayıs 1303,66-96.s.
16. " , " :184, Haziran 1303,98-128.s.
16. " , " :185, Temmuz 1303,130-160.s.
16. " , " :186, Ağustos 1303,162-192.s.
16. " , " :187, Eylül 1303,194-224.s.
16. " , " :188, Teşrin-i evvel 1303,226-256.s.
16. " , " :189, " sani 1303,258-288.s.
16. " , " :190, Kanun-1 evvel 1303,290-320.s.
16. " , " :191, " sani 1303,322-352.s.
16. " , " :192, Şubat 1303,354-384.s.
17. " , " :193, Mart 1304,32s.
17. " , " :194, Nisan 1304,34-64.s.
17. " , " :195, Mayıs 1304,66-96.s.
17. " , " :196, Haziran 1304,98-128.s.
17. " , " :197, Temmuz 1304,130-160.s.
17. " , " :198, Ağustos 1304,162-192.s.
17. " , " :199, Eylül 1304,194-224.s.
17. " , " :200, Teşrin-i evvel 1304,226-256.s.
17. " , " :201, " sani 1304,258-288.s.
17. " , " :202, Kanun-1 evvel 1304,290-320.s.
17. " , " :203, " sani 1304,322-352.s.
17. " , " :204, Şubat 1304,354-384.s.
18. " , " :205, Mart 1305,32s.

18. sene, Numero: 206, Nisan 1305, 34-64. s.
18. " , " : 207, Mayıs 1305, 66-96. s.
18. " , " : 208, Haziran 1305, 98-128. s.
18. " , " : 209, Temmuz 1305, 130-160. s.
18. " , " : 210, Ağustos 1305, 162-192. s.
18. " , " : 211, Eylül 1305, 194-224. s.
18. " , " : 212, Teşrin-i evvel 1305, 226-256. s.
18. " , " : 213, Teşrin-i sanî 1305, 258-288. s.
18. " , " : 214, Kanun-ı evvel 1305, 290-320. s.
18. " , " : 215, Kanun-ı sanî 1305, 322-352. s.
18. " , " : 216, Şubat 1305, 354-384. s.
19. " , " : 217, Mart 1306, 32 s.
19. " , " : 218, Nisan 1306, 34-64. s.
19. " , " : 219, Mayıs 1306, 66-96. s.
19. " , " : 220, Haziran 1306, 98-128. s.
19. " , " : 221, Temmuz 1306, 130-160. s.
19. " , " : 222, Ağustos 1306, 162-192. s.
19. " , " : 223, Eylül 1306, 194-224. s.
19. " , " : 224, Teşrin-i evvel 1306, 226-256. s.
19. " , " : 225, Teşrin-i sanî 1306, 258-288. s.
19. " , " : 226, Kanun-ı evvel 1306, 290-320. s.
19. " , " : 227, Kanun-ı sanî 1306, 322-352. s.
19. " , " : 228, Şubat 1306, 354-384. s.
20. " , " : 229, Mart 1307, 32s.
20. " , " : 230, Nisan 1307, 34-64. s.
20. " , " : 231, Mayıs 1307, 66-96. s.
20. " , " : 232, Haziran 1307, 98-128. s.
20. " , " : 233, Temmuz 1307, 130-160. s.
20. " , " : 234, Ağustos 1307, 162-192. s.
20. " , " : 235, Eylül 1307, 194-224. s.
20. " , " : 236, Teşrin-i evvel 1307, 226-256. s.
20. " , " : 237, Teşrin-i sanî 1307, 258-288. s.
20. " , " : 238, Kanun-ı evvel 1307, 290-320. s.
20. " , " : 239, Kanun-ı sanî 1307, 322-352. s.
20. " , " : 240, Şubat 1307, 354-384. s.
21. " , " : 241, Mart 1308, 32 s.
21. " , " : 244, Haziran 1308, 98-128. s.
21. " , " : 245, Temmuz 1308, 130-160. s.
21. " , " : 247, Eylül 1308, 194-224. s.
21. " , " : 250, Kanun-ı evvel 1308, 290-320. s.
25. " , " : 295, Eylül 1312, 194-224. s.
26. " , " : 303, Mayıs 1313, 66-96. s.
35. " , " : 311, Mayıs 1324, 66-96. s.
41. " , " : 15, Mayıs 1328, 66-96. s.
42. " , " : 11, Haziran 1332, 130-151. s.
42. " , " : 13, Ağustos 1332, 178-195. s.
42. " , " : 15, Teşrin-i evvel 1332, 214-232. s.
42. " , " : 16, Teşrin-i sanî 1332, 234-240. s.
43. " , " : 1, Mart 1333, 17 s.
43. " , " : 2, Nisan 1333, 20-34. s.
43. " , " : 3, Mayıs 1333, 36-49. s.

46. sene, Numero: 5, Haziran 1333, 60-74. s.
46. " , " : 6, Temmuz, 1333, 76-99. s.
46. " , " : 7, Ağustos 1333, 102-132. s.
46. " , " : 8, Eylül 1333, 134-164. s.
46. " , " : 9, Teşrin-i evvel 1333, 166-197. s.
46. " , " : 10, Teşrin-i sanî 1333, 200-230. s.
47. " , " : 12, Kanun-ı sanî 1334, 268-298. s.
47. " , " : 13, Şubat 1334, 300-334. s.
47. " , " : 14, Mart 1334, 336-366. s.
47. " , " : 15, Nisan 1334, 368-398. s.
47. " , " : 16, Mayıs 1334, 400-430. s.
47. " , " : 17, Haziran 1334, 432-460. s.
47. " , " : 18, Temmuz 1334, 464-494. s.
47. " , " : 19, Ağustos 1334, 496-526. s.
47. " , " : 20, Eylül 1334, 528-558. s.
47. " , " : 21, Teşrin-i evvel 1334/1918, 560-592. s.
47. " , " : 22, Teşrin-i sanî 1334/1918, 594-624. s.
47. " , " : 23, Kanun-ı evvel 1334/1918, 626-656. s.
48. " , " : 25, Şubat 1335/1919, ---
48. " , " : 31-32-33, Ağustos-Eylül-Teşrin-i evvel 1335/1919, 906-1006. s.
48. " , " : 34, Teşrin-i sanî 1335/1919, 1008-1019. s.
49. " , " : 38, Mart 1336/1920, 1118-1147. s.
49. " , " : 39, Nisan 1336/1920, 1150-1180. s. + 11 s.
49. " , " : 41-42, Haziran-Temuz 1336/1920, 1214-1226. s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye" dergisi 1337(1921) yılına kadar bu ad altında yayınlandıktan sonra 1337 senesi 1 Kanun-ı evvelinde tekrar baştan itibaren Sene:1, Numero:1, sayılarını alarak ve "Askerî Tıb Mecmuası" adı ile yayımına devam etmiştir. Bu arada dergi "Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye" adı ile çıktığı sürede "Harbiye Nezareti Sıhhiye Dairesi Dördüncü Şubesi" tarafından yayınlanırken, "Askerî Tıb Mecmuası" adını aldığı anda "Müdafaa-i Milliye Vekâleti Sıhhiye Dairesi Dördüncü Şubesi" tarafından yayınlanmaya başlamıştır. Yani "Harbiye Nezareti", "Müdafaa-i Milliye Vekâleti" adını aldığı anda derginin adı da "Askerî Tıb Mecmuası" olarak değişmiştir. Bu isim değişikliği ile birlikte neden derginin önceleri 1. sene, 1. sayı olarak başlatıldığı ve daha sonra tekrar 51. sene sene kaydını alarak yayınlanmaya devam ettiği konusunda, görülebilen dergilerde bir açıklama bulunamamıştır.

Ayrı adlar altında devam eden derginin aslında tek bir yayın olması nedeniyle, genel özellikleri "Askerî Tıb Mecmuası" adı altında belirtilmiştir.

Bkz.: "ASKERİ TIB MECMUASI"

سایى : ۲

مايس ۱۳۳۲

سنة : ۱

دارالفنون

طبيب الكلى والتهاب الكلى

طببات ، اجزا چاق ، ويشيلىك ، وشىلقانى

بىكى آبيده بر نىشر اولنور

مىدرجات :

- سفره تين حقنده ..... [كمال چناب] *
- التهاب ذيل دويدن متولد ذىالجنب ، التهاب معده ،
- التهاب پانقره آس ..... [عاقل مختار]
- ضخامة پروستانده عقامت ..... [كريم ثباتى]
- كرووات دمويتهك حالت طبيبه وصرصيهسى ..... [توفيق رجب]
- انطاعات افرنجية سباجيه يى آكديران بر حزا زة متلونه وقمىسى [حسين زاده عمل]
- اصاب محيطه جروح تاريخيه حقنده ..... [به پو آقبيونه]
- هزال اصحاب (مابعد) ..... [راشد تحسين]
- لكلى حما ميغرووى ..... [رفيق]
- نكانهك سبر صرصيهسى حقنده ..... [على حيدر]
- ديسانترى و ديسانترى الشكل اسهالاته قارشو قولدرغوالى
- حقنه لرك تاثيرى ..... [حن وصنى]
- تلخيصات ..... [تحرير هيئت ادارهسى]
- شؤن ..... [تحرير هيئت ادارهسى]

استانبول --- مطبعة عامره

۱۳۳۲

SÜRELİ YAYIN ADI : " DARÜ'L-FÜNÛN TIB FAKÜLTESİ MECMUASI "

ALT BAŞLIĞI : Tababet, eczacılık ve dişçilik müteallikatı.

YAYINLAYAN : Darü'l-Fünûn Tıp Fakültesi

YAYIN MÜDÜRÜ : -----

YAYIN YERİ : İstanbul

YAYIN SÜRESİ : 4. cildin 3. sayısına kadar 2 aylık, daha sonra aylık olarak yayınlanmıştır.

YAYIN GÜNÜ : -----

MATBAASI : Matbaa-i Âmire, Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne Matbaası, Yeni Matbaa, Evkaf-ı İslâmiyye Matbaası, Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriyye Matbaası.

BOYUTLARI : 1. , 2. ve 3. senelere ait ilk 7 sayı 29 X 21 cm. ve 2. cilt 4. sayıdan itibaren 23 X 15,5 cm. olarak yayınlanmıştır.

RESİM- ŞEKİL : Var

SAYFA SAYISI : Her sayıda değişmiştir.

SÜTUN SAYISI : 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH : Mart 1332(1916) - Teşrin-i sanî 1928

YAZARLARI : Achard, Ahmed Ata, Ahmed Asım, Ahmed Fahri, Ahmed Ferid, Ahmed İhsan, Ahmed Rasim /Onat/, Akil Muhtar /Özden/, Ali Eşref /Gürsel/, Ali Haydar /Erel/, Ali Mahir, Ali Rıza Faik, Andre Strohl, Antoni, Asaf Derviş, Asım İsmail, Atıf, Behcet Sabit /Erduran/, Bekir Nimet, Besim İbrahim, Brok (بروك), Burhaneddin, Calmette, Celâl İsmail, Celâleddin Muhtar /Özden/, Charles Richet, L. Cheinisse, M. M. Dambrin, Daring (دورينك), Ekrem Behcet/Tezel/, Enver, Esad Şerafeddin, Eyüb Sabri, Fahreddin Kerim /Gökay/, Fuad, Gabriyel Dö - Lamar (غابرييل دو لامار), Galib Ata, Galib Şükri, L. Garrelon, C. Guerin Hakki Hayri, Halid, Hamdi Hüseyin, Hamdi Suad /Akna/, Hamza Vahid, Hasan Reşad /Sığındım/, Hasan Vasfi, Hasan Vasif /Somyürek/, Hazine-darzâde Sedad, Hulûsi Behcet, Hulûsi Fuad, Hürrem, Hüseyinzâde Ali, İbrahim Faik, İbrahim Sadık, İbrahim Şevki, İhsan Hilmi /Alantar/, İsmail Cevdet, İsmail Hakki, İsmail Şera feddin, İzzeddin Ferid, Kadri Raşid /Anday/, Kâmil Şevki, Kâşif Ömer, Kâzım İsmail /Gürkan/, Kemal Cenab/Erensoy/, Kenan Tefvik, Kerim Sebati /Görgün/, M. Leon Tixier, L. Laplane, E. Leredde, A. B. Marfan, Mazhar Şevki, Mehmed Hikmet, Mehmed Kâmil /Berk/, Mehmed Kemal, Moşe (موسى), Muhiddin Sabri, Musa Kâzım, Mustafa Hakki, Mustafa Hayrullah, Mustafa Şevki, Muzaffer Şevki, P. Mühlens, Mükerrerem Emin, Naki Cevad, Nandor Ratkoczi, Necmeddin Rifat /Yarar/, Neşet Ömer /İrdelp/, Nureddin Ali, Nureddin Kâmil, Oltramare, Osman Cevdet, Osman Şerafeddin /Çelik/, Ostwald (اوستوالد) Otto Kestner, Ömer Şevket, Ömer Vasfi /Aybar/, Pepo Akşiyote, Rasim Mehmed, Raşid Tahsin, Rebi Hikmet, Refik, Robert Debre, Rüşdi Receb /Duyar/, Sabouraud, Sadeddin Vâdâd /Koçer/, Sadi Nazım, Sadreddin Hüsni, Said Cemil /Yiğit/, Said Bilâl, Saim Ali/Dilemre/, Samuyel Abrovaya, Santenoise, Sedad, Selahaddin Mehmed, Server Kâmil /Tokgöz/,

A. Strolinsky, Süleyman Edhem, Süleyman İhsan, Süreyya Asım, Şefik Arif, Şerafeddin, Şevket Aziz, Şevki, Talha Yusuf, Tarık Temel, Tevfik Halil, Tevfik İsmail /Gökçe/, Tevfik Receb /Örensoy/, Tevfik Remzi /Kazancıgil/, Tevfik Salim /Sağlam/, J. Tinel, Vasfi, H.Vasıf, Weill, W. Weygandt, Zeki Abdullah, Zeki Sıdkı, Ziya Cemal /B. Aksoy/, Ziya Osman, Zühdi.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI :

B.D.K. : I. sene: 1-4; II. sene: 5-6; III. sene: 7; II. c.: 1,3-6;
K10 III. c.: 1-5; IV. c.: 1-9; V. c.:1-12; VI. c.: 1-12;
VII. c.:1-12; VIII. c.: 1-12; IX. c.: 1-12; X. c.: 1-12
B.K. : I. sene: 1-4; II. sene: 5-6; III. sene: 7; III. c.:1-2,4-6;
O.110 IV. c.:1-5; V. c.:1-3,5-9; VI. c.: 1-12; VII. c.: 1-12;
VIII. c.:1-12; IX. c.: 1-12; X. c.: 1-12
H,T.U.K.: II. c.: 4-5; IV. c.:3-7; V. c.:3-4; VI. c.: 4-6,11-12;
426 VIII. c.: 4-5,9-10; IX. c.:2,5; X. c.: 3-4
İ.Ü.C.T.F.D.A.K.: I. sene:1-4; II. sene: 5-6; III. sene:7; II. c.:1-
2,4-6; III. c.:1-5; IV. c.:1-9; V. c.: 1-2,5,8-10;
VI.c.:7-12; VIII.c.: 1,3,5-7,9-10; IX. c.: 1,3-10;
X. c.: 1-4,11-12
S.K. : II. c.: 1-2,5-6
HİG.2474,2495

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Sene : 1, Sayı : 1, Mart 1332, 101 s.
" : 1, " : 2, Haziran 1332, 104-189.s.
" : 1, " : 3, Eylül 1332, 192-266.s.
" : 1, " : 4, " 1332, 268-351.s.
" : 2, " : 5, Haziran 1333, 354,434.s.
" : 2, " : 6, Ağustos 1333, 436-508.s.
" : 3, " : 7, " 1334, 512-571.s.
Cilt : 2, " : 1, " 1335, 52 s.
" : 2, " : 2, Eylül 1335, 56-113.s.
" : 2, " : 3, Kanun-ı Evvel 1335, 118-188.s.
" : 2, " : 4, Şubat 1336, 192-275.s.
" : 2, " : 5, Nisan 1336, 278-347.s.
" : 2, " : 6, Haziran 1336, 350-398.s.
" : 3, " : 1, Ağustos 1336, 43 s.
" : 3, " : 2, Teşrin-i Evvel 1336, 45-107.s.
" : 3, " : 3-4, Şubat 1337, 111- 177.s.
" : 3, " : 5, Nisan 1337, 180- 234.s.
" : 4, " : 1, Ağustos 1337, 96 s.
" : 4, " : 2, Mart 1338, 98-157.s.
" : 4, " : 3, Haziran 1338, 162-216.s.
" : 4, " : 4, Temmuz 1338, 218-280.s.
" : 4, " : 5, Ağustos 1338, 282-344.s.
" : 4, " : 6, Eylül 1338, 346-415.s.
" : 4, " : 7, Teşrin-i Evvel 1338, 417-478.s.
" : 4, " : 8, " Sani 1338, 481-542.s.
" : 4, " : 9, Kanun-ı Evvel 1338, 544-622.s.
" : 5, " : 1-2, " sani- Şubat 1339, 112 s.
" : 5, " : 3, Mart 1339, 114-176.s.
" : 5, " : 4, Nisan 1339, 178-240.s.
" : 5, " : 5, Mayıs 1339, 242,304.s.
" : 5, " : 6, Haziran-Temmuz 1339, 306-368.s.
" : 5, " : 7, Temmuz-Ağustos 1339, 370-432.s.
" : 5, " : 8-9, Eylül- Teşrin-i Evvel 1339, 434-512.s.

Cilt	: 5,	Sayı	:10, Teşrin-i sanî 1339, 514-576.s.
"	: 5,	"	:11-12, Kanun-ı evvel 1339, 578-672.s.
"	: 6,	"	: 1, Kanun-ı sanî 1340, 64. s.
"	: 6,	"	: 2, Şubat 1340, 66-128.s.
"	: 6,	"	: 3, Mart 1340, 130-192.s.
"	: 6,	"	: 4, Nisan 1340, 194-256.s.
"	: 6,	"	: 5-6, Mayıs- Haziran 1340, 258-352.s.
"	: 6,	"	: 7-8, Temmuz- Ağustos 1340, 354-448.s.
"	: 6,	"	: 9-10, Eylül- Teşrin-i evvel 1340, 450-544.s.
"	: 6,	"	:11-12, Teşrin-i sanî- Kanun-ı evvel 1340, 546-640.s.
"	: 7,	"	: 1-2, Kanun-ı sanî- Şubat 1341, 95 s.
"	: 7,	"	: 3-4, Mart- Nisan 1341, 98,191.s.
"	: 7,	"	: 5-12, Mayıs- Kanun-ı evvel 1341- 194-376.s.
"	: 8,	"	: 1, Kanun-ı sanî 1926, 64 s.
"	: 8,	"	: 2, Şubat 1926, 66-126.s.
"	: 8,	"	: 3, Mart 1926, 130-192.s.
"	: 8,	"	: 4, Nisan 1926, 194-256.s.
"	: 8,	"	: 5, Mayıs 1926, 258-319.s.
"	: 8,	"	: 6, Haziran 1926, 322-384.s.
"	: 8,	"	: 7, Temmuz 1926, 386-447.s.
"	: 8,	"	: 8, Ağustos 1926, 450-512.s.
"	: 8,	"	: 9, Eylül 1926, 514-576.s.
"	: 8,	"	:10, Teşrin-i evvel 1926, 578-639.s.
"	: 8,	"	:11, Teşrin-i sanî 1926, 642-704.s.
"	: 8,	"	:12, Kanun-ı evvel 1926, 706-768.s.
"	: 9,	"	: 1, Kanun-ı sanî 1927, 63 s.
"	: 9,	"	: 2, Şubat 1927, 66-128.s.
"	: 9,	"	: 3, Mart 1927, 130-190.s.
"	: 9,	"	: 4, Nisan 1927, 192-254.s.
"	: 9,	"	: 5, Mayıs 1927, 256-318.s.
"	: 9,	"	: 6, Haziran 1927, 320-382.s.
"	: 9,	"	: 7, Temmuz 1927, 384-443.s.
"	: 9,	"	: 8, Ağustos 1927, 448-510.s.
"	: 9,	"	: 9, Eylül 1927, 512-574.s.
"	: 9,	"	:10, Teşrin-i evvel 1927, 578-640.s.
"	: 9,	"	:11-12, Teşrin-i sanî-Kanun-ı evvel 1927, 642-748.s.
"	:10,	"	: 1-2, Kanun-ı sanî-Şubat 1928, 96s.
"	:10,	"	: 3-4, Mart-Nisan 1928, 98-192.s.
"	:10,	"	: 5-6-7, Mayıs-Haziran-Temmuz, 1928, 194-336.s.
"	:10,	"	: 8-9-10, Ağustos-Eylül-Teşrin-i evvel 1928, 338-478.s.
"	:10,	"	: 11-12, Teşrin-i sanî 1928, 480-589.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Dergi İstanbul Darü'l-Fünûnu Tıp Fakültesi'nin yayın organıdır.4. cildinin 3. sayısına kadar olan sayıların ilk sayfasında "iki ayda bir neşr olunur" yazmasına rağmen düzensiz olarak yayınlanmıştır. Ancak bu sayıdan itibaren bu ibare "şimdilik ayda bir neşr olunur" olarak değiştirilmiş ve dergi 1928'e kadar düzenli olarak yayınlanmıştır.

Yayın müdürü belli değildir. İlk sayfasında "tâhriir heyet-i idâresi başlığı altında listesi verilen şu kişiler tarafından yönetilmiş ve yayınlanmıştır: Ziya Nuri Bey (Tıp Fakültesi Reisi ve Seririyat-ı Hançereviye ve Cezniye Müderisi), İsmail Derviş Bey (Tıp Fakültesi Katib-î Umumisi ve Fenn-î Kibale ve Ebeler Müderisi),

Tevfik Receb Bey (Ensâc ve Mebhasûl- Rüşeym Müderrisi), Şevki Bey (Hikmet Müderrisi), Sadeddin Vedad Bey (Serîriyyât-ı Hariciyye Müderris Muavini ve Kâtib).

Derginin belli bir yayın günü yoktur. Basıldığı matbaalar da sık sık değişmiştir. Yayın Süresi içinde 5 ayrı matbaa da basılmıştır. Sabit bir sayfa sayısı yoktur. Tek sütun olarak basılmış ve 1916 ile 1928 yılları arasında yayınlanmıştır.

Derginin geniş bir yazar kadrosu vardır. Tesbitimize göre yayımı süresince 144 yazarın aitçeşitli makaleler yayınlanmıştır. Bu makaleler içinde azınlıklara ait olanlara ve çeviri yazılara da sıklıkla rastlanmaktadır. Yazarları arasında Ahmet Rasim Onat, Akil Muhtar Özden, Asaf Derviş Paşa, Celal Muhtar Özden, Esat Şerafettin, Fahrettin Kerim Gökay, Galib Ata, Hamdi Suad Aknar, Tevfik Remzi Kazancıgil, Hulusi Behcet, Ömer Vasfi Aybar, Raşit Tahsin, Tevfik Salim Sağlam gibi tıp tarihimizde önemli yerleri olan hekimler bulunmaktadır.

Dergi, alt başlığında da yazıldığı gibi tıbbın yanında eczacılık, diş hekimliği ve bunlarla ilgili konuları içermektedir. Mart 1332 de yayınlanan 1. sayının ilk yazısı olarak da Akil Muhtar'a ait olan "Dijitalin nasıl tesir eder" isimli makale yayınlanmıştır. Akil Muhtar Özden Usskof deneyi ~~deneyi~~ ve tıp tarihimize geçen bu önemli yazısında dünyada ilk defa ağızdan alınan dijitalin'in bir buçuk saat sonra tesir ettiğini ve en yüksek tesir derecesine üç buçuk saat sonra ulaştığını ispat ediyor.

Dergide şekil ve fotoğrafların yanı sıra çeşitli hastalıklara ve hastalara ait dökümlerin yapıldığı istatistik cedvelleri de yer almaktadır,

Türkçe olarak yayınlanan dergiye ait en geniş koleksiyon Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

نومبر: ۲

شماره: ۱۹۲۷

دو قوت سستی

آبوی صمی خایه خذیه سی

صاحب امتیاز و سرمدی: دو قوت اورانور مینرلیا

- کوزل و کوروز
- چوجوق:
- ۱: سوه استعمال
- ایقه نلرده
- ۲: کفوی ایله
- اولنا نلرده
- ۳: نرنکی طوتولیا نلرده
- ۴: سرخوش اولیا نلر
- اولور.

- عذاب یارده بلیشده
- چوجوق:
- ۱: فرنگیل لرده
- ۲: ایچی اچیلرده
- ۳: جیلزلرده
- ۴: کفوی ایله اولتیه نلرده
- اولور.

صیائب پرادیلین:

میمون شکلده طوطا چوجوق (بازیس کلچک لسنده دی).

تشکر:

فلس حفظ الصمدیه بامت فزدمک انتشاری تبریک ابرده همزم استانبول و انکارول
 رفقاظه جانده تشکرلریمه تقدیم ابرده.
 همزم بر چوقه قارلمزده تبریک مکتوبلری آلمشده. فصد مشقولیتزده
 بو مکتوبلره آبری آبری جواب و برمک قابل اولدوریمزده قصورلریمک عفوئی
 استرغام ایله و تشکرلریمه علنا عرضه ایلمز.
 دو قوت و سستی

SÜRELİ YAYIN ADI: "DOKTOR SESİ"

ALT BAŞLIĞI: Aylık sıhhi halk gazetesi.

YAYINLAYAN(Sahib-i İmtiyaz): Dr. Operatör Cafer Tayyar /Kankat/

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: Adana

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Yeni Adana Matbaası.

BOYUTLARI: 21 X 29 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: Görülebilen 1. sene 2. sayı 16 sayfadır.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1927 - 1933

YAZARLARI: Cafer Tayyar/Kankat/(Dr.,Operatör), Salim(Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : I ; 2
425

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
1. sene, Numero: 2, Şubat 1927, 16 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Doktor Sesi" 1927 yılında Adana'da Operatör Dr. Cafer Tayyar Kankat tarafından yayınlanmağa başlanmıştır. Aylık olarak yayınlanan derginin sermuharriri de Cafer Tayyar Kankat'dır.

Dergi Yeni Adana Matbaası'nda resimli ve çift sütun olarak basılmıştır.

Biz derginin sadece 1. sene 2. sayısını görebildik. Ancak Bedi N. Şehsuvaroğlu derginin 1927 - 1933 yılları arasında yayınlandığını belirtmekte(1), ayrıca "Hilâl-i Ahmer Mecmuası" da "Adana'da 'Doktor Sesi' ünvanıyla aylık sıhhi bir halk mecmuası intişar etmeğe başlamıştır" diye yazarak mecmuanın yayın haberini vermektedir(2).

Derginin görebildiğimiz tek sayısında yazar olarak Dr. Cafer Tayyar ve Dr. Salim'in adları yer almaktadır.

Derginin bu sayısında yayınlanan makalelerden bazılarının başlığı ise şöyledir: "Müzmin iltihab-ı huveysal-i safravî", "Grib hastalığına yakalanmama çareleri", "Faideli formüller", "Acaib yaradılışlar", "Zatü'r-rie: Sırt", "Süt", "Belediye reislerine açık mektub", "Bretonnau-Trousseau usulüyle tedavi".

Dergi Türkçe olarak basılmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

(1)B.N.Şehsuvaroğlu:"Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler".İ.Ü.İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası,c.:36,Sayı:1,1973,s.120

(2)Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası,Sene:6,No:66,13 Şaban 1345/15 Şubat 1927, s.118

07 - GENC TABİB

۲۰ تیر ۱۳۲۷	۴۰ چهارشنبه	برنجی سه نومرو ۱
مدیر مسئول عثمان یشار - - - شرائط اشترا در سعادت ایچون نه لکی ۲۰ طهره ایچون ۲۵ غروشدر - - - نسخه سی ۱ غروشدر	اون بش کونده بر نشر اولنور طبی . فلسفی . اجتهادی	صاحب امتیاز م . طلعت - - - معلمه و اداره خانه سی باب عالی جاده سنده جهان کتابخانه سی - - - نسخه سی ۱ غروشدر

کنج طبیب

۱۳۲۹

ماساژ متخصصی دو قنور عنرت امین باشا

SÜRELİ YAYIN ADI: "GENC TABİB"

ALT BAŞLIĞI: Tıbbî, felsefî, ictimaf.

YAYINLAYAN(Sahib-i İmtiyaz): M. Talât

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): Osman Yaşar

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Bâb-ı Âlî Caddesi'nde Cihan Kitabhanesi.

YAYIN SÜRESİ: Onbeş günlük

YAYIN GÜNÜ: Düzensiz

MATBAASI: Matbaa-i Cihan

BOYUTLARI: 21,5 X 27,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: 16 s.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 20 Nisan 1327(1911) - ?

YAZARLAR: Esad Muhlis, M. Hason(حاسون), N. Hüznî(Haydarpaşa Tıp Fakültesinden), Kemal Cenab/Erensoy/(Muallim Dr.), Nihad Rıfki, Tefvik Vacid(Muallim Dr.), Ziya Fikret

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : I ; 1-2

14

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1.sene,Numero:1,Çeharşenbih,20 Nisan 1337, 16 s.

1. " , " :2,Pencşenbih,5 Mayıs 1327, 16 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Genc Tabib" M. Talat tarafından, İstanbul'da 20 Nisan 1327 (1911) tarihinden itibaren 15 günlük olarak yayınlanmıştır.Biz derginin ancak 1. yıl 1. ve 2. sayılarını görebildiğimiz için yayının ne zaman sona erdiğini tesbit edemedik.

Yayın müdürü Osman Yaşar'dır. Matbaa-i Cihan'da resimli ve çift sütun olarak basılmıştır.

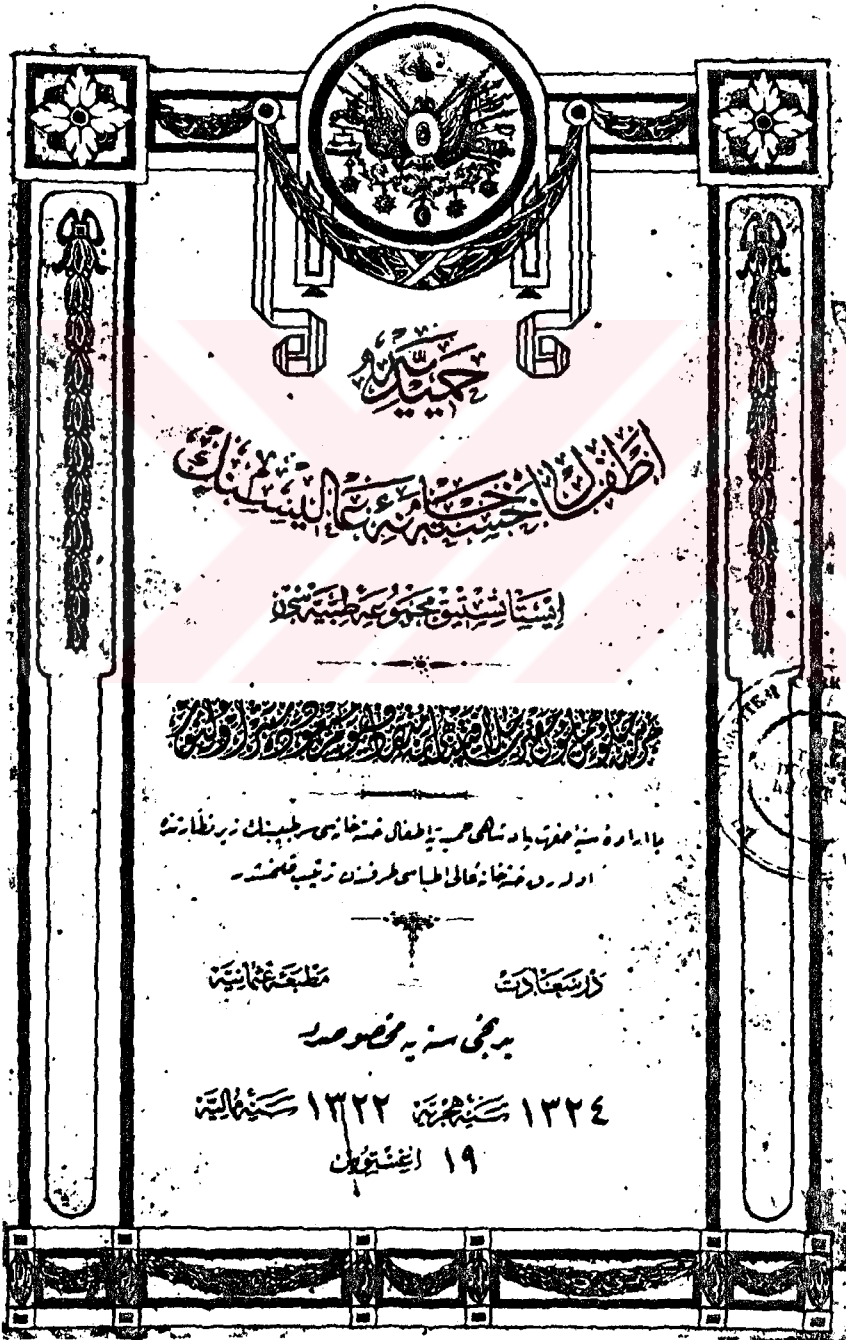
Dergide, Kemal Cenab Erensoy, Tefvik Vacid, Esad Muhlis, Nihad Rıfki gibi hekimlerimizin yazıları yer almaktadır.

Dergi tıbbî ağırlıklı olmasına karşın felsefî ve sosyal konuları da kapsamaktadır.

Dergideki makalelerden bazılarının başlıkları ise şöyledir: "Menşe-i hayat", "Jimnastik ve sıhhat", "İctimaî; Mücadele-i hayatiye", "Şûun-ı Tibbiye", "Müşahabe-i Fenniye", "Güneş ve kar", "Fiziyoloji-i Marazî".

Dergi Türkçe olarak basılmıştır.İstanbul H. T. U. K.'nde 1327 yılı 1. ve 2. sayıları mevcuttur.

08 - HAMIDIYE ET FAL HASTAHANE-I ALISININ İSTATİSTİK
MECMUA-I TIBBIYESİ (ANNALES MEDICALES ET BULLETIN DE
STATISTIQUE DE L'HOPITAL DES ENFANTS HAMIDIYE)

SÜRELİ YAYIN ADI: 1. sene; "HAMİDİYE ETFÂL HASTAHANESİ İSTATİSTİK RİSALESİ", 2. sene; "HAMİDİYE ETFÂL HASTAHANE-İ ÂLİSİ İSTATİSTİK RİSALESİ", 3. sene; "HAMİDİYE ETFÂL HASTAHANE-İ ÂLİSİNİN İSTATİSTİK RİSALE-İ TIBBİYESİ", 4-8. senelerde ise; "HAMİDİYE ETFÂL HASTAHANE-İ ÂLİSİNİN İSTATİSTİK MECMUA-İ TIBBİYESİ" adı ile yayınlanmıştır. ("ANNALES MEDICALES ET BULLETIN DE STATISTIQUE DE L'HOPITAL DES ENFANTS HAMIDIE").

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Hamidiye Etfâl Hastahane-i Âlisi Etibbası.

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul.

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Yıllık

YAYIN GÜNÜ: 19 Ağustos

MATBAASI: Matbaa-i Osmaniye.

BOYUTLARI: 1. sene: 24X16cm., 2. sene: 26X19cm., 3-5, 8. sene: 28X20cm., 6-7.

sene: 28X21cm. dir.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Her yıl değişmiştir.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1318(1900) - 1325(1907)

YAZARLARI: 2. sene: Cevad Mazhar(Dr.), Cemil Paşa(Dr.), Fehmi İsmail (Dr.), Hakkı Şinasi(Dr.), Halid İzzet(Dr.), İbrahim(Dr.), Muhiddin (Dr.), Nafiz Paşa(Hacı, Müşir), Ömer Fuad(Dr.), Raşid Tahsin(Dr.), Ru ( ) (Dr.), Salih Bekir(Dr.), Şakir Ahmed(Dr.), Ziya(Hacı, (Dr.)), Ziya Nuri/Birci/

1. sene: Makaleler imzasızdır.

3. sene: Adolf Baginsky(Prof.), Ali Rıza(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Kimyâgeri, Binbaşı), Esad(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi fahri göz tabibi, kehhal Dr., Kaimmakam), Escherich(Muallim Dr.), Fehmi (Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Emraz-ı Dahiliye Tabibi, Kol Ağası), Hakkı Şinasi(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Tabib-i Sanisi, Kaimmakam), Halid İzzet(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi operatörlerinden Sağ Kol Ağası), İbrahim(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Sertabibi), Muhiddin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi etibbay-ı fahriyesinden, Emraz-ı Üzniye, Enfiye ve Hançereviye Mütahassısı, Binbaşı), Ömer Fuad (Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Bakteriyoloğu, Binbaşı), Rasih Emin (Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Operatör Muavinlerinden, Bahriye Tabib Yüzbaşısı), Raşid Tahsin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi etibbay-ı fahriyesinden Sağ Kol Ağası), Salih Bekir(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Operatör Muavini, Tabib Kol Ağası), Süleyman Nuri(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Müdür-i Sanisi Bakteriyolog, Kaimmakam), Şakir Ahmed(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi İstatistik-i Tıbbî memuru ve Emraz-ı Ayniye Muavini, Kehhal Dr. Yüzbaşı), Vasserman(واسرمان) (Muallim Dr.), Zimmer(Dr.), Ziya Nuri(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Operatörü ve Kulak,Boğaz Tabib Mütahassısı, Binbaşı)

4. sene: Ali Rıza(Kimyager, Kaimmakam), Fehmi İsmail(Dr., Kol Ağası), Escherich(Muallim, Dr.), Hakkı Şinasî(Tabib-i sanî, Miralay), Halid İzzet(Operatör, Binbaşı), İbrahim Paşa(Sertabib), Muhiddin(Dr., Kaimmakam), Ömer Fuad(Bakteriyolog, Binbaşı), Rasih Emin(Operatör, Yüzbaşı), Raşid Tahsin(Dr., Binbaşı), Salih Bekir(Operatör, Kol Ağası), Şakir Ahmed(Kehhal, Yüzbaşı), Trak(شرق)(Dr.), Ziya Nuri(Dr., Binbaşı).

5. sene: Adolf Baginsky(Prof.), Fehmi İsmail(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi Kol Ağası), İbrahim(Etibbay-ı Hazret-i Şehriyariden Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Sertabibi Mirliya), Mahmud Ata(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Nisaiye ve Fenn-i Vilâde Mütihazsısı, Yüzbaşı), Mehmed Ali(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Kimyahanesinde Müstahdem Eczacı, Mülâzım-ı Evvel), Mehmed Raif(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Yüzbaşı), Mehmed Ref'i(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Müfredat-ı Tıp ve Fenn-i Tedavî Muallim Muavini, Kol Ağası), Muhiddin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbay-ı Fahriyesinden Kulak Boğaz Hastalıkları Mütihazsısı, Kaimmakam), Ömer Fuad(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi ve Bakteriyoloğu, Kaimmakam), Rasih Emin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden Bahriye Tebib Kol Ağası), Salih Bekir(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Kol Ağası), F. Schultze(Prof. Dr.), H. Senator(Prof., Berlin), Süleyman Nuri(Tabib-i Sanî Bakteriyolog, Kaimmakam), Şakir Ahmed(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Ayniye Tabibi, Kol Ağası), Şevket Celâl(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi ve Teşrih-i Marazî Mütihazsısı), Tefvik Vacid(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Müfredat-ı Tıp ve Fenn-i Tedavî Muallimi, Miralay), Vasil Naum(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Serkimyageri ve Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Kimyay-ı Gayri Uzvi Muallimi, Kaimmakam), Ziya(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbay-ı Fahriyesinden Emraz-ı Dahiliye Tabibi, Kol Ağası, Hacı), Ziya Nuri Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Kulak ve Boğaz Hastalıkları Mütihazsısı ve Operatörü, Kaimmakam), Zühdi Rıza(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından Emraz-ı Dahiliye Tabibi).

6. sene: Alexandre Kanburoğlu(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Fahrî Operatörü, Paşa), Asaf Derviş(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Nisa ve Fenn-i Vilâde Mütihazsısı, Kaimmakam), Cemil(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Fahrî Operatörü ve Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Seririyat-ı Hariciye Muallimi, Operatör, Müşir, Paşa), Fehmi İsmail(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi, Kol Ağası), İbrahim(Etibbay-ı Hazret-i Şehriyârîden Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Sertabibi Ferik, Paşa), Mahmud Ata(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Nisa ve Fenn-i Vilâde Mütihazsısı, Yüzbaşı), Mehmed Raif(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Yüzbaşı), Muhiddin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbay-ı Fahriyesinden, Emraz-ı Üzniye ve Hançereviye Mütihazsısı, Kaimmakam), Osman Nuri(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Sınıf-ı Baytariyesi Kimyay-ı Uzvi Muallimi, Bakteriyoloji-hane-i Şahaneye Memur Kol Ağası), Ömer Fuad(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi ve Bakteriyolog, Miralay), Salih Bekir Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Binbaşı), Süleyman Numan(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Emraz-ı Mütenevvia-i Dahiliye Muallimi

Kaimmakam), Süleyman Nuri(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Tabib-i Sanîsi, Bakteriyolog, Miralay), Şevket Celâl(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Emraz-ı Dahiliye ve Teşrih-i Marazî Mütéhassısı, Yüzbaşı), Ziya Nuri(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Üzniye ve Hançereviye Mütéhassıs Operatörü, Kaimmakam), Zühdi Rıza(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Yüzbaşı),

7. sene: Ahmed Süreyya(Bon/بون/ Kimyahanesi Müdavimlerinden), Ali Haydar(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Kaimmakam), Asaf Derviş(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Nîsâ ve Fenn-i Vilâde Mütéhassısı, Kaimmakam), Dets(ده نسن)(Rostok/روستوق/Seririyat-ı Cerrahiyesinden, Dr.), Fehmi İsmail(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi, Kol Ağası), Mehmed Raif(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Yüzbaşı), Muhiddin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Üzniye ve Hançereviye Tabibi, Kaimmakam), Müller(Rostok/روستوق/Seririyat-ı Cerrahiyesinden, Prof.), Ömer Fuad(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi ve Bakteriyoloğu, Miralay), Refik(Gülhane Seririyat Hastahane-i Hümayunu Emraz-ı Nîsâ Muallim Muavini, Yüzbaşı), Rıdvan Aziz(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbay-ı Fahriyesinden), Salih Bekir(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Binbaşı), Süleyman Nuri(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Tabib-i Sanîsi, Bakteriyolog, Miralay), Şakir Ahmed(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Ayniye Tabibi, Kehlal, Dr. Kol Ağası), Şevket Celâl(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye ve Teşrih-i Marazî Mütéhassısı, Yüzbaşı), Ziya Nuri(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Boğaz Kulak Mütéhassısı ve Operatörü, Mirliya), Zühdi Rıza(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Yüzbaşı).

8. sene: Abdullah Mehmed(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Binbaşı), Ali Haydar(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Kaimmakam), H. Binder, Bremer(بزمر)(Dr.), Danyal(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Yüzbaşı), Esad(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Ayniye Tabibi, Mirliya), Alexandre Kamburoğlu(Operateur Honcraire de l'Hopital d'Enfants Hamidie), Fehmi İsmail(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Kaimmakam), Hüsnî İsmail(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Yüzbaşı), İbrahim(Etibbay-ı Hazret-i Şehriyârîden Hamidiye Etfal Hastahanesi Sertabibi Ferik), Leon de Lacombe(Ancien Interne des Hopitaux de Paris, Chirurgien en Chef de l'Hopital Français, Chirurgien Honoraire de l'Hopital "Hamidie"), Mahmud Ata(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Nîsâiye ve Fenn-i Vilâde Mütéhassısı, Kol Ağası), Maks Bartel(مافس بارتل)(Berlin/برلين/Etibbasından), Mehmed Ali(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsinde Eczacı ve Kimyager, Yüzbaşı), Mehmed Raif(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Kol Ağası), Muhiddin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbay-ı Fahriyesinden Emraz-ı Üzniye ve Hançereviye Mütéhassısı, Kaimmakam), Osman Nuri(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Sınıf-ı Baytariyesi Kimyay-ı Uzvi Muallimi ve Bakteriyolojihaneye Memur Kol Ağası), Ömer Fuad(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Emraz-ı Dahiliye Tabibi ve Bakteriyoloğu, Mirliya), Rasih Emin(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden Bahriye Tabib Binbaşısı), Rıdvan Aziz(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Kol Ağası), Rıfka Kâmil(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Yüzbaşı), Salih Bekir(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Operatörlerinden, Binbaşı), Süleyman Nuri(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Tabib-i Sanîsi, Mirliya), Şakir Ahmed(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Göz Tabibi, Binbaşı),

Şefik Hidayet(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından,Yüzbaşı), Şevket Celâl(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Etibbasından, Kol Ağası), Şükri Mehmed(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Seririyat-ı Cildiye ve Efrençiyeye Muallim Muavini Tabib, Yüzbaşı), Theodor Escherich(Viyana Darü'l-Fünunu'nda Seririyat-ı Etfal Müdürü ve Saint Anna/ سنت اننا/Etfal Hastahanesi Sertabibi), Zühdi Rıza(Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Sanatoryomu'na Memur Dr., Kol Ağası).

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K. : 4.ye 7.seneler
29799-98
H. T. U. K. : 3-7.seneler
419,21
İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : 1,7-8.seneler
Ş. E. H. K. : 1-8.seneler

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1.sene,(1900)1318, 109 s.
2.sene,(1901)1319 Sene-i Hicriyye,19 Ağustos 1317 Sene-i Rûmîyye, 369s.(Es.Tr.)+106s.(Fr.)
3.sene,(1902)1320 Sene-i Hicriyye,19 Ağustos 1318 Sene-i Maliyye, 257+/14/+72s.(Es.Tr.)+137+72s.(Fr.)
4.sene,(1903)1321 Sene-i Hicriyye,19 Ağustos 1319 Sene-i Maliyye, 266+106s.(Es.Tr.)+177+/20/+114s.(Fr.)
5.sene,(1904),1322 Sene-i Hicriyye,19 Ağustos 1320 Sene-i Maliyye, 408+71s.(Es.Tr.)+165+71s.(Fr.)
6.sene,(1905)1323 Sene-i Hicriyye,19 Ağustos 1321 Sene-i Maliyye, 4+293+40s.(Es.Tr.)+104+35s.(Fr.)
7.sene,(1906)1324 Sene-i Hicriyye,19 Ağustos 1322 Sene-i Maliyye, 3+38+330+54s.(Es.Tr.)+3+117+51s.(Fr.)
8.sene,(1907)1325 Sene-i Hicriyye,19 Ağustos 1323 Sene-i Maliyye, 5+583+65s.(Es.Tr.)+49+112s.(Fr.)

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Dergi Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından 1318(1900) yılından itibaren, ilk olarak"Hamidiyi Etfal Hastahanesi İstatistik Risalesi" adıyla ve daha sonra zaman zaman isminde bazı değişiklikler yapılarak, sekiz sene süresince ve yıllık olarak yayınlanmıştır.

Dergi İstanbul'da Matbaa-i Osmaniye'de resimli ve tek sütun olarak basılmıştır.

Mecmua her yıl 19 Ağustos'da, yani Sultan II. Abdülhamid'in 19 Ağustos 1876'da tahta çıkışının yıldönümünde yayınlanmıştır. Bu konu derginin her sayısının ilk sayfasında "Her sene cülûs-ı hûmayûn-ı Hazret-i Hilâfetpenâhî yevm-i mes'udunda neşr olunur" ibaresiyle ifade edilmiştir.Derginin yazarları arasında; Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Sertabibi Ferik İbrahim Paşa, Süleyman Nuri, Ziya Nuri Birgi, Asaf Derviş Paşa, Salih Bekir Baysan, Mehmed Raif, Osman Nuri, Raşid Tahsin, Ömer Fuad Keskin, Rasih Emin, Tefvik Vacid, Mahmud Ata, Süleyman Numan ve Cemil Paşa gibi önemli isimler göze çarpmaktadır.

Her sayı kendi içinde, konulara göre değişik bölümlere ayrılmıştır.Bu bölümler senelere göre sırasıyla şöyledir:

1.sene;1.kısım: Hastahanenin tarihçesi, bulunduğu yere ait bilgiler verilir, hastalara verilecek yiyecek ve içeceklere ait cetveller, muayene edilen hastalara ait istatistikler bulunur ve hastahaneye ait bölümler ile hastahane çalışanları tanıtılır.2.kısım: Hamidiye Etfal

Hastahane-i Âlîsi hakkında Dersaadet'de neşr olunan Ceraid-i Osmaniye ile Avrupa gazetelerinde görülen makalât-ı takdriyeler bulunur, 2. sene; 1. kısım: Hastahane-i Âlî'nin tarihi ve hastane hakkında bilgiler. 2. kısım: Hastahane-i Âlînin mufassal şehri ve senevi istatistik cedvelleri. 3. kısım: Hastahane-i Âlî etibbası tarafından yazılan makalât-ı mühimme-i tıbbiye. 4. kısım: Hastahane-i Âlî etibbası tarafından Hastahane-i Âlîde taht-ı tedaviye alınan bazı taharriyat ve tefhisat-ı tıbbiye. 5. kısım: Muktebesat. 6. kısım: Hastahane-i Âlî etibba ve memurinden olub geçen sene İstatistik Risalesi'nde tab olunmayanların teracim-i ahvali.

3. sene: 1. kısım: Hastahanenin tarihçesi verilerek çeşitli kısımları tanıtılmıştır. 2. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan makalât-ı mühimme-i tıbbiye. 3. kısım: Almanya ve Avusturya Darü'l-Fünûnları muallimin-i meşhure ve etibbay-ı hazıkası tarafından risaleye derc edilmek üzere bilhassa ihda ve irsal kılınan makalât-ı mühimme-i tıbbiye. 4. kısım: Hastahane-i Âlî'de taht-ı tedaviye alınan merzanın bazı mühim müşahedeleriyle etibba tarafından icra edilen taharriyat ve tefhisat-ı tıbbiye. 5. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan menafi-i umumiyeye aid makalat-ı mühimme-i sıhhiye. 6. kısım: Avrupa ceraid-i mutebere-i tıbbiyesinden muktebesat-ı mühimme ve nafia. 7. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi'ni ziyaret buyuran zevat-ı kiramin bazıları tarafından züvvâr defter-i mahsusuna kayd edilen ziyaret hatıraları. 8. kısım: Ceraid-i mutebere-i dahiliye ve ecnebiyede Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi hakkında tesadüf edilen makalat-ı takdiriye. 9. kısım: İstatistik cedvelleri.

4. sene: 1. kısım: hastanenin tarihçesi ve çeşitli kısımlarını tanıttıcı yazılar. 2. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan makalat-ı mühimme-i tıbbiye. 3. kısım: Hastahane-i Âlî'de taht-ı tedaviye alınan merzanın bazı mühim müşahedeleriyle etibba tarafından icra kılınan taharriyat ve tefhisat-ı tıbbiye. 4. kısım: Menafi-i umumiyeye aid makalat-ı mühimme-i tıbbiye. 5. kısım: Almanya ve Avusturya Darü'l-Fünûnları muallimin-i meşhure ve etibbay-ı hazıkası taraflarından risaleye derc olunmak üzere bilhassa ihda ve irsal kılınan makalat-ı mühimme-i tıbbiye. 6. kısım: Avrupa ceraid-i mutebere-i tıbbiyesinden muktebesat-ı mühimme ve nafia. 7. kısım: Hastahane-i Âlînin geçen seneki mecmua-i tıbbiyesinin mündericât ve tertibatını takdiren irsal kılınan mekatib ile Dersaadet'de münteşir ceraid-i mutebere-i Osmaniye'de görülen makalat. 8. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi'ni ziyaret eden zevat-ı kiramin bazıları tarafından züvvâr defterine kayd edilen hatırat. 9. kısım: İstatistikler.

5. sene: 1. kısım: Hastane'nin işleyişi ve kısımları ile ilgili bilgiler. 2. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan makalat-ı tıbbiye. 3. kısım: Hastahane-i Âlî'de taht-ı tedaviye alınan merzanın bazı müşahedeleriyle etibba tarafından icra kılınan taharriyat ve tefhisat-ı tıbbiye. 4. kısım: Memalik-i Mahrusa-i Şahane askerî ve mülkî hastahanelerindeki etibbay-ı Osmaniye'nin ihda ve irsâl ettikleri makalat-ı mühimme-i tıbbiye. 5. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan menafi-i umumiyeye ait makalat-ı mühimme-i tıbbiye. 6. kısım: Almanya Darü'l-Fünûnları muallimin-i meşhure ve etibbay-ı hazıkası tarafından risa-

leyederç olunmak üzere bilhassa ihdâ ve irsal kılınan makalat-ı mühimme-i tibbiye. 7. kısım: Avrupa ceraid-i mutebere-i tibbiyesinden muktebesat-ı mühimme ve nafia. 8. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi dördüncü senesine mahsus mecmua-i tibbiyenin mündericat ve tertibatını takdiren irsal kılınan mekatibin bazıları ile Hastahane-i Âlî'nin terakkiyat-ı fenniyesi ve Kara Hisar Maden Suyu hakkında Dersaadet'de münteşir ceraid-i mutebere-i Osmaniye'de görülen bendlerden bazılarının suretleri. 9. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi'ni ziyaret buyuran zevat-ı kiramın bazıları tarafından züvvâr defter-i mahsusasına kayd edilen ziyaret hatıraları. 10. kısım: İstatistik cedvelleri.

6. sene: 1. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan makalat-ı tibbiye. 2. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından icra kılınan tefhisat ve müşahadat-ı tibbiye. 3. kısım: Memalik-i Mahrusa-i Şahane askerî ve mülkî hastahanelerindeki etibbay-ı Osmaniye'nin ihda ve irsal eyledikleri mühimme-i tibbiye. 4. kısım: Memalik-i mütemeddine-i saire keşfiyat ve ihtirâât-ı tibbiye. 5. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan menafi-i umumiyyeye aid makalat-ı mühimme-i tibbiye. 6. kısım: Almanya ve Fransa Darü'l-Fünûnları muallimin-i meşhure ve etibbay-ı hazıkası taraflarından risaleye derç olunmak üzere bilhassa ihda ve irsal kılınan mühimme-i tibbiye. 7. kısım: Avrupa ceraid-i mutebere-i tibbiyesinden muktebesat-ı tibbiye ve nafia. 8. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi beşinci senesine mahsus mecmua-i tibbiyenin mündericat ve tertibatını takdiren irsal kılınan mekatibin bazıları ile Hastahane-i Âlî'nin terakkiyatı hakkında Dersaadet'de münteşir ceraid-i mutebere-i Osmaniye'de görülen bendlerden bazılarının suretleri. 9. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi'ni ziyaret buyuran zevat-ı kiramın bazıları tarafından züvvâr defter-i mahsusasına kayd edilen ziyaret hatıraları. 10. kısım: Tıbbî istatistik cedvelleri.

7. sene: 1. kısım: Okuyucu mektupları ve hastane çalışanlarına ait bilgi ve istatistikler. 2. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan makalat-ı tibbiye ve mefahir-i tibbiye-i İslâmiye. 3. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından icra kılınan tefhisat ve müşahadat-ı tibbiye. 4. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi etibbası tarafından kaleme alınan menafi-i umumiyyeye aid makalat. 5. kısım: Avrupa ceraid-i mutebere-i tibbiyesinden muktebesat-ı mühimme ve nafia. 6. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi Altıncı Sene İstatistik Mecmua-i Tibbiyesi'nin mündericat ve tertibatını takdiren irsal kılınan mekatibin bazıları ile Hastahane-i Âlî'nin terakkiyat-ı fenniyesi hakkında Dersaadet'de münteşir ceraid-i mutebere-i Osmaniye'de görülen bendlerden bazılarının suretleri. 7. kısım: 1321 senesi Eylül'ünden 1322 senesi Ağustos'una kadar Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlîsi'ni ziyaret buyuran zevat-ı kiramın bazıları tarafından züvvâr defterine kayd ettikleri ziyaret hatıraları. 8. kısım: Memalik-i Mahrusa-i Şahane askerî ve mülkî hastahanelerindeki etibbay-ı Osmaniye'nin ihda ve irsal ettikleri makalat-ı tibbiye. Derginin en sonunda da İstatistikler başlıklı 54 sayfalık ayrı bir kısım vardır.

8. sene: 1. kısım: Hastahanenin terakkiyat-ı hazırası ile hastahanenin çeşitli kısımları ile ilgili yazılar ve hastahane çalışanlarına ait çeşitli istatistik cedvelleri. 2. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i

Âlisi'nin etibbası tarafından kaleme alınan makalat-ı tıbbiye. 3. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi etibbası tarafından icra kılınan tefhisat ve müşahadat-ı tıbbiye. 4. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi etibbası tarafından kaleme alınan menafi-i umumiyeye aid makalat-ı mühimme-i tıbbiye. 5. kısım: Teracim-i ahval-i meşahir-i etibba. 6. kısım: Avrupa Darü'l-Fünûnları muallimin-i meşhure ve etibbay-ı hazıkası tarafından risaleye derc olunmak üzere bilhassa ihda ve irsal olunan makalat-ı mühimme-i tıbbiye. 7. kısım: Memalik-i Mahrusa-i Şahane askerî ve mülkî hastahanelerindeki etibbay-ı Osmaniyenin ihda ve irsal eyledikleri makalat-ı tıbbiye. 8. kısım: Avrupa ceraid-i mutebere-i tıbbiyesinden muktebesat-ı tıbbiye ve nafia. 9. kısım: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi Yedinci Sene İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi'nin mündericat ve tertibatını takdiren irsal kılınan mekatibin bazılarıyla Hastahane-i Âli'nin terakkiyat-ı fenniyesi hakkında bazı ceraid-i mutebere-i Osmaniye ve ecnebiyede görülen bendlerden bazılarının suret ve tercümeleri. 10. kısım: 1322 senesi Eylül'ünden 1323 senesi Ağustos'una kadar Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisini ziyaret buyuran zevat-ı kiramın bazıları tarafından züvvar defterine kayd eyledikleri ziyaret hatıraları. 11. sene: Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi'nde tedavi kılınan merzanın istatistikleri.

Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisinin İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi 1. sayısı hariç Türkçe ve Fransızca olarak ikâ dilde basılmıştır. Ancak Fransızca kısım dergide özet olarak yer almıştır. Derginin İstanbul kütüphanelerinde tam koleksiyonu bulunmaktadır.

کتابخانه اول

اداره امور
رفت علی

خسته خانه

آلیق طبی مجموعه

صاحب دسر مسئول
عمر وصنی

هیئت ناشره

امراض داخلی متخصصی حکمت	کوز خسته لقری متخصصی وفیق	الولای بوغاز برون متخصصی محمود ندیم	امراض اطفال متخصصی علی واحد
امراض ولادیه و نسائی متخصصی عمر وصنی	امراض جلدیه و افرنجیه متخصصی فخری	امراض جلدیه و افرنجیه متخصصی اوبراتور معاونی	نجم الدین عونی متخصصی فیضی
	امراض جلدیه و افرنجیه متخصصی رفت علی	نجم الدین عونی متخصصی فیضی	

مدرجات : همی آنکه تمز - خنجره نك مشترك فلجاری - شعبت ، خیابان
چوچفرك بسنمه اصولی ونداویسی - کاذب نمت الیملر - مجرای
بول و پروستات التهابی - نوزاد و چوچوق کوز لرنده کی غونوق انسانک نداویسی
تلیصمات

خصوصیات تحریریه ایپون مدیر مسئوله ، آتونه و دیگر معاملات اداره ایپون
اداره مأموریه مراجعت اولنور .

اداره خانه سی : آقرده استانبول اجزاخانه سی

آقره : سی کوز مطبوعه

خسته خانه امور

خسته خانه امور

SÜRELİ YAYIN ADI: "HASTAHANE (HOPITAL)"

ALT BAŞLIĞI: Aylık Tıbbî Mecmua.

YAYINLAYAN(Sahibi): Ömer Vasfi /Aybar/

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'uli): Ömer Vasfi /Aybar/

YAYIN YERİ: Ankara

YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Ankara'da İstanbul Eczahanesi.

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Yeni Gün Matbaası

BOYUTLARI: 19,5 X 27,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Genellikle 16 sayfa

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1340(1924)-.1936(1)

YAZARLARI: Abdürrahim(Dr., Erzincan), Ahmed Şükri/Emed/(Dr.), Ali Haydar /Erel/(Dr.), Ali Vahid(Dr.), Asım İsmail(Sihhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti Hıfzû's-sıhha-i Umumiye Müdürü, Umum Sıtma Mücadele Re-isi, Dr.), Bahaeddin Faik/Kökdemir/(Sihhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti Müesseseler Müdürü, Dr.), Burhaneddin(Antalya Memleket Hastahanesi sabık Operatörü), Eşref(Dr.), Kâzım İsmail/Gürkan/(İstanbul Gureba Hastahanesi Cerrahi Asistanı, Dr.), Lütfi(Numune Hastahanesi Laboratuvar Şefi), Mahmud Nedim/Oran/(Emraz-ı Üzniye ve Hançereviye Mütihazsısı), Nihat Sezai/Güran/(Operatör), Rebiî Hikmet(Sihhiye Vekâleti Frengi ve Malarya Mütihazsısı Dr.), Refik Hüsni(Ankara Numune Hastahanesi Göz Tabibi), Selâmi Vehbi, Süleyman Şükri(Ankara Karahisar Merkez Hastahanesi Ayniye Mütihazsısı), Tevfik(Ankara Numune Hastahanesi Hariciye Asistanı), Vefik Hüsni(Kehhal)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:(1)

H. T. U. K. : I ; 7

425 III ; 25

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : I ; 3,10

III ; 31,34

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1. sene, Numero: 3, Kanun-ı evvel 1341, 16s.

1. " , " : 7, Nisan 1341, 16s.

1. " , " : 10, Temmuz 1341, 16s.

3. " , " : 25, Teşrin-i evvel 1927, 17s.

3. " , " : 31, Temmuz 1928, 16s.

3. " , " : 34, Teşrin-i evvel 1928, 16s.

(1) Hastahane dergisi 1930-1936 yılları arasında yayınına "Ankara Kliniği" adı altında devam etmiştir.

(2) H. Duman'ın "İst. ktp.leri Arap harfli Süreli yayınlar toplu kataloğu 1828-1928"de 0561 No ile tanıttığı Hastahane Mecmuasının B.K.'nde bulunduğunu belirttiği sayılarının depoda bulunamaması nedeniyle, kaydedilememiştir.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Hastahane Mecmuası Ömer Vasfi Aybar tarafından Ankara'da 1340(1924)-1936 yılları arasında yayınlanmıştır. Ömer Vasfi Aybar aynı zamanda derginin yayın müdürüdür. Yeni Gün Matbaası'nda basılan dergi resimli ve 2 sütundur.

Hastahane dergisi yayımına 1930 yılından itibaren Ankara Kliniği adını alarak devam etmiştir.

1947 yılından itibaren "Türkiye Hastane Mütahassısları Derneği" Ömer Vasfi Aybar'dan isim üzerindeki imtiyaz hakkını alarak tekrar "Hastane" adı ile bir dergi yayınlamaya başlamıştır. Ancak bu derneğin yayın organı olarak halen yayınlanmakta olan bu dergi ilk "Hastahane" dergisinin devamı değildir. İki derginin sadece isimleri aynıdır.

Derginin hey'et-i Nâşiresi şu kişilerden oluşmaktadır: Emraz-ı Etfal Mütahassısı Ali Vahid, Kulak Burun Boğaz Mütahassısı Mahmud Nedim, Göz Hastalıkları Mütahassısı Vefik, Emraz-ı Dahiliye Mütahassısı Hikmet, Emraz-ı Vilâdiye ve Nisaiye Mütahassısı Necmeddin Avni, Emraz-ı Cildiye ve Efrenkiye Mütahassısı Fahri, Operatör Ömer Vasfi/Aybar/, Tedavi ve Teşhis-i Şuâî Mütahassısı Feyzi, Operatör Muavini Rifat Ali.

Hastahane'nin yazarları arasında Rebiî Hikmet, Ali Vahid, Ahmed Şükrü Emed, Kazım İsmail Gürkan gibi devrin tanınmış hekimleri bulunmaktadır.

Derginin makalelerinden bazılarının başlıkları ise şöyledir: "Hançerenin müşterek felçleri", "Çocukların beslenme usûlü ve tedavisi", Veremin serîriyât ve intişarı hakkındaki telâkkiyât ve muktesabat-ı cedide", "Batın cerrahisinde drenaj", "Romanyada B.C. G. aşısı", "Çocuklarda verem muafiyet aşısı".

Derginin adı Hastahane olmasına karşın içeriği hastahanelerle ilgili değil genel tıp konularından oluşmuştur. Dergi Türkçe olarak yayınlanmış olup üst kapakda adı aynı zamanda Fransızca olarak da yazılmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

حیات خزانة لری

جلد اجزای خاک مقل شد و روح پاک
عالم بلاکش عنوان : مایهٔ اکبر خوان
مجموعهٔ لری

مجموعهٔ لری :

دو قشور دوسجلی حتی

صاف : ۱

حیات و خسته‌لق - ادبیات تازه - روح بختی - یاضوری زیارت
ایدرکن - قزاقوق ایله قوش پلازینه قارشی طینک طفری - صحت -
سیرلی تک چینی و حفظ صحی - اسانلرده اوزون عمر - اخلاق موازه -
سزاکلر اوزونیه طی بر نظر - جوهرالرید فی طین الجدید - بر باشک
یازیلری

فیشانی ۱۰ قشوروش

مجموعهٔ لری

۱۳۳۹ - ۱۹۲۳

SÜRELİ YAYIN ADI: "HAYAT HAZİNELERİ"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: ---

YAYIN MÜDÜRÜ:-----

YAYIN YERİ: (İstanbul)

YÖNETİM YERİ: Sirkeci'de Haleb Eczahanesi.

YAYIN SÜRESİ: -----

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Bahriye Matbaası

BOYUTLARI: 15 X 22,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: Görülebilen 1. sayı 32 sayfadır.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1923 - ?

YAZARLARI: İlk sayfasında "Muharriri Ruscuklu Hakkı" yazan derginin makaleleri imzasızdır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : 1923 ; 1
13

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
Sayı:1,1923/1339, 32 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Hayat Hazineleri" 1923 yılında İstanbul'da yayınlanmıştır. Derginin ancak 1. sayısı bulunabilmiş ve kaç sayı yayınlandığı tesbit edilememiştir.

Dr. Ruscuklu Hakkı mecmuanın muharriri olarak gösterilmiş, ancak derginin içindeki yazılar imzasız olarak yayınlanmıştır.

Bahriye Matbaası'nda tek sütun ve resimsiz olarak basılan derginin kimin tarafından yayınlandığı tesbit edilememiştir.

Dergideki makalelerden bazılarının başlıkları şöyledir: "Hayat ve hastalık", "Edebiyatımızda bir ruh hastalığı", "Pastör'ü ziyaret ederken", "Kızamık ve kuş palazına karşı tababetin zaferi", "Sıhhat", "Sinirlinin hayatı ve hıfzı's-sıhhati", "İnsanlarda uzun ömür", "Ahlâkî muvazene", "Sözlükler üzerine tıbbî bir nazar".

Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır. İstanbul'da H. T. U. Kütüphanesinde 1. sayısı bulunmaktadır.

11 - HAYAT VE SIHHAT (VIATA ŞI SANATATEA)

حيات و صحت

۱۳۳۹.۱.۸

صحي، علمي، اجتماعي آيلق رساله

مؤسسى : دوكتور محمد نوري

ادبزه خانه : بازار چنده فونوز ديا ميدانده نومرو ۸

سنه لك آيونه بدلى ۷۵ ليدر . (استخسى ۷ ليدر .)

HAIAT VE SAHAT

[VIATA ŞI SANATATEA]

Revista higienică, socială și culturală

Redacția și Administrația

Piața Concordiei №8, Bazargic

(دور بيجه مهالان مطبعهسى)

بازار چق - ۱۹۲۱

SÜRELİ YAYIN ADI: "HAYAT VE SİHHAT (VIATA ŞI SANATATEA)"

ALT BAŞLIĞI: Sıhhi, ilmi, ictimai aylık risale.

YAYINLAYAN(Müessisi): Dr. Mehmed Nuri

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'uli): Dr. Mehmed Nuri

YAYIN YERİ: Pazarcık

YÖNETİM YERİ(İdarehane): Pazarcık'da Konkordiya(قوقوردا) Meydanı'n-
da Numero: 8

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Dobruca(لوبرجا) Müslüman Matbaası.

BOYUTLARI: 16,5 X 23 cm.

RESİM-ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: Görülebilen 1. sene 1. sayı 25 sayfadır.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1 Nisan 1921 - ?

YAZARLARI: Abdurrahman(Muallim), Cemal Hüsni(Amiralzâde), Halil Fehim,
Kemal Hüsni(Amiralzâde), Mehmed Niyazi, Mehmed Nuri(Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : I ; 1

13

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
Sene:1,Sayı:1,1 Nisan 1921/22 Recebü'l-ferd 1339, 25 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Hayat ve Sıhhat" 1921 yılında Dr. Mehmed Nuri tarafından Ro-
manya'nın(1) Pazarcık şehrinde aylık olarak yayınlanmağa başlanmıştır.
Dr. Mehmed Nuri aynı zamanda derginin yayın müdürüdür.

Dergi Dobruca Müslüman Matbaası'nda tek sütun ve resimsiz ola-
rak basılmıştır.

Biz derginin ancak 1. sene, 1. sayısını bulabildiğimiz için
yayınına hangi tarihte son verdiğini tesbit edemedik.

Derginin 1. sayısında yayınlanan açık mektupta dergi "hayat
ve sıhhat ile âlâkadar olacaktır" denilmekte, ancak dergide sağlıkla
ilgili konuların yanısıra dış ülkelerde yaşayan Türk azınlığının so-
runları da ağırlıklı olarak yer almaktadır.

Görebildiğimiz 1. sayıda Amirâlzâde Kemal Hüsni, Amirâlzâde
Cemal Hüsni, Halil Fehim, Mehmed Niyazi, Muallim Abdurrahman ve Dr.
Mehmed Nuri'ye ait yazılar yer almaktadır.

Dergideki makalelerin başlıkları ise şöyledir: "Dobruca'da
Türk ve Tatar hayat-ı tarihiyesi", "Açık mektub ve göz ile görülemeyen
el ile erişilemeyen düşman", "Manevi marazlarımız", "Çocuk gıdası",
"Şark-ı karibin", "Letaif".

Türkçe olarak yayınlanan derginin ilk sayfasındaki bilgiler
aynı zamanda Romence olarak da basılmıştır. Derginin İstanbul kütüp-
hanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

(1) Eski adı "Hacıoğlu Tatar Pazarcığı" yada "Dobric" olarak geçen
"Pazarcık" kenti 1913 yılında 2. Balkan savaşı sırasında Bulgarlardan
Romenlerin eline geçmiş ve 1941 yılına kadar Romen egemenliği altında
kalmıştır. Ancak 2. Dünya Savaşı sırasında 1941 yılında tekrar Bulga-
ristan'a terk edilmiş ve adı "Tolbuhin" olarak değiştirilmiştir.

12 - HEKİM (İstanbul)

صاحب امتیاز و مدیر: داکتر علی نقی
مدیر مسئول: داکتر اسماعیل فرید
صاحب: ۱

هکیم

شماره ۱۰ آیه بر نشر اولتو. اقالیہ قسروس
لمی علمی فزنی

نومبر ۱۰ فروش

مشرکات

- حریت اراده
- دوکتور علی نقی
- فرنگی نادر و نعل طائیپیر؟
- اسماعیل فرید
- ساجدک حفظ الصوسی
- علی رضا
- زده حکیمک
- حسن شکری
- پنجاه و یک
- علی رضا
- معددت روسیات
- دوکتور ثابت
- چوچلر نعل باقی
- اسماعیل فرید
- سور
- سایم سری
- وشیل (طی رومان)
- اسماعیل فرید
- حرکت نعل اولبولور
- سؤالره جواب وساره

۱- فزنی فزنی نومبر و فزنی ۲ - فزنی فزنی نومبر و فزنی

[الگوزیده اطمینانک معاوت قلبه لری تأمین ایداشدور]

داعی هیئت تحریر

دوکتور علی نقی: یازده ساله نسبی سرطینی. پس طبابت علیه جیت سرطینی امضاسندن
حسن شکری: طب با کولسی مللرتدن پردنور دولانارک ۱۰۰۰۰۰
اسماعیل فرید: صیه مطهرت عمومی اسراض زهروره اطمینانک ومانا آلمان
خسته خانه هیئت هیمنندن
علی رضا: جنوره طب با کولسی سرطیات هیمنه سابق عمل معاوت

دوسمات وسار بلاد عثمانیه ایچین شمذیک اذن ایکی نسخه لری آتونه بدلی پسته ابرتیله برابر ۱۲۰ فروشدر

۱ نسان ۲۲۸-۲۲۲ چه ابرتی

د فزنی فزنی

SÜRELİ YAYIN ADI: "HEKİM"(İstanbul)

ALT BAŞLIĞI: Şimdilik ayda bir neşr olunur ahaliye mahsus tıbbî ilmi gazete.

YAYINLAYAN(Sahib-i İmtiyaz): Dr. Ali Muhlis

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): Dr. İsmail Ferid

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Üsküdar Merkez Eczahanesi fevkinde daire-i mahsusa.

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: Her sayıda değişmiştir.

MATBAASI: Kader Matbaası

BOYUTLARI: 31,5 X 24 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: 1-8. sayılar 16 s., 9-19. sayılar 8 s.

SÜTUN SAYISI: 3

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1 Kanun-ı sanî 1338/1922 - 31 Temmuz 1339/1923

YAZARLARI: Abdüsselâm(Dr.), Ali Muhlis(Dr.), Ali Rıza, Bekir Zafer(Dr.), Burhaneddin, Cafer Mustafa(Dr.), Cafer Tayyar(Kankat), Eyüb Hikmet(Dr.), Fahri Nuri(Dr.), A. Ferid, Hasan Şükri, İsmail Ferid, Kudret(Dr.), Mahmud Ekrem(Dr.), Mazhar Cemil(Dr.), Mustafa Hayreddin(Dr.), Nureddin Ramih, Reşad Rıza/Kor/, Sabit(Dr.), Salih Necati(Eczacı), Selim Sırrı (Muallim), Viktor (ویکتور)(Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K. : I ; 1-7,9-11 II ; 13-19

O.225

B. K. : I ; 4-6

B.284, B.212

H. T. U. K. : I ; 1-12 II ; 13-18

16

T. G. K. : I ; 1,5

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

- Cild:1, Sayı: 1,1 Kanun-ı sanî 1338/1922 Pazar, 16 s.
" :1, " : 2,1 Şubat 1338/1922 Çeharşenbih, 16 s.
" :1, " : 3,1 Mart 1338/1922 Çeharşenbih, 16 s.
" :1, " : 4,1 Nisan 1338/1922 Cumairtesi, 16 s.
" :1, " : 5,1 Mayıs 1338/1922 Pazairtesi, 16 s.
" :1, " : 6,1 Haziran 1338/1922 Pencşenbih, 16 s.
" :1, " : 7,1 Temmuz 1338/1922 Cumairtesi, 16 s.
" :1, " : 8,1 Ağustos 1338/1922 Salı, 16 s.
" :1, " : 9,18 Eylül 1338 Pazairtesi, 8 s.
" :1, " :10,18 Teşrin-i evvel 1338 Çeharşenbih, 8 s.
" :1, " :11,18 Teşrin-i sanî 1338 Cumairtesi, 8 s.
" :1, " :12,28 Kanun-ı evvel 1338 Pencşenbih, 8 s.

- Cild:2,Sayı:12,28 Kanun-1 evvel 1338 Pencşenbih, 8 s.
" :2, " :13,30 Kanun-1 sanf 1339 Salı, 8 s.
" :2, " :14,28 Şubat 1339 Çeharşenbih, 8 s.
" :2, " :15,31 Mart 1339 Cumairtesi, 8 s.
" :2, " :16, 1 Mayıs 1339 Salı, 8 s.
" :2, " :17,31 Mayıs 1339 Pencşenbih, 8 s.
" :2, " :18,30 Haziran 1339 Cumairtesi, 8 s.
" :2, " :19,31 Temmuz 1339 Çeharşenbih, 8 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Hekim, İstanbul'da Dr. Ali Muhlis tarafından aylık olarak yayınlanmıştır. Ali Muhlis aynı zamanda derginin Sermuharriri'dir. Yayın Müdürü ise Dr. İsmail Ferid'dir. Dergi Kader Matbaası'nda üç sütun ve resimli olarak basılmıştır.

1 Kanun-1 sanf 1922 ile 31 Temmuz 1923 tarihleri arasında yayınlanan derginin yayın hayatı süresince 19 sayısı yayınlanmış, ayrıca 2. ve 3. sayıları ikişer baskı yapmıştır.

Derginin ilk sayfasında Daimî Hey'et-i Tahririye başlığı ile listesi verilen yazı heyeti şu kişilerden oluşmaktadır: Ali Muhlis (Bimarhane Nisa Kısmı Sertabibi ve Paris Tababet-i Akliyye Cemiyet-i Seririyesi Azâsı'ndan Dr.), Hasan Şükri (Tıp Fakültesi Muallimlerinden, Prof. Dö Lamar (دولامار)'ın Muavini), İsmail Ferid (Sıhhiye Müdüriyet-i Umumiyesi Emraz-ı Zühraviye Etibbasından ve mülga Alman Hastahanesi Hey'et-i Sıhhiyesinden, Dr.), Ali Rıza (Cenevre Tıp Fakültesi Seririyat-ı Ayniye'si sabık Muallim Muavini Dr.), Nail Halid (Eczacı, Osmanlı İspençiyar Cemiyeti tabiasından).

Derginin ilk sayfasında ayrıca "En güzide etibbamızın muavenet-i kalemiyyeleri temin edilmiştir" yani makaleler en seçkin doktorlarımız tarafından yazılacaktır anlamında bir not vardır.

Derginin yazarları arasında ; Reşad Rıza Kor, Nureddin Ramih, Mustafa Hayreddin, Selim Sırrı gibi isimler dikkati çekmektedir.

Dergideki makalelere örnek olarak da; "Akıl", "Bizde hekimlik", "Frengi", "Ziya ve sıhhat" ile "Tıbbî Müsahabeler" başlıklı yazıları verebiliriz.

Genel bir tıp dergisi olan Hekim (İstanbul) Türkçe olarak yayınlanmıştır. Derginin tam bir koleksiyonu İstanbul kütüphanelerinde bulunmaktadır.

صاحب امتیاز: م. رائف

نومرو ۳

سر محرر: دوكتور ح. ايوب

عمومك صحتته و مملكتك قواعد صحيه سنه خادم

سنهك ابونهي :
داخه : يكرمي
خارجه : يكرمي بش
غرو شدر .

مدیر مسئول
اجزاجی
ع . طورسون
مراجعت: مدير مسئوله

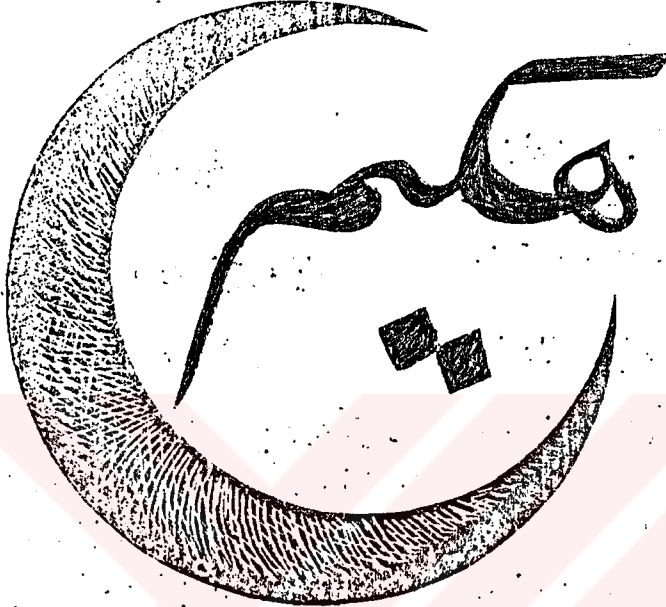
مبادله بوقدر .

۳۱ کابون نانی

انسخه سی

سنه ۳۲۵

بر غزا شدر .

اون بش کونده بر نشر اولتور نطبي حکيم غزته سيدر

مندرجات

بر اوده بولمسی الزم اولان علاجلر

مخربات

تيفودن مابعد

حوادث طيه

هکيم کيمدر

اعلانات

اداره نطبي : اورده نطبه سنه ابنه نطبي

SÜRELİ YAYIN ADI: "HEKİM"(Trabzon)

ALT BAŞLIĞI: Umumun sıhhatine ve memleketin kavaid-i sıhhiyesine ha-
dim onbeş günde bir neşr olunur sıhhi hekim gazetesidir.

YAYINLAYAN(Sahib-i imtiyaz): M. Raif

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): Eczacı Ömer Dursun

YAYIN YERİ: Trabzon

YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Trabzon'da Orta Hisar'da Şifa Eczahanesi.

YAYIN SÜRESİ: 15 günlük

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Serâsî Matbaası, İkbâl Matbaası.

BOYUTLARI: 27,5 X 20 cm.

RESİM-ŞEKİL:yok

SAYFA SAYISI: 1. seneye ait 9-13 ve 19. sayılar 12 sayfa, bunların
dışındaki diğer sayılar 8 sayfadır.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1 Kanun-ı sâni 1325(1910) - 15 Ka-
nun-ı evvel 1327(1911)

YAZARLARI: Abdülkerim(Dr.), Adil(Operatör), Armenak(آرمناق)(Prişti-
ne sancağı sıhhiye baytarı), Aziz Sami(Etibbay-ı askeriyeden), Hasan
Raif(Gümüşhane kolerasına memur Hopa tabib-i sabıkı), Hasan Tahsin
(Gemerek(گمرك) kimyageri tabib), Hüseyin Hüsni(Dış tabibi), İb-
rahim Edhem(Trabzon muayene-i hayvaniye memuru), İpokrat(ابوقرأب)Ka-
saboğlu(Trabzon kolerasına memur Dersaadet Tıp Fakültesi Emraz-ı Ni-
saiye muavini, Dr.), Mehmed Şükri(Dr.), Mustafa(Vâli), Ömer Dursun
(Orta Hisar Şifa Eczahanesi eczacısı), M. Raif(Trabzon aşı memuru),
Rıfat(Bakteriyolog), Rıfat/Kardam/(Dr. Kilisli), Rıza Rüstem(Dr.),
Süleyman Zekeriya(Kerkük Belediye tabibi), Şaban(Dr.), Şaban Hilmi
(Giresun Belediye Tabibi), Şükri(Dr.), Yorgaki(يورغاكى)(Erzincan Bele-
di Tabibi).

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. K. : I ; 1-6,8-24 II ; 1-24
O.59

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Numero: 1,1 Kanun-ı sâni sene 1325, 8 s.
" : 2,15 " " " 1325,10-16.s.
" : 3,31 " " " 1325,18-24.s.
" : 4,15 Şubat sene 1325,26-32.s.
" : 5, 1 Mart sene 1326,34-40.s.
" : 6,15 " " 1326,42-48.s.
" : 8,15 Nisan sene 1326,58-64.s.
" : 9, 1 Mayıs " 1326,66-72.s.
" :10,15 " " 1326,74-84.s.
" :11, 1 Haziran sene 1326,86-96.s.
" :12,15 " " 1326,98-108.s.
" :13, 1 Temmuz sene 1326,110-120.s.
" :14,15 " " 1326,122-132.s.

Numero:15, 1	Ağustos sene	1326,134-140.s.
" :16,15	" "	1326,142-148.s.
" :17, 1	Eylül sene	1326,150-156.s.
" :18,15	" "	1326,158-164.s.
" :19, 1	Teşrin-i evvel sene	1326,166-176.s.
" :20,15	" "	1326,178-184.s.
" :21, 1	" sâni	" 1326,186-192.s.
" :22,15	" "	1326,194-200.s.
" :23, 1	Kanun-ı evvel sene	1326,202-208.s.
" :24,15	" "	1326,210-216.s.
İkinci sene,Numero: 1, 1	Kanun-ı sâni sene	1326,218-224.s.
" " , " : 2,15	" "	1326,226-232.s.
" " , " : 3, 1	Şubat sene	1326,234-240.s.
" " , " : 4,15	" "	1326,242-248.s.
" " , " : 5, 1	Mart sene	1327,250-256.s.
" " , " : 6,15	" "	1327,258-264.s.
" " , " : 7, 1	Nisan sene	1327,265-271.s.
" " , " : 8,15	" "	1327,272-278.s.
" " , " : 9, 1	Mayıs "	1327,280-286.s.
" " , " :10,15	" "	1327,288-294.s.
" " , " :11, 1	Haziran sene	1327,296-302.s.
" " , " :12,15	" "	1327,304-310.s.
" " , " :13, 1	Temmuz sene	1327,312-318.s.
" " , " :14,15	" "	1327,320-326.s.
" " , " :15, 1	Ağustos sene	1327,327-333.s.
" " , " :16,15	" "	1327,335-341.s.
" " , " :17, 1	Eylül sene	1327,343-349.s.
" " , " :18,15	" "	1327,351-357.s.
" " , " :19, 1	Teşrin-evvel	1327,359-365.s.
" " , " :20,15	" "	1327,366-372.s.
" " , " :21, 1	Teşrin-i sâni sene	1327,374-380.s.
" " , " :22,15	" "	1327,382-388.s.
" " , " :23, 1	Kanun-ı evvel sene	1327,390-396.s.
" " , " :24,15	" "	1327,398-402.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Hekim" 1325(1910) yılından itibaren, Trabzon'da M. Raif tarafından yayınlanmaya başlanmıştır. Derginin yazı işleri müdürü Eczacı Ömer Dursun, sermuharriri ise Dr. H. Eyüb'dür.

Önceleri Serâsi Matbaasında, daha sonra 2. sene 7. sayıdan itibaren ise İkbâl Matbaasında çift sütun olarak basılmıştır.

Dergide yer alan "Dördüncü Ordu-yı Osmanî Cemiyet-i Sıhhiyesinin vasıtay-ı neşr ve efkârıdır" ibaresi derginin bu cemiyetin yayın organı olduğunu belirtmektedir.

Hekim Anadolu'da çıkarılan ilk Türk tıp dergisidir ve genellikle halk sağlığı konusundaki yazıları içermektedir.

Derginin yazarları arasında; Ömer Dursun, Kilisli Rifat Kardaş, Mehmed Şükrü, Hasan Raif gibi hekimler bulunmaktadır.

Dergideki makalelerden bazılarının başlıkları da şöyledir: "Diş ve dişlerin muhafazası", "Bir evde bulunması lâzım olan ilâclar", "Bel ağrısına hardal yakısı", "Tifo", "Emzikli valdelerin gıdası ne olmalı", "Aşının suret-i keşfi", "Perhiz", "İnsan yavrusunun bulaşıcı hastalıkları", "Ahaliy. hıfzı's-sıhha dersleri", "Çocuk düşürmek", "Sıhhat-i umumiye: Sineklere karşı", "Kolera", "Veba-Taun", "Yarım baş ağrısı".

Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır. İstanbul kütüphaneleri içinde Atatürk Kitaplığında 1. sene 7. sayı hariç, diğer tüm sayıları bulunmaktadır.

14 - HEKİM DÜNYASI

SÜRELİ YAYIN ADI: "HEKİM DÜNYASI"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: -----

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: -----

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: -----

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: -----

BOYUTLARI: -----

RESİM-ŞEKİL: -----

SAYFA SAYISI: -----

SÜTUN SAYISI: -----

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1928 - ?(1)

YAZARLARI: -----

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI: İstanbul kütüphanelerinde mevcudu yoktur.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Biz "Hekim Dünyası" adlı süreli yayını tüm araştırmalarımıza karşın bulamadık.

Yayın hakkında tek bilgimiz Prof. Dr. Aykut Kazancıgil'in "Türk Tıp Dergileri ve Süreli Yayınları Üzerine Analitik Bir İnceleme (1849-1981)" adlı makalesindeki Tablo:1'de 61 Numara ile verilen "Hekim Dünyası 1928"(2)yazılı nottur.

Derginin yayınlayana, yayın-yönetim yeri, yayın süresi-günü, matbaası, boyutları, sayfa ve sütun sayısı hakkında hiç bir bilgimiz yoktur.

---

(1),(2)A. Kazancıgil-V. Solok: a. g. e., s.376

نومبر ۱
شعبان ۱۳۲۶
روز حضر

حفظ الصحة

۶ ربيع الآخر سنة ۱۳۲۶   ۲۳ نيسان سنة ۱۳۲۴

تحديث نعمت

امك هروسه شاهانهك هي نقطه سنده
ظنر مفخرته مشاهده ايدان ماثر جلد له
مهران وترقيدن دولايك طيبى برحس نعمت
شائى ايلذات اقدسها و نرينه عرض شكران
ومحمدته مديون اوله فمز ولي نعمت بي متمز
پادشاه علو يتناهمز افديمز حضرتلرينك عصر
مسمود خلاتيناهم نده علوم وفنونه متعلق
اوقدر اثر نمر ايداندر كه تاريخمزه واقف
ايزلانلرجه بونلر ك برقاچ عصر ليق مؤلفاتزه
قوتقى بدييات قرشيسنده حاصل اوله بيله جك
اعتماد تام ايله تسليم ايجمهك نمك دكادر .
هر شمه علم وفن مظهر حيايه حضرت
جهانيان اولمش ، علوم پادشاهينك فيض
اعجاز ناسيله آز بر زمان طرفنده وجوده
اكتيزيلن بونجه مؤسسات بوقبقت ايجون
براهين ساطيه تشكيل ايتكده بولنشم . زده
حرف من يتيمزى رهبر ايجاد ايدورلك (حفظ
الصحة)

و عهبر جليل پادشاهينك هر كسده يتر
الديكي آ زوى خدمته درعهده ايدان
شو وظيفه بي بر ذرت ايفا ايلدين جو كرم
بعض اسبابه بيهه دوام نمر بيهه موافق اوله مامور
ايدك .

شمدى منتظر بر انازه تشكيل ايدورلك
خدمت نمر بيههزه يكين ايتدار ايلدك .
دنياده حيات قنديل قيمتهار بر شى
منصور اولدينى ايجون اونك محافظه قى
ديك اولان (حفظ الصحة) نك لزوم اولميش
تقدير ايجيه جك بر فرد تصور ايديله مز
اميد ايدمزه كه خلاص بيهه زك ، ايجون
وظيفه كوستره جكمز رتك و جهه بيلك
كافاى اوله برق رساله مزه عموم طرفه
رغب كوستر بيله جك ، كروه جكمز و
نسبتنده ترايدى طيبى بولونان مستاع
عنايت الهييه ايله ره انه ملك آل بان تالار
اراه ايجسى تاين ايله جكمز

SÜRELİ YAYIN ADI: "HIFZZÜ'S-SIHHA(REVUE D'HYGIENE POPULAIRE)"

ALT BAŞLIĞI: Ahalinin anlayabileceği bir lisan ile her hafta İzmir'-de neşrolunur Osmanlı Risâle-i Sıhhiyyesidir.

Alt başlık 15. sayıdan itibaren "Sıhhat-i Umûmiye müteallik mevâddan bahs eder ve her hafta çeharşenbih günleri İzmir'de neşr olunur Osmanlı risâle-i sıhhiyyesidir" olarak değişmiştir.

YAYINLAYAN (SAHİB-İ İMTİYAZ): Dr. EDHEM

YAYIN MÜDÜRÜ: Leonida Heyoni (لئونيدا هيوني)

YAYIN YERİ: İzmir

YÖNETİM YERİ (İdarehanesi): İzmirde Hükümet Caddesi'nde Eczahane-i Osmanî'dir.

YAYIN SÜRESİ: Haftalık

YAYIN GÜNÜ: 1-16. sayılar Çarşamba 17-25. sayılar Pazartesi 26. sayı Perşembe günü yayınlanmıştır,

MATBAASI: İzmir matbaası, Keşişyan matbaası.

BOYUTLARI: 20 X 28,5 cm.

RESİM ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: 12 sayfa

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 23 Nisan 1324 + 11 Kanun-ı evvel 1324 (1908).

YAZARLARI: Ahmâd Naci(Dr.), Edhem (Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriyyeden, Dr.), Hafız Cemal (Dr.), Hüseyin Kazım (Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriyye talebesinden), Kâzım Haydar(Dr.), Macid, Nuri (Topcu Tabibi, kol ağası, elhac.) Şahab Sadkı(Dr.), Vasfi (Tabib, Baytar.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U.K.I: 1-26

16

İ. Ü. C. T. F. D. A. K.: I: 1-8, 10-14, 17-26

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1. sene, Numero: 1, 1 Rebiü'l-ahir 1326/23 Nisan 1324, Çeharşenbih, 12s	
1. sene, " : 2, 13 " " 1326/30 " 1324, " ,	
14-24. s.	
1. sene, " : 3, 20 " " 1326/7 Mayıs 1324, " ,	
26-36. s.	
1. sene, " : 4, 27 " " 1326/14 " 1324, " ,	
38-48. s.	
1. sene, " : 5, 4 Cemaziyelevvel 1326/21 Mayıs 1324, Çeharşenbih,	
50-60. s.	
1. sene, " : 6, 11 " " 1326/28 " 1324, " ,	
62-72. s.	
1. sene, " : 7, 18 " " 1326/4 Haziran 1324, " ,	
74-84. s.	
1. sene, " : 8, 25 " " 1326/11 " 1324, " ,	
86, 96. s.	
1. sene, " : 9, 2 Cemaziyelahir 1326/18 " 1324, " ,	
98-108. s.	

1. sene, Numero:10,10 Cemaziyelahir	1326/25	Haziran	1324,	Çeharşenbih,
110-120. s.				
1. sene, Numero:11,17	"	1326/2	Temmuz	1324, Çeharşenbih,
122-132. s.				
1. sene, Numero:12,24	"	1326/9	"	1324, " ,
134-144. s.				
1. sene, Numero:13,30	"	1326/16	"	1324, " ,
146-156. s.				
1.sene, Numero:14,15 Receb		1326/30	"	1324, 158-168. s.
1. " , " :15, 22	"	1326/6	Ağustos	1324, Çeharşenbih,
170-180. s.				
1. sene, Numero:16, 29	"	1326/12	"	1324, " ,
182-192. s.				
1. sene, Numero:17, 11 Şaban	1326/25	"	1324,	Pazarirtesi,
194-204. s.				
1. sene, Numero:18, 18	"	1326/1	Eylül	1324, " ,
206-216. s.				
1. sene, Numero:19, 25	"	1326/8	"	1324, " ,
218-228. s.				
1. sene, Numero:20, 3 Ramazan	1326/15	"	1324,	" ,
230,240. s.				
1. sene, Numero:21, 10	"	1326/22	"	1324, " ,
242-252. s.				
1. sene, Numero:22, 24	"	1326/6	Teşrin-i evvel	1324, Pazarirtesi
254-264. s.				
1. sene, Numero:23, 8 Şevval sene	1326/20	Teşrin-i evvel	1324	Pazar-
irtesi, 266,276. s.				
1.sene, Numero:24, 22	"	1326/3	Teşrin-i sanî	1324, Pazarirtesi,
278,288. s.				
1. sene, Numero:25, 13 Zilkade	1326/24	"	"	1324, 290-300. s.
1. " , " :26, 30	"	1326/11	Kanun-ı evvel	1324, 302-312. s

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Mekteb-i Tıbbiyye-i Askeriyye'den Dr. Edhem Bey'in yayınladığı derginin yayın ve yönetim yeri İzmir'dir.

Haftalık olarak yayınlanan dergi 16. sayıya kadar düzenli olarak Çarşamba günleri yayınlanırken, 17. sayıdan itibaren yayın günü Pazartesi ve daha sonra da 26. sayıda Perşembe olarak değişmiştir.

Yayın hayatı boyunca iki ayrı matbaada ; İzmir ve Keşişyan matbaalarında basılmıştır ve resim-şekil yoktur.

Her sayı 12 sayfadan oluşmuştur ve 2 sütundur.

Hıfzı's-sihha dergisi yayın hayatı kısa süren dergilerimizden olup, 9 ay süresince 26 sayı olarak yayınlanmıştır.

Bu 26 sayıda tespit edebildiğimiz yazar sayısı 10'dur.Dergide her bir yazara ait bir çok makale bulunmaktadır.

Derginin konusu adından da anlaşılacağı gibi "halk sağlığı" dır.İçinde sağlığın korunmasına yönelik yazılar bulunmaktadır.Örneğin bunlardan bazılarının başlıkları şöyledir:"Görülmekte olan hastalıklar üzerine", "Valde ve süd annelere nesayih-i ibtidaiyye", "Süd ve süd ile yapılan yemekler", "Sivri sineğe karşı", "Bira veya arpa suyu", "Tuz", "Hasta bakıcıların sıhhat nokta-i nazarından ehemmiyeti".

Dergi Türkçe'dir ve tam bir koleksiyonu H.T.U.Kütüphanesinde dir.

مارسی
جلد ۱
۷۱۱

شماره ۲

هلال اخضر

پاریس

مسی و اجتماعی ایچی دشمنی غزنی

۲ مارت ۱۳۴۱

مضمرجات

صوتده یرمقندرک باقیسی

چوچک بدنی آوروس تریسی
ناسل اولالیدیز؟
حامد عثمانه

مکیم خسته مه صاب برکنج
(بوزنده قبارجنغر وارد)

ایچی قره لائری

ایچی بوزندن آناسی ۴ ناسی قتل الله
حیسانلره دوشن برکنج مؤم حیاق .
مظفر عثمانه

ایچی هیرت دشمنده
حیرت مطلقه بولدر بقریرت باقی
پوش دکادر اجنهی حیانه نضانی
ارزولردن فداکاری لازمدر
مجدول المیره فیاضی

مطبرعات و ایچی مجادلسی
همول اخضر اعضاسی
آناتولیده همول اخضر
همول اخضر قهرمی

مسی و اجتماعی شیره

مسیکنلر تکیه-نک اناسی - مسی واجتاهی فیلملر - باغارستانده ایچی مجادلهسی - ژاپونلر ناسل چالیشیور -
پروسده هلال اخضر فعالیتی - بین الملل تشکیلات وهلال اخضر - مبارک وکالتی وهلال اخضر - راق
زنجیره باغلاندی - فخش ایستانتیق - مسی موزه .

فای ۵ غروشدر

SÜRELİ YAYIN ADI: "HİLÂL-İ AHDAR"

ALT BAŞLIĞI: "Sıhhi ve ictimai içki düşmanı gazete" iken "Her ayın on beşinde intişar eder Hilâl-i Ahzar Cemiyeti'nin fikirlerini neşreden sıhhi ve ictimai mecmua" olarak değişmiştir.

YAYINLAYAN: Mazhar Osman/Uzman/(Müessisi), daha sonra Hilâl-i Ahdar Cem.

YAYIN MÜDÜRÜ (Mes'ul Müdürü): Fahreddin Kerim /Gökay/

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: Bağçe kapı, Erzurum Hanı, Avukat Celâleddin Feyyazî.

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, Necm-i İstikbal Matbaası, Garabet Matbaası, Mahmud Bey Matbaası, Orhaniye Matbaası, İlhami Fevzi Matbaası, Kader Matbaası

BOYUTLARI: 23,5 X 30,5 cm. ve 15 X 22 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: Düzensiz.

SÜTUN SAYISI: 3. cild 12. sayıya kadar 3 sütun, 4. cild 1. sayı ise 1 sütun olarak yayınlanmıştır.

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 2 Şubat 1341(1925)-Günümüzde "Yeşilay" adı ile yayınına devam etmektedir.

YAZARLARI: Ahmed Süheyl/Unver/(Dr.), Ali Rifat, Ali Rıza, Asım İsmail (Dr.), Celâleddin Feyyazî, Cemal Zeki(Dr.), Cevad Nüzhet Zekâi, Conson (جو نسون), Fahreddin Kerim/Gökay/(Dr.), H. Feyzi, Falih Rifkî/Atay/, Fuad Sabit, Hamid Osman, Hüseyin Kenan(Dr.), Hüseyin Zeki(Muallim), İbrahim Zati(Dr.), M. İhsan, İhsan Şükri/Aksel/(Dr.), İsmail Kenan, Kadri Raşid, Lokman Hekim, Mehmed Ali Salih, Midhad Cemal, Muhib Nureddin, Nafiz Paşa, Necmeddin Sadık, Nejad Tahsin(Muallim), Nuri Fehmi/Ayberk/, Osman Midhad. Pakize Ahmed, Pizan(پيزان)(Dr.), Refik(Dr.), Rıza Remzi(Dr.), Safiye Hüseyin, Sisak Gebor(سيساك جبور), Süleyman Nazif,

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K. : IV ; 1

K.433

B. K. : I ; 17-18 II ; 1-4

B.212/3

H. T. U. K. : I ; 1-18 II ; 1-12 III ; 1,3-6,8-12 IV ; 1, 16

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Cild:1,Numero: 1,2 Şubat 1341,Pazarirtesi,8 s.

" :1, " : 2,16 Şubat 1341,Pazarirtesi,10-16.s.

" :1, " : 3, 2 Mart 1341,Pazarirtesi,18-24.s.

" :1, " : 4,16 Mart 1341,Pazarirtesi,26-32.s.

" :1, " : 5,30 Mart 1341,Pazarirtesi,34-40.s.

" :1, " : 6,13 Nisan 1341,Pazarirtesi,42-48.s.

" :1, " : 7, 4 Mayıs 1341,Pazarirtesi,50-56.s.

" :1, " : 8,18 Mayıs 1341,Pazarirtesi,58-64.s.

" :1, " : 9, 1 Haziran 1341,Pazarirtesi,66-72.s.

" :1, " :10,15 Haziran 1341,Pazarirtesi.74-80.s.

- Cild:1,Numero:11-12,13 Temmuz 1341,Pazarirtesi,82-88.s.
" :1, " :13,15 Ağustos 1341,Cumairtesi,90-96.s.
" :1, " :14,15 Eylül 1341,Salı,98-108.s.
" :1, " :15,15 Teşrin-i evvel 1341,Pencşenbih,110-123.s.
" :1, " :16,15 Teşrin-i sanf 1341,Pazar,126-135.s.
" :1, " :17,15 Kanun-ı evvel 1341,Salı,138-147.s.
" :1, " :18, 1 Şubat 1926,Pazarirtesi,150-159.s.
" :2, " : 1,15 Nisan 1926,Pencşenbih,10 s.
" :2, " : 2,15 Mayıs 1926,Cumairtesi,14-22.s.
" :2, " : 3,15 Haziran 1926,Salı,26-35.s.
" :2, " : 4,15 Temmuz 1926,Pencşenbih,38-47.s.
" :2, " : 5, 1 Eylül 1926,Çeharşenbih,50-59.s.
" :2, " : 6, 1 Teşrin-i evvel 1926,Cuma,62-71.s.
" :2, " : 7, 1 Teşrin-i sanf 1926,Pazarirtesi,74-83.s.
" :2, " : 8, 1 Kanun-ı evvel 1926,Cumairtesi,86-95.s.
" :2, " : 9, 1 Kanun-ı sanf 1927,Cumairtesi,98-107.s.
" :2, " :10, 1 Şubat 1927,Salı,110-119.s.
" :2, " :11, 1 Mart 1927,Salı,122-131.s.
" :2, " :12, 1 Nisan 1927,Cuma,134-143.s.
" :3, " : 1, Temmuz 1927,11 s.
" :3, " : 3, Eylül 1927,26-39.s.
" :3, " : 4, Teşrin-i evvel 1927,42-51s.
" :3, " : 5, Teşrin-i sanf 1927,54-63.s.
" :3, " : 6, Kanun-ı evvel 1927,66-75.s.
" :3, " : 8, Şubat 1928,90-99.s.
" :3, " : 9, Mart 1928,102-111.s.
" :3, " :10, Nisan 1928,114-123.s.
" :3, " :11, Mayıs 1928,126-135.s.
" :3, " :12, Haziran 1928,138-147.s.
" :4, " : 1, Teşrin-i sanf 1928, 16 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Hilâl-i Ahdar Cemiyeti'nin yayın organı olan dergi Dr. Mazhar Osman Uzman tarafından kurulmuştur. Dergi 2 Şubat 1341(1925) tarihinden itibaren aylık olarak yayınlanmağa başlanmıştır.

Hilâl-i Ahdar'ın yayın müdürü ve ser muharriri ise Dr. Fahreddin Kerim Gökay'dır.

Dergi eski harflerle basıldığı süre içinde pek çok matbaa değiştirmiş ve resimli olarak yayınlanmıştır.

Derginin yayın kurulu ise; Dr. Fahreddin Kerim Gökay, Dr. Cevad N. Zekâî, Avukat Celâleddin Feyyâzî, Sihhî Müze Mulaj Mütahassısı Halet ve A. Rıza'dan oluşmuştur.

Hilâl-i Ahdar Mecmuası günümüzde yayınına Yeşilay Derneği'nin yayın organı olarak ve Yeşilay Dergisi adı ile devam etmektedir.

Derginin yazarları arasında; Falih Rifkî Atay, Mazhar Osman Uzman, Fahreddin Kerim Gökay, Nuri Fehmi Ayberk, İhsan Şükrü Aksel, Ahmed Süheyl Ünver, Kadri Raşid Anday gibi isimler bulunmaktadır.

Hilâl-i Ahdar çoğunlukla, içki, sigara, uyuşturucu karşıtı yazılarla, bunların sağlığa verdiği zararların anlatıldığı yazılar ve tıbbî bazı makalelerden oluşmuştur. Dergideki makalelerin bazılarında örnak olarak şu yazıların başlıklarını verebiliriz: "Hilâl-i Ahdar Merkez-i Umumîsi'nin içkinin kaldırılması hususunda Büyük Millet Meclisine verdiği lâyiha sureti", "Cihan kadınlık aleminde içki düşmanlı-

ğı", "Nezleden tahaffuz; göğüs nezlesinde yapılacak tedabir", "Veba tehlikesi", "Buğgaristanda içki mücadelesi", "İstanbul'da grib hastalığı", "Dâ-ül-küül ve tehlikeleri(Vucutda alkolün yaptığı mazarrat)".

Dergi Türkçe olarak basılmıştır. Cild:4, No:1, Teşrin-i sâni 1928 tarihli sayısının yarısı Arap yarısı ise Latin harfleri ile Türkçe basılı olarak yayınlanmıştır. Derginin İstanbul kütüphanelerinde tam koleksiyonu yoktur.

17 - İSTANBUL EMRAZ-I CİLDİYE VE EFRENCİYE CEMİYETİ
MECMUASI (BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ DE DERMATOLOGIE
ET DE SYPHILIGRAPHIE DE CONSTANTINOPLE)

برنجی سنه ۱۰ کانون اول ۱۳۳۷ برنجی جلد - نوسرو ۵-۴

استانبول
امراض جلدیه و افرنجیه جمعیتی
مجموعه سنه
۱۳۳۷

هر آیک اون بشنده نشر اولتور طی مجموعه در

هیئت تحریریه :

دوکتور مناهم خودارا - شگری محمد - امیل اورقاییدیس
معلم علی رضا - خلوصی بهجت

مندرجات :

فرنگیک تداوی عموه یسی . . . . . دوکتور معلم علی رضا
جمیتک اجتهات عادی سنده کی شرطاری
سویلمه تک جلد طبیی اوزرنه تأیری
و مطالعه نسجیسی . . . . . مناهم خودارا و خلوصی بهجت
نادر بر اجرار عقدوی و ثعسی . . . . . شگری محمد
مفتیسات . . . . . خلوصی بهجت

مدیر مسئول :

دوکتور عمر عبدالرحمن

اداره خانه :

مخدیه جاده سنده قبالی نرونده
نوسرو ۳۳

نسخه سی ۲۰ غروش
مد

سنگالچیان مطبعه سی

SÜRELİ YAYIN ADI: "İSTANBUL EMRAZ-I CİLDİYE VE EFRENCİYE CEMİYETİ MECMUASI (BULLETIN DE LA SOCIETE DE DERMATOLOGIE ET DE SYPHILIGRAPHIE DE CONSTANTINOPLE)"

ALT BAŞLIĞI: Her ayın onbeşinde neşr olunur tıbbî mecmuadır.

YAYINLAYAN: İstanbul Emraz-ı Cildiye ve Efrenciye Cemiyeti.

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ulî): Ömer Abdurrahman

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Mahmudiye Caddesi'nde Kapalı Fırında Numero:32

YAYIN SÜRESİ: Üzerinde aylık olduğu belirtilmişse de düzensiz olarak yayınlanmıştır.

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Karabet Matbaası, Sancakçıyan Matbaası, Keçiciyan Matbaası

BOYUTLARI: 15 X 22 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Düzensizdir.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 15 Nisan 1337(1921) - ?

YAZARLARI: Ali Rıza(Muallim Dr.), Hulusî Behcet, Menahem Hodara, Ömer Abdurrahman, Şükri Mehmed/Sekban/

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : I ;1,4-5

14

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1.sene,1.cild,Numero:1,15 Nisan 1337,20s.E.Tr.+11s.Fr.

1. " ,1. " , " :4-5,15 Kanun-ı evvel 1337/15 Decembre 1921, 73-90.s.E.Tr.+47-69.s.Fr.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

İstanbul Emraz-ı Cildiye ve Efrenciye Cemiyeti tarafından İstanbul'da yayınlanan mecmuanın yayın müdürü Ömer Abdurrahman'dır. Karabet, Sancakçıyan ve Keçiciyan Matbaaları'nda basılan dergi resimli ve tek sütundur. Dergi yarı Fransızca yarı Türkçe olarak yayınlanmıştır.

İstanbul kütüphanelerinde 1. sene, 1,4-5. sayılarını görebildiğimiz derginin yayımının ne zaman sona erdiği tesbit edilememiştir.

Derginin yazarları arasında Hulusi Behcet, Menahem Hodara, Şükri Mehmed gibi hekimlerimiz bulunmakta ve yazı hey'eti de ; Dr. Menahem Hodara,Şükri Mehmed/Sekban/, Emil Orfanidis(اميل اورفانيديس), Muallim Ali Rıza ve Hulusi Behcet'den oluşmaktadır.

Dergi adından da anlaşılacağı gibi zührevî hastalıklar ile deri hastalıkları konularındaki yazıları içermektedir.Bunlardan bazılarının başlıkları şöyledir: "Frenginin tedavi-i umumiyesi", "Ce-

miyetin ictimâât-ı âdiyesindeki zabıtları", "Süblimenin cild-i tabii üzerine tesiri ve mütalaa-i nesciyesi", "Cemiyetin sene-i devriye-i ictimaileri", "Halka mahsus sıhhi sütunlar", "Frengi ve izdivac mes'alesi"

İstanbul Emraz-ı Cildiye ve Efrenkiye Cemiyeti Mecmuası'nın İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

18 - İSTANBUL ETİBBA MUHÂDENET VE TEAVÜN CEMİYETİ; TAKVİM-
MUHTIRA

انستابول
اطباء اخصائى طب و تعاضد جمعيتى
تقويمه - مخطره

۱۳۴۰ - ۱۹۲۴

مندرجات : مقدمه تكامل درسارى ؛ سنوى حرارت
وسطيه ؛ لوزان معاهده نامه سى ؛ طب جمعيتارى ؛ جمعيت
نظامنامه سى ؛ حل مشكلات قوميسيونى مقرراتى ؛ حل
مشكلات نظامنامه سى ؛ معاونت صنديقى نظامنامه سى ؛
جمعيت اعضاسى ؛ وقايع طبيه تاريخى ؛ مكتب طبيه
معلمارى ؛ طب مدرسه سى ؛ اجزاجى ، ديشجى وقابله
مكتبلرى ؛ خسته خانه پولى قلينيكلى ؛ ديسپانسرلر ؛
مؤسسات صحيه ؛ طبخانه ناظرلرى ؛ مخطره ؛ پر رجا ؛

ÜRELİ YAYIN ADI: "İSTANBUL ETİBBA MUHÂDENET VE TEAVÜN CEMİYETİ; TAK-
İM-MUHTİRA
LİT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: İstanbul Etibba Muhâdenet ve Teavün Cemiyeti

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul

YAYIN YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Yıllık

YAYIN GÜNÜ: -----

YAYIN MATBAASI: -----

YAYIN BOYUTLARI: 9 X 13,5 cm.

YAYIN RESİM-ŞEKİL: Yok

YAYIN AYFA SAYISI: Sayfaları numaralanmamıştır.

YAYIN KÜTUN SAYISI: 1

YAYIN AYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: ? - ?

YAYIN YAZARLARI: Yazılar imzasızdır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : 1924/1340 senesi

1

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
1924/1340 senesi takvimi

ÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Günümüzdeki "Türk Hekimleri Dosluk ve Yardımlaşma Cemiyeti"-
nin çekirdeğini oluşturmuş olan "İstanbul Etibba Muhadenet Cemiyeti"
tarafından yayınlanan takvim, tıp ağırlıklı çeşitli konulardan oluş-
maktadır.

Üzerinde matbaa kaydı bulunmayan takvim, tek sütun olarak
basılmıştır.

Yazıların altında imza bulunmayan takvimdeki yazılar, sırası
ile şu başlıklardan oluşmaktadır: "Mukaddime; Tekâmül desleri", "Se-
levî hararet-i vasatiye", "Lozan Muahedenâmesi", "Tıb Cemiyetleri",
"Cemiyet Nizamnâmesi", "Hall-i Müşkilât Komisyonu mukarreratı", "Hall-i
Müşkilât Nizamnâmesi", "Cemiyet âzâsı", "Vakayi-i tıbbiye tarihleri",
"Mekteb-i Tıbbiye muallimleri", "Tıb Medresesi", "Eczacı, dişçi ve kı-
lale mektepleri", "Hastahane poliklinikleri", "Dispanserler", "Müesse-
seler-i Sıhhiye", "Tıbhane nazırları", "Muhtıra", "Bir rica" ve en son-
da ay ve günü bildirir bir not takvimi yer almıştır.

Biz Türkçe olarak yayınlanan takvimin ancak 1924 yılı nüshası-
nı görebildiğimiz için kaç yıl süresince yayınlandığını tesbit edeme-
dik. İstanbul kütüphanelerinden H. T. U. Kütüphanesinde takvimin yal-
nızca 1924 yılı baskısı bulunmaktadır.

İstanbul Seririyyati
 1884
 1. Ağustos 1904
 10. Sayı

İSTANBUL SERİRIYYATI

Yönetici: Dr. İsmail Hakkı Baltacıoğlu
 Muhtasar: Dr. İsmail Hakkı Baltacıoğlu

دماغك تھربكار آفانده صلاح امكانى وازى

مظهر شهاب

دماغك اىچى . اى مفاق . راندىنى عضو شېسزك
 دماغك . عملاتك چىقاريلان بر كايهك وظيفهنى بك
 آز زمانده ديكركايه تويوش ايدو . حق عناصر اصله دن
 مشكل اولوق اعتبارك يكي دن اىيا اولوق امكانى اولايان
 اجناسك قيسى خراپتده بيله صاغلام قالان قسملر قى
 وظيفهنى حلى ايندرمكسزىن عاملان . استحالته كندى بوزده
 نوايتدن آلوقوبجه قدر معاوشه وظيفهسته قصور
 كوسترمز . چونكه او عضوك هر حوزسى عىنى وظيفهنى
 ايضه مؤكلدر . كيدمفراسنى يايچق كايه سولوكايكده
 دوام ايدمك . بر نىسى خراپ اولسه كرىه قالان
 دماغك رفاقتك و نقصانى تلافى ايله چكدر . حالوكه
 حالى بولمى . . . ردفه قشر دماغك لىجىك اسايىق
 تشكيل ايند حىبرات دماغك عناصر اصله دن اولدندىن
 هر جانكى سيبىن اولورسه اولتون ردفه استحالته
 دروخى قالىمى يكي دن حجره يارادىلىس اجناسى بولمور
 ديكر طرفدن قشر . دماغك هر قطهسى آرى آرى بر
 وظيفهنى بولمور . ايند اولدندىن اوسىك خراپتده وظيفه بئشده
 بر دماغك امكانى قالاز . ساد بيله هر كى كلاس
 خراپ اولان دماغك اىچى اولدندىن اىچى اولدندىن

دماغك تھربكار آفانده صلاح امكانى وازى

مظهر شهاب

SÜRELİ YAYIN ADI: "İSTANBUL SERİRİYYATI"

ALT BAŞLIĞI: Ayda bir çıkar tıbbî mecmua.

YAYINLAYAN(Sahibi):Dr. Mazhar Osman/Uzman/

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdüri):Dr. Nureddin Ramih

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Önceleri ; Bâb-ı Âlî Aşır Efendi Sokağı Kigorkyan Apartmanı, iken, daha sonra; Cağaloğlu'nda İran Sefareti karşısında Dr. Mazhar Osman Bey'in Muayenehanesi olmuştur.

YAYIN SÜRESİ: Aylık.

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Kader Matbaası, Orhaniye Matbaası, Hilâl Matbaası, Matbaa-i Ahmed İhsan ve Şürekası.

BOYUTLARI: 27 X 20 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: Düzensizdir.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1335(1919) - 1951

YAZARLARI: Ahmed Asım(Şişli Serfiriyyâtı sahib ve müdiri, Dr.), Ahmed Burhaneddin/Toker/(Operatör), Ahmed Fahri(Türk Tıp Cemiyeti'nde Kâtib-i Umûmî), Ahmed Muhtar(Göz Tabibi), Ahmed Refed(Bozüyük Kereste Fabrikası Tabibi), Ahmed Süheyl/Ünver/(Haseki Nisâ Hastahanesi Dahiliye ve İntaniye Muavini, Dr.), Ahmed Şükri/Emed/(Türk Tıp Cemiyeti'nde Celse Kâtibi), Ali Eşref/Gürsel/(Gureba Hastahanesi Emraz-ı Bevliye Mütahassısı, Dr.), Ali Fuad/Bilgen/, Ali Naim(Adana Memleket Hastahanesi Emraz-ı Ayniye Mütahassısı, Dr.), Ali Rasim(Dr.), Ali Rıfat(Dr.), Eli Şükri/Savlı/(Çocuk Hekimi), August Bier(Prof.), Avni Mustafa(Operatör, Dr.), Aziz Fikret/Derlen/(Dr.), Basri Hüsni, Besim Kemal(Ürolog, Operatör), Cahid(Dr.), Cemil Şerif(Operatör), Cenab Şahabeddin, Cevad Kerim/İncedayı/, Cevad Zekâi/Bil/, Ekrem Emin(Dr.), Fahreddin Kerim/Gökay/, A. Fahri(Operatör), Fahri Celâl/Göktulga/(Klinik Şefi, Dr.), Fethi(Dr.), Fuad Sabit, Hakkı Hayri, Hamid Osman/Olcay/, Hasan Fehmi/Kaprallı/(Dr.), Haydar İbrahim(Hamidiye Etfal Hastahanesi Operatörü, Dr.), Hulusi Behcet(Dr.), Hulusi Mustafa/İzmirli/(Dr.), Hüsameddin(Gülhane Tatbikat-ı Tıbbiye Mektebi Emraz-ı İntaniye ve Bakteriyo- loji Muallimi, Dr.), Hüseyin Kenan/Tunakan/(Dr.), İbrahim Zati/Öget/(İstanbul Hastahane-i Umûmî Sertabibi), İhsan Arif/Derman/(Cerrahpaşa Hastahanesi Bevliye Şefi), İhsan Sami/Garan/(Bakteriyolojihane Aşular Şubesi Mütahassısı, Dr.), İhsan Şükri/Aksel/, İsmet Şükri(Dr.), İzzeddin Şadan, Kâşif Ömer(Dr.), Kâzım İsmail/Gürkan/(Gureba Hastahanesi Cerrahi Asistanı), Kemaleddin Cemil(Beşinci Ordu Cerrahi Müşaviri, Operatör), Kenan Hasan(Radyolog), Kenan Tefvik, Mazhar Osman/Uzman/, Mehmed Reşad(Samsun Askerî Hastahanesi K.B.B. Mütahassısı, Dr.), Mehmed Süleyman(İzmir Memleket Hastahanesi Seririyyat-ı Nisâiye ve Vilâdiyye Muavini, Dr.), Menahem Hodara(Dr.), Murad Rami/Aydın/(Dr.), Muşa Kâzım, Naci kâzım/Doğancı/, Nevzad Eşref(Dr.), Nuri Fehmi/Ayberk/, Orhan Rıza(Dr.), Osman Niyazi(Bursa Ahmed Vefik Paşa Hastahanesinde),

Osman Şerafeddin/Çelik/(Gureba Hastahanesi Emraz-ı İntaniye Mütihazası), Osman Şevki/Uludağ/(Tarih-i Harb Sıhhi Komisyonu üzesinden, Dr.), Remzi(Dr.), Rifat/Kardam/(Dr., Kilisli), Rifad Ahmed(İzmir Memleket Hastahanesi Ayniye Şefi), Saim(Bakteriyolog), Sezai Sami(Dr.), Süleyman Edhem(Dr.), Şükri(Eskişehir Memleket Hastahanesi Sertabib ve Operatörü), Şükri Hazım/Tiner/(Şişli Müessesesi Baş Muavini, Dr.), Tarık Temel(Gureba Hastahanesi'nde Dr.), Zeki Faik(Gülhane Bakteriyoloji ve Seririyat-ı İntaniye Başmuavini)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. K. : II ; 4 VIII ; 9

O.356

H. T. U. K. : VI ; 11 VII ; 2-4,7,10 VIII ; 8 IX ; 9

17

İ. Ü. : VII ; 9-12 IX ; 1-2,4-8 X ; 2-4,6-7

61(496.11)(05)9435C33 55036

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : I ; 4 II ; 13,15 III ; 12

IV ; 1-6,8-11 V ; 2-3,5,9 VII ; 9

VIII ; 1-9 IX ; 6,11

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1.sene,Numero: 4,1 Ağustos 1335,58-80.s.

2. " , " : 4,c.:2,1 Şubat 1337,32-52.s. + 84-100.s.

2. " , " :13," :1,Mayıs 1336,286-328.s. + 62-64.s.

2. " , " :15," :1, Temmuz 1336,364-388.s. + 72-76.s.

3. " , " :12," :2,No:18,Nisan 1338,448-470.s. + 152-157.s.

4. " , " : 1," :3," : 1,Mayıs 1338,36s. + 4s.

4. " , " : 2," :3," : 2,Haziran 1338,38-76.s. + 6-12.s.

4. " , " : 3," :3," : 3, Temmuz 1338,78-104.s. + 14-16.s.

4. " , " : 4," :3," : 4,Ağustos 1338,106-130.s. + 18-24.s.

4. " , " : 5," :3," : 5,Eylül 1338,132-164.s. + 26-30.s.

4. " , " : 6," :3," : 6,Teşrin-i evvel 1338,166-188.s. + 32-38.s.

4. " , " : 8," :3," : 8,Kanun-ı evvel 1338,216-242.s. + 46-48.s.

4. " , " : 9," :3," : 9,Kanun-ı sâni 1339,244-270.s. + 50-52.s.

4. " , " :10," :3," :10,Şubat 1339,272-290.s. + 54-56.s.

4. " , " :11," :3," :11,Mart 1339,292-308.s. + 58-60.s.

5. " , " : 2," :3," :14,Haziran 1339,344-361.s. + 72-73.s.

5. " , " : 3," :3," :15, Temmuz 1339,364-382.s. + 76-78.s.

5. " , " : 5," :3," :17,Teşrin-i evvel 1339,429-443.s. + 89-94.s.

5. " , " : 9," :4," : 3,Kanun-ı sâni 1339,483-508.s. + 106-108.s.

6. " , " :11," :4," :17,Mart 1341,818-838.s. + 190-201.s.

7. " , " : 2,Haziran 1341,896-914.s.

7. " , " : 3, Temmuz 1341,922-945.s. +216-219.s.

7. " , " : 4,Ağustos 1341,947-971.s. + 222-231.s.

7. " , " : 7,Teşrin-i sâni 1341,1014-1031.s. + 246-257.s.

7. " , " : 9,Kanun-ı sâni 1926,1062-1082.s. + 272-280.s.

7. " , " :10,Şubat 1926, 1084-1101.s. + 282-290.s.

7. " , " :11,Mart 1926,1104-1126.s. + 292-294.s.

7. " , " :12,Nisan 1926,1128-1148.s. + 296-302.s.

8. " , " : 1,Mayıs 1926,1150-1171.s. + 304-309.s.

8. " , " : 2,Haziran 1926,1174-1198.s. + 312-314.s.

8. " , " : 3, Temmuz 1926,1200-1222.s. + 316-318.s.

8. " , " : 4,Ağustos 1926,1224-1345.s. + 320-324.s.

8. " , " : 5,Eylül 1926,1248-1267.s. + 326-331.s.

8. sene, Numero:6, Teşrin-i evvel 1926, 1270-1293.s. + 334-335.s.
8. " , " :7, Teşrin-i sâni 1926, 1296-1306.s. + 308-320.s.
8. " , " :8, Kanun-ı evvel 1926, 1310-1331.s. + 322-327.s.
8. " , " :9, Kanun-ı sâni 1927, 1334-1371.s. + 330-335.s.
9. " , " :1, Nisan 1927, 1554-1592.s. + 354-357.s.
9. " , " :2, Haziran 1927, 1594-1631.s. + 340-344.s.
9. " , " :4, Ağustos 1927, 1670-1706.s. + 356-358.s.
9. " , " :5, Eylül 1927, 1708-1744.s. + 360-362.s.
9. " , " :6, Teşrin-i evvel 1927, 1748-1779.s. + 364-371.s.
9. " , " :7, Teşrin-i sâni 1927, 1782-1808.s. + 374-387.s.
9. " , " :8, Kanun-ı evvel 1927, 1810-1840.s. + 390-398.s.
9. " , " :9, Kanun-ı sâni 1928, 1832-1876.s. + 400-405.s.
9. " , " :11, Mart 1928, 1914-1946.s. + 414-421.s.
10. sene, Numero:2, Haziran 1928, 2016-2047.s. + 444-451.s.
Année:X, No:3, Juillet 1928, 2084-3016.s.
" :X, " :4, Août 1928, 464-469.s.
" :X, " :6, Octobre 1928, 3046-3074.s. + 486-494.s.
10. sene, Numero:7, Teşrin-i sâni 1928, 3076-3122.s. + 496-507.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"İstanbul Seririyyâtı" 1919 yılından itibaren, İstanbul'da Dr. Mazhar Osman Uzman tarafından yayınlanmağa başlanmıştır. Derginin yayın müdürü Nureddin Ramih, sermuharriri ise Mazhar Osman Uzman'dır.

Derginin yayıncısı ve sermuharriri Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman(1884-1951) 1904 senesinde Askerî Tıbbiye'den mezun olmuştur. 1908 inkılâbından sonra ihtisas için Almanya'ya gitmiş, 1911'de geri döndüğünde Gülhane Hastahanesine hoca olmuştur. Daha sonra Şişli Hastahanesi'nde müşahedehane başhekimliği ve Haydarpaşa Hastahanesi sinir müte-hassıslığı yapmış, Toptaşı ve Zeyneb-Kâmil Hastahanelerinin başhekimliğinde bulunmuştur. 1927'de bimarhaneyi Toptaşı'ndan Bakırköyü'ne nakletmiş ve bu müessesenin başında bulunduğu uzun senelerde müessesenin büyümesi için çalışmıştır. 1932'de Psikiyatri Kliniği ordinaryüs Profesörü olmuştur. Psikiyatri alanında çok önemli yayınlar yapmış, birçok dergide muntazaman tıbbî ve paramedikal yazılar yazmıştır. Birçok cemiyetin de kuruculuğunu ve başkanlığını yapmıştır(1).

İstanbul Seririyyâtı Mazhar Osman'ın 1951 yılında ölümüne kadar yayınlanmıştır. Dergi yayın hayatı boyunca Orhaniye, Kader, Hilâl ve Ahmed İhsan ve Şürekası matbaalarında çift sütun ve resimli olarak basılmıştır.

Derginin yazarları arasında; Hulusi Behcet, Mazhar Osman Uzman, Kilisli Rifat Kardam, Fahreddin Kerim Gökay, İhsan Şükrü Aksel, Ahmed Burhaneddin Toker, Ahmed Süheyl Ünver, Kâzım İsmail Gürkan, Nuri Fehmi Ayberk, Osman Şevki Uludağ, Menahem Hodara gibi tanınmış hekimlerimiz vardır.

Mecmua "kısım-ı fennî" ve "ilâve kısmı" olarak iki bölüm halinde yayınlanmıştır. Bu bölümlerin sayfaları da kendi içlerinde ayrıca numaralanmıştır. "Fennî kısım" yalnızca tıbbî yazılardan oluşmakta, "ilâve kısmı"nda ise genel sağlık sorunları, sağlık kurumları ile ilgili yazılar ve hekim biyografileri bulunmaktadır.

Dergi ilk yayınlandığı yıllarda bir genel tıp dergisi olmasına rağmen giderek nöro-psikiyatri alanına ağırlık vermiştir.

Dergideki makalelerden bazılarının başlıkları şöyledir: "Et-fale mahsus hıfzû's-sihha-i ictimai", "Şişmanlatmak(Besilemek)", "Jy-

(1)F. Erden: Türk hekimleri biyografisi. İst., 1948, Çituri Biraderler Basımevi, s.237-238

ku hastalığı salgını", "Vitamin", "Trahom", "vasserman'da Blumenthal usulü", "Kadında gizli bel soğukluğu", "Şişmanlama çareleri", "Viyanada bimarhâneleri", "Viting Paşa", "Cerrahide asidoz", "Yeni ilaçlar", "Emraz-ı cildiye de tedavi usulleri", "Frengiye karşı az veya yüksek mikdar tarafdarlığı", "Psiko-pedagoji'de usul-i tedavi", "Frengi Tedavisi münakaşasına dair", "Emraz-ı akliyye ve Umumiye Cemiyeti",

Derginin üst kapağı Fransızca ve Türkçe olarak basılmış olmasına rağmen, içindeki yazılar yalnızca Türkçe olarak yayınlanmıştır. İstanbul kütüphanelerinde derginin tam koleksiyonu yoktur.

20 - İZMİR TIB MECMUASI

SÜRELİ YAYIN ADI: "İZMİR TIB MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Bakteriyolog Dr. Ali Haydar Bey(1)

YAYIN MÜDÜRÜ: Nevzad Eşref(2)

YAYIN YERİ: İzmir(3)

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Aylık(4)

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: -----

BOYUTLARI: 30,5 X 23 cm.(5)

RESİM-ŞEKİL: Var(6)

SAYFA SAYISI: 1 forma(7)

SÜTUN SAYISI: 2(8)

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1336(1920)-1920(9)

YAZARLARI: -----

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI: İstanbul kütüphanelerinde mevcudu yoktur.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Biz İzmir Tıp Mecmuasını İstanbul kütüphanelerinde bulamadık. Bu nedenle mecmuayı Bedi N. Şehsuvaroğlu'nun "Türkiye'de Sağlıkla İlgili Olarak Yayınlanan Periyodikler" adlı makalesi ile Saffet Kızıldağlı'nın "Türkiye'de Tıp Mecmuaları Hakkında" adlı makalesine dayanarak değerlendirebiliyoruz.

Kızıldağlı'ya göre; İzmir Tıp Mecmuası 1336(1920)'de çıkmağa başlamıştır. İki sütun ve Türkçe'dir. Tahrir Müdürü Nevzad Eşref, sahibi Ali Haydar'dır.(10)

Şehsuvaroğlu ise; ilk olarak Trabzon'da çıkan "Hekim" ve ikinci olarak Ankara'da çıkan "Türk Hekimi" dergilerinden sonra Anadolu'da yayınlanan üçüncü tıp dergisinin 1920'de Bakteriyolog Dr. Ali Haydar Bey tarafından İzmir'de çıkarılan "İzmir Tıp Mecmuası" olduğunu belirtmektedir.(11)

Dergi hakkında başka bir bilgimiz yoktur.

---

(1)B. N. Şehsuvaroğlu:"Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler". s.174

(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8),(9),(10)S. Kızıldağlı:"Türkiye'de Tıp Mecmuaları Hakkında".Dirim,Tom:XX,Sayı:3-4,Mart-Nisan1945,s. 73

(11)B. N. Şehsuvaroğlu:"Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler". s.174

میرات‌الابدان

سنه قمریه
۱۲۸۹
شماره ۲

شماره
سنه
۱۲۵۱

محافظة صحت بدنيه وسامع كيمييه دائره جريده صحيه دز

اشبهو جريده صحيه نامرئسفه شى هميامه ايكره امور صحيه بدنيه به دائر منافع الناس اولوق اوزره فوايد كبريه مشغل اولان اتاردن درج و علاوه اوله جقد

اوله و ايا سطمه	ميدون قائمه سق كيت امتلاء معده وقت تخد و فوج	او كور بونونر طيب اولان هواى صيب و حبه حيدون	د به ابدان صحيه
و كرتك تضيير بدن	بني جانلو و سيزى و سل الرية يعنى و در و مسقطو عسر	را كترى دكو و طاغلكار نكه هوانك جرياني شمسك	ى اكل و شرب ايله
ساحضر باوستو	ولادت و رمديع كورا غريبي و چو جوق دوش و شوله	غز و بنده سر بعا هوان برونه تحويل بدير و شمسك	با تاثيرات خارجيه
مبني محافظه حقه	وعسرت و صم حمل و مراق بلاد شماليه ده اكثر يك	طلوعنده هوانك جرياني سخونت اوزره طب	يت ذايه و فطانت
درون حمامه است	وقوع عولش اولور و بلاد جزيه سكه سى احكامند	ولطيف ضهور ايدرو انجزة وادخنة سفردن يعنى	ظا صحت بدنيه اولوق

A.H.Tanyeli: "Miratül-ebdan (1872-1289)". Poliklinik, 5. sene, No: 54, Birinci Kanun 1937, s.176'dan alınmıştır.

SÜRELİ YAYIN ADI: "MİR'ATÜ'L-EBDAN"

ALT BAŞLIĞI: Muhafaza-i sıhhat-i bedeniyye ve menâfi-i umûmiyye dair ceride-i sıhhiyedir.(1)

YAYINLAYAN: Mehmed Ataullah(2)

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: 15 günlük(3)

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: -----

BOYUTLARI: 36 X 51 cm.(4)

RESİM-ŞEKİL: -----

SAYFA SAYISI: 2(5)

SÜTUN SAYISI: 4(6)

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1289(1872) - ? (7)

YAZARLARI: -----

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI: İstanbul kütüphanelerinde mevcudu yoktur.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Mir'atü'l-ebdan isimli dergiyi biz tüm aramalarımıza karşın hiç bir yerde bulamadık. Ahmed Hamdi Tanyeli "Miratül-ebdan(1872-1289)" adlı makalesinde(8) derginin 1. sayısının yalnız kendisinde bulunduğunu söylemektedir. Biz dergiyi göremediğimiz için özelliklerini Tanyeli'nin makalesinden bazı alıntılar yaparak vermeyi uygun buluyoruz.

Tanyeli'nin makalesine göre mecmuanın genel özellikleri şunlardır: "Mecmua Türkiye matbuatında neşrolunan 4. tıb dergisidir. Büyük iki sahife halinde el ilânlarına müşabihdir ve eski mecmualar arasında bunun gibisi yoktur. Bu mecmuanın mündericat ve yazı tarzı da hattı gibi karışıktır. İlmî bir kıymeti olduğu iddia edilemez. Kaç nüsha çıktığı bilinmemektedir. Yalnız birinci numarasından başkalarına rastlanmamıştır. Bu nedenle bir nüsha çıktığına kaildir. Muharriri Mehmed Ataullah Bey'dir.Mecmuanın nihayetinde imzası şu surettedir: 'Mürettib-i nizam tabibî darı şifâ Esseyyid elhac Mehmed Ata'. Bu zat hakkındaki tetkiklerimde kendisini şahsen tanıyana tesadüf edemedim. Dr. Rıza Tahsin'in (Mir'at-ı Mekteb-i Tibbiye) adlı kitabında, 1261 senesi mezunları arasında gösteriliyor. Haydarpaşa Hastahanesi başhekimliğinde ve miralayken öldüğü , taşralarda ordu sertabipliklerinde bulunduğu ve hastalıkları teşhisde maharetli olduğu zikrediliyor.İmzasından da anlaşılacağı vechile o tarihte Üsküdar timarhanesinin tensikine ve idaresinin tanzimine memur imiş. Derginin ayda iki defa çıkarılmak istendiği serlevhasının altında yazılıdır. Dr. Ata Bey adaşı olan vak'anüvis meşhur Şanizade Ataullah efendinin ilm-i teşrih kitabından mülhem olarak mecmuasına (Mir'atül-ebdan) ismini vermiş olması kuvvet-

(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8) A. H. Tanyeli: "Miratül-ebdan(1872-1289)".Poliklinik,5.sene,No:54,Birinci Kanun 1937,175-177.s.

le zannedilebilir. Mir'atül-ebdan'ın usul hilafı baş tarafında bir mukaddimesi de yoktur. Mecmuada hiç fasılasız belli başlı bir bahis gösterilmeyerek, altı sütun yazı ile bir sahife doldurulmuştur. Kalabalık mahallerden uzaklaşmayı, saf ve temiz hava almayı, iyi yemek yemeyi, temiz elbise giymeyi, yıkanmayı akli ve vücudu fazla yormamayı, bunların aksini yapmamayı ve cinsel muamelelerde tabiiyetten çıkmamayı tavsiye ediyor. Dağlık arazi, münhat mahalleri ve dört mevsime göre yaşamak şeraitini ve bu mevsimde zuhur edecek hastalıklardan korunmayı anlatıyor. Şehirlerde ve köylerde yaşamak tarzlarını, hamama girmenin ve yıkanmanın ve fazla sıcaktan sakınmanın usulünü, havlulardan geçecek bulaşık hastalıklardan tevakkiiyi, temizlenme yolunu, deniz banyosunu ve saireyi yazar. Gıda maddelerine ve daha sonra da güzellik bahsine geçer. Birinci sahife malumatı bu kadardır. İkinci hifede muzır sulardan, içkiden, midenin ekşimesinden, yemekten sonra istirahatından ve bazı gıdalardan, muzır ve bozulmuş yenecek şeylerden bahseder. Bu sahifede sütunlar arasında dörder beşer satırlık yerler boş bırakılmıştır. Bozulmuş hayvan etlerinin yenmemesinden, buzlu su ve şerbet içilmemesinden bahseder. İçilecek suların evsafından nasıl içileceğinden ve hazım için yemekte şarabı tavsiye ediyor. Sekir halinde yapılacak tedaviyi ve devamlı sarhoşluğun mezarratlarını, termometre ve barometre hakkında malûmat, Arşimed'in güneşin ziyasını aksettirerek deniz üzerindeki gemileri tutuşturduğu ve beden hıfzı-sıhhası hakkında bir yazı ile ikinci sahifenin yazıları da tamam olur."(1)

Dergi hakkında başka bir bilgimiz yoktur.

---

(1) A. H. Tanyeli: "Miratül-ebdan". s. 175-177

محررات عمومی صحت

مجموعه سی

۱۳۳۰ سنہی طرفندہ صحت مدیریت عمومی سندن مأمورین صحت
تسطیر قلتان محررات عمومی صورتلر بی محتویدر

جلد

۱

صحت مدیریت عمومی سی اوراق قلبی طرفندن ترتیب اولمشدر

استانبول

۱۳۳۱

هلال مطبعہ سی

SÜRELİ YAYIN ADI: "MUHARRERÂT-I UMÛMİYYE-İ SİHHiYYE MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: 1330 senesi zarfında Sıhhiyye Müdüriyyet-i Umûmiyye-sinden memur-in-i sıhhiyyeye tastir kılınan muharrerat-ı umûmiyye suretlerini mutevfidir.

YAYINLAYAN: Sıhhiyye Müdiriyyet-i Umûmiyyesi

YAYIN MÜDÜRÜ : -----

YAYIN YERİ : İstanbul

YÖNETİM YERİ : -----

YAYIN SÜRESİ : Yıllık

YAYIN GÜNÜ : -----

MATBAASI : Hilâl Matbaası

BOYUTLARI : 18 X 23,5 cm.

RESİM - ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI : I.c. :88 + 1 s.

SÜTUN SAYISI : 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH :1331(1915) - 1333(1917)

YAZARLARI : Yazılar imzasızdır

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI :

B.D.K. : 1(1331)

K.1300

B.K. : 1(1331)

O.427

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1. c., Yıl : 1331 , 88 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ :

Sıhhiyye Müdiriyyet-i Umûmiyyesi evrak kalemi tarafından düzenlenen eser bir"yıllık" niteliğindedir.

İstanbulda yayınlanmıştır. Resim, şekil içermemektedir ve 1 Sütundur.

S. Özege, "Eski harflerle basılmış Türkçe Eserler katalogu" adlı eserinde Mecmua'nın 3 cilt olarak yayınlandığını belirtip künyelerini katalog No:14125 'de şöyle vermektedir;

1. c.; 1330 senesi, İst., Hilâl mtb.,1331(1915), 88+2+4 s.

2. c.; 1331 " " " " Matbaa-i Osmaniye,1332(1916), 105 s.

3. c.; 1332 " " " " Matbaa-i Bahriye,1333/1917, 65 s.(1)

Biz İstanbul Kütüphanelerinde yayın'ın yalnızca 1. cildini görme oanağını bulabildik.

Bu cilt alt başlıktada yazıldığı gibi 1330 senesinde Sıhhiyye Müdiriyyet-i Umûmiyyesi tarafından Sağlık memurlarıyla ilgili kararların kopyalarını içermektedir.Bu kararlar, genelgeler(tahrirat-ı umumiyye) başlığı ile ve tarih sırasına göre numaralanmış olarak dizilmişlerdir.1. c. de 89 adet genelge yer almaktadır.Bu genelgele-

(1)M. S. Özege:Eski harflerle basılmış Türkçe eserler katalogu.3.c., İst.,1975,(y.y.),s.1197

rin ardından "1314 senesinden 1330 senesine kadar 17 senelik evrakın adedini mübeyyin hülâsa cedveli" ve daha sonra bir "mukayese cedveli" ile yıllığın en sonunda 4 sayfalık bir fihrist yer almaktadır. Bu cetvellerde senelere göre, yapılan yazışmalarla ilgili istatistik döküm verilmektedir.

Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır.

23 - NEVSAL-İ ÂFIYET (SALNAME-İ TIBBİ)

دوقنور سیم عمر

دوقنور سیم عمر
سالنامه طبیبی

ایکنجی سنه

۲۵۱ رسم و شکل حاریدر .

استانبول
حالم مطبعه سی — احمد احسان و شرکاسی
۱۳۱۶

SÜRELİ YAYIN ADI: "NEVSÂL-İ AFİYET (SÂLNAME-İ TİBBÎ)"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Dr. Besim Ömer/Akalın/

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Yıllık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Matbaa-i Ahmed İhsan ve Şürekası, Âlem Matbaası

BOYUTLARI: 21 X 12 cm.

RESİM- ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: 1. sene: 420 s., 2. sene: 514 s., 3. sene: 744 s.,
4. sene: 736 s.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1315 (1899) - 1322 (1906)

YAZARLARI: 1. sene: Ali Derviş (Dârü'l- Aceze Sertabibi), Bafralı Yanko (بافرلی یا نکو) (Dr.), Celâleddin Muhtar/Özden/ (Mektebi Tıbbiye-i Şahane'de Emraz-ı Cildiye ve Efrenciye Muallimi, Kaımmakam), Cemil (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'de Seririyat-ı Hariciye Muallimi, Ferik), Esad (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'de Emraz-ı Ayniyye Muallimi, Binbaşı), Esad Feyzi (Mekteb-i Tıbbiyye-i Şahane'de Hikmet-i Tıbbiyye Muallim Muavini), Halid Şâzî (Diş Tabibi Dr.), Hayreddin (Emraz-ı Hariciye Muallimi mirliva), İzzet Şahin (Mekteb-i Tıbbiyye-i Mülkiyede Teşrih-i Marazi Muallim Muavini, Dr.), Muhiddin (Hamidiye Etfal Hastanesi etibbasından Abdülhak - zâde Dr.), Mustafa Münif (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'de Fenn-i Kibale Muallimi), Nureddin (Mekteb-i Tıbbiyye-i Şâhâne'de Ameliyat-ı Cerrâhiye Muallimi Kâımmakam Oparatör), Rasim (Hıfzû's-sihha-i Umumiyye Ser Müfettişi Dr., Ferik), Rauf (Çocuk hastalıkları Tabib-i mütehassısı, Dr.), Rifat Hüsameddin (Telkiyhâne-i Şâhâne müdürü, Mekteb-i Tıbbiyye-i Şâhâne'de Teşrih-i Marazi Muallimi, Binbaşı Dr.), Rıza Tefvik (Cemiyet-i Tıbbiye-i Mülkiye'âzasından, Dr.), Tefvik Vacid (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'de Müfredat-ı Tıb ve Fenn-i Tedavi Muallimi ve Sıhhiyye Müfettişi), Zoeros (Daü'l-keleb Ameliyathanesi müdürü ve Seririyat-ı Dahiliye Muallimi, Mirliva)

2. sene: A. Ali, Celal İsmail (Seririyat-ı Dahiliye Muallim Muavini, Mirliva), Esad (Emraz-ı Ayniyye Muallimi, Kaımmakam), Cemil (Seririyat-ı Hariciye Muallimi, Ferik), A. Halil (Dr.), Hüseyin İhsan (Gurebay-ı Müslimin Hastahanesinde Tabib-i Sanî), İsmail Derviş (Dr.), M. Rifat, Rıza Tefvik (Dr.)

3. sene: Berje (برجه) (Dr.), Cemil (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Seririyat-ı Hariciye Muallimi, Ferik), Debov (ده بوه) (Muallim), Jolly (جوللي), Kasım İzzeddin (Şam-ı Şerif Sıhhiye Tabibi, Elhac), Konta (كونتا) (Tabibe), Luici Monceri (لوچي مونچري) (İtalya Hastahanesi Emraz-ı Asabiye Tabibi), Rafael Blansar (رافائل بلنشار) (Dr.)

4. sene: Pol Berje (پول بورجه) (Fransa Encümen-i Dânişi Azâsından)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

A. E. K.	:	I-IV. seneler
145-146-147-148		
A. M. K.	:	I-IV. seneler
RE. 393		
B. A. K.	:	I-IV. seneler
B. D. K.	:	I-IV. seneler
K. 12		
B. K.	:	I-IV. seneler
H. T. U. K.	:	I-IV. seneler
19/1-2-3-4		
İ. Ü. C. T. F. D. A. K.	:	I-IV. seneler
İ. Ü. E. F. T. S. K.	:	I-IV. seneler
İ. Ü. M. K.	:	I-IV. seneler
M. K.	:	I-IV. seneler
S. K.	:	I-IV. seneler
EE. 4014-3995-3984		
T. G. K.	:	I-IV. seneler
237-238		
T. S. K.	:	I-IV. seneler

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

- I. sene, 1315(1899), 420 s.
- II. " , 1316(1900), 514 s.
- III. " , 1320(1904), 744 s.
- IV. " , 1322(1906), 736 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Nevsâl-i Âfiyet yıllık bir yayın olarak İstanbul'da Dr. Besim Ömer Akalın tarafından yayınlanmıştır.

Besim Ömer; Fenn-i Kibale ve Ebeler Muallimliği yapmış, Tıp Fakültesi Reisi ve Türkiye'nin ilk Darü'l-Fünûn Emîni olmuştur. Ayrıca Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 2. Reisliği ve Himaye-i Etfal Cemiyeti 1. Reisliği görevlerinde de bulunmuş, bir çok değerli eserler vermiştir(1). Nevsâl-i Afiyet de bunlardan biridir. 1315-1322 yılları arasında yayınlanmıştır ve pek çok konuda toplanmış makaleleri içermektedir. Bunların büyük çoğunluğu sağlıkla ilgilidir.

Nevsâl-i Afiyet 4 kitap halinde yayınlanmıştır:

I. sene: Bu ciltte Rıza Tefvik, Tefvik Vacid, Mustafa Münif, Halid Şazi/Kösemihal/, Muhiddin/Hekimbaşızâde/, Esad Feyzi, Rifat Hüsameddin, Celâl Muhtar/Özden/ gibi hekimlerimizimizin yazıları ile Besim Ömer Akalın'a ait 10 makale bulunmaktadır. Bunlardan bazılarının başlığı şöyledir: "Mevsimin te'sirâtı:Yaz", "Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Nezaretini ihraz eden zevat-ı kiram", "Frengi tedavisi", "Ağzın hıfzı's-sıhhati", "Jykusuzluk", "Tereyağı".

Bu ciltte ayrıca dönemin hastahaneleri ve doktorlarının resimleri ile bunlar hakkında bilgiler veriliyor ve tıp fakültelerinde tedris olunan deslerin listeleri de bulunuyor.

II. sene:Bu kitapta Rıza Tefvik, İsmail Derviş, Celâl İsmail gibi hekimlere ait makaleler ve makalelerin arasında da şiirler yer almaktadır. Bu makalelerden bazıları şunlardır: "Sanayii Muhtelifenin umur-ı beşere tesiri", "Çilek", "Saçımız kaç kıldır", "Güneş vurmaları", "Deniz banyosu", "Şeker ve şekerlemeler", "Tarih-i işret", "Deniz Tutma-

(1) F. Erden: a. g. e., s.258-259

sına çare".

2. kitabın sonunda "Vilâyet-i Şahane Belediyeleri'ne me'mur etibbay-ı mülkiye" nin listesi vardır.

III. sene: Bu kitapta dikkati çeken nokta yabancı yazarlara ait ve imzasız olan makalelerin çoğunlukta olmasıdır. Bu makalelerden bazıları şunlardır. "Hıfzü's-sihhat nedir", "Havanın Rutubeti", "Toz ve duman", "Niçin yiyoruz", "Çift bir hayatın ameliyat-ı cerrahiye ile tansifi", "Ağrenalin", "Esad Fehmi Bey merhum". Cildin sonunda "Şehr-emanetinde müteşekkil Hıfzü's-sihha Komisyonu erkan-ı kiramı", ve Vilâyet-i Şahane Belediyesi'ne memur etibbay-ı mülkiye" nin listesi vardır.

IV. sene: Bu ciltte Pol Borje (پول بورجيه) 'nin dışında yazar adına rastlanmamıştır. Yani makaleler imzasızdır. Bunların bazılarının başlıkları şöyledir: "Mini minilerin terbiye-i bedeniyesi", "Çocuk büyütme", "Ebu Bekir Razi", "Asker tababeti", "Nasıl doyuyoruz", "Uzun boylular ve cüceler", "Şehr emanetinde müteşekkil Hıfzü's-sihha Komisyonu". Cildin en sonunda da yine "Vilâyet-i Şahane Belediyelerine memur etibbay-ı mülkiyenin" vilâyetlere göre listesi verilmektedir.

Nevsâl-i Afiyet Türkçe olarak yayınlanmış fakat hekimlerimize ait resim altları hem Türkçe hem de Fransızca olarak yazılmıştır. Yıllık İstanbul'da pek çok kütüphanede bulunmaktadır.

24 - OSMANLI HİLAL-İ AHMER CEMİYETİ 1329/1331
SÂLNÂMESİ; Taht-ı Himâye-i Hazret-i Mülûkhâned

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
عَنْ اَنْفِ هٰذَا الْجَمْعِیَّةِ

۱۳۲۹ - ۱۳۳۱

لناری

لتأیول

مطبعة

مطبعة

SÜRELİ YAYIN ADI: "OSMANLI HİLÂL-İ AHMER CEMİYETİ 1329/1331
SÂLNAMESİ; (Taht-ı Himâye-i Hazret-i Mülûkhânedê)"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Merkez-i Umumisi.

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YÖNETİM YERİ: Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Merkez-i Umumisi.

YAYIN SÜRESİ: Yıllık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Ahmed İhsan ve Şürekası Matbaacılık Osmanlı Şirketi.

BOYUTLARI: 20 X 14 cm.

RESİM ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: 407 s.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1329/ 1331 (1913)

YAZARLARI: Makalâler imzasızdır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

A. E. K., A. M. K., B. A. K., B. D. K. (K 185), B. K. (72), H. T. U. K.
(20), İ. Ü. E. F. T. S. K., İ. Ü. M. K. (362.191"496""058"9435055),
S. K., T. G. K. (221), T. S. K.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
İstanbul, 1329/1331 senesi, 407 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Merkez-i Umumisi tarafından
yayınlanan Sâlnâme , bir yıllık yayın niteliğindedir.

Bu yıllık Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin 1913 yılına ka-
dar olan çalışmalarını toplu olarak ele alan sözkonusu derneğin çı-
kardığı, bildiğimiz ilk basılı kaynak eserdir(1).

İçinde 93 adet resim bulunan Sâlnâme 407 s. olup 20 X 14 bo-
yutlarındadır. Sâlnâmenin ilk sayfasında Sultan Reşad'ın, 2. sayfasın-
da da Veliaht Yusuf İzzettin Efendi'nin resimleri bulunmaktadır. Ön
kapağında üstte, açıklığı sağa bakan kırmızı hilâl resmi vardır(2).

Hasan Duman'ın hazırladığı "Osmanlı Yıllıkları" adlı eserde
Sâlnâme için "Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Sâlnâmesi adından da an-
laşılacağı üzere adı geçen dernek (Kızılay) tarafından , Mâli 1329-
1331 yılları için Mâli 1329 (1913 M.) de neşredilmiş olup resimlidir
(3)" kaydı vardır.

(1) Z. Özaydın: Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti sâlnâmesi. İst., 1987,
İ.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Deontoloji Anabilim ve Tıp Tarihi
Bilimdali basılmamış yüksek lisans tezi, s. 2

(2) Z. Özaydın: a.g.e., s. 15

(3) H. Duman: Osmanlı yıllıkları; salnameler mevsaller. İst., 1982,
IRCICA İslâm Konferansı Teşkilatı, s. 21

Kanımızca bu ikili olarak verilen tarihin şöyle açıklanması gerekiyor. Yıllığın basım tarihi 1329'dur. Yıllığın adında yer alan 1329 Malî, 1331 ise Hicrî yılı ifade edip, ikisi de Milâdî 1913 yılına tekabül etmektedir. Dolayısı ile Sâlnâme 1329-1331 yıllarını kapsamayıp yalnız 1329 Malî/ 1331 Hicrî yani 1913 Milâdî yılının sâlnâmesidir.

406. sayfada Sâlnâmenin telif sebebi , 407. sayfada baskı esnasında resim altı yazılarında meydana gelmiş hatalar için doğru-yanlış cetveli, 403-407. sayfalar arasında resimler fihristi verilmiş, Resimler Hilâl-i Ahmer Cemiyeti kurucularına, Trablusgarb ve Balkan Savaşları'na katılan Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti hey'et-i sıhhiyelerine, Salib-i Ahmer ve diğer islâm ülkelerinde kurulmuş Hilâl-i Ahmer'lere aittir. Sâlnâme'de Osmanlı Devleti ile ilgilitarihler Rumi, yabancı ülkeler ile ilgili tarihler Milâdî verilmiştir. Sâlnâmelerin özellikleri arasında olan istatistik bilgiler, Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Sâlnâması'nde de mevcut. Örneğin Trablusgarb ve Balkan Savaşları'nda Hilâl-i Ahmer'in kurduğu hastanelere kabul edilen yaralı ve hastaların kaçının iyileştiği, kaçının öldüğü birkaçı dışında her hastane bölümünde belirtilmiş. Ayrıca Hilâl-i Ahmer'in Hastanelerinde görevlendirilmiş etibbâ ve memurinin isimleri, hastanelerin açılış ve kapanış tarihleri, Sâlnâmenin yazılışı sırasında açık olan diğer hastaneler de kayıtlı. Balkan savaşı sırasında İstanbul'a gelen Salib-i Ahmer'ler ve diğer islâm ülkelerinde kurulmuş olan Hilâl-i Ahmer'lerin kadroları, ayrıca savaş nedeniyle kurulmuş özel hastaneler de belirtilmiş. Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti tarafından yardım yapılan muhacirlerin nerelerde kaldıkları, kaç nüfus oldukları listeler halinde belirtilmiş. Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'ne yapılan yardımlar, Sâlnâme'nin yazılış tarihi itibariyle, yardım yapan kişilerin ve kuruluşların adları ve verilen miktarlar belirtilip, bu listelerin büyük bölümü eserin son kısmına yazılmış. Ayrıca Sâlnâme'nin 403. sayfasında konu firisti 16 başlık altında verilmiştir(4).

Sâlnâme Türkçe olarak basılmıştır. Birçok İstanbul kütüphanesinde mevcudu bulunmaktadır.

---

(4)Z. Özaydın: a.g.e., s. 15-16

25 - OSMANLI HİLAL-İ AHMER CEMİYETİ HANIMLAR HEY'ET-İ
MERKEZİYESİ TARAFINDAN TERTİB EDİLEN TAKVİM

SÜRELİ YAYIN ADI: "OSMANLI HİLÂL-İ AHMER CEMİYETİ HANIMLAR HEY'ET-İ MERKEZİYESİ TARAFINDAN TERTİB EDİLEN TAKVİM"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Hey'et-i Merkeziyesi.

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: (İstanbul)(1)

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Yıllık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Ahmed İhsan ve Şürekası Matbaası(2)

BOYUTLARI: 1.sene: 12 X 9 cm., 2.sene: 13 X 9 cm., 3.sene: 12 X 9 cm.,
4.sene: 13 X 9,5 cm., 5.sene:14 X 10 cm., 6.sene:13 X 9 cm.(3)

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: 1.sene: 72s., 2.sene:144s., 3.sene:237s., 4.sene:276s.
5.sene:276s., 6.sene:232s.(4)

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1331(1915)-1336(1920)(5)

YAZARLAR: Ahmed Hikmet, Besim Ömer/Akalın/(Reis-i sanî, Dr.), Fazıl Ahmed, Hüseyin Daniş, Hüseyin Hilmi(Viyana Sefir-i Kebiri ve Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Reisi), Mahmud Sadık, Rıza Tefvik(Dr.), Valdeburg(والد بورغ)(Müsteşar)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : IV. sene

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
IV. sene, 1334/1918, 276 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Hey'et-i Merkeziyesi tarafından düzenlenip yayınlanan takvim altı yıl süresince her yıl çıkmıştır.Biz yayının ancak dördüncü senesini görebildik.

Resimli ve tek sütun olarak yayınlanan takvim Ahmed İhsan ve Şürekası Matbaası'nda basılmıştır.

4. yıl'a ait olan takvimde harb sırasında kadınların Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nde yaptığı hizmetler resimli olarak anlatılmış ve ayrıca Hilâl-i Ahmer ve Salib-i Ahmerler hakkında haberler verilmiştir. 237-273. sayfalar arasında "İlk İmdad" başlığı altında ilk yardıma ait bilgiler resimli olarak yer almıştır. Takvimde ayrıca sayfaların sağ, sol, alt ve üst kenarlarında özlü sözler ile 185-232. sayfalar arasında ay ve günü gösteren not takvimi bulunmaktadır.

Takvimde Besim Ömer Akalın, Rıza Tefvik, Hüseyin Hilmi ve Fazıl Ahmed'e ait Hilâl-i Ahmerle ilgili yazılar yer almaktadır.

Takvim Türkçe olarak basılmıştır.

(1),(2),(3),(4),(5)M.S. Özege:2.9.e., 3.e., s.1368-1369

26/A - OSMANLI HİLAL-İ AHMER MECMUASI (BULLETIN MENSUEL DU
CROISSANT ROUGE OTTOMAN)

Bkz: s. 157

26/B - TÜRKİYE HİLAL-İ AHMER MECMUASI (BULLETIN MENSUEL DU
CROISSANT ROUGE TURC)

سنة ۱۳۳۰

مارت ۱۳۳۰

نومرو ۱

عثمانی

سریر ایتمجوعدی

آیده بر نشر اولونور.

هیئت ناشره

معلم دوكتور حدى سجاد طب فاكولتسى تشريح مؤلفى معلمى	معلم دوكتور اورخان عىدى طب فاكولتسى سرىر يات رجب اوور توبه دى معلمى	معلم دوكتور آصف درويش طب فاكولتسى سرىر يات جراحيه اساتيمعلمى
دوكتور توفيق سالم طب فاكولتسى سرىر يات تخنيه لايدرا توار شاعى	معلم دوكتور ضياء نورى طب فاكولتسى سرىر يات اذنيه وحنجره ومعلمى	معلم دوكتور سليمان نعمان طب فاكولتسى سرىر يات طبيه معلمى وحريره نظارى صحيه رئيسى
دوكتور رفيق منير طب فاكولتسى سرىر يات اولاديه سرىر يات شاعى	دوكتور حيدر ابراهيم طب فاكولتسى سرىر يات اذنيه، انفيه وحنجره ومعلمى سرىر يات شاعى	دوكتور تريا على طب فاكولتسى سرىر يات طبيه سرىر يات شاعى

استانبول « قدر » طبعهسى

SÜRELİ YAYIN ADI: "OSMANLI SERİRİYYÂT MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN(Hey'et-i Nâşire): Asaf Derviş(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Cerrahiye-i Nisaiye muallimi, Dr.), Süleyman Numan(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Tabiiyye muallimi- Dr.), Süreyya Ali(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Tabiiyye Şef dö Kliniği, Dr.), Orhan Abdi/Kurtaran/(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Cerrahiye ve Ortopedi Muallimi, Dr.), Ziya Nuri/Birgi/(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Üzniye, Enfiye ve Hañçereviye Muallimi, Dr.), Haydar İbrahim(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Üzniye, Enfiye ve Hañçereviye Şef dö Kliniği, Dr.), Hamdi Suad/Aknar/(Tıb Fakültesi Teşrih-i Marazî Muallimi, Dr.), Tefvik Salim/Sağlam/(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Tıbbiye Şef dö Laboratuvarı,Dr.), Refik Münir/Keskingil/(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Vilâdiyye Şef dö Kliniği, Dr.).

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): Dr. Tefvik Salim/Sağlam/

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Matbaa-i Ebu-z-ziya, Kader Matbaası.

BOYUTLARI: 26 X 19 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: 48 s.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: Mart 1326(1910) - 1330(1914)

YAZARLARI: Abdülkadir(Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Mektebi Seririyât-ı Dahiliye Asistanı, Dr.), Abdülkadir Lütfi/Noyan/(Asistan), Ali Haydar/Erel/(Asistan, Dr.), Asaf(Muallim, Dr.), Asaf Derviş(Muallim, Dr.), Aşof(آشوف)(Muallim), Azmi Arif, Bahri İsmet/Temizler/(Dr.), Feher(فهر)(Muallim, Dr., Zürih), Hamdi(Muallim Dr.), Hamdi Suad/Aknar/(Tıb Fakültesi Teşrih-i Marazî Muallimi, Dr.), Hamid Osman/Olcay/, Haydar İbrahim(Şef dö Klinik, Dr.), Hrant Hañçeryan, Hulusi Behcet (Dr.), Hüseyin Ragıb(Dr.), İbrahim Vasıf(Dr., Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Mektebi Röntgen Şuabatı Tatbikatı Muallimi), İhsan Ali /İris/(Gülhane Seririyât-ı Dahiliyesinden, Muallim), Karl Fon Norden (كارل فون نوردين)(Muallim), Kemal(Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Mektebi Seririyât-ı Hariciye Röntgen Asistanı, Dr.), Kemal(Gümüşsuyu Hastahanesi etibbasından, Dr.), Kemal Cenab/Erensoy/(Tıb Fakültesi Fizyoloji Muallimi, Dr.), Kemaleddin Cemil(Medine-i Münevvere Askerî Hastahanesi Operatörü, Dr.), Mazhar (Muallim, Paşa), Mehmed Ata(Dr.), Menahem Hodara(Bahriye Merkez Hastahanesi Emraz-ı Cildiye Mütahassısı), Mustafa(Dr.), Nazım Şakir/Şakır/(Dr.), Nedim(Dr.), Neşet Ömer/İrdelp/(Dr.), Niyazi İsmet/Gözcü/(Gülhane Seririyat Hastahanesi Emraz-ı Ayniye Muallim Muavini,Dr.), Nogoşi(نوغوشی)(Muallim), Nordman(نوردمان)(Dr.), Orhan(Muallim, Dr.), Port(پورت)(Dr.), Petroşki(پتروشکی)(Muallim, Dr.), Raynhard(راينهارد)(Muallim, Dr.), Refik Münir/Keskingil/(Dr.), Reşad Rıza/Kor/(Dr.), Rifad Ahmed(Göz Tabibi, Paris Tıb Fakültesi Emraz-ı Ayniye Seririyatı sabık muavinlerin-

den, Dr.), Saim Ali/Dilemre/(Dr.), Server Kâmil/Tokgöz/(Dr.), Servet (Dr.), Süleyman Numan(Muallim, Dr.), Süreyya Ali(Dr.), Tefvik Salim /Sağlam/(Dr.), Valter Salamon(والتر صالامون)(Dr.), Viting (Muallim, Dr., Paşa), Yakobson(ياقوبسون)(Dr.), Ziya Nuri/Birgi/(Tıb Fakültesi Seririyât-ı Üzniye , Enfiye ve Hançereviye Muallimi, Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K. : III ; 1-7,9-11

O.100

H. T. U. K. : I ; 1-12 II ; 1(13)-12(24)

2670

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : IV ; 1

İ. Ü. İ. T. F. D. A. K. : I ; 1-12

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Sene:1,Numero: 1,Mart 1326,48 s.

- " :1, " : 2,Nisan 1326,50-96.s.
" :1, " : 3,Mayıs 1326,98-144.s.
" :1, " : 4,Haziran 1326,146-192.s.
" :1, " : 5, Temmuz 1326,194-240.s.
" :1, " : 6,Ağustos 1326,241-288,s.
" :1, " : 7,Eylül 1326,290-336.s.
" :1, " : 8,Teşrin-i evvel 1326,338-384.s.
" :1, " : 9,Teşrin-i sâni 1326,386-432.s.
" :1, " :10,Kanun-ı evvel 1326,434-480.s.
" :1, " :11,Kanun-ı sâni 1326,482-528.s.
" :1, " :12,Şubat 1326,530-580.s.
" :2, " : 1(13),Mart 1327,48s.
" :2, " : 2(14),Nisan 1327,50-96.s.
" :2, " : 3(15),Mayıs 1327,98-144.s.
" :2, " : 4(16),Haziran 1327,146-192.s.
" :2, " : 5(17),Temmuz 1327,194-240.s.
" :2, " : 6(18),Ağustos 1327,242-288.s.
" :2, " : 7(19),Eylül 1327,290-336.s.
" :2, " : 8(20),Teşrin-i evvel 1327,338-384.s.
" :2, " : 9(21),Teşrin-i sâni 1327,386-432.s.
" :2, " :10(22),Kanun-ı evvel 1327,434-480.s.
" :2, " :11(23),Kanun-ı sâni 1327,482-528.s.
" :2, " :12(24),Şubat 1327,530-571.s.
" :3, " : 1,Mart 1328,48 s.
" :3, " : 2,Nisan 1328,50-96.s.
" :3, " : 3,Mayıs 1328,98-144.s.
" :3, " : 4,Haziran 1328,146-192.s.
" :3, " : 5, Temmuz 1328,194-240.s.
" :3, " : 6,Ağustos 1328,242-288.s.
" :3, " : 7,Eylül 1328,290-336.s.
" :3, " : 9,Teşrin-i sâni 1328,386-432.s.
" :3, " :10,Kanun-ı evvel 1328,434-482.s.
" :3, " :11,Kanun-ı sâni 1328,482-528.s.
" :4, " : 1,Mart 1330,48 s.

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Osmanlı Seririyât Mecmuası" 1910 yılında İstanbul'da yayın-

lanmağa başlanmıştır. Dergi Asaf Derviş, Süleyman Numan, Süreyya Ali, Orhan Abdi Kurtaran, Ziya Nuri Birgi, Haydar İbrahim, Hamdi Suad Aknar, Tevfik Salim Sağlam ve Refik Münir Keskingil'den oluşan geniş bir yayınlayanlar hey'eti tarafından yayınlanmıştır.

Dergi Matbaa-i Ebu-z-ziya ve Kader Matbaalarında çift sütun ve resimli olarak basılmıştır. Yayın müdürü Dr. Tevfik Salim Sağlam'dır.

Biz derginin son sayısını göremedik, ancak B. N. Şehsuvaroğlu derginin yayınına 1914 yılında son verdiğini belirtmektedir(1).

Derginin yazar kadrosunda bulunan hekimlerden bazıları; Süleyman Numan, Refik Münir Keskingil, Ziya Nuri Birgi, Reşad Rıza Kor, Mazhar Paşa, Abdülkadir Lütfi Noyan, Neşet Ömer İrdelp, Tevfik Salim Sağlam, Hulusi Behcet, Viting Paşa, Menahem Hodara, Kemal Cenab Erensoy, Saim Ali Dilemre, Server Kâmil Tokgöz, Hamdi Suad Aknar'dır.

Dergi genel tıp konusundadır. İçindeki makalelerden bazıları'nın başlıkları ise şöyledir: "Muallim Dr. Feyzi Paşa", "1328 senesi sonbaharı ile 1329 senesi yaz mevsiminde gerek orduda ve gerek şehirde istilâî bir halde hüküm süren dizanteriye dair bakteriyoloji tedkikatı ve serumla tedavi", "Osmanlı tıp lisansı; tekamülü, hal-i hazırı", "Kan hastalıkları hakkında iki taharriyat ve tedavide tatbikatı", "Had ve lenfaî lösemi vak'ası", "Nadir frengi vak'aları", "Şir-pençe tedavisi".

Dergi Türkçe olarak basılmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

---

(1) B. N. Şehsuvaroğlu: "Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler". s.188

صاحب امتیاز و مدیر مسئولی دوشیزان ناز
اوتیسیان و سر محرری، عزیز محمد انندیلی.
امور اداره و تحریریه به متعلق مواد
خصوصیات سائزہ ایچون صاحب امتیاز
مراجعت ایڈیٹور .

غزنی نازک ادارہ سائنسی بک اوغلیان، تولا
باشند، زاپاتی زقانشاند، ۱۲ نومبر لی کاشاند،
غزنی نازک برسنداک ایچون، بدلی در سعادت
دولایات، شامانہ ایچون موزع، پوسند
اجرتیہ، برابر بکری بدی ضرورتند .

بہر لکھندسی ۳۰ پارہ در

بہر لکھندسی ۳۰ پارہ در

برنجی سنہ نومبر ۱ فی ۱ محرم سنہ ۱۳۰۲ - بہر صالی کونری گسر اولنور - فی ۹ تشرین اول روی و فی ۲۱ ازنجی سنہ ۱۸۸۴

شکران

تخت ماجنت عثمانیک ولی نعمت بیختر پادشاه مانپاہ وشہنشاہ معارف اکتاہہ افندمن حضرتنیک وجود عالمسود ہمنایونلریہ
مقارن اولدینی یوم مسعودکہ ترقیان ملک ومنتہ برمیبا فیضی اتقادہ اوروز سعادت بروزدن برو کاند، تبعہ وزیر دستخان ہمایونلریک
سعادت ورفاہیتی موجب اولان اسباب وجہانی ولی نعمت بیختر پادشاہمن افندمن حضرتلری اظفاً ومرحۃ تہبہ واحضار بیورمقدہ در
ببخاردر اول ملت کہ واقف خیابای امور اولہرقی احتیاجات مصریہ بہ توفیقاً بالظاہر تبعاً شہادتہ نریک تائین مسعدیت وسلانتمہ دلایات
ایدن ووسیبہ مستفانہ اولان وسالی بران وزمان نظر شوکت پیوندین دور ایتماکدہ بولتان بویہ بر تاجدار معالی اثرہ متون بولشرد
رہ ہمیشہ اظہار آثار شادمانی الظلمیر او ہیئت کہ راحت و حضور ہمایونلری تریک ونذا ایدرک کسل معتمات امورک جزوایات، مصلحانہ دخی
ترتقیات موشکاکانہ ایلہ سلامت ملک و تزیاد سعادت حال بر اباہ باعث اولان اسوائت قطنی جہانمہ بولندینی بولندیانہ بر صورتہ میدانہ
تویان بویہ رشہریار فاروقی ککر دارہ صاحب اولتدہ در ایلمتہ بویہ رشہنشاہ عظیم الاتارہ مککچترک قدر وشکرکین سلطان ہر بر عشانہ

کری م

۶۶۶ (۵۵)

SÜRELİ YAYIN ADI: "SIHHAT"

ALT BAŞLIĞI: Mevad-ı sıhhiyeyi bahis gazetedir.

YAYINLAYAN (Sahib-i İmtiyaz): Dr. Manuel Ütüciyan (مانوئل وٹوکیان)

YAYIN MÜDÜRÜ (Müdür-i Mes'ul): " " "

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ (İdarehanesi): Beyoğlu'nda Tarlabası'nda Zanbak Sokağında
8 Numarolu hâne.

YAYIN SÜRESİ: Haftalık

YAYIN GÜNÜ: Düzensiz

MATBAASI: Mecmua-i Ahbar Matbaası, Matbaa-i Ahter, Matbaa-i Timaksyan,
Matbaa-i Aramyan, Matbaa-i Ebu'z-ziya, Matbaa-i Âmire, Sancakçıyan
Matbaası

BOYUTLARI: 28,5 X 40 cm. ve 20 X 39 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: İlk 7 sene 4 s., daha sonra düzensizdir.

SÜTÜN SAYISI: Birinci seneden sekizinci seneye kadar 3, sekizinci se-
neden itibaren 2 sütündür.

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1 Muharrem 1302 (1884) - ?

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI: (1)

B. D. K. : I ; 1-17,19-45 II ; 1-44 III ; 1-44
B.35 : IV ; 1-43 V ; 1-40 VI ; 1-38 VII ; 1-28
B. K. : I ; 1-45
255
İ. Ü. : I ; 1-45
89671
M. K. : VIII ; 3-10,12,14-16,18-24,27-32,34-37,40
552 XI ; 1-29,31-33

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
1.sene, Numero: 1, fi 1 Muharrem sene 1302, fi 9 Teşrin-i evvel Rûmî ve
fi 21 Efrençî sene 1884, 4s.

1.sene, Numero: 2, fi 7 Muharrem sene 1302, 6-8.s.
1. " , " : 3, " 15 Muharrem sene 1302, 10-12.s.
1. " , " : 4, " 22 " " 1302, 14-16.s.
1. " , " : 5, " 30 " " 1302, 18-20.s.
1. " , " : 6, " 8 Sefer sene 1302, 22-24.s.
1. " , " : 7, " 15 " " 1302, 26-28.s.
1. " , " : 8, " 22 " " 1302, 30-32.s.
1. " , " : 9, " 29 " " 1302, 34-36.s.
1. " , " :10, " 14 Rebiü'l-evvel 1302, 38-40.s.
1. " , " :11, " 21 " " 1302, 42-44.s.
1. " , " :12, " 28 " " 1302, 46-48.s.
1. " , " :13, " 5 Rebiü'l-ahir 1302, 50-52.s.
1. " , " :14, " 12 " " 1302, 54-56.s.
1. " , " :15, " 19 " " 1302, 58-60.s.
1. " , " :16, " 26 " " 1302, 62-64.s.

(1) H. Duman'ın "İst. Ktp. Arap Harfli Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu
1828-1928" adlı eserinde Sihhat dergisinin H.T.U.K. No:75'de olduğunu
bildirdiği sayılar bulunamamıştır.

1.sene,Numero:17,fi 3 Cemaziyelevvel sene 1302,66-68.s
1. " , " :18, " 10 " " " 1302,fi 13 Şubat ve fi
25 Şubat Efrencî sene 1885,70-72.s.
1.sene,Numero:19,fi 17 Cemaziyelevvel sene 1302,74-76.s.
1. " , " :20, " 24 " " " 1302,78-80.s.
1. " , " :21, " 1 Cemaziyelahir " 1302,82-84.s.
1. " , " :22, " 8 " " " 1302,86-88.s.
1. " , " :23, " 15 " " " 1302,90-92.s.
1. " , " :24, " 22 " " " 1302,94-96.s.
1. " , " :25, " 30 " " " 1302,98-100.s.
1. " , " :26, " 7 Receb sene 1302,102-104.s.
1. " , " :27, " 14 " " 1302,106-108.s.
1. " , " :28, " 21 " " 1302,110-112.s.
1. " , " :29, " 28 " " 1302,114-116.s.
1. " , " :30, " 13 Şaban " 1302,118-120.s.
1. " , " :31, " 20 " " 1302,122-124.s.
1. " , " :32, " 27 " " 1302,126-128.s.
1. " , " :33, " 25 Ramazan sene 1302,130-132.s.
1. " , " :34, " 2 Şevval " 1302,134-136.s.
1. " , " :35, " 10 " " 1302,138-140.s.
1. " , " :36, " 17 " " 1302,142-144.s.
1. " , " :37, " 24 " " 1302,146-148.s.
1. " , " :38, " 2 Zilkade " 1302,150-152.s.
1. " , " :39, " 9 " " 1302,154-156.s.
1. " , " :40, " 16 " " 1302,158-160.s.
1. " , " :41, " 23 " " 1302,162-164.s.
1. " , " :42, " 30 " " 1302,166-168.s.
1. " , " :43, " 11 Zilhicce " 1302,170-172.s.
1. " , " :44, " 20 " " 1302,174-176.s.
1. " , " :45, " 27 " " 1302,fi 24 Eylül Rûmî ve fi 6
Teşrin-i evvel Efrencî sene 1885,178-180.s.
2.sene,Numero: 1,fi 1-7 Muharrem 1303,4s.
2. " , " : 2, " 8-15 Muharrem 1303,6-8.s.
2. " , " : 3, " 15-22 Muharrem 1303,10-12.s.
2. " , " : 4, " 22-29 " 1303,14-16.s.
2. " , " : 5, " 29 Muharrem-6 Sefer 1303,(18-20.s.)
2. " , " : 6, " 6-13 Sefer 1303,22-24.s.
2. " , " : 7, " 13-20 " 1303,26-28.s.
2. " , " : 8, " 20-27 " 1303,30-32.s.
2. " , " : 9, " 27 Sefer-5 Rebiü'l-evvel 1303,34-36.s.
2. " , " :10, " 5-12 Rebiü'l-evvel 1303,38-40.s.
2. " , " :11, " 12-19 " " 1303,42-44.s.
2. " , " :12, " 19-26 " " 1303,46-48.s.
2. " , " :13, " 26 Rebiü'l-evvel-3 Rebiü'l-ahir 1303,50-52.s.
2. " , " :14, " 3-10 Rebiü'l-ahir 1303,54-56.s.
2. " , " :15, " 10-17 " " 1303,58-60.s.
2. " , " :16, " 17-24 " " 1303,62-64.s.
2. " , " :17, " 24 Rebiü'l-ahir-1 Cemaziyelevvel 1303,66-68.s.
2. " , " :18, " 1-8 Cemaziyelevvel 1303,70-72.s.
2. " , " :19, " 8-15 " " 1303,74-76.s.
2. " , " :20, " 15-22 " " 1303,78-80.s.

2.	sene,	Numero:	21,	fi	22-29	Cemaziyelevvel	1303,	82-84.s.
2.	"	"	:22,	"	29	Cemaziyelevvel-6	Cemaziyelahir	1303,86-88.s.
2.	"	"	:23,	"	6-13	Cemaziyelahir	1303,	90-92.s.
2.	"	"	:24,	"	13-20	"	"	1303,94-96.s.
2.	"	"	:25,	"	20-27	"	"	1303,98-100.s.
2.	"	"	:26,	"	27	Cemaziyelahir-4	Receb	1303,102-104.s.
2.	"	"	:27,	"	4-11	Receb	1303,	106-108.s.
2.	"	"	:28,	"	11-18	"	1303,	110-112.s.
2.	"	"	:29,	"	18-25	"	1303,	112-114.s.
2.	"	"	:30,	"	25	Receb 2 Şaban	1303,	116-118.s.
2.	"	"	:31,	"	2- 9	Şaban	1303,	118-122.s.
2.	"	"	:32,	"	16-23	"	1303,	122-124.s.
2.	"	"	:33,	"	23-30	"	1303,	126-128.s.
2.	"	"	:34,	"	1- 8	Ramazan	1303,	128-130.s.
2.	"	"	:35,	"	1- 8	Şevval	1303,	132-134.s.
2.	"	"	:36,	"	25	Şevval	1303,	136-138.s.
2.	"	"	:37,	"	2	Zilkade	1303,	140-142.s.
2.	"	"	:38,	"	9	"	1303,	144-146.s.
2.	"	"	:39,	"	16	"	1303,	148-150.s.
2.	"	"	:40,	"	23	"	1303,	152-154.s.
2.	"	"	:41,	"	2	Zilhicce	1303,	156-158.s.
2.	"	"	:42,	"	9	"	1303,	160-162.s.
2.	"	"	:43,	"	"	"	1303,	164-166.s.
2.	"	"	:44,	"	24	"	1303,	(168-170.s.)
3.	"	"	: 1,	"	1-8	Muharrem	1303,	4s.
3.	"	"	: 2,	"	8-15	"	1304,	6-8.s.
3.	"	"	: 3,	"	15-22	"	1304,	10-12.s.
3.	"	"	: 4,	"	22-30	"	1304,	14-16.s.
3.	"	"	: 5,	"	1- 8	Sefer	1304,	18-20.s.
3.	"	"	: 6,	"	8-15	"	1304,	22-24.s.
3.	"	"	: 7,	"	15-22	"	1304,	26-28.s.
3.	"	"	: 8,	"	22-29	"	1304,	30-32.s.
3.	"	"	: 9,	"	1- 8	Rebiü'l-evvel	1304,	34-36.s.
3.	"	"	:10,	"	8-15	"	1304,	38-40.s.
3.	"	"	:11,	"	22-29	"	1304,	42-44.s.
3.	"	"	:12,	"	1- 8	Rebiü'l-ahir	1304,	46-48.s.
3.	"	"	:13,	"	8-11	"	1304,	50-52.s.
3.	"	"	:14,	"	11-14	"	1304,	54-56.s.
3.	"	"	:15,	"	14-21	"	1304,	58-60.s.
3.	"	"	:16,	"	21-28	"	1304,	62-64.s.
3.	"	"	:17,	"	1- 8	Cemaziyelevvel	1304,	66-68.s.
3.	"	"	:18,	"	8-15	"	1304,	70-72.s.
3.	"	"	:19,	"	15-22	"	1304,	74-76.s.
3.	"	"	:20,	"	22-29	"	1304,	78-80.s.
3.	"	"	:21,	"	1- 8	Cemaziyelahir	1304,	82-84.s.
3.	"	"	:22,	"	8-15	"	1304,	86-88.s.
3.	"	"	:23,	"	15-22	"	1304,	90-92.s.
3.	"	"	:24,	"	22-29	"	1304,	94-96.s.
3.	"	"	:25,	"	1- 8	Receb	1304,	98-100.s.
3.	"	"	:26,	"	8-15	"	1304,	102-104.s.
3.	"	"	:27,	"	15-22	"	1304,	106-108.s.
3.	"	"	:28,	"	22-29	"	1304,	110-112.s.
3.	"	"	:29,	"	1- 8	Şaban	1304,	114-116.s.
3.	"	"	:30,	"	8-15	"	1304,	118-120.s.

3.	sene,	Numero:	31,	fi	15-22	Şaban	1304,	122-124.s.
3.	"	"	:32,	"	22-29	"	1304,	126-128.s.
3.	"	"	:33,	"	1-15	Ramazan	1304,	128-130.s.
3.	"	"	:34,	"	15-30	"	1304,	132-134.s.
3.	"	"	:35,	"	1- 8	Şevval	1304,	136-138.s.
3.	"	"	:36,	"	8-15	"	1304,	140-142.s.
3.	"	"	:37,	"	15-22	"	1304,	144-146.s.
3.	"	"	:38,	"	22-29	"	1304,	148-150.s.
3.	"	"	:39,	"	1- 8	Zilkade	1304,	152-154.s.
3.	"	"	:40,	"	15-20	"	1304,	156-158.s.
3.	"	"	:41,	"	21-28	"	1304,	160-162.s.
3.	"	"	:42,	"	3-10	Zilhicce	1304,	164-166.s.
3.	"	"	:43,	"	11-18	"	1304,	168-170.s.
3.	"	"	:44,	"	22-29	"	1304,	172-174.s.
4.	"	"	: 1,	"	1- 8	Muharremü'l-haram	1305,	4s.
4.	"	"	: 2,	"	8-15	"	"	1305,6-8.s.
4.	"	"	: 3,	"	15-22	"	"	1305,10-12.s.
4.	"	"	: 4,	"	22-29	"	"	1305,14-16.s.
4.	"	"	: 5,	"	1- 8	Sefer	1305,	18-20.s.
4.	"	"	: 6,	"	8-15	"	1305,	22-24.s.
4.	"	"	: 7,	"	15-22	"	1305,	26-28.s.
4.	"	"	: 8,	"	1- 8	Rebiü'l-ahir	1305,	30-32.s.
4.	"	"	: 9,	"	8-15	"	"	1305,34-36.s.
4.	"	"	:10,	"	15-22	"	"	1305,38-40.s.
4.	"	"	:11,	"	22-29	"	"	1305,42-44.s.
4.	"	"	:12,	"	1- 8	Cemaziyelevvel	1305,	46-48.s.
4.	"	"	:13,	"	8-15	"	"	1305,50-52.s.
4.	"	"	:14,	"	15-22	"	"	1305,54-56.s.
4.	"	"	:15,	"	22-25	"	"	1305,58-60.s.
4.	"	"	:16,	"	1- 8	Cemaziyelahir	1305,	62-64.s.
4.	"	"	:17,	"	8-15	"	"	1305,66-68.s.
4.	"	"	:18,	"	15-22	"	"	1305,70-72.s.
4.	"	"	:19,	"	22-29	"	"	1305,74-76.s.
4.	"	"	:20,	"	1- 8	Receb	1305,	78-80.s.
4.	"	"	:21,	"	8-15	"	1305,	82-84.s.
4.	"	"	:22,	"	15-22	"	1305,	86-88.s.
4.	"	"	:23,	"	22-29	"	1305,	90-92.s.
4.	"	"	:24,	"	1- 8	Şaban	1305,	94-96.s.
4.	"	"	:25,	"	8-15	"	1305,	98-100.s.
4.	"	"	:26,	"	15-22	"	1305,	102-104.s.
4.	"	"	:27,	"	22-29	"	1305,	106-108.s.
4.	"	"	:28,	"	1- 8	Ramazan	1305,	110-112.s.
4.	"	"	:29,	"	8-15	"	1305,	114-116.s.
4.	"	"	:30,	"	15-22	"	1305,	118-120.s.
4.	"	"	:31,	"	22	Ramazan-1 Şevval	1305,	122-124.s.
4.	"	"	:32,	"	1- 8	Şevval	1305,	126-128.s.
4.	"	"	:33,	"	8-15	"	1305,	130-132.s.
4.	"	"	:34,	"	15-22	"	1305,	134-136.s.
4.	"	"	:35,	"	22-29	"	1305,	138-140.s.
4.	"	"	:36,	"	1- 8	Zilkade	1305,	142-144.s.
4.	"	"	:37,	"	8-15	"	1305,	146-148.s.
4.	"	"	:38,	"	15-22	"	1305,	150-152.s.
4.	"	"	:39,	"	22-29	"	1305,	154-156.s.
4.	"	"	:40,	"	1- 8	Zilhicce	1305,	158-160.s.

4.	sene,Numero:41,	8-15	Zilhicce	1305,	162-164.s.
4.	"	"	:42,	15-22	" 1305,166-168.s.
4.	"	"	:43,	22-29	" 1305,170-172.s.
5.	"	"	: 1,	1- 8	Muharremü'l-haram 1306, 4s.
5.	"	"	: 2,	8-15	" " 1306,6-8.s.
5.	"	"	: 3,	15-22	" " 1306,10-12.s.
5.	"	"	: 4,	22-29	" " 1306,14-16.s.
5.	"	"	: 5,	1-15	Rebiü'l-evvel 1306,18-20.s.
5.	"	"	: 6,	15-23	" " 1306,22-24.s.
5.	"	"	: 7,	23-30	" " 1306,26-28.s.
5.	"	"	: 8,	1- 8	Rebiü'l-ahir 1306,30-32.s.
5.	"	"	: 9,	8-15	" " 1306,34-36.s.
5.	"	"	:10,	15-22	" " 1306,38-40.s.
5.	"	"	:11,	22-29	" " 1306,42-44.s.
5.	"	"	:12,	1- 8	Cemaziyevvel 1306,46-48.s.
5.	"	"	:13,	8-15	" " 1306,50-52.s.
5.	"	"	:14,	15-22	" " 1306,54-56.s.
5.	"	"	:15,	22-29	" " 1306,58-60.s.
5.	"	"	:16,	1- 8	Cemaziyelahir 1306,62-64.s.
5.	"	"	:17,	8-15	" " 1306,66-68.s.
5.	"	"	:18,	15-22	" " 1306,70-72.s.
5.	"	"	:19,	22-29	" " 1306,74-76.s.
5.	"	"	:20,	1- 8	Receb 1306,78-80.s.
5.	"	"	:21,	8-15	" 1306,82-84.s.
5.	"	"	:22,	15-22	" 1306,86-88.s.
5.	"	"	:23,	22-29	" 1306,90-92.s.
5.	"	"	:24,	1- 8	Şaban 1306,94-96.s.
5.	"	"	:25,	8-15	" 1306,98-100.s.
5.	"	"	:26,	15-22	" 1306,102-104.s.
5.	"	"	:27,	22-29	" 1306,106-108.s.
5.	"	"	:28,	1- 8	Ramazan-ı şerif 1306,110-112.s.
5.	"	"	:29,	8-15	" " 1306,114-116.s.
5.	"	"	:30,	15-22	" " 1306,118-120.s.
5.	"	"	:31,	22	Ramazan 5 Şevval 1306,122-124.s.
5.	"	"	:32,	5- 8	Şevval 1306,126-128.s.
5.	"	"	:33,	8-15	" 1306,130-132.s.
5.	"	"	:34,	15-22	" 1306,134-136.s.
5.	"	"	:35,	22-29	" 1306,138-140.s.
5.	"	"	:36,	1- 8	Zilkade 1306,142-144.s.
5.	"	"	:37,	8-15	" 1306,146-148.s.
5.	"	"	:38,	15-22	" 1306,150-152.s.
5.	"	"	:39,	22-29	" 1306,154-156.s.
5.	"	"	:40,	1-29	Zilhicce 1306,158-160.s.
6.	"	"	: 1,	1-20	Muharremü'l-haram 1307,4s.
6.	"	"	: 2,	20	Muharremü'l-haram 20 Seferü'l-hayr 1307,6-8.s.
6.	"	"	: 3,	20	seferü'l-hayr 20 Rebiü'l-evvel 1307,10-12.s.
6.	"	"	: 4,	20-22	Rebiü'l-evvel 1307,14-16.s.
6.	"	"	: 5,	1- 8	Rebiü'l-ahir 1307,18-20.s.
6.	"	"	: 6,	8-15	" " 1307,22-24.s.
6.	"	"	: 7,	15-22	" " 1307,26-28.s.
6.	"	"	: 8,	22-29	" " 1307,30-32.s.
6.	"	"	: 9,	1- 8	Cemaziyevvel 1307,34-36.s.
6.	"	"	:10,	8-15	" " 1307,38-40.s.
6.	"	"	:11,	15-22	" " 1307,42-44.s.

6.	sene,	Numero:	12,	fi	22-29	Cemaziyel-evvel	1307,	46-48.s.	
6.	"	"	:13,	"	1- 8	Cemaziyelahir	1307,	50-52.s.	
6.	"	"	:14,	"	8-15	"	"	1307,	54-56.s.
6.	"	"	:15,	"	15-22	"	"	1307,	58-60.s.
6.	"	"	:16,	"	22-29	"	"	1307,	62-64.s.
6.	"	"	:17,	"	1- 8	Receb	"	1307,	66-68.s.
6.	"	"	:18,	"	8-15	"	"	1307,	70-72.s.
6.	"	"	:19,	"	15-22	"	"	1307,	74-76.s.
6.	"	"	:20,	"	22-29	"	"	1307,	78-80.s.
6.	"	"	:21,	"	1- 8	Şaban	1307,	82-84.s.	
6.	"	"	:22,	"	8-20	"	1307,	86-88.s.	
6.	"	"	:23,	"	1- 8	Ramazan	1307,	90-92.s.	
6.	"	"	:24,	"	8-15	"	1307,	94-96.s.	
6.	"	"	:25,	"	15-22	"	1307,	98-100.s.	
6.	"	"	:26,	"	22-29	"	1307,	102-104.s.	
6.	"	"	:27,	"	1- 8	Şevval	1307,	106-108.s.	
6.	"	"	:28,	"	8-15	"	1307,	110-112.s.	
6.	"	"	:29,	"	15-22	"	1307,	114-116.s.	
6.	"	"	:30,	"	22-29	"	1307,	118-120.s.	
6.	"	"	:31,	"	1- 8	Zilkade	1307,	122-124.s.	
6.	"	"	:32,	"	8-15	"	1307,	126-128.s.	
6.	"	"	:33,	"	15-22	"	1307,	130-132.s.	
6.	"	"	:34,	"	22-29	"	1307,	134-136.s.	
6.	"	"	:35,	"	1- 8	Zilhicce	1307,	138-140.s.	
6.	"	"	:36,	"	8-15	"	1307,	142-144.s.	
6.	"	"	:37,	"	15-22	"	1307,	146-148.s.	
6.	"	"	:38,	"	22-29	"	1307,	150-152.s.	
7.	"	"	: 1,	"	1- 8	Muharremü'l-haram	1308,	4s.	
7.	"	"	: 2,	"	1- 8	Sefer	1308,	6-8.s.	
7.	"	"	: 3,	"	22-29	"	1308,	10-12.s.	
7.	"	"	: 4,	"	8-15	Rebiü'l-evvel	1308,	14-16.s.	
7.	"	"	: 5,	"	1-15	Rebiü'l-ahir	1308,	18-20.s.	
7.	"	"	: 6,	"	15-22	"	"	1308,	22-24.s.
7.	"	"	: 7,	"	22-29	"	"	1308,	26-28.s.
7.	"	"	: 8,	"	1- 8	Cemaziyel-evvel	1308,	30-32.s.	
7.	"	"	: 9,	"	8-15	"	"	1308,	34-36.s.
7.	"	"	:10,	"	15-22	"	"	1308,	38-40.s.
7.	"	"	:11,	"	22-29	"	"	1308,	42-44.s.
7.	"	"	:12,	"	1- 8	Cemaziyelahir	1308,	46-48.s.	
7.	"	"	:13,	"	8-15	"	"	1308,	50-52.s.
7.	"	"	:14,	"	15-22	"	"	1308,	54-56.s.
7.	"	"	:15,	"	22-29	"	"	1308,	58-60.s.
7.	"	"	:16,	"	1- 8	Receb	1308,	62-64.s.	
7.	"	"	:17,	"	8-15	"	1308,	66-68.s.	
7.	"	"	:18,	"	1- 8	Şaban	1308,	70-72.s.	
7.	"	"	:19,	"	8-15	"	1308,	74-76.s.	
7.	"	"	:20,	"	15-22	"	1308,	78-80.s.	
7.	"	"	:21,	"	22-29	"	1308,	82-84.s.	
7.	"	"	:22,	"	1- 8	Ramazan	1308,	86-88.s.	
7.	"	"	:23,	"	11 Mayıs	1307 ve fi 15 Şevval	1308,	90-92.s.	
7.	"	"	:24,	"	25	" 1307 " " 29	"	1308,	94-96.s.

- 7.sene,Numero:25,fi 1 Haziran 1307 ve fi 7 Zilkade 1308, 98-100.s.
7. " , " :26, " 15 " 1307 " " 21 " 1308, 102-104.s.
7. " , " :27, " 22 " 1307 " " 28 " 1309,106-108.s.
7. " , " :28, " 1 Temmuz 1307 " " 7 Zilhicce 1308,110-112.s.
8. " , " : 3, " 6 Eylül 1307 fi 15 Sefer 1309,18-24.s.
8. " , " : 4, " 14 " 1307 " 22 " 1309,26-32.s.
8. " , " : 5, " 21 " 1307 " 30 " 1309,34-40.s.
8. " , " : 6, " 28 " 1307 " 7 Rebiü'l-evvel 1309,42-48.s.
8. " , " : 7, " 5 Teşrin-i evvel 1307 fi 14 Rebiü'l-evvel 1309,
50-56.s.
8.sene,Numero: 8,fi 12 Teşrin-i evvel 1307,fi 21 Rebiü'l-evvel 1309,
58-64.s.
8.sene,Numero: 9,fi 19 Teşrin-i evvel 1307,fi 29 Rebiü'l-evvel 1309,
66-72.s.
8.sene,Numero:10,fi 26 Teşrin-i evvel 1307,fi 6 Rebiü'l-ahir 1309,
74-84.s.
8.sene,Numero:12,fi 9 Teşrin-i sanî 1307,fi 20 Rebiü'l-ahir 1309,90-96.s.
8. " , " :14, " 23 " " 1307, " 4 Cemaziyevvel 1309,
106-112.s.
8.sene,Numero:15,fi 30 Teşrin-i sanî 1307,fi 18 Cemaziyevvel 1309,
114-120.s.
8.sene,Numero:16,fi 7 Kanun-ı evvel 1307,fi 18 Cemaziyevvel 1309,
122-128.s.
8.sene,Numero:18,fi 21 Kanun-ı evvel 1307,fi 2 Cemaziyelahir 1309,
138-144.s.
8.sene,Numero:19,fi 28 Kanun-ı evvel 1307,fi 9 Cemaziyelahir 1309,
146-152.s.
8.sene,Numero:20,fi 4 Kanun-ı sanî 1307,fi 16 Cemaziyelahir 1309,
154-160.s.
8.sene,Numero:21,fi 11 Kanun-ı sanî 1307,fi 23 Cemaziyelahir 1309,
162-168.s.
8.sene,Numero:22,fi 18 Kanun-ı sanî 1307,fi 1 Receb sene 1309,178-184.s.
8. " , " :23, " 25 " " 1307, " 8 " " 1309,186-192.s.
8. " , " :24, " 1 Şubat 1307,fi 15 Receb 1309,194-200.s.
8. " , " :27, " 29 " 1307, " 13 " 1309,218-224.s.
8. " , " :28, " 7 Mart 1307, " 20 Şaban 1309,226-232.s.
8. " , " :29, " 12 " 1307, " 25 " 1309,234-240.s.
8. " , " :30, " 16 " 1307, " 29 " 1309,242-248.s.
8. " , " :31, " 23 " 1307, " 7 Ramazan 1309,170-176.s.
8. " , " :32, " 5 Mayıs 1307,fi 20 Şevval 1309,258-264.s.
8. " , " :34, " 23 " 1307, " 9 Zilkade 1309,274-280.s.
8. " , " :35, " 30 " 1307, " 16 " 1309,282-288.s.
8. " , " :36, " 6 Haziran 1307,fi 23 Zilkade 1309,290-296.s.
8. " , " :37, " 20 " 1307, " 8 Zilhicce 1309,298-304.s.
8. " , " :40, " 11 Temmuz 1307,fi 29 Zilhicce 1309,322-328.s.
11.sene,Numero: 1, 2 Ramazan 1314,Pencşenbih,22 Kanun-ı sanî 1312,8s.
11. " , " : 2, 9 " 1314, " ,29 " " 1312,10-16.s.
11. " , " : 3,12 " 1314, " , 6 Şubat 1312,18-24.s.
11. " , " : 4,23 " 1314, " ,13 " 1312,26-32.s.
11. " , " : 5,30 " 1314, " ,20 " 1312,34-40.s.
11. " , " : 6, 7 Şevval 1314,Pencşenbih,27 Şubat 1312,42-48.s.

11. sene, Numero: 7, 14 Şevval 1314, Pencşenbih, 6 Mart 1312, 50-56. s.
11. " , " : 8, 21 " 1314, " , 13 " 1313, 58-64. s.
11. " , " : 9, 28 " 1314, " , 20 " 1313, 66-72. s.
11. " , " : 10, 6 Zilkade 1314, Pencşenbih, 27 Mart 1313, 74-80. s.
11. " , " : 11, 13 " 1314, " , 3 Nisan 1313, 82-88. s.
11. " , " : 12, 20 Zilkade 1314, " , 10 " 1313, 90-96. s.
11. " , " : 13, 27 " 1314, " , 17 " 1313, 98-104. s.
11. " , " : 14, 4 Zilhicce 1314, " , 24 " 1313, 106-112. s.
11. " , " : 15, 11 " 1314, " , 1 Mayıs 1313, 114-120. s.
11. " , " : 16, 18 " 1314, " , 8 " 1313, 122-128. s.
11. " , " : 17, 25 " 1314, " , 15 " 1313, 130-136. s.
11. " , " : 18, 2 Muharrem 1314, " , 22 " 1313, 138-144. s.
11. " , " : 19, 9 " 1315, " , 29 " 1313, 146-152. s.
11. " , " : 20, 16 " 1315, " , 5 Haziran 1313, 154-160. s.
11. " , " : 21, 23 " 1315, " , 12 " 1313, 162-168. s.
11. " , " : 22, 30 " 1315, " , 19 " 1313, 180-186. s.
11. " , " : 23, 7 Sefer 1315, Pencşenbih, 26 Haziran 1313, 178-184. s.
11. " , " : 24, 14 " 1315, " , 3 Temmuz 1313, 186-192. s.
11. " , " : 25, 21 " 1315, " , 10 " 1313, 194-200. s.
11. " , " : 26, 20 Rebiü'l-evvel 1315, Pencşenbih, 7 Ağustos 1313,
202-208. s.
11. sene, Numero: 27, 27 Rebiü'l-evvel 1315, Pencşenbih, 14 Ağustos 1313,
210-216. s.
11. sene, Numero: 28, 4 Rebiü'l-ahir 1315, Pencşenbih, 21 Ağustos 1313,
218-224. s.
11. sene, Numero: 29, 11 Rebiü'l-ahir 1315, Pencşenbih, 28 Ağustos 1313,
226-232. s.
11. sene, Numero: 31, 25 Rebiü'l-ahir 1315, Pencşenbih, 11 Eylül 1313,
242-248. s.
11. sene, Numero: 32, 11 Cemaziyelevvel 1315, Pencşenbih, 25 Eylül 1313,
250-256. s.
11. sene, Numero: 33, 18 Cemaziyelevvel 1315, Pencşenbih, 2 Teşrin-i evvel
1313, 258-264. s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Sihhat 1884 yılında İstanbul'da Dr. Manuel Ütücüyan tarafından haftalık olarak yayınlanmağa başlanmıştır. Dr. Ütücüyan aynı zamanda derginin yayın müdürüdür.

Dergi yayın hayatı boyunca pek çok değişik matbaada basılmıştır. İlk sekiz senesi üç sütun, daha sonra iki sütun olarak basılan dergide çok seyrek olarak da resim bulunmaktadır.

Derginin sermuharrirliğini sekizinci seneye kadar Mehmed Efendi, daha sonra ise Süleymanpaşa-zâde S. Hamdi yapmıştır.

Biz derginin en son olarak 11. sene, No: 33, 18 Cemaziyelevvel 1315 (1897) tarihli sayısını görebildik, fakat hangi tarihten itibaren kapandığını tesbit edemedik ve diğer kaynaklarda da buna dair bir bilgiye rastlayamadık.

Derginin ilk sayfasında genellikle sağlıkla ilgili haberler duyurulmakta ve daha sonra da hastalıkların teşhis ve tedavi şekilleri hakkında yazılar yer almaktadır.

Dergideki yazılar daha çok halk sağlığı konusunda ve imzasızdır. Bu makalelerden bazılarının başlıkları ise şöyledir: "Sihhatin

şalica düşmanı; Sarhoşluğun netice ve tedavisi", "İlm-i hıfz-ı sıh-
t", "Meşrubat(Arpa suyu veyahud bira)", "Arının zehri aleyhinde ça-
", "Yumurta", "Maden suları", "Kuş boğan illeti", "Ayak donması",
imnastik", "Yara ve kırık hakkında tedabir-i ibtidaiye", "Çocukla-
ı gice ve uykuda işemelerine karşı", "Çiçek çıbanlarına karşı",
rengi ve traş usturası".

Dergi Türkçe olarak yayınlanmasına karşın 2.sene 5.sayıdan
ibaren dış kapak hem Türkçe ve hem de Fransızca olarak basılmıştır.
stanbul kütüphanelerinde derginin tam bir koleksiyonu yoktur.

صِحَّة

نومرو

مباحث طیبہ و فنون سائرہ طیبیہ بہ دائر مجموعہ در

اون بش کونده بود فقه ترقی مطبعہ سنندہ طبع اولتور و هر نوع فنونہ دائر
کوندر یلان آثار مع التشر قبول ابدیلور ترقی آبنہلینہ مجانا و پریلور
سکر صحیفہ لیبسی (۶۰) و اون آلتی صحیفہ لیبسی (۱۰۰) پارہ در آبروجہ
آبنہ سنک بر سنہ لکی ایکی بیاض مجید بہ در .

۱۲۸۸ سنہ سی ہرمٹک در دنجی بازار کونی ترقی مطبعہ سنندہ طبع اولتور

SÜRELİ YAYIN ADI: "SIHHAT-NÜMÂ"

ALT BAŞLIĞI: Mebahis-i tıbbiye ve fûnûn-ı saire-i tabiiyyeye dair mecmuadır.

YAYINLAYAN: Ali Raşid

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: 15 günlük

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Terakkî Matbaası,

BOYUTLARI: 16,5 X 24,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: Görülebilen 1288 senesi 1. sayısı 8 sayfadır.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1288(1871) - ?

YAZARLARI: Makaleler imzasızdır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : 1298 ; 1
2671

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
Numero:1,1288 senesi muharreminin dördüncü pazarı,8 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Sıhhat-nümâ" 1288(1871) yılında İstanbul'da Ali Raşid tarafından yayınlanmağa başlanmıştır.

Biz derginin ancak 1. sayısını görebildiğimiz için kapanış tarihini tesbit edemedik.

Dergi Terakki Matbaasında, kötü bir baskı ile, tek sütun ve resimsiz olarak basılmıştır.

N. Taşkiran'ın da belirttiği gibi derginin içinde, bir tıp gazetesine ihtiyaç duyulduğu için Sıhhat-nümâ adlı tıp gazetesinin yeniden yayınlanmasının rica edildiği ve Sıhhat-nümâ'nın genel istek üzerine yeniden yayına başladığından söz edilmektedir.N. Taşkiran bu konuda "Verilen bu bilgiye göre Sıhhatnüma'nın 1871'de çıkmış olan birinci sayısından daha önce yayınlandığı anlaşılmaktadır. Ancak bu önceki sayıların aynı sene içinde mi, yoksa daha evvel mi yayınlandığını bilmiyoruz. Terakki Gazetesi sahibi Ali Raşit belirli zamanlarda kadınlara mahsus gazete, mizah gazetesi adlarıyla Terakki gazetesine ek dergiler çıkarmış ve bunlara ait reklâmları da dergisinde yayınlamıştır. Sıhhatnüma da bu serilerden birisi olsa gerektir. Terakki gazetesinin üçsenelik koleksiyonunu taramamıza rağmen buna ait bir bilgiye rastlamadık(1)" diye yazmaktadır.

Dergideki makaleler imzasızdır.

Görebildiğimiz sayıdaki yazıların başlıkları ise şöyledir:

"Mukaddime(Hıfzû's-sıhhat)", "Taksim-i müteahhirîn", "Beyoğlu'ndaki Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmaniye".

Dergi Türkçedir. İstanbul kütüphaneleri içinde yalnızca H.T. U.Kütüphanesinde birinci sayısı bulunmaktadır.

(1)N.Taşkiran:Sürelî Türk tıp yayınlarından cerrahî makaleler bibliyografyası. s. XVII

مايس ۳۶۱

آيدہ بر جيقار

ايكنجى سنه : نومرو ۹

ورم مجادله جيتنك اعضاسى يوز
 بيكاري چكمه ايدره. جيتت اعضا اولان
 اى محترم قرداشلار! ورم تهلكتنى ازاله
 ايچون سزك كي مفيد الساترى جيتت
 اعضا قيد ايتدريگنر .

جيتتى

عزيز تورك اولادلى! بيوك كوچوك،
 زىنكين، فقير ورم مجادله جيتتتت اعضا
 اوليگنر. وطن ومائى قورتاريگنر!
 مملكتتت نافع بو مقدس جيتت اطرافنده.
 طولانيگنر .

جيدال

۱۳۳۹

جلقه صاقلىق فكارلى نش. آيدره ورم مجادله جمعيتنك ناسر افقارى آيلق رسمى صاغان لجموه صعبيره .
 هيات مركزيه نعايمى جابهتتريفى آرقدمنده
 استانكوى محامى قاره شومنده نومرو ۴-۱ ازوير

منلك آبرولتتسى ۱۰۰ غروسه عردى ۱۰ غروشومده
 كوتور بدهجك صمى مقالدر، ايزالدر ممنونيتنه نشر ايدريلوره و جواب ويرييلوره.

ميرقات مطبعهسى - ازوير

۱۳۶۱

SÜRELİ YAYIN ADI: "SİHHİ CİDÂL"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: İzmir Verem Mücadele Cemiyeti

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): Ömer Lütfi(Eti)

YAYIN YERİ : İzmir

YÖNETİM YERİ: İstanköy Camii karşısında Numero:1/4, İzmir

YAYIN SÜRESİ: Görülebilen 1340 yılı 5. sayısında "iki ayda bir", 1341 yılı 9. sayısında ise "ayda bir neşr olunur" kaydı vardır.

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Marifet Matbaası.

BOYUTLARI: 19,5 X 27 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Düzensizdir.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1923-1928(1)

YAZARLARI: Abdullah Cevdet, Behcet Salih, Hakkı Şinasî, Zeki Ziya,

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : I ; 5 II ; 9
14

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Numero: 5, Eylül 1340, 24 s.

2.sene, Numero: 9, Mayıs 1341, 12 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Sıhhi Cidâl dergisinin ilk ve son sayılarını bulamadık, ancak B. N. Şehsuvaroğlu derginin ilk ve son sayılarının 1923 ve 1928 yıllarında yayınlandığını bildirmektedir(2).

Dergi İzmir Verem Mücadele Cemiyeti tarafından yayınlanmıştır. Yayın Müdürü Ömer Lütfi Eti'dir. Dergi İzmir Marifet Matbaası'nda resimli ve iki sütun olarak basılmıştır.

Sıhhi Cidâl, İzmir Verem Mücadele Cemiyeti'nin yayın organı olarak genelde verem'i kendisine konu edinmiştir. Dergideki yazılar genel olarak verem ve veremden korunma çareleri ve tedavisi hakkında olmakla beraber bunun yanında halk sağlığı ile ilgili yazılar da yer almaktadır.

Dergideki makalelerden birkaçının başlıkları şöyledir: "İntan-ı derûnide muafiyet tecrübeleri", "Güneş ile usul-i tedavi", "Verem Mücadele Cemiyeti'nde hanımların vazifesi", "Dispanser ve teşkilatı hakkında malumat", "Valdelere; bebekler nasıl banyo edilir"

Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

---

(1),(2)B. N. Şehsuvaroğlu: "Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler". s.190

صحی صحیفه لر

صافی ۹   شنه ۱

۱۵ ایلول ۱۹۲۳

صاحب و سر محرمی : منظور عثمان

شمدیک آبدہ برجیقار

صی و اجناسی آبی محرمی

Sahifelerden birini
almayiniz. 1924

زده دایر نسل سون ایلیور. ۱

مضمونات

منظر متان

فخرالدین کریم

احمد شکری

***

نجان کمال

***

حسن قدری

روح و تربیه

دیلدز مکئی

وفا

حلال انضرفه تحریری

دوشوک (طبی حکابه)

سینک بلاسی

زده جینولرک سون

قیشی ۹۰ غروسی
سینه کله آقونه ۱۰۰ غروسی
۲ قنده ۱۰۰ غروسی

اداره مخانی : بابی حال جاده سی : ایران سفارتخانه سی و ناله
تئاتری لاروشسته کی گرشاده دور و دور متان دیکه صایته خانی
تلفون : استانبول ۱۸۹۰

SÜRELİ YAYIN ADI : "SIHHİ SAHİFELER"

ALT BAŞLIĞI : Şimdilik ayda bir çıkar sıhhi ve ictimâî aylık mecmua.

YAYINLAYAN (Sahib ve Ser Muharriri): Dr.Mazhar Osman /Uzman/

YAYIN MÜDÜRÜ (Müdür-i Mes'ulî): Dr. Servet Tefvik

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ (İdarehanesi): Bab-ı Âli Âşır Efendi Sokağı Kigorkyan (کیغورکیان) apartmanı. Yönetim yeri 1. sene 9. sayıdan itibaren Bab-ı Âli Caddesi İran Safarethanesisinin Nafia Nezareti karşısındaki köşede Dr. Mazhar Bey'in muayenehanesi olmuştur.

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Orhaniye Matbaası, Matbaa-i Ahmet İhsan ve Şürekası, Hilâl matbaası, Kader matbaası.

BOYUTLARI: 20 X 27 cm.

RESİM- ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: 1. sene 1-7. ve 2.sene 1-12.sayılar 16 sayfa, 1.sene 8-12. sayılar 12 sayfadır.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 15 Kanun-ı sâni 1923-15 Kanun-ı evvel 1340 (1924)

YAZARLARI: Ahmed Şükrü / Emed /, Ali Ekrem, Ali Mahir, Celal, Cenab Şahabeddin, Cevdet Nasuhi, Fahreddin Kerim / Gökay /, Fahri Celaled-din / Göktulga /, Hakkı Kemal, Hasan Kadri, Hekimbaşı-zâde Muhiddin, Hüseyin Kenan / Tunakan /, Hüseyin Rahmi, İhsan Şükrü /Aksel/ Kilisli Rifat /Kardam/, Lokman Hekim, Mazhar Osman /Uzman/, Mehmed İhsan, Muhiddin Celâl, Münir Muzaffer, M. Necati, Necati Kemal, Nuri Fehmi /Ayberk/, Süleyman Nazif, Tefvik Remzi/Kazancıgil/

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI :

H.T.U.K. : I ; 1,5 II ; 3,7

P.14

İ.Ü.M.K. : I ; 1,3-10,12 II ; 1-12

613(05):94.35/49498

İ.Ü.C.T.F.D.A.K. : I ; 1-7,9 II ; 2-3, 6-8,11-12

M.K. : I : 1-12

589

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLIYOGRAFİK KÜNYELERİ :

Sene : 1, Sayı : 1, 15 Kanun-ı sanî 923, 16 s.
" : 1, " : 2, 15 Şubat " 923, 18-32. s.
" : 1, " : 3, 15 Mart 923, 34-50. s.
" : 1, " : 4, 15 Nisan 923, 52-66. s.
" : 1, " : 5, 15 Mayıs 923, 68-82. s.
" : 1, " : 6, 15 Haziran 923, 84-98. s.
" : 1, " : 7, 15 Temmuz 923, 100-114. s.
" : 1, " : 8, 15 Ağustos 923, 116-126. s.
" : 1, " : 9, 15 Eylül 923, 128-138. s.
" : 1, " :10, 15 Teşrin-i evvel 923, 140-150. s.
" : 1, " :12, 15 Kanun-ı " 923, 164-173. s.

Sene	: 2,	Sayı	: 1,	15	Kanun-ı sanî	1340,	16	s.
"	: 2,	"	: 2,	15	Şubat	1340,	17-32.	s.
"	: 2,	"	: 3,	15	Mart	1340,	34-48.	s.
"	: 2,	"	: 4,	15	Nisan	1340,	50-64.	s.
"	: 2,	"	: 5,	15	Mayıs	1340,	66-80.	s.
"	: 2,	"	: 6,	15	Haziran	1340,	82-96.	s.
"	: 2,	"	: 7,	15	Temmuz	1340,	98-112.	s.
"	: 2,	"	: 8,	15	Ağustos	1340,	114-128.	s.
"	: 2,	"	: 9,	15	Eylül	1340,	130-144.	s.
"	: 2,	"	:10,	15	Teşrin-i evvel	1340,	146-160.	s.
"	: 2,	"	:11,	15	" sanî	1340,	162-176.	s.
"	: 2,	"	:12,	15	Kanun-ı evvel	1340,	178-188.	s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ :

Sıhhi Sahifeler Dr. Mazhar Osman Uzman tarafından İstanbul'da aylık olarak yayınlanmıştır. Dr. Mazhar Osman Uzman aynı zamanda derginin baş yazarıdır. Yayın müdürü Dr. Servet Tevfik'dir.

Dergi yayın hayatı boyunca sık sık değişik matbaalarda basılmıştır. Bu matbaalar sırasıyla; Orhaniye Mtb., Matbaa-i Ahmed İhsan ve Şürekası, Hilâl Mtb. ve Kader Mtb.'dir.

Sıhhi Sahifeler 1923-1924 yıllarında iki yıl süreyle 12'şer sayı olarak yayınlanmış ve maddi sıkıntılar nedeniyle kapanmak zorunda kalmıştır.

Dergiyi psikiyatri alanının önde gelen uzmanlarından biri olan Mazhar Osman Uzman çıkarmış, içinde de yine genellikle psikiyatri alanında önemli yerleri olan hekimlerin yazıları yer almıştır. Bunlar arasında ; Ahmed Şükrü Emed , Fahreddin Kerim Gökay , Fahri Celâl Göktulga , Hüseyin Kenan Tunakan , İhsan Şükri Aksel gibi hekimlerimiz bulunmaktadır. Bunları dışında da Hekimbaşızade Muhiddin Kilisli Rifat Kardam ,Nuri Fehmi Ayberk vb. gibi tanınmış hekimlerimize ait tıbbi yazılar dergide yer almıştır.

Derginin dili Türkçe olup İstanbuldaki en geniş koleksiyonu İstanbul Üniversitesi merkez kütüphanesinde bulunmaktadır.

صافی : ۷

یل : ۳

صحبہ مدیریت عمومی سے طرفہ ذریعہ و نمبر اول نور:

صحت کی برکتیں

نواین و نظامات و لواحق صحت و معلومات متنوعہ و احصائیہ پی درج، امراض مختلفہ و ساریہ دن و تدابیر تحفظیہ دن بحث ایڈر

مندرجات:

صحتی مدیریت عمومی سے بودجه بنسنة علاوه اولتان تقصیصات مختلفہ قانون
 صورتی - مدیریت عمومی تک ۱۳۳۱ سنہ سے بودجه سے - صحت عمومی محافظہ
 مختلفہ چیزا قانوننامہ جاری کنندہ مندرج احکام - مختلفہ مختلفہ تدابیر ایضاً مختلفہ
 طالب علمین و ترقیہ جگہ اور اور دیگر قانوننامہ - امراض ساریہ مجاہدہ سے دولت
 تشکیلاتی - مجلس عالی صحتی مقرراتی - استانیوں سولی مختلفہ راپور -
 فزون و جاریہ جامی اللہ کلمہ برات - ۱۳۳۰ سنہ سے اونچے اوج اولیٰ و فیات
 جدولاری - باقترولی پناہ دہہ استحضار ایڈمن سرورم و آشپزہ دائر - پیچک
 مختلفہ مختلفہ - کمیٹی خانہ راپوری - تمیز قلان و منجمل بولتان مامورین -
 ہی ایڈر .

نسخہ سی | ضرور شد

استانبول

ایچ ڈی ایچ ایم ایف ایچ ایم ایف

مدیریت صحتی

۱۳۳۱

SÜRELİ YAYIN ADI: "SIHHİYYE MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: Kâvanin ve nizâmat ve levaih-i sıhhiyye ve malumat-ı mütenevvia ve ihσαιeyi derc emraz-ı muhtelif ve sâriyeden ve tedabir-i tahaffuziyeden bahs eder.

YAYINLAYAN: Önceleri "Dahiliye Nezareti Sıhhiyye Müdüriyet-i Umumiyesi", daha sonra "Türkiye Cumhuriyeti Sıhhiyye ve Muavenet-i İctimâiyye Vekâleti" tarafından yayınlanmıştır.

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul ve Ankara.

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Belirsizdir. Derginin kapağında "Mündericâtı ikmal olundukça intişar eder" ibaresi yer almaktadır.

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Ahmed İhsan ve Şürekası Matbaacılık Osmanlı Şirketi, Matbaa-i Bahriye, Matbaa-i Osmâniyye, Hilâl Matbaası, Ankara Vilâyet Matbaası, Evkud Matbaası, Türk Ocakları Merkez Hey'eti Matbaası, Yeni Gün Matbaası,

BOYUTLARI: Boyutları sık sık değişmiştir; 15,5 X 23 cm., 16 X 23,5 cm., 16 X 24 cm., 16,5 X 24 cm., 16,5 X 24,5 cm., 17 X 23,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Düzensizdir.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1329(1913) - Günümüzde yayınına "Sağlık Dergisi" adı ile devam etmektedir.

YAZARLARI: Adil(Dahiliye Nazırı), Ahmed Kâmil (Dr.), Ahmed Rüşdi(Dr.), Ahmed Şükri/Emed/(Toptaşı Emraz-ı Akliye Hastahanesi Mütihazsıslarından, Dr.), Ali Eşref/Gürsel/(Gureba Hastahanesi Emraz-ı Bevliye Mütihazsısı, Dr.), Ali Rıza(Dr., Muallim), Ali Rıza Faik(Gureba Hastahanesi operatörü, Dr.), Ali Şükri/Şavlı/(Haseki Hastahanesi Etfal Mütihazsısı, Dr.), Asım(Dr.), Bahaeddin(Sıhhiyye Vekâleti Hıfzü's-sıhha-i Umûmî Şubesi Mütihazsısı, Dr.), Bahri İsmet/Temizler/(Dr.), Behzad(Dr.), Burhaneddin(Dr.), Cemil Şerif(Dr.), Cevad Kerim/İncedayı/(Dr.), Ekrem Behcet/Tezel/(Dr.), Ekrem Hüseyin(Dr.), Esad(Hıfzü's-sıhha Müdir-i Umûmîsi), Eyüb(Dr.), Fahri(Dr., Paşa), Faik Muhiddin(Dr.), Feridun Şevked/Evrensel/(Dr.), Fethi(Dr.), V. Frayzer(فرایزر)(Dr.), H. Gujero(ح. گوجرو), Hacı Kemal(Dr.), Hakkı Hayri(Dr.), Halid(Dr.), Hasan Vasıf/Somyürek/(Dr.), Hasan Yusuf(Dr.), Hikmet(Dr.), Hulusi Behcet(Gureba Hastahanesi Emraz-ı Cildiye Mütihazsısı, Dr.), Hüsameddin Şerif(Muallim, Dr.), Hüseyin Hulki(Dr.), Hüseyin Yusuf(Dr.), İhsan Arif(Dr.), İhsan Hilmi/Alantar/(Dr.), İhya Salih(Gureba Hastahanesi Kulak, Boğaz, Burun Mütihazsısı, Dr.), İrfan(Sıhhiyye Vekâleti Hıfzü's-sıhha-i Umûmî Şubesi Mütihazsısı, Dr.), İsmail Hakkı(Malarya Mütihazsısı, Milaslı), Kemal(Dr.), Karter(قارتر)(Dr.), Lüsyen Reyno(لوسین رینو)(Cezayir Hidemat-ı Sıhhiyyesi Müfettiş-i Umûmîsi Cemiyet-i Akvam Hıfzü's-sıhha Komitesi Azâsından, Dr.), Mahmud Sabit(Dr.), Mehmed Hami(Dr.), Mehmed Kâmil/Berk/(Etfal Hastahanesi Emraz-ı Dahiliye Şefi, Dr.), Mehmed Reşad, Mehmed Suad(Kastamonu, Bolu Hastahaneleri ve Seyyar Tabibler Müfettiş-i Umûmîsi), Mehmed Şevked(Kimyager), Meh-

med Vahideddin, Midhad(Dr.), Musa Kâzım(Dr.), Mustafa Hilmi, Münir Ahmed(Dr.), Necati Kemal(Dr.), Neşet Ömer/İrdelp/(Hilâl-i Ahmer Süveys Hey'et-i Sıhhiyyesi Reisi), Neşet Şükri/Üner/(Dr.), Orhan Tahsin(Dr.), Osman(Bağdad Sıhhiyye Müdürü), Osman Şerafeddin/Çelik/(Gureba Hastahanesi Emraz-ı İntaniye Mütihazsısı, Dr., Bakteriyolog), Ömer Lütüfî/Eti/(Gureba Hastahanesi Sertabibi, Dr.), Rauf Fehmi(Dr.), Rebi Hikmed(Sıhhiyye V kâleti Frengi Mütihazsısı,Dr.), Refik(Bakteriyoloji hane-i Osmanî Müdürü), Refik Ömer(Dr.), Reşad Rıza/Kor/(Dr.), Rifad Ali(Dr.), Rifad Hamdi(Dr.), Rifkî(Konya Memleket Hastahanesi Sertabibi, Dr.), Rıza Tahsin(Dr.), Salih Said/Aytün/(Gureba Hastahanesi Göz Hastalıkları Mütihazsısı), Servet Ömer(Dr.), Subhi Neşet/Eken/(Dr), Şakir Ahmed/Ediz/(Dr.), Şükri Emin/Cangör/(Gülhane Seririyatı ve Gureba Hastahanesi Röntgen Mütihazsısı, Muallim, Dr.), Şükri Hazım/Tiner/(Dr.), Şükri Yusuf(Dr.), Tarık Temel, Tevfik(Konya Memleket Hastahanesi Röntgen Mütihazsısı, Dr.), Tevfik Hamid(Dr.), Tevfik İsmail/Gökçe/(Heybeliada Sanatoryumu sertabibi), Tevfik Sadık(Dr.), Tevfik Salim/Sağlam/(Üçüncü Ordu Sıhhiyye ve Emraz-ı Sariye Mücadele Hey'eti Reisi, Kaimmakam), Vasfi Edhem(Sıhhiyye Müdiriyyet-i Umûmîsi Hıfzû's-sıhha-i Umûmiye Şubesi Mütihazsısı, Dr. Bakteriyolog), Viting(Alman Merkez Şark Ordusu Cerrahî Müşaviri, Muallim, Paşa), Yakub Hüseyin(Dr.), Zeki(Hıfzû's-sıhha Şubesi Müdürü, Dr.), Zeki Nasır/Barker/(Dr.), Zeki Ziya(Sıhhiyye Müdiriyyet-i Umûmiyesi Müdür-i Sâni, Varşova Konferansında Hükümet-i Osmanîye Murahhası, Dr.), Zühdi Kâmil(Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K. : III ; 8 I ; 3
K.66
B. K. : II ; 5,7 III ; 8-10 No; 13-15,17
O.135 : I ; 1-5 II ; 6 III ; 7-9 IV ; 10-20
H. T. U. K. : III ; 9-10 IV-V ; 11-12 No; 15-17
427 : I ; 2-3,5 IV ; 10-11,15-16,19
İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : I ; 1 II ; 5,7 III ; 9-10
IV-V ; 11-12 No; 16 I ; 5 IV ; 14

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYESLERİ:

Yıl: 1, Sayı: 1, 1329, 87s.
" : 2, " : 5, 1330, 285-362.s.
" : 2, " : 7, 1331, 445-522s.
" : 3, " : 8, Ağustos 1331, 525-713.s.
" : 3, " : 9-10 Kanun-ı sâni 1331, 717-1025.s.
" : 4-5, Sayı: 11-12, 1917/1333, 1029-1272.s.
Numero: 13, Kanun-ı sâni 1338/1922, 32s.
" : 14, Şubat 1338/1922, 35-63.s.
" : 15, Mart 1338/1922, 67-95.s.
" : 16, Mayıs-Haziran 1338/1922, 99-145.s.
" : 17, Temmuz-Ağustos 1338, 149-179.s.
Yıl: 1, Sayı: 1, 1341, 47 s.
" : 1, " : 2, 12 Mart 1341, 109 s.
" : 1, " : 3, 12 Haziran 1341, 87 s.
" : 1, " : 4, 12 Eylül 1341, 72 s.
" : 1, " : 5, 12 Kanun-ı evvel 1925, 92 s.
" : 2, " : 6, Mart 1926, 90 s.
" : 3, " : 7, 1 Haziran 1926, 130 s.
" : 3, " : 8, 1 Eylül 1926, 32 s.

- Yıl: 3, Sayı: 9, 1 Eylül 1927, 10 s.
" : 4, " : 10, Kanun-ı sâni 1928, 71 s.
" : 4, " : 11, Şubat 1928, 63 s.
" : 4, " : 12, Mart 1928, 53 s.
" : 4, " : 13, Nisan 1929, 64 s.
" : 4, " : 14, Mayıs 1928, 144 s.
" : 4, " : 15, Haziran 1928, 120 s.
" : 4, " : 16, Temmuz 1928, 152 s.
" : 4, " : 17, Ağustos 1928, 159 s.
" : 4, " : 18, Eylül 1928, 127 s.
" : 4, " : 19, Teşrin-i evvel 1928, 156 s.
" : 4, " : 20, Teşrin-i sâni 1928, 183 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Sıhhiye Mecmuası" 1329(1913) yılından itibaren "Dahiliye Nezareti Sıhhiye Müdiriyet-i Umûmiyesi" tarafından İstanbul'da yayınlanmağa başlanmıştır. 1341 yılından itibaren ise "Sıhhiye Müdiriyet-i Umumiyesi"nin "T.C. Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti"ne dönüşmesi ile birlikte tekrar; yıl: 1, sayı: 1'den başlatılarak ve bu kurumun yayın organı olarak yayınına devam etmiştir. Dergi günümüzde yayınına "T.C. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı"nın resmî yayın organı olarak ve "Sağlık Dergisi" adı ile devam etmektedir.

Sıhhiye Mecmuası bazan İstanbul, bazan da Ankara'da yayınlanmış ve sık sık değişik matbaalarda, tek sütun ve resimli olarak basılmıştır.

Derginin belli bir yayın aralığı yoktur. Bu husus dış kapakta "Mündericâtı ikmâl olundukça intişar eder" ibaresi ile ifade edilmiştir.

Derginin yazarları arasında; Hulusi Behcet, Tarık Temel, Tevfik Salim Sağlam, Reşad Rıza Kor, Neşet Ömer İrdelp, Şükri Hazım Tiner, Bahri İsmet Temizer, Mehmed Kâmil Berk, Musa Kâzım, Viting Paşa, Osman Şerafeddin Çelik gibi hekimler bulunmaktadır.

Derginin alt başlığında "kanunlar, nizamnâmeler, sağlıkla ilgili kanun tasarıları, çeşitli bilgiler, istatistikler ile muhtelif hastalıklar, salgınlar ile bunlardan korunma ve karantina tedbirlerinden bahs eder" ibaresi yer almaktadır. Sadeleştirerek verdiğimiz bu alt başlığa uygun olarak her sayıda "kanunlar, nizamnâmeler, talimatnâmeler ve tamimler" in yer aldığı resmî bir bölüm ile, yine ayrı bir "istatistikler bölümü" ve bir "memûrîn tebdilât ve tahavvülâtı" başlıklı bölüm yer almakta; bunların dışında genel sağlık sorunları ve tıbbî konularla ilgili yazılar bulunmaktadır, Dergi özellikle sağlıkla ilgili olarak çıkarılan yasalar açısından çok değerlidir.

Dergideki yazılardan bazılarının başlıkları şöyledir: "Alel-umum eczâhâneler talimatnâmesi", "İstanbul vilâyetinin 1331 senesi birinci üç aylık vefayât cedveli", "Tedabir-i tahaffuziye-i şahsiyye" "Kimyahâne-i Osmanî Darü'l-istihzarında komprime fabrikası", "İntihar cinnetmidir?", "Emrâz-ı sariye nizâmnâmesi", "Tifo aşısı hakkındaki kararname", "Vilâyet idare-i sıhhiye nizâmnâmesi", "İstanbul suları hakkında", "Vâlidelerde vefayât meselesi", "Bent sularının sıtma nokta-i nazarından mütâlaaları", "Ziyaretçi hemşireler", "Kemik fibro melano sarkomu", "Cüzâm ve tedavisi", "Tababet ve şuabatı sanatlarının tarz-ı icrâsına dair kanun".

Dergi Türkçe olarak basılmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

شماره ۱۷ - خرداد ۱۳۲۸

طب مجوسی

شوق جبهسی بجه ریاضی | شمدیك آیده بیر جیقار | هر خصوص ایچره بئرون جیه ریاضی
طرفندن جیقار بلیر .

(مضامین)

صاری قادیق سولیده ندفات کیمیه	کییا کر نجم الدین
مروج بخته	دوکتور وحی الدین
قرمیشک نصلب کیه	دوکتور صبری ابراهیم
داه الصدیق افرنجی	دوکتور سلیم صبری
کییا صیقلی	کییا کر نجم الدین
لاهور اتوار نوطاری	ص. ا. م.
تلخیصات	ص. ا.
یکر مستحضر	کییا کر نجم
نداوی نوطاری	ص. ا.
شوالریتمز	•••••
مان ششونه	•••••

صایبسی ۱۷ بچوق غمروشدور

صاری قادیق مطبعه سی

SÜRELİ YAYIN ADI: "ŞARK CEBHESİ TIB MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Şark Cebhesi Sıhhiye Riyaseti

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: Sarıkamış (Kars)

YÖNETİM YERİ: Şark Cebhesi Sıhhiye Riyaseti

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Sarıkamış Matbaası

BOYUTLARI: 16 X 23,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: Düzensizdir.

SÜTUN SAYISI: Bazı sayfalar 1, bazı sayfalar 2 sütun olarak basılmıştır.

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1 Haziran 1338(1922) - ?

YAZARLARI: Abdurrahman (Kars Hastahanesi Operatörü), Fahri (Dr), Hasan Şükri (Sarıkamış Hastahanesi Göz tabibi), Necmeddin (Kimyager), Rifad Ahmed (Göz tabibi), Rüşdü (Dr.), Sabri İbrahim (Dr., Sarıkamış Hastahanesi Hekimlerinden), Selim Sabri (Dr.), Vahiyeddin (Dr., Kars Hastahanesi etibbasından)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K.: I; 1-2,4

14

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Yıl: 1, Sayı: 1, 1 Haziran 1338, 28s.

" : 1, " : 2, 1 Temmuz 1338, 30-56.s.

" : 1, " : 4, 1 Eylül 1338, 82-104.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Şark Cebhesi Tıp Mecmuası 1338(1922) yılında Kars'ın Sarıkamış ilçesinde Şark Cebhesi Sıhhiye Riyaseti tarafından aylık olarak yayınlanmıştır. Sarıkamış Matbaası'nda kötü bir baskı ile ve resimsiz olarak yayınlanan derginin, bazı sayfaları tek bazı sayfaları çift sütun olarak basılmıştır. İstanbul kütüphanelerinde 1., 2. ve 4. sayılarını bulabildiğimiz derginin kapanış tarihini tesbit edemedik.

Derginin yazarları Kars ve Sarıkamış Hastahaneleri'nde çalışan Hekimlerdir. Şark Cebhesi Sıhhiye Riyaseti tarafından, harp yıllarında, hem de Kars Sarıkamış gibi bir mahrumiyet bölgesinde böyle bir tıp dergisinin yayınlanabilmesi dikkate değer bir başarıdır. Dergi bu yönüyle çok ilgi çekicidir.

Dergi bir genel tıp dergisidir. İçindeki Makalelerden bazılarının başlıkları da şöyledir; "Sarıkamış sularında kimyevi tedkikat", "Nebatî sût", "Laboratvar notları", "Kars Hastahanesi müsamere-i tıbbiyelerinden", "Zatü'd- dimaği-i naim(Ansefalit Letarjin), "Beş gün humması", "Vitaminler ve seririyatla olan âlâkası", "Gözün hıfzı's-sıhhati", "İran'da tababet"

Dergi Türkçe olarak basılmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

34 - ŞEHREMANETİ ŞİŞLİ MÜESSESESİNDE EMRÂZ-I AKLIYYE VE
ASABIYE MÜSAMERELERİ

شهرامانی

شیشلی مؤسسہ سندھ

امراض عقلیہ و عصبیہ مناسمرہ لری

۳۳۲	تیسرا سال	۴
۳۳۲	چوتھا سال	۲
اجتماعی		

فونڈو

دُرُسعادت

مطبعہ زہلیچ برادرلر - بک اوغل

۱۳۳۶

SÜRELİ YAYIN ADI: "ŞEHREMANETİ ŞİŞLİ MÜESSESİNDE EMRAZ-I AKLIYYE VE ASABIYE MÜSAMERELERİ"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Şehremaneti Şişli Müessesesi.

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: -----

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Matbaa-i Zelliç Biraderler.

BOYUTLARI: 20 X 27,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: -----

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: ? - ?

YAZARLARI: Boer (بوعمر) (Emraz-ı Zühreviye Mütahassısı, Dr.), Cevdet (Şişli Müessesesinde ve Darü'l-Fünun Tecrübi Ruhiyat Müderris Muavini, Dr.), Faik Muhiddin (Şişli Müessesesinde fahrî Asistan, Dr.), Mazhar Osman/Uzman (Şişli Müessesesi Sertabibi, Haydar Paşa Askerî Hastahanesi Mütahassısı, Muallim), Nazım Şakir (Üçüncü Ordu Emraz-ı Asabiye ve Akliye Mütahassısı, Dr.), Nazifî Şerif (Şişli Hastahanesi Etibbasından, Dr.).

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K. : 1332 ; 2

13

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Numero: 2, 4 Teşrin-i sanî 1332-2 Kanun-ı evvel 1332 İctimaları,

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Şehremaneti Şişli Müessesesinde Emraz-ı Akliyye ve Asabiye Müsamereleleri adlı yayın müessesede yapılan toplantılarda takdim edilen psikiyatrik ve nörolojik vakaları içermektedir.

Sürelî yayın İstanbul'da Zelliç Biraderler Matbaası'nda tek sütun ve şekilli olarak basılmıştır.

Biz yayının ancak 4 Teşrin-i sâni - 2 Kanun-ı sâni 1332(1917) tarihlerindeki toplantıları içeren 2. sayısını görebildiğimiz için ilk ve son sayıların tarihlerini tesbit edemedik.

Görebildiğimiz 2. sayıda yazısı bulunan yazarlar arasında Mazhar Osman Uzman, Nazım Şakir Şakır, Nazifi Şerif gibi hekimlerimiz vardır.

Yayının bu sayısındaki makalelerden bazılarının başlıkları ise şöyledir: "Evlâd katline aid iki vak'a; İztırarlar", "Hezeyan tefsiri; Bir müşhede", "Dimağ ve nuhâ hastalıklarında teheyycün tefsiri", "İrsî akromegaliye aid bir vak'a", "Ateh kabl-el-mîâd daü'l-haşiş arasındaki münasebet". Derginin en sonunda ise psikiyatrik hastalıklarla ilgili üç istatistik tablosu yer almaktadır.

Türkçe olarak basılan yayının İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

Sahiflardan satılır
sininay tar. 1984

نومرد ۳

۱۵ تشرین اول ۱۹۲۷

سنة ۱

طَبَابَتِ اَلَمِی

کتابت و اجرائی مقصدت تحت ایدیت فنی جمهوری - ممبر مسئول : سردو - غاسترین عامی اجرائی مقصدت

اداره خانه : استانبول ، باغچه قیو ، راسم پاشا خان ، نومرد ۱۴

سنة ۱ آيونه بدلی تور که ایچون ۲۰۰ غرووش ، تملك اجنبیه ایچون ۳۰۰ غرووش

مسلکزه موافق آثار مع الامتوییه دوج ایدیلیر . درج ایدیلانلر اعاده ایدیلر .
اعلان محتویاتینن ذولانی مسئولیت اعلان صاحبه مالدور .

محتویات :

۱ - دارالفنون امامتہ دو قوروش نشئت هر یکک	۵ - نوردو - فورتین
۲ - زل قطنیک غاذیری بر طرف ایتمک خدام	۶ - آئی تیرونیدر مہ بیوس حقدہ
۳ - بیس تداییر احتیاطیه	۷ - او یوزک قره تولین ایله تدایوسی
۴ - سعال و صور مداواتی	۸ - ماسهلن پورتلو
	۹ - بکی علاجیر
	۱۰ - تشریحات و متفرق معلومات

معدہ لغضمز لکار نده ، شیکنلکار نده ، غاز روده و اکیلکار نده

سودو - غاسترین مستحضریک تائیه ی قطعی در

تقلیدارندن و مشابه اسمل ممالکدن توق ایدیه بیلک ایچون لطفاً

SODO-GASTRINE MAZON

دیبه نخرور بیویک

زهلیچ برادرلر ملچہ سی - استانبول

سنة ۲۰ غرووش در

SÜRELİ YAYIN ADI: TABALET ALEMİ (REVUE MEDICALE)

ALT BAŞLIĞI: Tababet ve Eczacılıktan bahseden aylık fenni mecmuadır.

YAYINLAYAN: -----

YAYIN MÜDÜRÜ (MÜDİR-İ MESUL): Albert Mazon (البرت مازون) (Sodo Gastrin âmili, eczacı).

YAYIN YERİ: İstanbul.

YÖNETİM YERİ (İDAREHANESİ): İstanbul Bağçe Kapı Rasim paşa han, Numero 14

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Sebat Mtb., Zelliç Biraderler Mtb.

BOYUTLARI: 20 x 27 cm.

RESİM- ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: Her sayıda değişmiştir.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYININ BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 15 Ağustos 1927- Nisan, Mayıs 1928

YAZARLARI: Albert Mazon (Eczacı), Bzanson Vevail (موایل), Hasan Rauf (Eczacı), Mustafa Nevzad (Pisak) (Muallim), Viktor (وكتور) (Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. K. : I ; 2, 6, 9-10

O. 358

H. T. U. K. : I ; 1, 5

P. 14

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : I ; 3

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELİRİ:

Sene: 1, Numero: 1, 15 Ağustos 1927, 16 s.

" : 1, " : 2, 15 Eylül 1927, 20 s.

" : 1, " : 3, 15 Teşrin-i evvel 1927, 16 s.

" : 1, " : 5, 15 Kanun-ı evvel 1927, 19 s.

" : 1, " : 6, Kanun-ı sani 1928, 17 s.

" : 1, " : 9-10, Nisan- Mayıs 1928, 34 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Aylık olarak İstanbulda yayınlanan "Tababet Alemi"nin yayın müdürü eczacı Albert Mazon'dur. Yayına devam ettiği sürece Sebat ve Zelliç Biraderler matbaalarında basılmıştır. Belli bir yayın günü yoktur. Resimli ve iki sütun olarak yayınlanan derginin sayfa sayısı her sayıda değişmiştir.

Dergi 9 ay süresince 10 sayı olarak yayınlanmıştır. Son olarak Nisan- Mayıs 1928'de 9. ve 10. sayılar birlikte yayınlanmıştır.

Ser muharriri Dr. Viktor Bey'dir. Makalelerinin büyük çoğunluğu imzasız olan derginin yazarları arasında; Albert Mazon, 1919 yılında injeksiyon çözeltileri hazırlayarak tıbbî müstahzarat alanına

girmiş ve Mustafa Nevzad İlaç Sanayi A. Ş.'nin çekirdeğini oluşturmuş olan Mustafa Nevzad Eısak (1), Viktor ve Hasan Rauf bulunmaktadır.

Dergide tıp ve eczacılıkla ilgili yazılar yer almaktadır. Bunlardan bazılarının başlıkları şöyledir; "Darü'l-Fünûn emanetine Dr. Neşet Ömer Bey'in intihabı", "Yeni ilâçlar", "Nöro-Fortin", "Papaverin".

6. sayıdan itibaren başlığı Fransızca "Revue Mèdicale" olarak yazılmaya başlanan dergideki makaleler Türkçe'dir. İstanbul'daki hiç bir kütüphanede derginin tam bir koleksiyonu yoktur.

---

(1) T. Baytop : Türk eczacılık tarihi. İst.,1985,"İ. Ü. Yayınları: 3358, Eczacılık Fakültesi No:47", s. 431

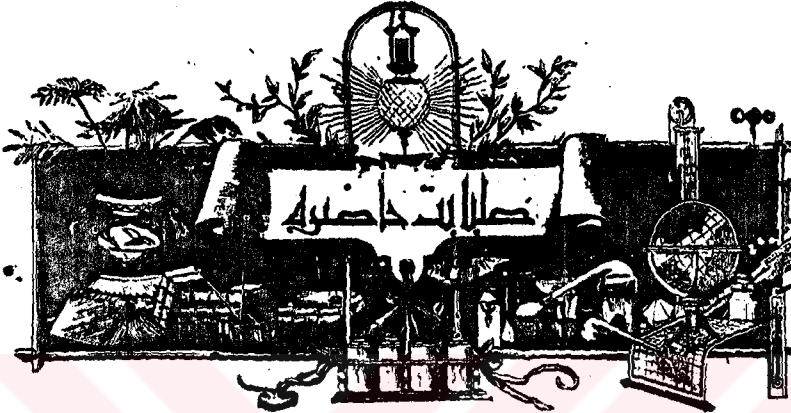
۱۶ شباط ۱۳۲۴ ۱ مارت ۱۹۰۹

نسخه ۲ فرستد

نومرو ۱

مبیت تحریریه کابجی
نوری بکر

امور اداره ایپون
مدیر دولتشور
طاهر ابراهیم بکر
سراجت اولنور

صاحب امتیاز
و محرر مسئولی
ش. کامل

اداره مطبعه
دیوان پوننه
اجزای اجازت
فوق مندرجه
مخصوصه

ولایات و ممالک اجنبیه مخصوص	معلم اورانور مشیر جریل پاشا حضرت تریک حمایت تحریریه لندنه و مکاتبه طبیه و کلخانه خسته خانه سی معلم و معاوثر لندن بر چوق ذواتک معاونت قلبیه لرله اون بش کونده بر دله ندر اولنور طبیه و صی غزته دره	استانبوله مخصوص آتونه پوسته اجریله سنلکی ۶۰ غروش آلی آتینی ۴۰ اداره مطبعه دن آتینی اوزره سنلکی ۴۰ آلی آتینی بوکدر وزسادت طبیه طلبه سنلکی ۳۰ غروش اداره مطبعه دن آتینی شرطیه
-----------------------------	---	---

قسم صحی	مندرجات	قسم فنی
الماده خصوصیه و تفکره بادیله نزهه طب کوزل بیاج نعل الهه ایدیلره بزده حکیمچیلک - کور اولیالم صحت عمومی - شتون طبیه تحریریه		التهابیه لیل و دودنک ندر صی اولاپیدره فکعلوی اکیاس سنیه سی بیر بریات طبیه بدسلری - میاسه لره - شتون طبیه

مستأوی استمداد اولان بر جات اجتماعه قطعیت و ایضاً سیدر
الماده خصوصیه

SÜRELİ YAYIN ADI: "TABABET-İ HÂZIRA (LA MEDECİNE MODERNE) "

ALT BAŞLIĞI: Muallim, Operatör, Müşir Cemil Paşa Hazretlerinin himâ-yet-i tahririyelerinde ve Mekatib-i Tıbbiye ve Gülhane Hastahanesi Muallim ve Muavinlerinden birçok zevatın muavenet-i kalemiyyeleriyle on beş günde bir defa neşr olunur tıbbî ve sıhhi gazetedir.

YAYINLAYAN (Sahib-i İmtiyaz): Dr. Şükrü Kâmil /Talimcioğlu/

YAYIN MÜDÜRÜ (Müdür-i Mes'ul): Dr. Şükrü Kâmil/Talimcioğlu/

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ (İdarehanesi): İlk sene; Divan yolunda Eczahane-i Nüzhet fevkinde daire-i mahsusa, ikinci sene; Salkımsöğüt Tramvay caddesinde ve aynı yıl Kasım ayında da; Bab-ı Âlî Caddesi mükerrer 27 numarada(1).

YAYIN SÜRESİ: 15 günlük

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Matbaa-i Hayriyye ve Şürekası

BOYUTLARI: 23 X 33 cm.

RESİM-ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: Düzensizdir.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 16 Şubat 1324/1909-16 Temmuz 1328 (1912)

YAZARLARI: Cemil Paşa (Muallim Operatör), Edhem (Selanik Hamidî Hastahanesi Tabibi), Emin (Mekteb-i Tıbbiye ve Gülhane Seririyatı Emrazı Hariciye Muallim Muavini Operatör), Haydar İbrahim (Gülhane Hastahanesi Emraz-ı Üzniye ve Hançereviye Muallim Muavini Dr.), Kenan Tefik (Cerrahiye-i Nisaiye Muavini, Tabib Yüzbaşı), H. Macid, Mazhar Osman /Uzman/(Mekteb-i Tıbbiye ve Gülhane Hastahanesi Emraz-ı Asabiye Muallim Muavini, Cemiyet Katibi Dr.), Nuri Bekir (Dr.), Rıza Nur (Sinob Meb'usu ve Mekteb-i Tıbbiye sabık Ortopedi Muallimi Dr.), Samiha Şükri, Server Kâmil/Tokgöz/, Süleyman Numan Paşa (Muallim Dr.), Şükri Kamil /Talimcioğlu/(Dr.), Tahir İbrahim/Dümer/(Dr), Zeki (Aydın Vilayeti Sıhhiye Müfettişi), Ziya Nuri/Birgi/(Muallim Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:(2)

B. K. : No: 2, 4

B. 210

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : No: 1-3, 12

(1)F. Frik:"Tababet-i Hâzırâ Dergisi(1909-1911)".Dirim, Tom:XLIX, Sayı:11, Kasım 1974, s. 521

(2)H. Duman'ın "İstanbul kütüphaneleri Arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu 1828-1928",s.383'de A.E.K.,B.K. ve İ.Ü.M.K.'nde bulunduğunu belirttiği Tababet-i Hazıra Dergisi'ne ait sayılar; A.E.K.'nin sayımda olması, İ.Ü.M.K.ndeki sayıların tasnif edilmemesi ve B.K.'nde ki sayıların da B.210'da kayıtlı 2. ve 4. sayılar dışında depoda bulunamaması nedeniyle incelenememiştir.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

- Numero:1,16 Şubat 1324/1 Mart 1909,/4/+8+/4/s.
" :2, 2 Mart 1325/15 Mart 1909,/4/+8+/4/s.
" :3,16 Mart 1325/29 Mart 1909,/4/+8+/4/s.
" :4,30 Mart 1325/12 Nisan 1909,/4/+8+/4/s.
" :12,10 Ağustos 1325/23Ağustos 1909,/4/+8+/4/s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Tababet-i Hâzıra Dr. Şükrü Kâmil Talimcioğlu tarafından İstanbul'da 1909 yılında yayınlanmaya başlanmıştır.15 günlük olarak yayınlanan Tababet-i Hazırâ Matbaa-i Hayriye ve Şürekası'nda 2 sütun olarak resimsiz basılmıştır.

Dergi 16 Şubat 1324- 16 Temmuz 1328 tarihleri arasında 4 yıl süresince yayınlanmıştır. Biz derginin 1909 yılı 1-4 ve 12. sayılarını görebildik.

Dergiyi çıkaran Şükrü Kamil Talimcioğlu (1870-1946) 1890 yılında Askerî Tıbbiyeden mezun olarak Yemen Sıhhiye Müdürlüğü, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Konya Sıhhat Müfettişliği görevlerinde bulunmuştur. 1930 da ise İstanbul Belediyesi Sıhhat Müfettişi olmuş ve bu devrede, bilhassa 1933 de bir çok telif eserlerini yazmıştır(1).

Tababet-i Hâzıra'nın yazarları arasında Dr. Mazhar Osman Uzman, Tahir İbrahim Dümer, Ziya Nuri Birgi, Rıza Nur, Operatör Cemil Paşa ve Server Kamil Tokgöz gibi isimlere rastlanmaktadır.

Dergideki Tıbbî yazıların bir kısmı Gülhane ve Tıp Fakültesi kliniklerinde ders ve müşahadelere ait olduğu gibi, bir kısmında yabancı dilden çevirme yazılardır. Paramedikal yayınlar arasında; aile hekimliği, hekimlik ve deontoloji, asker hastahaneleri, etibbay-ı mülkiye, mekteplere ait mütaleat-ı sıhhiye, etibbay-ı askeriye tensikatı, eczacılar, tıp fakültesi ıslahı ve öğretim görevlileri hakkında dört yazı, medrese-i tıbbiye tensikatı, istikbalde tabip, meşrubat, ekmezciler, etibba raporları, bimarhâneler, şehirlerde hava kirliliği gibi yazılar ile tayinler, ölümler, yeni tıbbi yayınlar, Avrupa'ya tahsile gönderilenler, v. b. gibi birbirinden önemli yazılar vardır(2).

Mecmua "Kısm-ı Fennî" ve "Kısm-ı Sıhhi" olarak iki bölüme ayrılmıştır. "İfade-i Mahsusa"da bu konu "mecmuanın sekiz sayfası umumî mahsus olup diğer sekiz sayfası ise sırf tıbbi surette intişar edecektir" ibaresi ile belirtilmiştir. Yani fenni kısımdaki yazılar tıbbî bir dil ile sıhhi kısımdaki yazılar ise halkın anlayabileceği bir dil ile yazılmıştır. Fennî kısımdaki yazılara örnek olarak; "Seririyat-ı tıbbiye dersleri", "Şark'da emraz-ı cümle-i asabiye", "Gülhane müsamere-i fenniyesi", "Seririyat ve tedavi notları" yazılarını, sıhhi kısımdaki yazılara örnek olarak da; "Güzel saç nasıl elde edilir", "Hıfzû's-sıhhat-ı ruh ve ahlak", "Kuduz illetine karşı tedabir" ile "Sıhhat-i umumiye" başlıklı yazıları verebiliriz .

Dergi Türkçe olarak üç yıl yayınlanmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

(1) F. Frik: Dr. Şükri Kamil Talimcioğlu (1870,1846) hayat ve eserleri.İstanbul,1947, T.C. İ.Ü. Tıp Tarihi Enstitüsü sayı:36, s.10-11

(2) F. Frik: "Tababet-i Hazıra Dergisi 1909-1911".s.521

SÜRELİ YAYIN ADI: "TABABET-İ SERİRİYE (LA CLINIQUE)"
ALT BAŞLIĞI: Onbeş günde bir çıkar tıbbî ve sıhhi ictimai gazetedir.
YAYINLAYAN(Sahib-i İmtiyaz): Nureddin Ramih
YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): Nureddin Ramih
YAYIN YERİ: İstanbul
YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Beyoğlu Tünel Meydanı, Sünbül Sokak, İsmail Paşa Hanı, Numero:6
YAYIN SÜRESİ: 15 günlük
YAYIN GÜNÜ: -----
MATBAASI: Matbaa-i Hayriye ve Şürekası
BOYUTLARI: 24,5 X 33,5 cm.
RESİM-ŞEKİL: Var
SAYFA SAYISI: 1. sene 1. sayı 16 sayfa, diğer sayılar 24 sayfadır.
SÜTUN SAYISI: 2
YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1 Kanun-ı sanî 1329(1914) - ?
YAZARLARI: Ahmed Nüzhet(Dr. ve Eczacı), Aka Gündüz, Ali Emin(Dr. Kehal), Avni Muhiddin(Bakteriyolog Dr.), Bahri İsmet/Temizler/(Gülhane Seririyatı Emraz-ı Üzniye Muallimi), Celâl İsmail(Paşa), Hayri(Gülhane'de asistan operatör), Hulusi Behcet, Hüseyin Hüsni(Dr.), Kemal(Gümüssuyu Hastahanesi Operatörü, Dr.), Mazhar Osman/Uzman/(Gülhane Seririyatı Emraz-ı Asabiye ve Akliye Muallimi, Dr.), Mehmed İsmail/Hazar/(Dr.), Mehmed İzzet(Maltepe Hastahanesi Etibbasından, Bakteriyolog Dr.) Mehmed Kâmil/Berk/(Gurebay-ı Müslimin Hastahanesi Etibbasından,Dr.), Mehmed Rüşdi(Dr.), Mustafa Hilmi(Bakteriyolog), Mustafa Şefik(Gülhane Hastahanesi Seririyat-ı Üzniye ve Haççereviye Müdavimlerinden Tabib Yüzbaşı), Nafiz(Daire-i Umur-ı Sıhhiye Tahaffuzhaneler Kalemî Müdürü Dr.), Nafiz Ahmed(Dr.), Naim Nusret, Nazım Şakir/Şakır/(Gülhane Seririyatı Emraz-ı Asabiye ve Akliye Asistanı), Neşet Osman(Gülhane Seririyat-ı Dahiliye Muallimi,Dr.), Niyazi İsmet/Gözcü/(Gülhane Seririyatı Emraz-ı Ayniye Muallimi, Dr.), Nureddin Ramih(Dr.), Rauf Fehmi(Dr.), Raif Nuri(Etfal Hastahanesi Operatörü), Reşad Rıza/Kor/(Bakteriyolog Dr.), Servet Tefvik(Gülhane Seririyatı Teşrih-i Marazi Laboratuvarı Şefi, Dr.), Sûhami(Dr.), Süreyya Hidayet(Dr.), Şefik Hidayet(Etfal Hastahanesi Seroperatörü Muavini), Şemseddin/Ateş/(Gülhane Seririyatı Masaj Muallimi, Dr.), Şrayber(شرايبر)(Dr.), Talat Arif(Dr.), Vitting Paşa(Muallim)
İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:(1)
B. K. : I ; 1-9,12
3.116
I. T. U. K. : I ; 6-7
.6

1)H. Duman'ın "İstanbul kütüphaneleri Arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu (1828-1928)" adlı yayınına göre B. K.,O.443 No'da olması gereken "Tababet-i Seririye" dergisi II.c., 1. ve 2. sayıları lepoda bulunamamıştır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1. sene, Numero: 1, 1 Kanun-ı sanî 1329, 16 s.
1. " , " : 2, 15 Kanun-ı sanî 1329, 18-32.s.
1. " , " : 3, 1 Şubat 1329, 34-56.s.
1. " , " : 4, 15 Şubat 1329, 58-80.s.
1. " , " : 5, 1 Mart 1330, 82-104.s.
1. " , " : 6, 15 Mart 1330, 106-128.s.
1. " , " : 7, 1 Nisan 1330, 130-152.s.
1. " , " : 8, 15 Nisan 1330, 154-176.s.
1. " , " : 9, 1 Mayıs 1330, 178-200.s.
1. " , " : 12, 15 Haziran 1330, 250-272.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Tababet-i Seririye" Nureddin Ramih tarafından 1329(1914) yılında İstanbul'da 15 günlük olarak yayınlanmağa başlanmıştır. Yayının bitiş tarihini tesbit edemedik. Derginin yayın müdürü de yine Nureddin Ramih'dir.

Dergi Matbaa-i Hayriye ve Şürekasında resimli ve çift sütun olarak basılmıştır. Sermuharrir'i Dr. Mazhar Osman Uzman, İdare Müdürü ise Dr. Sühami'dir.

Derginin kalabalık bir tahrir hey'eti kadrosu vardır. Hey'et şu kişilerden oluşmaktadır: Esad(Sihhiye Müdiriyet-i Umumiyesi Meclis-i Aliy-i Sıhhi Reisi, Paşa), Pepo Akşiyote(Tıp Fakültesi Emraz-ı Asabiye Muallim Muavini), Hikmet Süreyya(Sihhiye Müdiriyet-i Umumiyesi Hıfzû's-sıhha Müfettişi), Sühami(Osmanlı Hilâl-i Ahmer Kadırga Hastahanesi Sertabibi Sabıkı), Akil Muhtar/Özden/(Daire-i Umur-ı Sihhiye Azâsından), Kasım İzzeddin(Daire-i Umur-ı Sihhiye Reis-i Sanfisi), Naîz Ahmed(Daire-i Umur-ı Sihhiye Tahaffuzhaneler Müdürü), Nüzhet Rıza (Gülhane Seririyatında Hastabakıcılık Tedrisine Memur), İbrahim Vasıf (Gülhane Seririyatı Röntgen ve Tedavi Muallimi), Servet Tevfik(Gülhane Seririyatı Teşrih-i Marazî Muallim Muavini), Raif Nuri(Osmanlı Etfal Hastahanesi Ser Operatörü), Şemseddin/Ateş/(Gülhane Seririyatı Masaj Muallimi), Abdullah Cevdet(Muharririn-i Osmaniyeden, Emraz-ı Ayniye Mutehassısı), Kadri Raşid/Anday/(Osmanlı Etfal Hastahanesi Tabibi), Nazım Hamdi/Duman/(Beyoğlu Zükûr Hastahanesi Sertabibi), Naim Nusret (Gülhane Seririyat-ı Hariciye Muallim Muavini), İhya Salih/İşanç/(Gureba Hastahanesi Emraz-ı Üzniye Mutehassısı), Süreyya Hidayet(Gülhane Seririyatı Kimyay-ı Hayatî Muallim Muavini), Reşad Rıza/Kor/(Sihhiye Müdiriyet-i Umumiyesi Hıfzû's-sıhha Şubesi Müdürü), Şevket Celâl(Osmanlı Etfal Hastahanesi Sertabibi), Osman Nuri(Bakteriyolojihane-i Osmanî Muallimlerinden), Mehmed Ali(Osmanlı Hilâl-i Ahmer Müfettiş-i Umûmîsi), Necmeddin Arif(Gurebay-ı Müslimin Hastahanesi Sertabibi), Viting(Gülhane Müdürü ve Emraz-ı Hariciye Muallimi, Paşa), Besim Ömer /Akalin/(Sihhiye Müdir-i Umûmîsi, Paşa), Celâl İsmail(Tıp Fakültesi Seririyat-ı Dahiliye Muallimi, Paşa), Rıfat/Kardam/(Daire-i Umur-ı Sihhiye Azâsından, Kilisli), Şefik Hidayet(Osmanlı Etfal Hastahanesi Ser Operatör Muavini), Ali Emin(Zeyneb Kâmil Hastahanesi Göz Tabibi), Merly(مرلي)(Haseki Hastahanesi Röntgen Mutehassısı), Neşet Osman /Usman/(Gülhane Seririyatı Dahiliye Muallimi), Refik Nahî(رفيک ناهي)(Prof. Mayer'in Muavini), Bahri İsmet/Temizler/(Gülhane Seririyatı Emraz-ı Enfiye, Üzniye Muallimi), C. Sami(Emraz-ı Esnân Mutehassısı), Rasif Feh-

mi(Gülhane Seririyatı Emraz-ı Nisaiye Muallim Muavini), Talât Arif Gülhane Seririyatı Emraz-ı Cildiye Muallimi), Galib Ata(Haseki Nisa Hastahanesi Sertabib Muavini), Mustafa Hami(Gülhane Seririyatı Bakteri-yoloji Muallim Muavini), Niyazi İsmet/Gözcü/(Gülhane Seririyatı Ayniye Muallimi), Viktor Galimiri(ویکتور غالمیری)(Bahriye Hastahanesi Emraz-ı Dahiliye Mütahassısı).

Derginin yazarları arasında ise Hulûsî Behcet, Aka Gündüz, Mazhar Osman Uzman, Niyazi İsmet Gözcü, Servet Tefvik, Celâl İsmail, Reşad Rıza Kor, Mehmed Kâmil Berk, Bahri İsmet Temizer gibi hekimlerimiz bulunmaktadır.

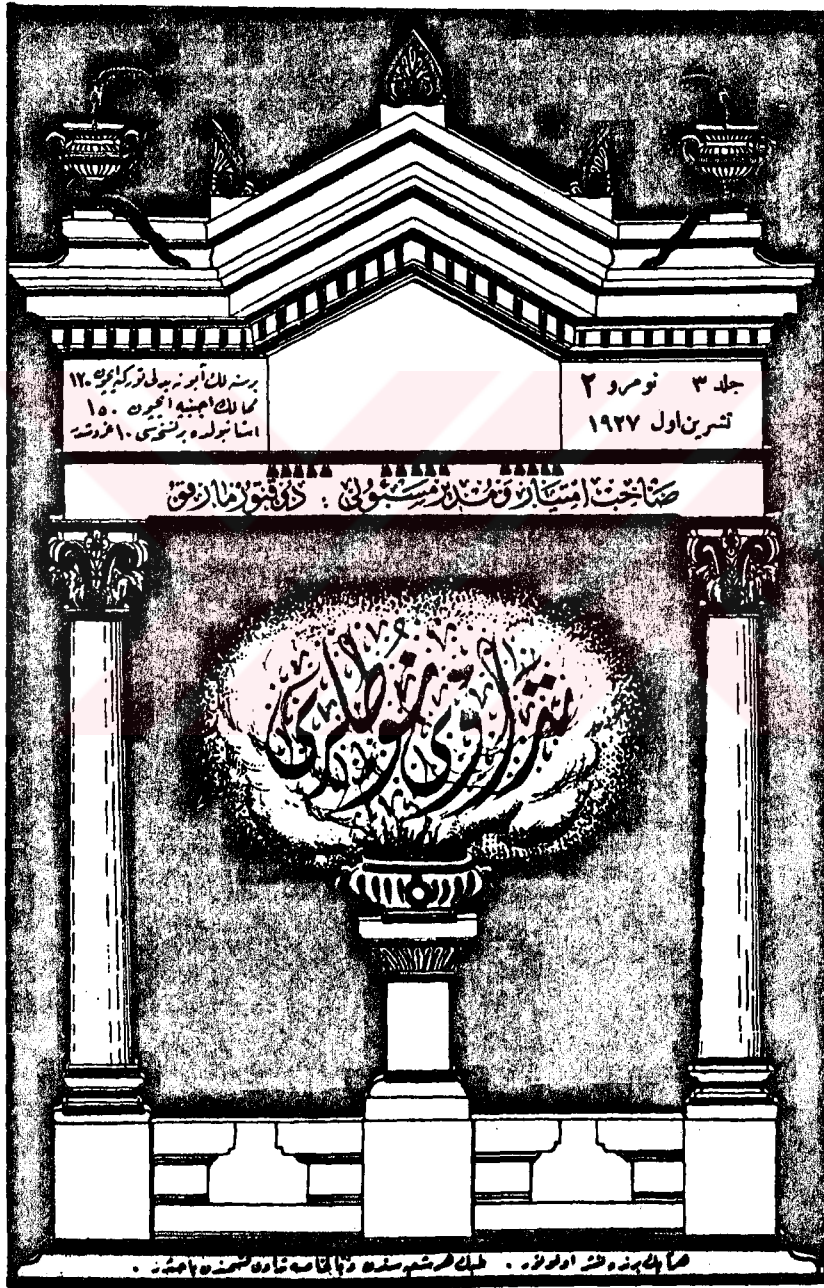
Dergi iki kısım olarak yayınlanmıştır. Tıbbî yazılardan oluşan bölümden sonra ayrıca "Tababat-i Seririye Ahâlî Kısmı" başlıklı bir bölüm yer almaktadır. Bu bölümdeki yazılar halkın anlayabileceği bir dille yazılmış sağlık konularından oluşmaktadır.

Dergideki makalelerden bazılarının başlıkları şöyledir:

"Muharebe kolerasına dair", "Trikosefal Trişürus", Tatbikat-ı Devaiye", "Sârî hastalıklar esnasında kâhillerin itlâfı", "Çocuklarda harekât ve tedavisi", "Güzellik;Muhafaza-i Cemal", " Seyyar ve sabit röntgenler hakkında", "Emraz-ı intaniyede, cümle-i asabiyede tagayyürat-ı hurdebiniye".

Derginin üst kapağının Fransızca ve Türkçe olarak basılmasına karşın içindeki yazılar Türkçedir. İstanbul kütüphanelerinde dergiyeye ait tam bir koleksiyon bulunmamaktadır.

38 - TEDAVİ NOTLARI

SÜRELİ YAYIN ADI: "TEDAVİ NOTLARI"

ALT BAŞLIĞI: Her ayın birinde neşr olunur ve tıbbın her şubesinde ve bilhassa tedavi kısmından bahistir.

YAYINLAYAN (Sahib-i İmtiyaz): 1341(1925)-1933 yılları arasında Dr. Marko /Elnekave/, 1933 tarihinden günümüze kadar Feridun Neşet Frik.

YAYIN MÜDÜRÜ (Müdür-i Mes'ul): 1341(1925)-1933 yılları için Dr. Marko /Elnekave/, 1933'den günümüze kadar Feridun Neşet Frik.

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(Mahall-i İdaresi): İstanbul, Beyoğlu Tekke Mahallesi Şahkulu Sokağı Saltı (36) Pasajı Numero 13'de Dr. Marko Efendi'nin Muayenehanesi.

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Feniks Matbaası

BOYUTLARI: 15,5 X 23 cm.

RESİM-ŞEKİL VAR: Var

SAYFA SAYISI: Düzensiz

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: Eylül 1341(1925) - Günümüzde "DİRİM" adı ile devam etmektedir.

YAZARLARI: Ali Eşref/Gürsel/(Gureba Hastahanesi Emraz-ı Bevliye Mütahassısı, Dr.), Esad Raşid(Askerî Tıbbiye Mektebi Müzakerecilerinden Dahiliye Mütahassısı, Dr.), Feridun Neşet/Frik/(Dr., Tuzla Tahaffuzhanesi), Fuad(Bursa'da Altıparmak'da Dr. Mollazâde), Hilmi İsmail(Dr.), Mahmud Ferid(Kahire'de Dr.), Mehmed Kâmil/Berk/(Dr.), Mehmed Kemal(Dr.), Mehmed Salih(Bursa Askerî Hastahanesi Bakteriyoloğu), Osman Şerafeddin/Çelik/(Dr.), M. Rıza(Konya Sıtma Mücadele Dispanser Tabîbî Dr.), Talât(Gülhane Tatbikat Mekteb ve Seririyatı Cildiye ve Efrenciye Muallimi), Tevfik Ömer(Operatör), Tevfik Salim/Sağlam/(Müderris Dr.), Vasfi(Adana Merkez Hastahanesi Bakteriyoloğu ve Emraz-ı İntaniye Mütahassısı Dr.), Yakub Hüseyin(Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K. : II ; 1,9 III ; 3 IV ; 1

K.52

B. K. : I ; 9-12 II ; 3,6,10 III ; 4-5, 10-11

O.54

H. T. U. K. : I ; 10 II ; 1-2,4-5,8 III ; 1

426 , 17

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. ; I ; 3,6,9-12 II ; 7 III ; 1-3,5-12

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Cild:1,Numero:3,Teşrin-i sanî 1341,50-72.s.

" :1, " :6,Şubat 1926,130-160.s.

" :1, " :9,Mayıs 1926,218-248.s.

" :1, " :10,Haziran 1926,250-280.s.

Cild:1,Numero:11, Temmuz 1926,282-312.s.

- " :1, " :12,Ağustos 1926,214-244.s.
" :2, " : 1,Eylül 1926,32 s.
" :2, " : 2,Teşrin-i evvel 1926,34-64.s.
" :2, " : 3,Teşrin-i sanf 1926,66-96.s.
" :2, " : 4,Kanun-ı evvel 1926,98-128.s.
" :2, " : 5,Kanun-ı sanf 1927,130-160.s.
" :2, " : 6,Şubat 1927,162-192.s.
" :2, " : 7,Mart 1927,194-224.s.
" :2, " : 8,Nisan 1927,226-256.s.
" :2, " : 9,Mayıs 1927,258-288.s.
" :2, " :10,Haziran 1927,290-320.s.
" :3, " : 1,Eylül 1927,64 s.
" :3, " : 2,Teşrin-i evvel 1927,66-112.s.
" :3, " : 3,Teşrin-i sanf 1927,114-160.s.
" :3, " : 4,Kanun-ı evvel 1927,162-208.s.
" :3, " : 5,Kanun-ı sanf 1927,210-256.s.
" :3, " : 6,Şubat 1928,258-304 .s.
" :3, " : 7,Mart 1928,306-352.s.
" :3, " : 8,Nisan 1928,354-400.s.
" :3, " : 9,Mayıs 1928,402-448.s.
" :3, " :10,Haziran 1928,450-496.s.
" :3, " :11, Temmuz 1928,498-544.s.
" :3, " :12,Ağustos 1928,546-522.s. +9s.
" :4, " : 1,Ağustos 1928,29 s.(Bu sayının son iki sayfası yeni

harflerle basılmış ve gelecek sayıdan itibaren yeni harflerle yayınlanacağı bildirilmiştir).

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Tedavi Notları Eylül 1341(1925) tarihinden itibaren aylık olarak ve Dr. Marko Elnkave tarafından İstanbul'da yayınlanmaya başlanmıştır.Dergi Feniks Matbaası'nda resimli ve bir sütun olarak basılmıştır.

Derginin aynı zamanda yayın müdürlüğünü de yapan "Dr. Marko Elnkave (Ölümü 1937); Küçük Sıhhiye Mektebi hocalığı ile Beyoğlu Hükümet Tabipliği görevlerinde bulunmuş ve dilimize çevirdiği bir çok eserlerden bir kısmını neşretmiştir.Bunların içinde Deontolojiye aid olan 16 tefrikalık eseri Poliklinik Mecmuası'nın 1. ve 2. senelelerinde intişar etmiştir"(1).

Tedavi Notları 1933 yılından itibaren el değiştirerek Dr. Feridun N. Frik tarafından yayınlanmaya başlanmıştır. Dergi günümüzde halen Dr. F. Frik yönetiminde yayımına devam etmektedir. Ancak adı 1935 yılı Şubat ayından itibaren "DİRİM" olarak değiştirilmiştir. Son yıllarda derginin yayım tarihleri aksamaya, ikişer ay birarada yayınlanmaya başlanmışsa da yayımı halen sürmektedir. En son sayı olarak Yıl:63,Sayı:5-6,Mayıs-Haziran 1988 tarihli dergi yayınlanmıştır.

Dirim dergisinin Tedavi Notları adı ile ve eski Türkçe olarak yayınlanan 1925-1928 yıllarına ait sayılarına Türk hekimleri tarafından yazılmış çok az makale bulunmaktadır. Bunların dışındaki yazı-

---

(1)S. K. Gür: "Dr. Marko Elnkave".Poliklinik, 5. sene,No:51,Eylül 1937,s. 86

lar dünyanın çeşitli yerlerinde yayınlanan dergi ve gazetelerde çıkmış , yabancı hekimlere ait çeşitli tıbbî makalelerin özet çevirileri şeklindedir.

Derginin Arap harfleri ile çıktığı süre içinde makaleleri yayınlanan hekimlerimizden bazıları; Esad Raşid, Feridun N. Frik, Mehmed Kâmil Berk, Osman Şerafeddin Çelik ve Tefvik Salim Sağlam'dır.

Dergi ilk çıktığı yıllardan bugüne kadar standart şeklini koruyabilmiş ender süreli yayınlarımızdan biridir. Ayrıca aynı kişinin yönetiminde 55 yıl yayınlanması da ulaşılmaya güç bir başarıdır.

Dirim Dergisi'nin yayınlandığı süre içinde; 1976 yılında "Dirim Dergisi 50 yıllık yayınlar endeksi(1925-1975)" ve 1981 yılında "Dirim Dergisi (1975-1980) yayınlar endeksi" isimleri altında derginin iki toplu dizini F. Frik tarafından yayınlanmıştır.

Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

جلد : 1   آغستوس 1928   نومرو : 4

طب دنیاسی

مدرجات

اوریشنال مقالار :
له براده تغیرات دماغیه احسان شگری
طب لساننده تورکجه عثمان شوق
تراوی :
خرقه البولدچی تداویرلر حاج صبری
آلکالوز تداویری احمد سیل
منومدرلر واقتیاسلر :
طفولینک عمومی و سفلی اعلی وقت
منور حلیله توری قهسی
احی زمن مه نلیک تداویری ج.ن. ذکائی
امتیاعی قسم :
طبیات خلوصی بهجت
آوروپا طب عالمی خبرلری-داوالقون
حیاتی - طی شتون :

اصطلاح
استاذ

اسفانبول - « قدر » مطبعهسی

SÜRELİ YAYIN ADI: "TIB DÜNYASI"

ALT BAŞLIĞI: Aylık Tıbbi mecmua; Her ayın onbeşinde neşrolunur ve Tıbbın muhtelif şubelerinden bahseder.

YAYINLAYAN (SAHİBİ): Dr. Fahreddin Kerim/Gökay/

YAYIN MÜDÜRÜ (MÜDİR-İ MESUL): Dr. Fahreddin Kerim/Gökay/

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ (İDARE HANESİ): Bab-ı Âli Ankara caddesinde 71 numarada Dr. Fahreddin Kerim Bey'in muayenehanesi dahilindedir.

YAYIN SÜRESİ: 1979'a kadar aylık, 1979'dan 1986'ya kadar 2 aylık.

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Kader matbaası

BOYUTLARI: 17 X 24 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: -----

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1927- Mayıs/ Haziran 1986

YAZARLARI: Ahmed Süheyl/Ünver/(Dr.), Ali Rifat(Dr.), Hulisi Behced (Dr.), İhsan Şükri/Aksel/(Dr.), Marsel Labe (Prof.), Nuri Fehmi/Ayberk/(Göz Hekimi, Dr.), Osman Şevki/Üludağ/(Dr.), Selim Sabri (Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : I :4

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLIYOGRAFİK KÜNYELERİ:
cilt : 1 Numero: 4 Temmuz 1928, 108-142. s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Tıb Dünyası adlı derginin İstanbul Kütüphanelerinde eski Türkçe olarak yalnızca cilt: 1, Numero: 4, Ağustos 1928 tarihli sayısını bulabildik. Derginin yeni harflerle yayınlanan sayılarında ve Saffet Kızıldağlı'nın bir makalesinde(1) kuruluş tarihi 1927 olarak verilirken, Aykut Kazancıgil(2) ve Hasan Duman(3) derginin yayına başlangıç tarihini 1928 olarak vermektedir. Biz yalnızca bir sayıyı görebilmemiz nedeniyle bu konuda bir yargıya varamadık.

Dergi 59 yıl süren yayın hayatında 1979 yılına kadar aylık 1979'dan kapandığı 1986 yılına kadar da iki aylık olarak yayınlanmıştır.

Fahreddin Kerim derginin kurucusu, yayın müdürü ve aynı zamanda da baş muharriridir. 15 Kanun-ı sanî 1935'den itibaren "Türkiye Akıl

(1) S. Kızıldağlı: a. g. e., s. 74

(2) H. Duman: İstanbul Kütüphaneleri Arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu 1828-1928. s. 411

(3) A. Kazancıgil-V. Solok: a. g. e., s. 376

Hıfzı-sıhhası Cemiyeti'nin", 1962 yılından itibaren de "Türkiye Akıl Hıfzı-sıhhası Cemiyeti'nin ve Türkiye Sosyal Psikiyatri Araştırma Derneğinin fikirlerini yayınlar" ibaresi dergide yer almış ve yayınına Fahreddin Kerim Gökay'ın kurduğu "Sosyal Psikiyatri Araştırma Derneği"nin yayın organı olarak devam etmiştir.

Tek sütun olarak yayınlanan derginin belli bir yayın günü yoktur.

Gördüğümüz eski harflerle basılmış 1928 yılına ait tek sayının yazarları arasında; İhsan Şükri Aksel, Osman Şevki Uludağ, Ahmet Süheyl Ünver ve Hulusi Behcet gibi hekimler vardır.

Dergi ilk zamanlar bir genel tıp dergisi olarak yayınlanırken, daha sonraları giderek psikiyatri alanına yönelmiş ve daha çok sosyal psikiyatri ağırlıklı bir yayın olmuştur.

Türkçe olarak yayınlanan dergi yayın hayatını cilt:59, sayı:3, Mayıs-Haziran 1986 Tarihli sayısı ile noktalamıştır.

تعمیرات و ایستانتیق شیمیسی
بیانا توزیع اولور

طبی صحیفه لر

اون بئش کونده برنفر اولتور

تورکیه جمهوری
صیه و مساوت اجنایه و کالتی

بیل : ۱

۱ ایل ۱۳۴۱

نومرو : ۴

مضمرجات

- ۱ - مستحضرات طیبه تجاری حنفیه
- ۲ - زاویاده ورم مجادله سی
- ۳ - اسوجرده غوشه (غواتر) مجادله سنده
- تطبیق ایدین بر اصول .

مستحضرات طیبه تجاری حنفیه

ورسائل مولوفه اداره خانلرینه هر سنه ایکی میلیون انکلیز لیراسی تأدیبه ایستکلرینی وحق بعضی غرته لرك مستحضرات طیبه ره فلاملرندن قازاندلری اعلان اجورائیله بودجه لرنی توزین ایستکلرینی تحقیق و تثبیت ایتدیر . انکلتزه جمیت طیبه سی کوزل علاجلرک ماهیتنی تعریخ ایدن بر ائرنفر ایدره ک آله اچی ره فلاملره خلقه ساتیلان مستحضرات طیبه تک مضرتلرنی خسته لره و علاقه دار لره بیلدیرمک ایسته دیکی زمان انکلتزه غرته لری اثر حنفیه بر ایکی سطر یازمعدن اجتناب ایلدکلری کبی کتابک اعلاقی بیله ستولرینه دره ایله مکی رد ایله مشلر در . مرمافیه مختلف مستحضرات طیبه کوزدن کبیر بله جک اولورسه بعضیلرینک شایان اعتیاد و امنیت بولوندوغی تظاهر ایدر . (برووه) لی مستحضرات بوسورنله بر قاق صنفه انقسام چکده در . اول امرده ثور و ترویین آدره نالین ، آسیرین و الخ ... کی ترکیباتی معلوم اولان مستحضرات کلکده در . ایکنجر غروب هیج بریکلیک اظهار ایتدکلری حالده بر مهارت خصوصیه ایله اعمال ایدلش اولان ادویه دن ، بالقرض حامل طرفندن کوزل ماولولان بر اصول سایه سنده قابل شرب و امتصاص برسویه حانده کی باقی یاغلی کی علاجلردن مرکبدر . اوچنجر ونهائی غروب مستحضرات ایسه ترکیباتی کوزلم اولابان ققط سولنله قابل استصمال و خصوصی آلات و اوصوله اعمال ایلدکلده اولان ثابت و قومیه یلردن عبارتدر . تعداد ایدین غروب لردن ماعدا آبری برونوع

(۱۲۲ دویهن) ایل ۱۹۲۵ سنه سی : عوام لار سی تعقیقات نومیسونک راپور ۱۹۱۴ - قانون لایسه سی ۱۹۲۰ - (نهلمهت) جریده طیبه سی ۱۰ کاتون تائی ۱۹۲۵
طبی مستحضرات تجاری زمان حاضرده بر چوق عملکلر ده حفظ الصحه اجنایه مدافعلرنی شدله علاقه دار ایدر . بروسست پیدا ایتدیر . تجارت ساحه سنه سگون بر طاقم بر معدولان ادخال ایدن اسپنچیارینک بوشه سی صراجه آلتده بولندیرمق آرتق ضروری بر حاله کلشدر . جاذب اسملر و قوتلی ره فلاملره اعلان ایدین امتیازلی ویا امتیاز سز مستحضرات مایه خسته لرك تروتلرنی جلب و اوسته لک کترنله معتلرنی ده ته لک بیه ائلا ایتکلده در . انکلتزه ده دیگر مالکده اولدین کی هر هانکی بر علاج جاذب بر اسم آلتده اعالیه ساتان اشخاصه قارش حرکت کیک امکانشانی موجوددر . قوانین موضوعه ، تأثیرات شفائیه سی هیج حکمنده اولان و عمومیتله ساخته سرنقیقلره اعلان ایدین و ساتیلان بومستحضرات طیبه عاملرینه هیج برسورته مدائله ایدمه چکده در .

بالکنز مستحضرک سمدار موادی احتوا ایتدیکی حقیق ایتدیر تدبیرده ها که مراجعت ایتکممکندر . طی مستحضرک خلق نژدنده کوردیکی رغبت و اعتبار بلوغرین بلوغری به زه قلام ایچون بواوفورده صرف ایدین مبالغه عظمتندن مولدر موام قاره سی تحقیقات لومیسونک ، حرب همومیدن اول مختلف مستحضرات طیبه عاملرینک ، علاجلرینک ره قلا ایچین بوی غرته لره

SÜRELİ YAYIN ADI: "TIBBİ SAHİFELER"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Türkiye Cumhuriyeti Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti Neşriyat ve İstatistik şubesi.

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: /Ankara/

YAYIN SÜRESİ: 15 günlük

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti Matbaası

BOYUTLARI: 17 X 25 cm.

RESİM-ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: 2

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 15 Temmuz 1341(1925)-1 Teşrin-i sanî 1341(1925)

YAZARLARI: Makaleler imzasızdır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. K.: I; 8

B. 460-12

H. T. U. K.: I; 1-7

İ. Ü. C. T. F. D. A. K.: I; 4

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Yıl: 1, Numero: 1, 15 Temmuz 1341, 4s.

" : 1, " : 2, 1 Ağustos 1341, 4s.

" : 1, " : 3, 15 " 1341, 4s.

" : 1, " : 4, 1 Eylül 1341, 4s.

" : 1, " : 5, 15 " 1341, 4s.

" : 1, " : 6, 1 Teşrin-i evvel 1341, 4s.

" : 1, " : 7, 15 " 1341, 4s.

" : 1, " : 8, 1 " sanî 1341, 4s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Tıbbî sahifeler; Türkiye Cumhuriyeti Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti neşriyat ve İstatistik şubesi tarafından, Ankarada 15 günde bir yayınlanan resmi bir süreli yayındır.

Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti matbaasında 2 sütun ve resimsiz olarak basılan dergi 1925 yılında ve 8 sayı olarak çıkmıştır. Makaleler imzasızdır. İlk sayfada ayrıca "Meccânen Tevzi olunur" yâni bedava dağıtılır anlamında bir ibare vardır.

Dergideki yazılara örnek olarak "Müstehzarat-ı Tıbbiye Ticareti hakkında", "Japonya'da verem mücadelesi", "İsviçre'de güşe(غوشه) (guatr) mücadelesinde tatbik edilen bir usul" gibi makaleleri verebiliriz.

Türkçe olarak basılan dergi genel tıbbî konuları içermektedir, İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu bulunmaktadır.

استاد شریح و بدیع مسکنه استر او براتوری
اسمه بله اوفه خذبره تقدیم ماه محرم
او براتوری
نومرو - ۴

تموز ۱۹۲۷

جلد - ۱

تورک جراحی مجموعہ سی

شمدیلک ہر ایک آیدہ بر نعر اولتور.

صاحب امتیاز و مدیر مسئول : او براتوری احمد برہان الدین

قبت ناشرہ

جمال

از میر ملک ختہ خانہ سی او براتوری

احمد برہان الدین

استانبول جراح باشا ختہ خانہ سی او براتوری

عملی جراحی :

بطن عملیات نردن سوکرہ حراجت ایدیلہ چک
تداوی، تدابیر و احتیاطلر احمد برہان الدین

اقتیاسی و احتیاطلر :

خندع سبائی محیط شریانی بہ دائرہ جمال
مفصل کاذب لبرک صورت تشکی احمد فخری
اطراف کسر لبرک او براتیف تداویستہ دائرہ
عونی مصطنق
پارا اور تیرال (قرب القری) زرقلرک تشخیص
وتداویدہ کی قبت احمد برہان الدین

مساجی و مشاہدہ لر :

ممدومہ صای اشاعشر فرحہ لبرک حاد تشفی
و بو خصوصہ اک موافق جراحی مداخلہ لر
احمد برہان الدین

ربط مطق کبک تمزقندن متولدہ بر نرف
داخلہ بطن وقعیسی او براتوری جمال حریری

مفصل رکہ آفات جریہ سندنہ نعر مفصل
جمال - عیجیل

عمامتندہ نعر السداد لری تشخیص ایچون نفع
تذیری اصولی نائل

برسنہ لک آبونہ بدلی تور کیہ ایچون ۱۲۰ ممالک اجنیہ ایچون ۱۵۰ غروشدو

لسخہ سی ۲۰ غروشدو .

عمل ادارہ سی بک اوغل جادہ کبیر سوربہ اپارتمانی نومرو ۸

او براتوری برہان الدین بک مہابہ خانہ سی . تلفون بک اوغل ۱۶۱۰

قدردہ مطبعہ سی

SÜRELİ YAYIN ADI: "TÜRK CERRÂHİ MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN(Sahib-i İmtiyaz): Operatör Ahmed Burhaneddin/Toker/

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): " " " "

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(Mahall-i İdaresi): Bab-ı Âli Caddesi Kebir Suriye Apt.
Numero: 8 Operatör Burhaneddin Bey'in Muayyenehanesi.

YAYIN SÜRESİ: İki aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Kader Matbaası

BOYUTLARI: 16,5 X 24 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Her sayıda değişmiştir.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1927-1934

YAZARLARI:

Ahmed Burhaneddin/Toker/(İst. Cerrahpaşa Hastanesi Oparetörü),
Ahmed Fahri(Oparetör), Avni Mustafa(Dr., Oparetör), Cemal(Oparetör,
İzmir Memleket Hastahanesi), Feridun Şevket/Evrensel/(Operatör),

Fikret Tahsin, İhsan Arif/Derman/(Cerrahpaşa Hastahanesi Bevliye Şefi,
Dr.), M. Kemal(Operatör), Murad İbrahim(Dr. Oparetör), Nail(Oparetör),
Naki Celâl(Dr. Servis Asistanı), Neşet Ömer/İrdelp/(Müderis), Süley-
man Ahmed, Şinasi Hakkı/Erel/(Hariciye Asistanı)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. K. : I; 4, 7-8

O. 322

H. T. U. K. : I; 2-3, 5

425

İ. Ü. C. T. F. D. A. K. : I; 4

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLIYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Cilt: 1, Numero: 2, Mart 1927, 50-96. s.

" : 1, " : 3, Mayıs 1927, 98-144. s.

" : 1, " : 4, Temmuz 1927, 146-192. s.

" : 1, " : 5, Eylül 1927, 194-254. s.

" : 1, " : 7, 1928, 322-381. s.

" : 1, " : 8, 1928, 386-447. s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Türk Cerrâhî Mecmuası Oparetör Dr. Ahmed Burhaneddin Toker tarafından İstanbul'da 1927 yılında iki ayda bir yayınlanmaya başlanmıştır.

Dergi 1927-1934 yılları arasında ancak 3 cilt çıkarılabılmış-

tir(1).Kaç sayı çıktığı kesin olarak bilinmemektedir.Ahmed Burhaneddin aynı zamanda derginin yayın müdürüdür.Derginin belli bir yayın günü yoktur.Kader Matbaası'nda basılmış olup içinde resim ve şekil bulunmamaktadır.Tek sütun olan derginin sayfa sayısı da her sayıda değişmiştir.

Yazarları içinde cerrahlar çoğunluktadır.Bunlar arasında; Ahmed Burhaneddin Toker, Şinasî Hakkı Erel,Ahmed Fahri, Avni Mustafa, M. Kemal, Murad İbrahim gibi isimlere rastlanmaktadır.

Dergideki makalelerden bazılarının başlıkları da şöyledir: "Mide ve mâî isna âşer karhalarının had tesekkübü ve bu hususda muvafık cerrahi müdahaleler", "Batın ameliyatından sonra müracaat edilecek tedavi tedabir ve ihtimamlar", "Paravertebral(kurb-el-fekari) zerklerin teşhis ve tedavideki kıymeti".

Dergi adından, yazarlarından ve içindeki makalelerden de anlaşılacağı gibi tıbbın"genel cerrahi"dalını kendine konu edinmiş bir ihtisas dergisidir. Ayrıca bu dalda yayınlanan dergilerin de ilkidir(2).

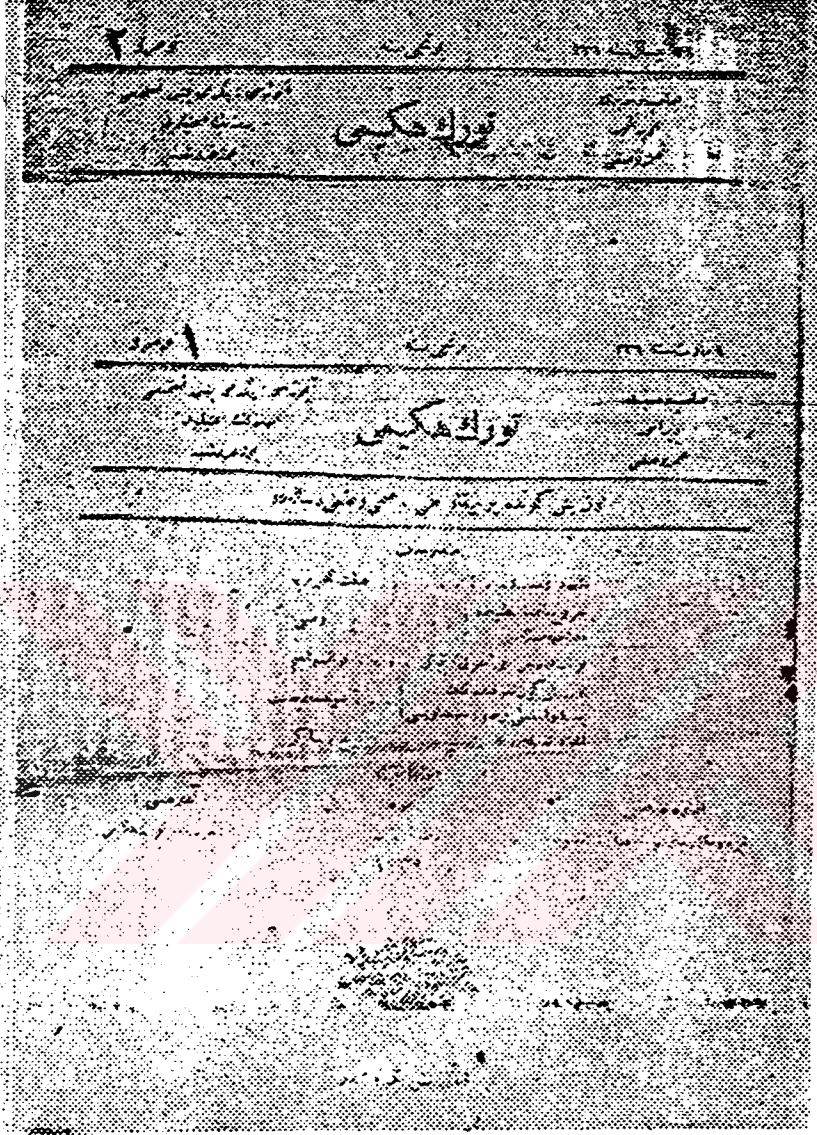
Türkçe olarak yayınlanan derginin tam bir koleksiyonunu İstanbul kütüphanelerinde görmek mümkün olmamıştır.

---

(1)A. Kazancıgil-V. Solok: a. g. e., s.380

(2)N. Taşkıran: Süreli Türk tıp yayınlarından Cerrahi makaleler bibliyografyası 1849-1966.s.XI

42 - TÜRK HEKİMİ

B.N.Şehsuvaroğlu:"Basın tarihimizde sıhhi mevkuteler".Yeni Tıp Âlemi, Yıl:10,Vol.:X,Sayı:115-120,s.484'den alınmıştır.

SÜRELİ YAYIN ADI: "TÜRK HEKİMİ"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Operatör Dr. Ömer Vasfi Aybar(1)

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: Ankara(2)

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: 15 günlük(3)

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: -----

BOYUTLARI: 28 X 31 cm.(4)

RESİM-ŞEKİL: Var(5)

SAYFA SAYISI: 8s.(6)

SÜTÜN SAYISI: -----

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1920-1920(7)

YAZARLARI:-----

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI: İstanbul Kütüphanelerinde mevcudu yoktur.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Türk Hekimi dergisini görme olanağımız olmadı.Dergiyi "Türkiye'de Sağlıkla İlgili Olarak Yayınlanan Periyodikler" adlı makalesinde tanıtan Bedi. N. Şehsuvaroğlu şu özellikleri belirtmiştir; Dr. Ömer Vasfi Aybar tarafından Ankara'da 15 günlük olarak 1920'de yayınlanmıştır.Resimli ve sekiz sayfadır.Boyutları 28 X 21 cm.'dir.(8)

Şehsuvaroğlu, derginin Trabzon'da yayınlanan "Hekim" dergisinden sonra Anadolu'da çıkarılan ikinci tıp dergisi olduğunu belirtmektedir.(9)

Biz İstanbul Kütüphanelerinde , eski Türkçe olarak yayınlanan bu dergiyi bulamadığımız için hakkında bir fikir yürütemiyoruz.

---

(1),(2),(3),(4),(5),(6),(7),(8)B. N. Şehsuvaroğlu:"Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler". s.134

(9)B. N. Şehsuvaroğlu:"Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler".s.174

تورک نسا ئی و ولاد یی مجوعه سی

1928

جلد : 1

تورک نسا ئی و ولاد یی مجوعه سی

صاحب امتیاز و مدیر مسئول : دوكتور نوبیو رمزی

تورک نسا ئی و ولاد یی مجوعه سی
تورک نسا ئی و ولاد یی مجوعه سی
تورک نسا ئی و ولاد یی مجوعه سی
تورک نسا ئی و ولاد یی مجوعه سی

مقدمه

بر جموره ملتزك صوك انكشافه بره لایق بر طرفه جالبشمه مقصود نشر ایملوره .
تورک ملتی ، واهی شهنك آه قنده بودورك نازاندی قفله زهن وارادهنده حریت و نظره
لوشده . علمك نامی ایچین حریت و محیط لازمده . بر ایکی شرط آرنی و نظره تأسی ایچنده .
نسخه و نظیره یکی حیاتی قوتندورك ، استقبال دوغرو عزم و موفقیتدوره . هرکس می
وانحصار و آهنده و نظیره ایجابانه بوقیر و شرط اطاعت ابدك دمع و قدرتك صوك هرودینه
قدمه جالبشمه کلشیتدوره .

بر جموره ، بر قاع مقصدك حصوله جالبشامده :

- 1 - نسا ئی و ولادیه شجره دار علمی نشریاته واسطه اولی . تورک نسا ئی و ولادیه جمعیتك
صاحبینی نشر ایچك .
- 2 - و نك هر طرفه ، ولادی و نسا ئی و قدرل قاریشنده اکثریا بالک جالبشمه بجهرتده
بولناه بر ایچیده مسلک انشدمزی عه قوردار ابدچك عملی بختی ندوبه ایچك .
- 3 - نسا ئی و ولادیه ساحنده تورک مساجینی آردویا لساننده نشر ابد ، بیچ الملل علم
حرکت یاردم ایچك .

جموره بیچ زمانده نعلی ایندیکی لایق شجره دار مناسبتر اولدی بیچ دیجده اجتماعی مسئول لوده عه قور
پرا ابدچكده نفوس مسخری ، اوزه نیک = عرق و فطرتی کی برضو عه قور انتقال ابدچكده .
تورک نسا ئی و ولادیه جموره سی ، مخرم مسلک انشدمزده عس قبول کورمکی امیر ابد .

SÜRELİ YAYIN ADI: "TÜRK NİSÂİYE VE VİLÂDİYE MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN(Sahib-i İmtiyaz): Dr. Tevfik Remzi Kazancıgil(1)

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'ul): Dr. Tevfik Remzi Kazancıgil(2)

YAYIN YERİ: İstanbul(3)

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: -----

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: -----

BOYUTLARI: -----

RESİM-ŞEKİL: -----

SAYFA SAYISI: -----

SÜTUN SAYISI: 1(4)

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1928 - 1928(5)

YAZARLARI: -----

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI: İstanbul kütüphanelerinde mevcudu yoktur.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Biz "Türk Nisâiye ve Vilâdiye Mecmuası" nı İstanbul kütüphanelerinde görme olanağını bulamadık. Bu nedenle dergiyi Prof. Dr. A. Kazancıgil'in "Türk Jinekoloji ve Obstetrik Bibliyografyası" ndaki giriş yazısından bazı alıntılar yaparak tanıtabiliyoruz. Bibliyografya'da dergi hakkında şu bilgiler yer almaktadır:"Türk Vilâdiye ve Nisâiye Cemiyeti teessüs ettikten sonra cemiyet toplantılar yapmağa başlamış ve bir yayın organına ihtiyaç kendini hissettirmiştir. Bu suretle 1928 senesinde ilk mecmuanın çıkarılmasına teşebbüs edilmiş ve Eski Türkçe olarak ilk sayı çıkarılarak kapağındaki önsözde ihtisas şubelerinde mecmualara olan ihtiyaç belirtilmiştir. Ancak o esnada harf inkılâbı olmuş ve bütün neşriyatın yeni harflerle yapılması icabedince , acele ile aynı sayı bu defa yeni harflerle bastırılmıştır. Bu bakımdan yeni harflerle basılan ilk Türk Tıp Mecmuası olmak niteliğini kazanmıştır. Derginin sahibi ve müdürü Tevfik Remzi Bey, neşriyat heyeti Refik Münir, Kenan Tevfik, Aziz Fikret, Tevfik Remzi Bey'lerdir.

Lâtin harflerine geçiş devrinin baskı zorlukları, 1933 Üniversite reformuna giden sathın ortaya çıkması, Refik Münir Paşa'nın Gülhaneden ayrılması gibi sebeplerle bu sayıdan sonra başka sayı neşredilmemiştir. İşte bizdeki ilk jinekoloji mecmuası budur"(6).

Derginin İstanbul kütüphanelerinde mevcudu bulunmamaktadır.

(1)(2)(3)(4)(5)A. Kazancıgil: Türk jinekoloji ve obstetrik bibliyografyası(1923-1973).İst.,1973,Schering AG Berlin/Bergkamen Yay,s.LX
(6)A. Kazancıgil: a. g. e., s.LVII-LVIII

بۆرك طب مجموعىسى

آيدە بر لىتر اولتور و طبك شىيات مختلفه سندن باخدر .

صاحب امتياز و مدير مسئول : دوكتور محمد كامل

مضمرجات :

دوكتور محمد كامل

انبوب هضى اقسامى آره سنده علاقه و ارتباط مرضى

محمد كامل

تلخيصات و مقدمات

مجموعه نك - لكته موافق آثار مع المنويه قبول و درج اولتور .

برستاك آونه بدلى توركيه ايجون ۱۲۰، مالك اجبيه ايجون ۱۵۰ ،
استانبوله بولشمسى ۲۰ غروشدر .

هر درلو حواله نامه ، اوراق و مكاتب اداره خانه به كوندوليدر .

عمل اداره سى : يك اوغلنده ، دوغرو بولنه ، بارمق قبوده ۷۹ نومبرده
دوكتور محمد كامل بكك حمايت خانه سى .

[برجا ، آمدنكره كشميه ، هديل ويا تيملى صراحه يلمه كور]

• لىتره مطبوعه

SÜRELİ YAYIN ADI: "TÜRK TIB MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: Her ayın onbeşinde neşrolunur ve tıbbın Şuabat-ı muhtelifiyesinden bahseder.

YAYINLAYAN(Sahib-i İmtiyaz): Dr. Mehmed Kamil/Berk/

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'uli): " " " "

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(Mahall-i İdaresi): Divan yolunda, Firuz Ağa Camii karşısında Necib Bey Eczahanesi fevkinde 108 numarolu daire-i mahsusadır

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Kader Matbaası

BOYUTLARI: 16,5 X 23,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var

SAYFA SAYISI: Sayılara göre değişmiştir.

SÜTUN SAYISI: 1

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: Mart 1923- ?1950(1)

YAZARLARI: Ahmed Asım, Ahmed Burhaneddin/Toker/, Ali Şükri/Şavlı/, Bahri İsmet/Temizler/, Dö Lamar, Hamid Osman/Olcay/, Haydar İbrahim, Hulki(Ecz.), İsmail Ferid, İsmail Süleyman, İsmet Kâmil(Dr.), Mehmed Kâmil/Berk/, Mustafa Hayrullah/Diker/, Muzaffer(Dr.), Nuri Süleyman, Osman Şerafeddin/Çelik/, Said Cemil/Yiğit/, Sadi(Dr.)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. D. K.: I; 1-12

K. 91

H. T. U. K.: I; 2-3

P. 426

İ. Ü. C. T. F. D. A. K.: III; 5-7 IV; 5-8 VI; 1-4

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Cilt: 1, Numero: 1, Mart 1923, 32 s.

- " : 1, " : 2, Nisan 1923, 34-64. s.
" : 1, " : 3, Mayıs 1923, 66-112. s.
" : 1, " : 4, Haziran 1923, 114-160. s.
" : 1, " : 5, Temmuz 1923, 162-208. s.
" : 1, " : 6, Ağustos 1923, 210-256. s.
" : 1, " : 7, Eylül 1923, 258-304. s.
" : 1, " : 8, Teşrin-i evvel 1923, 306-352. s.
" : 1, " : 9, " sani 1923, 354-400. s.
" : 1, " : 10, Kanun-ı evvel 1923, 402-448. s.
" : 1, " : 11, " sani 1923, 450-496. s.
" : 1, " : 12, Şubat 1924, 498-544. s.
" : 3, " : 5-6-7, Temmuz-Ağustos-Eylül 1925, 98-160. s.
" : 4, " : 5-6-7-8, " Teşrin-i evvel 1926, 66-128. s.
" : 6, " : 1, Mart 1928, 16 s.
" : 6, " : 2, Nisan 1928, 18-32. s.
" : 6, " : 3, Mayıs 1928, 34-48. s.
" : 6, " : 4, Haziran 1928, 50-64. s.

(1)İ. Kurtulan: "Tarihte Türk tıp basını". Toplum ve Hekim, Vol.:6, Sayı:33, Haziran 1984, s.59

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Türk Tıp Mecmuası Dr.Mehmet Kâmil Berk tarafından Mart 1923 tarihinden itibaren aylık olarak yayınlanmaya başlanmıştır.Mecmuanın yayın müdürü de Mehmet Kâmil Berk'dir.Belli bir yayın günü olmayan mecmua resimli olup sayfa sayıları değişiktir.Dergi Kader Matbaası'nda tek sütun olarak basılmıştır.

Yayın hayatına Mart 1923'de başlayan derginin bitiş tarihini kesin olarak saptayamadık.S.Kızıldağlı"Enstitü Kütüphanesi'nde c.:14, Sayı:1, 1940'a kadar çıkan sayıları vardır(1)" diye yazarken, F. Erden ise "Türk Tıp Mecmuası son harp senelerine kadar devam etti(2)" demektedir.Bu bilgilere dayanarak yayının 1940'lı yılların ortalarına kadar sürdüğünü söyleyebiliriz.Fakat biz yayının sadece Haziran 1928 tarihine kadar olan sayılarını görebildik.

Türk Tıp Mecmuası genel olarak tıp konularını içermektedir.Dergiyi yayınlayan ve Yayın Müdürlüğü'nü yapan Mehmed Kâmil Berk Mülkiye Tıbbiyesi mezunudur.Seririyat-ı Vilâdiye ve Nisaiye Muallim Muavinliği, Belediye Tabipliği, Gurebay-ı Müslimin Hastahanesi'nde laboratuvar şefliği, Cerrahpaşa Hastahanesi Başhakimliği, Gureba ve Şişli Çocuk Hastahanesi Dahiliye Hekimliği ile Şişli Çocuk Hastahanesi Başhekimliği görevlerinde bulunmuştur.Bütün travaylarını, etüdlerini, orijinal vak'alarını da bu dergide yayınlamıştır(3).

Dergi'nin yayın heyeti; Dr.Bahri İsmet/Temizler/(Haseki ve Cerrahpaşa Hastahaneleri Üzniye Mütchassısı), Dr.Burhaneddin/Toker/(Cerrahpaşa Hastahanesi Operatörü), Dr.Osman Şerafeddin/Çelik/(Gureba Hastahanesi İntaniye Mütchassısı) ve Dr.Mehmed Kâmil /Berk/(Etfal Hastahanesi Dahiliye Mütchassısı)'den oluşmaktadır.

Dergide yayınlanan makalalardan bazılarında örnek olarak da "Kaplıcaların radiyo faaliyeti", "İltihab-ı ceyb-i halifiyye-i enf ve ihtilât-ı ayniyyesi" ve "pH remz'i,sembolü" gibi yazılar verilebilir.

Dergi Türkçe'dir. İstanbul Kütüphaneleri'nde tam bir koleksiyonu yoktur.

---

(1)S. Kızıldağlı: a. g. e., s.74

(2)F. Erden: a. g. e., s.50

(3)F. Erden: a. g. e., s.50

26/B - TÜRKİYE HİLAL-İ AHMER MECMUASI (BULLETIN MENSUEL DU
CROISSANT ROUGE TURC)

توکب
هلال الاحمر
٢٦ ربيع الاول ١٣٤٤ ١٥ تشرين اول ١٩٢٥
BULLETIN MENSUEL
DU
CROISSANT-ROUGE TURC
CONSTANTINOPLE
15 Novembre 1925
نومبر ١٥ فروردیه
استانبول
مجمع الهلال والاحمر
طبع في مطبعه الهلال
١٩٢٥
١٧٥٢

SÜRELİ YAYIN ADI: "TÜRKİYE HİLÂL-İ AHMER MECMUASI (BULLETTIN MENSUEL DU CROISSANT ROUGE TURC)" (1)

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Hilâl-i Ahmer Cemiyeti.

YAYIN MÜDÜRÜ (Müdür-i mesul): 4. sene No:37'ye kadar Ali Macid, 4. sene 37. sayıdan itibaren Arif Süleyman'dır.

YAYIN YERİ: İstanbul, Ankara

YÖNTİM YERİ (Merçi): Mahmudiye Caddesi, Hilâl-i Ahmer merkezi.

YAYIN SÜRESİ: Aylık.

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Ahmed İhsan ve Şürekası Matbaacılık Osmanlı Şirketi

BOYUTLARI: 17 X 24,5 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: Düzensizdir.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 15 Eylül 1337/1921 - ?

YAZARLARI: Abdülkadir Lütfi/Noyan/ (İstanbul Vilayeti ve Müdâfaa-ı Milliye Vekaleti Sıhhiye Dairesi Murahhası, Muallim tabib, Kaim-makam), Ahmed Remzi (Gaziantep), Ahmed Süheyl/Ünver/ (Hasaki nisa hastahanesi etibbasından, Dr.), Akil Muhtar/Özden/, Ali (İstanbul Hilâl-i Ahmer Reis-i sanisi Dr.), Ali Vasfi (Dava vekili), Arif (Bitlis Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Reisi), Besim Ömer/Akalın/ (Müderris Dr.), Celâl Şahir (İstanbul Murahhası), Cem Cemâl, Cevad Hakkı, Edhem (Bursa Murahhası), Emin (Sabık Bursa Mebusu, Operatör), Fahreddin Kerim/Gökay/ (Dr.), Ferruh Niyazi (Antalya Hilâl-i Ahmer Reisi Dr.), Galib (Antalya Hilâl-i Ahmer Reisi Dr.), Galib (Niğde Mebusu), Hamdi (Osmanzade), Hamid (Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Reis-i sanisi), Hamdullah Suphi /Tanrı-över/, Hamid Şakir (Dr.), Hakkı Şinasi/Erel/ (İstanbul Mebusu ve Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Merkez-i Umumiyesi Reis-i sanisi), F. Hasan (Dr.), Hasan Reşad/Sığındım/ (Cildiye Müderris Muavini), Hikmet (Hilâl-i Ahmer Katibi Umumisi, Dr.), İbrahim (Kocaeli Murahhası), İbrahim Tali (Kongre Reisi Dr.), İsmail Kenan (Dr.), İsmail Müştak, İsmet, Kazım (İzmir Hilâl-i Ahmer Kongresi Reisi, Vali), Mahmud Celâleddin, Mahmud Ragıp, Mehmed Asım, Mehmed Faik (Tekirdağ), Mehmed Hulusi, Mehmed Mesih, Mehmed Münir, Mehmed Rıza (İstanbul Murahhası), Memed Sadık (İskeçeli), Muhiddin Nami (Bitlis), Musa Kazım (Tedkik Komisyonu Azasından Giresun Mebusu), Mustafa Kemâl/ATATÜRK/ (Reis-i Cumhur, Gazi), Mustafa Resmi (Ticaret Vekili), Muvaffak (Menemenlizade), Muzaffer Hamid, Necati (Maden Müdiriyet-i Umumiyesi mümeyyizi), Necib, Akil Muhtar/Özden/ (Hilâl-i Ahmer Reis-i sanisi), Oğuz Lütfi (Mersin), Refik (Hilâl-i Ahmer Meclis-i Umumisi Reisi, Konya Meb'usu, Dr.), Refik (Sıhhiye ve Muavenet-i ictimaiye vekili, Dr.), Rifat/Kardam/ (Hilâl-i Ahmer Hadimlerinden, Dr., Kilisli), Rıza Süleyman, Rıza Tahsin, Selahaddin (Beyoğlu Murahhası), Zekâî (Burdur Hilâl-i Ahmer Reisi, Dr.)

(1) Dergi 1923 yılına kadar "Osmanlı Hilâl-i Ahmer Mecmuası" adı ile yayınlanmıştır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

- B. D. K. : III ; 26,30-31,35-36 IV ; 38-39,43-47
V ; 49-54,56 VI ; 63-67 VII;73,75,80-81,83
B. K. : I ; 1-10 II ; 13,15-20,22-28
III ; 29-37 IV ; 38-44,46-47 V ; 48-49
İ. Ü. C. T. F. D. A. K ; I ; 1-12 II;13,19-23 III ; 26,28,30,36
IV ; 37,39-40,42-47 V ; 48-60
VI ; 67-70 VII ; 76

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

- 1.sene,Numero: 1,12 Muharrem 1340/15 Eylül 1337/1921,24s.
1. " , " : 2,13 Seferü'l-hayr 1340/15 Teşrin-i evvel 1337/1921,
25-48.s.
1.sene,Numero: 3,14 Rebiü'l-evvel 1340/15 Teşrin-i sâni 1337/1921,
50-72.s.
1.sene,Numero: 4,14 Rebiü'l-ahir 1340/15 Teşrin-i sâni 1337/1921,74-96s
1. " , " : 5,16 Cemaziyelevvel 1340/15 Kanun-ı sâni1338/1922,
98-120.s.
1.sene,Numero: 6,16 Cemaziyelahir 1340/15 Şubat 1338/1922,122-144.s.
1. " , " : 7,16 Receb 1340/15 Mart 1338/1922,146-168.s.
1. " , " : 8,17 Şaban 1340/15 Nisan 1338/1922,170-192.s.
1. " , " : 9,17 Ramazan 1340/15 Mayıs 1338/1922,194-216.s.
1. " , " :10,18 Şevval 1340/15 Haziran 1338/1922,218-240.s.
1. " , " :11,18 Zilkade 1340/15 Temmuz 1338/1922,242-264.s.
1. " , " :12,19 Zilhicce 1340/15 Ağustos 1338/1922,266-288.s.
2. " , " :13,22 Muharrem 1341/15 Eylül 1338/1922,290-330.s.
2. " , " :18,28 Cemaziyelahir 1341/15 Şubat 1339/1923,139-178.s.
2. " , " :19,27 Receb 1341/15 Mart 1339/1923,180-214.s.
2. " , " :20,28 Şaban 1341/15 Nisan 1339/1923,216-246.s.
2. " , " :21,29 Ramazan 1341/15 Mayıs 1339/1923,247-274.s.
2. " , " :22,29 Şevval 1341/15 Haziran 1339/1923,275-298.s.
2. " , " :23,30 Zilkade 1341/15 Temmuz 1339/1923,299-322.s.
3. " , " :24, 2 Muharrem 1342/15 Ağustos 1339/1923,323-346.s.
3. " , " :25,4 Seferü'l-hayr1342/15 Eylül 1339/1923,347-370.s.
3. " , " :26,4 Rebiü'l-evvel 1342/15 Teşrin-i evvel 1339/1923,
371-402.s.
3.sene,Numero:27,6 Rebiü'l-ahir 1342/15 Teşrin-i sâni 1339/1923,57-88.s
3. " , " :28,7 Cemaziyelevvel 1342/15 Kanun-ı evvel 1339/1923,
89-128.s.
3.sene,Numero:29,8 Cemaziyelahir 1342/15 Kanun-ı sâni 1340/1924,129-
168.s.
3.sene,Numero:30,9 Receb 1342/15 Şubat 1340/1924,169-208.s.
3. " , " :31,9 Şaban 1342/15 Mart 1340/1924,209-248.s.
3. " , " :32,11 Ramazan 1342/15 Nisan 1340/1924,249-280.s.
3. " , " :33,10 Şevval 1342/15 Mayıs 1340/1924,281-312.s.
3. " , " :34,12 Zilkade 1342/15 Haziran 1340/1924,313-360.s.
3. " , " :35,12 Zilhicce 1342/15 Temmuz 1340/1924,361-392.s.
3. " , " :36,13 Muharrem 1342/15 Ağustos 1340/1924,393-440.s.
4. " , " :37,15 Sefer 1343/15 Eylül 1340/1924,48s.
4. " , " :38,16 Rebiü'l-evvel 1343/15 Teşrin-i evvel 1340/1924,
49-72.s.
4.sene,Numero:39,17 Rebiü'l-ahir 1343/15 Teşrin-i sâni 1340/1924,
73-120.s.

- 4.sene,Numero:40,18 Cemaziyevvel 1343/15 Kanun-ı evvel 1340/1924, 121-168.s.
4.sene,Numero:41,19 Cemaziyelahir 1343/15 Kanun-ı sâni 1341/1925, 169-216.s.
4.sene,Numero:42,21 Receb 1343/15 Şubat 1341/1925,217-256.s.
4. " , " :43,19 Şaban 1343/15 Mart 1341/1925,257-288.s.
4. " , " :44,21 Ramazan 1343/15 Nisan 1341/1925,289-336.s.
4. " , " :45,21 Şevval 1343/15 Mayıs 1341/1925,337-368.s.
4. " , " :46,23 Zilkade 1343/15 Haziran 1341/1925,369-396.s.
4. " , " :47,23 Zilhicce 1343/15 Temmuz 1341/1925,397-424.s.
5. " , " :48,24 Muharrem 1344/15 Ağust.1341/1925,104s.
5. " , " :49,25 Sefer 1344/15 Eylül 1341/1925,105-196.s.
5. " , " :50,26 Rebiü'l-evvel 1344/15 Teşrin-i evvel 1341/1925, 197-220.s.
5.sene,Numero:51,27 Rebiü'l-ahir 1344/15 Teşrin-i sâni 1341/1925, 221-250.s.
5.sene,Numero:52,28 Cemaziyevvel 1344/15 Kanun-ı evvel 1341/1925, 251-274.s.
5.sene,Numero:53,29 Cemaziyelahir 1344/15 Kanun-ı sâni 1341/1926, 275-310.s.
5.sene,Numero:54,2 Şaban 1344/15 Şubat 1926,311-342.s.
5. " , " :55,1 Ramazan 1344/15 Mart 1926,343-384.s.
5. " , " :56,1 Şevval 1344/15 Nisan 1926,385-412.s.
5. " , " :57,2 Zilkade 1344/15 Mayıs 1926,413-446.s.
5. " , " :58,3 Zilhicce 1344/15 Haziran 1926,447-512.s.
5. " , " :59,4 Muharrem 1344/15 Temmuz 1926,513-552.s.
5. " , " :60,6 Sefer 1345/15 Ağustos 1926,553-586.s.
6. " , " :63,10 Cemaziyevvel 1345/15 Teşrin-i sâni 1926,77-118.s.
6. " , " :64,10 Cemaziyelahir 1345/15 Kanun-ı evvel 1926,119-168.s.
6. " , " :65,11 Receb 1345/15 Kanun-ı sâni 1927,169-200.s.
6. " , " :66,13 Şaban 1345/15 Şubat 1927,201-234.s.
6. " , " :67,12 Ramazan 1345/15 Mart 1927,234-296.s.
7. " , " :73,19 Rebiü'l-evvel 1345/15 Eylül 1927,35s.
7. " , " :75,21 Cemaziyevvel 1345/15 Teşrin-i sâni 1927,83-124.s.
7. " , " :76,30 Cemaziyelahir 1345/23 Kanun-ı evvel 1927,128-204.s.,(50. yıl özel sayısı)
7.sene,Numero:80,24 Şevval 1346/15 Nisan 1928,357-412.s.
7. " , " :81,25 Zilkade 1346/15 Mayıs 1928,413-472.s.
7. " , " :83,26 Muharrem 1346/15 Temmuz 1928,527-574.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti tarafından 1921 yılından itibaren "Osmanlı Hilâl-i Ahmer Mecmuası" adı ile yayınlanmaya başlanan dergi, cemiyetin adının Türkiye Hilâl-i Ahmer Cemiyeti olarak değişmesi ile birlikte 2. sene 17. sayıdan itibaren "Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası" adı altında yayınına devam etmiştir. Biz Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası'nın ancak 1933 yılına kadar olan sayılarını görebildik. ve kapanış tarihini tesbit edemedik.

Dernek, 1935'de Türkiye Kızılay Cemiyeti, 1947'de de Türkiye Kızılay Derneği adını almış ve 1 Mayıs 1963 tarihinden itibaren Yıl:1, Sayı:1'den başlayarak "Kızılay Dergisi"ni çıkarmaya başlamıştır. Günümüzde de yayınına devam eden bu dergiyi Türkiye Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Mecmuası'nın devamı olarak kabul edebiliriz.

Derginin yayın müdürlüğünü ilk olarak Ali Macid, daha sonra 4. sene, 37. sayıdan itibaren ise Arif Süleyman yapmıştır.

Ahmed İhsan ve Şürekası Matbaacılık Osmanlı Şirketi tarafından basılan dergi, çift sütun ve resimli olarak yayınlanmıştır.

Dergi 1927 yılında 7. sene 76 numaralı sayısını "Ellinci yıl özel sayısı" olarak yayınlamıştır.

Dergideki makalelerin bir çoğu imzasızdır. Bunların dışında bazı makalelerde şu isimler yer almaktadır: Kilisli Rifat Kardam, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Akil Muhtar Özden, Besim Ömer Akalın, Abdülkadir Lütfi Noyan, A. Süheyl Ünver, Fahreddin Kerim Gökay, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Celâl Sahir, Rıza Tahsin.

Dergide Hilâl-i Ahmer ile ilgili haberler, halk sağlığı ve tıbbî konularda yazılar, günlük olaylarla ilgili kısa haberler ile çeşitli illerin Hilâl-i Ahmer Cemiyetleri ve semt teşkilâtları hakkında yazılar yer almaktadır.

Dergideki makalelerden bazılarının başlıkları şöyledir: "Hilâl-i Ahmer'in faaliyeti", "Beyrut Hilâl-i Ahmer Cemiyeti", "Onbirinci beyn-el-milal Salıb-i Ahmer Konferansı", "İctimâî Hıfzû's-sıhha; Verem", "Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'nin İlm-i İslâm'a Hitabesi", "Malarya mücadelesi ve kinin fakdanı", "Sineklerin teksiri", Fen ve izdivac", Sıhhiyye-i Askeriye ve Sıhhiyye-i Umûmiyyede tayyarelerden edilecek istifade", "Hilâl-i Ahmer Hastabakıcı Mektebi talimatnâmesi".

Dergi 1. sene 3. sayıya kadar yalnız Türkçe, bu sayıdan itibaren ise Türkçe'nin yanısıra İngilizce ve Fransızca özetler de vererek yayınlanmıştır. Derginin İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

45 - TÜRKİYE'DE EMRAZ-I ETEFAL

SÜRELİ YAYIN ADI: "TÜRKİYE'DE EMRÂZ-I ETFÂL"

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: -----

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul (1)

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: -----

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: -----

BOYUTLARI: -----

RESİM-ŞEKİL: -----

SAYFA SAYISI: -----

SÜTUN SAYISI: -----

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1910-?(2)

YAZARLARI: -----

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

İstanbul kütüphanelerinde mevcudu yoktur.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BIBLIYOGRAFİK KÜNYELERİ:

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

"Türkiye'de Emraz-ı Etfal" adı ile bir dergi yayınlandığı ilk olarak B. N. Şehsuvaroğlu(3) ve daha sonra da A. Kazancıgil'in bir Makalesinde(4) bildirilmiştir. Bu makalelerde de dergi hakkında 1910 yılında İstanbul'da Eski Türkçe olarak basıldığından başka bir bilgi bulunmamaktadır.

Biz derginin hiç bir sayısını İstanbul Kütüphanelerinde bulamadık. Bu nedenle dergiyi inceleme ve hakkında her hangi bir yorumda bulunma olanağına sahip değiliz.

---

(1),(2),(3)B. N. Şehsuvaroğlu:"Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler".s.197

(4)A. Kazancıgil: a . g . e . , s.376

کتاب طیبہ جانبدارہ دستا نولہ ہجرت
فوسندہ ایک قبولی اجرائی دکانندہ
دخستہ بازار زده اجرائی دادلا کاندہ
ہک ان اولندہ فزاحتھو سلا سود انک
اجرائی دکانندہ بولندہ

۴۴ استا نولہ برسندہ کل
۴۰ مالک محروسہ عثمانیہ
۴۰ بلاد اجنبیہ

BELEDIYE
KUTUPHANESI
No. 55
55

۱۳۶۰
۲۲

بازار ایرسی

عدد

مواد و اخیلہ طبیبہ

طیبیب الصلوب جملہ ناس اولان حکیم حکمت شناس حضرت قری
روح جسم عالم و سبب صحت بنی آدم اولان بادشاہ
ولی النعمت بنیتم افندہ حضرت نرنک وجود مرحوم اولدی بولدی
اگر اراضیہ و عرضیہ دن مصون و سایہ فیضیہ ہما یولدی
مفارق عبودیت زده ابد نمون بوردسون آیین ذات
معارف سمات شایانہ لرنیک اقدامات مماندہ ملوکانہ لری
اقتضای معالی احواسنجہ ازالہ جہالت عموریہ صفتنق تعظیم
علوم و معارفہ دائرہ و مسائل جمیدہ نک جملہ سہ ساعدہ
بوردلرینی وارستہ قید و اشعار و طبقات الہای کدخی اناس
علی دین ملوکیم فحوا سنجہ حنیض سفالت و جہالت دن اوج
اعلا ی ہنر و فضیلہ کسب قابلیت ایدرک چالش قری
انار مفدہ ایا بنیلہ ظاہر و اشکار ایسہ ہ بلاد مسکونہ
معمورہ نک جمیع جہات زده علوم و معارف نک مساوت
اوزرہ ایلر و لمسی حوادث حاضرہ بومبہ علی الدوام
تحصیل اطلاع اینکہ منوط اولوب بودخی دارالضنون

و کتابہ و بعضی تحقیق حوادث روز مرہ بہ مجبور
اولد قلندن ہر کس کند و مزاج مخصوصہ سنک میل و عنیت
ایلدی یکی جہتہ توجہ ایملک طابہ سبلہ اوراق مطبوعہ مذکور
دخی فنون متنوعہ دن عبارت اولمسی ایجاب ایش و علوم
و فنونک کوندن کونہ ایلر و لمسی تقریبیلہ کتوفا جہتہ
بیدر بی ارباب معلومانہ اعلان ایملک اوزرہ فنون متنوعہ
ہر بیسنہ مخصوص بشقہ بشقہ غونہ لره یا زلمتہ شایان
اختراعات مفدہ بولندی فندن پارس و لوندزہ بکی
مواقع مشہورہ و معمورہ نک اکثر لیسندہ در لو در لغزتہ
اورانک نشر و اعلان قلمسی لازم کلمش و بونکک برابر مالک
مسکونہ و معمورہ نک احوال حاضرہ سنہ علم اجمالی
حاصل اولدی جہتیلہ طالب و راغبیلرک جو غالب
بلاد سائرہ اجنبیہ بہ قدر طاقتی موجب اولمش و بر
محکم اوراق مطبوعہ مخصوصہ سنی دوام اوزرہ او قومی
اول محکمہ بیامی کیمش قدر فائدہ کورلدی غرتہ مطالعہ بیلہ

SÜRELİ YAYIN ADI: "VAKAYİ-İ TIBBİYE :I."

ALT BAŞLIĞI: -----

YAYINLAYAN: Önceleri Hekimbaşı, sonradan da Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Nazirliği(i).

YAYIN MÜDÜRÜ: -----

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: -----

YAYIN SÜRESİ: Aylık

YAYIN GÜNÜ: Her sayıda değişmiştir.

MATBAASI: Mekteb-i Tıbbiye Matbaası, Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Matbaası.

BOYUTLARI: 22,5 X 34 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: 12. sayı 5, Görülebilen diğer sayılar 4'er sayfa. Sahifeler numaralı değildir.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 1 Cemaziyelevvel 1265(1849)-/1853/ (2)

YAZARLARI: Makaleler imzasızdır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. K. : 1265; 1-8 1266; 9-15
55

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

Aded: 1,	1 Cemaziyelevvel	1265,	Pazarirtesi,	(4 s.)
" : 2,	Cemaziyelahir	1265,	Salı,	(4 s.)
" : 3,	Receb	1265,	Pencşenbih,	(4 s.)
" : 4, 1	Şaban	1265,	Cumairtesi,	(4 s.)
" : 5, 1	Ramazan	1265,	-----	(4 s.)
" : 6, 10	Şevval	1265,	Çeharşenbih,	(4 s.)
" : 7, 10	Zilkade	1265,	Pencşenbih,	(4 s.)
" : 8,	Zilhicce	1265,	Pencşenbih,	(4 s.)
" : 9,	Muharrem	1266,	-----	(4 s.)
" : 10,	Rebiü'l-evvel	1266,	-----	(4 s.)
" : 11,	Cemaziyelevvel	1266,	-----	(4 s.)
" : 12,	Cemaziyelahir	1266,	-----	(5 s.)
" : 13, 5	Ramazan	1266,	-----	(4 s.)
" : 14, 27	Şevval	1266,	-----	(4 s.)
" : 15, 25	Zilhicce	1266,	-----	(4 s.)

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

İstanbul'da 1265 yılında yayınlanmaya başlanmıştır. Mekteb-i Tıbbiye Matbaası'nda 2 sütun olarak basılmıştır. 12. sayı hariç dördür sayfa olarak yayınlanmıştır. Sayfaları numarasızdır.

A. H. Tanyeli "dört seneye yakın bir zamanda neşredilen 21 nüshasında 87 sahife vardır. Sahifelere numara konmamıştır. Her ay çıkacağı ilân edildiği halde çok defa 2-3 ayda bir neşredilmiştir"(3)

(1)N. Taşkiran: "İlk Türk tıp dergisi Vekayi-i Tıbbiye'nin Fransızca nüshası Gazette Medicale de Constantinople'mi". Haseki Tıp Bülteni, c.:7, Sayı:1, Ocak-Şubat-Mart 1969, s.10-11

(2)(3)A.H.Tanyeli: "Memleketimizde ilk defa çıkan mecmua Vakayi-i Tıbbiye. Poliklinik, 4. sene, No:11-47, Mayıs 1937, s.328

demektedir. Dergi 1265(1849) yılında yayınlanmaya başladığına göre A. H. Tanyeli'nin ifadesine dayanarak derginin 1853 yılına kadar yayınlandığını söyleyebiliriz. Ancak biz İstanbul Kütüphanelerinde yayının yalnızca 1850 yılına kadar olan ilk 15 sayısını görebildik. Vakayi-i Tıbbiye, gerek Türk baskı tarihinde , gerekse Tıp tarihimizde yayınlanmış ilk basılı dergidir.

Derginin ilk sayfasında sol üst köşede "Mekteb-i Tıbbiye câni-binde ve İstanbul'da Bağçe Kapısında iki kapılı Eczacı Dükkanı'nda, Pencşenbih Pazarında Eczacı Mavla(V, L) dükkânında ve Beyoğlu'nda Françesko Della Suda'nın Eczacı Dükkânında bulunur" ibaresi ile derginin satış merkezleri bildirilmiştir. Sağ üst köşede ise derginin abone şartları yer almaktadır.

Derginin ikinci sayısının ilk sayfasında "derginin ekserf müşterilerinin hekimlerden ve onların çoğununda yabancılardan olduğu düşünülerek fayda sağlamak amacıyla Fransızca bir nüshasının yalnızca etibbaya mahsus olmak üzere Nisan başında neşredildiği" yazılmıştır. N. Taşkiran bir makalesinde bu Fransızca nüshanın aynı tarihlerde yayınlanmaya başlanan "Gazette Médicale de Constantinople" olabileceğini öne sürerek iki dergiyi karşılaştırmış fakat Fransızca derginin ilk sayısının bulunamaması nedeniyle bu görüşünü kesin bir hükme bağlamamıştır. Taşkiran'a göre(1) iki derginin benzeyen ve benzemeyen yanları şunlardır; Her iki dergi aynı tarihte yayınlanmaya başlanmış ve aynı tarihlerde yayın hayatına son vermiştir. Her ikisi de ayda bir defa çıkmıştır. Aynı basımevinde basılmıştır, fiyatı, abone şartları birbirinin eşidir. Her iki derginin satış yerleri de aynıdır. İki derginin neşir süresi tamamen birbirinin aynıdır. Her iki dergi de aynı makam tarafından çıkarılmıştır. Neden Fransızca bir derginin neşrine lüzüm hissedildiğinin izahı da o devirlerde Fransızcanın genel bir dil sayılması ve Mekteb-i Tıbbiye'deki tedrisatın Fransızca olmasından ileri gelmektedir. Muhteviyat farkları ise Fransızcasının yalnız hekimlere hitab etmesi ve onlara mahsus bilgileri ihtiva etmesi, Türkçesinin ise daha popüler bir hizmet gayesini taşımasıdır. Muhteviyatın birbirini tutmamasının tabii olması bu nedenden ileri gelmektedir. Bizce de içeriklerinin farklı olması sözü edilen iki derginin aynı olması olasılığını kuvvetlendirmektedir. Çünkü Vakayi-i Tıbbiye'nin 2. sayısının başında yer alan yazıda Fransızca "nüshanın yalnız etibbaya mahsus olmak üzere neşredildiği" yazılmıştır.

1880 yılında "Vakayi-i Tıbbiye" adı ile yeni bir dergi daha yayınlanmaya başlanmıştır. Zaman zaman bu iki derginin birbirinin devamı olduğu savunulmuş ise de bunlar; fiziksel özellikleri, içerikleri ve yayımlandıkları kurumlar bakımından apayrı iki dergidirler. Bu nedenle biz bu dergilerin karışmasını önlemek amacıyla dergileri Vakayi-i Tıbbiye I, ve Vakayi-i Tıbbiye II. başlıkları altında incelemeyi uygun bulduk.

I. Vakayi-i Tıbbiyedeki makalelerin yazarları belli değildir ve bütün mündericatını şu dört serlevha altında toplamıştır:

1-Mevad-ı dahiliye-i tıbbiye; İstanbul ve bütün memlekette vuk'u bulan salgın hastalıkların tefsili.

2-Mevad-ı hariciye-i tıbbiye; Avrupa'dan getirilen tıbbi ve hikemî kitab ve mecmualardan tercümeleler.

3-Mevad-ı sıhhiye-i umumiye; Mühim tıbbî tebliğât

(1)N. Taşkiran:"İlk Türk tıp dergisi Vekayi-i Tıbbiye'nin Fransızca nüshası Gazette Medicale de Constantinople'mi?".s.10-11

4-İlânât-ı tıbbiye; Hariç ve dahilde hazırlanan ilaçların isimleri ve Mekteb-i Tıbbiye tarafından ve icabında Makam-ı Riyaset-i Etibba'dan hekimlere ilân edilecek tıbbî tenbîhat ve faydalı eserler(1).
Dergi Türkçedir. İstanbul kütüphanelerinde tam bir koleksiyonu yoktur.

---

(1)A. H. Tanyeli:"Memleketimizde ilk defa çıkan mecmua Vakayi-i Tıbbiye.s.324

صفحه ۲۰۱

﴿ نمبر ۵۲ ﴾

(اوجھتی منہ)

مارت رومی ۱۵ سنہ شعبہ ۱۲۹۸

﴿ بازار ارببی ﴾

جلدی الاول ۷ سنہ قمریہ ۱۲۹۸

مباحث طبیہ و عائد ارسال
اولہ جق مواد مع المنونہ
غزہ یہ درج اولتور .

طشرہ ایچون برسنگ ک پوسٹہ
اجرتی ۷ غروشدر .

وَقَطَبَاتُ الْعِ

برسنگ آونہ بدل ۲۵ غرش
اولوب بالکر مکاتب طبیہ
شاگردانہ ۲۰ غروشدر

نسخہ سی ۴۰ بارہ در

﴿ ہر اون بش کوندہ بر نفعہ نشر اولتور طب غزہ سیدر ﴾

﴿ وقایع طبیہ ایونہ اولق ارزو ایدن ذوات جینجاتک طوغریدن طوغری بہ عموم ولایات مطبعلری مرکزی ﴾
﴿ اولان اوقعیلر باشندہ قرآنضاہ عثمانی مدیری صرافیم ائدی بہ مراجعت بیورملری اقتضا ایدر ﴾

ایملیدر . خاصہ انکنار ومارول و ہندبا وهاوج وشالم
ویناس کی سبزہ استعمالی حصیات صفرایہ نہ یک نافعدر .

طوش قوتوز ابھہ نازہ فضولیہ ازجہ اکل اولتور
شہ نفاہ ایلہ شہرہ طاباہر ک کورہ ۱۳۰۱

حصیات صفرایہ کن تاوسی ختندہ بر بند

صفرایہ ایوانی بوش تہیل ایلیہ صفرایہ
ایلیہ

SÜRELİ YAYIN ADI: "VAKAYİ-İ TIBBİYE: II."

ALT BAŞLIĞI: Her onbeş günde bir defa neşrolunur tıb gazetesidir. Alt başlık 12. seneden itibaren "Ülum-ı hikemiye ve fünun-ı tıbbiye ve cerrâhiye ve baytariye ve ispençiyâriyeden bahis gazetedir".

YAYINLAYAN: Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne

YAYIN MÜDÜRÜ: - - - -

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ: Dersaadet'de Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne Matbaası.

YAYIN SÜRESİ: 15 günlük.

YAYIN GÜNÜ: Her sayıda değişmiştir.

MATBAASI: Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne Matbaası, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Matbaası.

BOYUTLARI: 25 X 31,5 ve 16 X 23 cm.

RESİM-ŞEKİL: Var.

SAYFA SAYISI: 14. seneye kadar 8 sayfa olarak 14 ile 17. seneler arasında da sayfa sayıları değişerek yayınlanmıştır.

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: 6 Mart 1296(1880)-1 Eylül 1313(1898)

YAZARLARI: Abdullah(Tabib-i Hastahane-i Beylerbeyi, Kolağası), Abdülhakim Hikmet(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Fisyoloci-i Baytarî Muallimi), Abdür-rauf(عبدالرفوف), Abdüsselam(Tabib Yüzbaşı), Abidin(Baytar Kolağası), Abraham Nazrât(Bahriye Etibbasından Yüzbaşı), Agop İспенçyariyan (اغوب اسپنچاريان)(Eczacı), Ahmed Abdullah(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane onuncu sınıf talebesinden muavin), Ahmed Hilmi(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Kimyay-ı Madeni Muallimi), Ahmed Mehmed(Matrovicë(ماتروويچي)de 33. alayın 1. taburu tabibi kolağası), Ahmed Mesud(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye İlm-i Teşrih-i Baytarî Muallim Muavini), Ahmed Tahir(Bandırma Belediye Tabibi), Ali(Trabzon Memleket Tabibi), Ali Mürteza(Elaziz Memleket Tabibi), Ali Nureddin (Tabibi Beled-i-i Tire), Ali Rıza, Arif(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye İlm-i Kimyay-ı Madeni Muavini), Arif Said(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Seririyât-ı Tabiye Talebesinden, Müfredat-ı Tıb Muavini), Aron İsak (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne Müntehi Sınıf Talebesinden), Avni(Muavin-i Fisyoloji), Bedros Vanekyan(بدروس وانكيان)(Müntehi Sınıf Şakirdanından), Behced, Benyar(بنيار)(Dr.), Besim Ömer/Akalın (Fenn-i Vilâde Muallim Muavini, Dr., Yüzbaşı), Bünyamin(Topçu Tabibi), Cemil(Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye Seririyât-ı Hariciye Muallim Muavini Dr.), Derviş Halil(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiyeden Mahrec Dr.), Dikran Anefyacıyan, Emin Zihni(5. Topçu Fırka-i Hûmayununa Mensub Etibbay-ı Baytariyeden), Androkli Anderyadi(انديروكلي اندريادي), Esad(Etibbay-ı Mülkiyeden), Esad Arif, Esperanço(اسپرانچو)(Atina Mekteb-i Tıbbiyesinden mahrec tabib), Faik Hürrem(Mekteb-i Tıbbiye-i

Mülkiye-i Şahane Seririyât birinci senesi şakirdanından), Fehmi, Feyzullah(Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye Emraz-ı Dahiliye Muallimi), Feyzi, Halid Mehmed(Taşlıca'da Asakir-i Şahane Eczacılarından), Hasan Fehmi(Tabib-i Vilâyet Van), Hasan Salih(Tersane-i Amire Tabib Kaimmakamlarından), Hasib(Belediye Tabibi), Haydar Ferhad, Hayreddin, Hulki(Dr), Hüsameddin, Hüseyin, Hüseyin İhsan(Beylerbeyi ve Gurebay-ı Müslimin Hastahanesi Etibbasından), Hüseyin Kâmil(Tabib-i Beledî Kazası-i Söke), Hüseyin Remzi(Muallim-i İlm-i Hayvanat), Hüseyin Sabri, İbrahim Lütfi, İbrahim Naim(Dr.), İbrahim Şevki(Dr.), İhsan Derviş, İsmail Ali(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Muallim Muavini, Dr.), İsmail Rıfkı(Tabib-i Mahrecân Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye), İsmail Sem'i(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Seririyat-ı Tabiiyye ve Cerrahiye talebesinden), İsmet-zade Mehmed Arif(Dr.), Kalozoski(قالوزوسكى), Kasım İzzeddin(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Emraz-ı Hariciye Muallim Muavini, Yüzbaşı, Dr.), Kemal(Safranbolu Memleket Tabibi Dr.), Kirkor Cerrahyan(Tabib-i Memleket Livay-i İzmir), Kopof(كوبوف)(Dr.), Mardiros Kavafyan(مارديروس قوافيان)(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane Şakirdanından), Märko(Tabib-i Beledî Boyabad), Mehmed Hasan(Tabib Kolağası), Mehmed Neşed(Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane müntehi sınıf talebesinden), Memduh, Mıgırdıç Vartan(Bahriye Etibbasından, Yüzbaşı), Muhlis Hasan(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane müntehi sınıf talebesinden), Mustafa Enver(İzmir Güreba Hastahanesi Tabibi), Mustafa Münif(Muavin-i Müdür; Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane), Münir(Çatalca İstihkâm Alayı Tabibi, Kolağası), Münir(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Müfredat-ı Tıbb Muallim Muavini Dr., Kolağası), Naim, Nazım(Dr.), Nehevkuş Midis(نهڤكوش ميديس)(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'den mahrec etibbadan), Nizameddin Sadık(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'den mahrec Dr.), Raif(Tersane Hastahanesi Etibbasından Kaimmakam), Rasuhî(Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye müntehi sınıf talebesinden), Ratif(Bahriye etibbasından, Kaimmakam), Reşad(İkinci Fırka Nişancı taburunun tabibi, Binbaşı), Rifat Hüsameddin(Dr.), Rıza Tefvik, R. Robenson(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Sınıf-ı Hamis Şakirdanından), Sadık Hüseyin(Müntehi sınıf şakirdanından), Selâmi(Hassa Sıvarî Çerkes Alayı Tabibi), Şakir(Muallim-i Fisyoloci), Şakir İbrahim(Kuleli Hastahanesi Etibbasından, Sağ Kol Ağası Dr.), Şükri Osman, Tahir Ali(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'den neş'et ederek 5. Orduy-ı Hümayûn 40. Alayı 3. Tabur Tabibi), Tefvik Bilâl(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye müntehi sınıf şakirdanından), Tefvik Fethi(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Seririyat Sınıfı talebesinden), Tefvik Vacid(Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Muallim Muavinlerinden, Kaimmakam), Vamık(وامق)(Dr.), Vasil Kamper(واسيل كامپر)(Tabib-i Hükümet Kazay-ı Çekmece-i Sâgir), Yako(ياقو)(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Seririyat-ı Dahiliye Muallim Muavini), Yervant İşlemeciyan(يروانت ايشلميجيان)(Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane'den mezun Dr.), Yusuf Ragıb, Yusuf Rami(Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane müntehi sınıf şakirdanından), Ziya Nuri.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

B. K. : I ; 1-26 II ; 27-50 III ; 51-74 IV ; 75-98
O.28 V ; 99-122 VI ; 123-146
H. K. T. U. K. : I ; 4 II ; 29,32 IV ; 91-93 V ; 99,101
58 VII ; 164-170 VIII ; 171-194 IX ; 195-218
X ; 219-242 XI ; 243-266 XII ; 2,10,12
XIII ; 1-2
İ. Ü. C. T. F. D. A. K. ; III ; 51-74 XII ; 12 XIII ; 1-2

XIV ; 1-10 XV ; 3-12
İ. Ü. İ. T. F. D. A. D. K. ; I ; 1-26 II ; 27-50 III ; 51-74
IV ; 75-98 V ; 99-122 VI ; 123-146
VII ; 147-170 VIII ; 171-194
IX ; 195-218 X ; 219-242 XI ; 243-266
XII ; 1, 10, 12, XIII ; 1-24 XIV ; 1-10, 15-24
XV ; 1-24 XVI ; 1-24 XVII ; 1-10

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:

1. sene, Numero: 1, Rebiü'l-ahir 7 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Mart Rûmî 6 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 2, Rebiü'l-ahir 21 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Mart Rûmî 20 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 3, Cemaziyelevvel 5 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Nisan Rûmî 3 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 4, Cemaziyelevvel 19 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Nisan Rûmî 17 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 5, Cemaziyelâhir 4 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 6, Cemaziyelâhir 18 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 7, Receb 2 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 8, Receb 16 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Haziran Rûmî 12 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 9, Receb 30 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Haziran Rûmî 26 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 10, Şaban 14 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Temmuz Rûmî 10 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 11, Şaban 29 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Temmuz Rûmî 24 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 12, Ramazan 13 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Ağustos Rûmî 7 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 13, Ramazan 27 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Ağustos Rûmî 21 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 14, Şevval 11 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Eylül Rûmî 4 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 15, Şevval 26 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Eylül Rûmî 18 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 16, Zilkade 10 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 2 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 17, Zilkade 24 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 18, Zilhicce 8 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 19, Zilhicce 22 Sene-i Kameriyye 1297, Pencşenbih,
Teşrin-i Sani Rûmî 13 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 20, Muharremü'l-haram 7 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih,
Teşrin-i sani Rûmî 27 Sene-i Şemsiyye 1298, 8 s.

1. sene, Numero: 21, Muharremü'l-haram 21 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Kanun-ı evvel Rûmî 11 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 22, Seferü'l-hayr 5 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Kanun-ı evvel Rûmî 25 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 23, Seferü'l-hayr 19 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Kanun-ı sanî Rûmî 8 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 24, Rebiü'l-evvel 4 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Kanun-ı Rûmî 22 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 25, Rebiü'l-evvel 18 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Şubat Rûmî 5 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
1. " , " : 26, Rebiü'l-ahir 3 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Şubat Rûmî 19 Sene-i Şemsiyye 1296, 8 s.
2. " , " : 27, Rebiü'l-ahir 17 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Mart Rûmî 5 Sene-i Şemsiyye 1297, 8 s.
2. " , " : 28, Cemaziyelevvel 1 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Mart Rûmî 19 Sene-i Şemsiyye 1297, 9-16. s.
2. " , " : 29, Cemaziyelevvel 14 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Nisan Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 17-24. s.
2. " , " : 30, Cemaziyelevvel 28 Sene-i Kameriyye 1298, Çeharşenbih, Nisan Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 25-32. s.
2. " , " : 31, Cemaziyelahir 14 Sene-i Kameriyye 1298, Cuma, Mayıs Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 33-40. s.
2. " , " : 32, Cemaziyelahir 29 Sene-i Kameriyye 1298, Cuma, Mayıs Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 41-48. s.
2. " , " : 33, Receb 16 Sene-i Kameriyye 1298, Pazarirtesi, Haziran Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 49-56. s.
2. " , " : 34, Receb 30 Sene-i Kameriyye 1298, Pazarirtesi, Haziran Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 57-64. s.
2. " , " : 35, Şaban 16 Sene-i Kameriyye 1298, Çeharşenbih, Temmuz Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 65-72. s.
2. " , " : 36, Ramazan 1 Sene-i Kameriyye 1298, Çeharşenbih, Temmuz Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 73-80. s.
2. " , " : 37, Ramazan 18 Sene-i Kameriyye 1298, Cumairtesi, Ağustos Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 81-88. s.
2. " , " : 38, Şevval 2 Sene-i Kameriyye 1298, Cumairtesi, Ağustos Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 89-96. s.
2. " , " : 39, Şevval 19 Sene-i Kameriyye 1298, Salı, Eylül Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 97-104. s.
2. " , " : 40, Zilkadde 4 Sene-i Kameriyye 1298, Salı, Eylül Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 105-112. s.
2. " , " : 41, Zilkade 19 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Teşrin-i evvel Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 113-120. s.
2. " , " : 42, Zilhicce 4 Sene-i Kameriyye 1298, Pencşenbih, Teşrin-i evvel Rûmî, 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 121-128. s.
2. " , " : 43, Zilhicce 20 Sene-i Kameriyye 1298, Pazar, Teşrin-i sanî Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 129-136. s.
2. " , " : 44, Muharrem 5 Sene-i Kameriyye 1298, Pazar, Teşrin-i sanî Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 137-144. s.
2. " , " : 45, Muharrem 21 Sene-i Kameriyye 1298, Salı, Kanun-ı evvel Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297, 145-152. s.
2. " , " : 46, Sefer 6 Sene-i Kameriyye 1298, Salı, Kanun-ı evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297, 153-160. s.

- 2.sene,Numero:47,Sefer 23 Sene-i Kameriyye 1298,Cuma,
Kanun-ı Sanf Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297,161-168.s.
2. " , " :48,Rebiü'l-evvel 8 Sene-i Kameriyye 1298,Cuma,
Kanun-ı sanf Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297,169-176.s.
2. " , " :49,Rebiü'l-evvel 25 Sene-i Kameriyye 1298,Pazarirtesi,
Şubat Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1297,177-184.s.
2. " , " :50,Rebiü'l-ahir 9 Sene-i Kameriyye 1298,Pazarirtesi,
Şubat Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1297,185-192.s.
2. " , " :51,Rebiü'l-ahir 22 Sene-i Kameriyye 1298,Pazarirtesi,
Mart Rûmî 1 Sene-i Şemsiyye 1298,193-200.s.
2. " , " :52,Cemaziyevvel 7 Sene-i Kameriyye 1298,Pazarirtesi,
Mart Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1298,201-208.s.
3. " , " :53,Cemaziyelahir 9 Sene-i Kameriyye 1299,Pazarirtesi,
Nisan Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1298,209-216.s.
3. " , " :54,Cemaziyelahir 23 sene-i Kameriyye 1299,Pencşenbih,
Nisan Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1298,217-224.s.
3. " , " :55,Receb 10 Sene-i Kameriyye 1299,Cumairtesi,
Mayıs Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1298,225-232.s.
3. " , " :56,Receb 24 Sene-i Kameriyye 1299,Cumairtesi,
Mayıs Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1298,233-240.s.
3. " , " :57,Şaban 12 Sene-i Kameriyye 1299,Salı,
Haziran Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1298,241-248.s.
3. " , " :58,Şaban 25 Sene-i Kameriyye 1299,Salı,
Haziran Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1298,249-256.s.
3. " , " :59,Ramazan 17 Sene-i Kameriyye 1299,Salı,
Temmuz Rûmî 20 Sene-i Şemsiyye 1298,257-264.s.
3. " , " :60,Ramazan 28 Sene-i Kameriyye 1299,Cumairtesi,
Temmuz Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1298,265-272.s.
3. " , " :61,Şevval 19 Sene-i Kameriyye 1299,Cumairtesi,
Ağustos Rûmî 21 Sene-i Şemsiyye 1298,273-280.s.
3. " , " :62,Şevval 29 Sene-i Kameriyye 1299,Salı,
Ağustos Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1298,281-288.s.
3. " , " :63,Zilkade 15 Sene-i Kameriyye 1299,Çeharşenbih,
Eylül Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1298,289-296.s.
3. " , " :64,Zilkade 29 Sene-i Kameriyye 1299,Çeharşenbih,
Eylül Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1298,297-304.s.
3. " , " :65,Zilhicce 19 Sene-i Kameriyye 1299,Çeharşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 20 Sene-i Şemsiyye 1298,305-312.s.
3. " , " :66,Zilhicce 29 Sene-i Kameriyye 1299,Cumairtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1298,313-320.s.
3. " , " :67,Muharremü'l-haram 14 Sene-i Kameriyye 1300,Cumairtesi,
Teşrin-i Sanf Rûmî 13 Sene-i Şemsiyye 1298,321-328.s.
3. " , " :68,Muharremü'l-haram 30 Sene-i Kameriyye 1300,Pazarirtesi,
Teşrin-i Sanf Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1298,329-336.s.
3. " , " :69,Seferü'l-hayr 16 Sene-i Kameriyye 1300,Çeharşenbih,
Kanun-ı evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1298,337-344.s.
3. " , " :70,Rebiü'l-evvel 2 Sene-i Kameriyye 1300,Pencşenbih,
Kanun-ı evvel Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1298,345-352.s.
3. " , " :71,Rebiü'l-evvel 16 Sene-i Kameriyye 1300,Pencşenbih,
Kanun-ı sanf Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1298,353-360.s.
3. " , " :72,Rebiü'l-ahir 3 Sene-i Kameriyye 1300,Pazar,
Kanun-ı sanf Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1298,361-368.s.

- 3.sene,Numero:73,Rebiü'l-ahir 19 Sene-i Kameriyye 1300,Salı,
Şubat Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1298,369-376.s.
3. " , " :74,Cemaziyelevvel 3 Sene-i Kameriyye 1300,Pazarirtesi,
Şubat Rûmî 28 Sene-i Şemsiyye 1298,377-384.s.
4. " , " :75,Cemaziyelevvel 18 Sene-i Kameriyye 1300,Salı,
Mart Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1299,385-392.s.
4. " , " :76,Cemaziyelahir 3 Sene-i Kameriyye 1300,Pencşenbih,
Mart Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1299,393-400.s.
4. " , " :77,Cemaziyelahir 26 Sene-i Kameriyye 1300,Pencşenbih,
Nisan Rûmî 21 Sene-i Şemsiyye 1299,401-408.s.
4. " , " :78,Receb 5 Sene-i Kameriyye 1300,Cumairtesi,
Nisan Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1299,409-416.s.
4. " , " :79,Receb 24 Sene-i Kameriyye 1300,Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 19 Sene-i Şemsiyye 1299,417-424.s.
4. " , " :80,Şaban 7 Sene-i Kameriyye 1300,Çeharşenbih,
Mayıs Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1299,425-432.s.
4. " , " :81,Şaban 21 Sene-i Kameriyye 1300,Çeharşenbih,
Haziran Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1299,433-440.s.
4. " , " :82,Ramazan 7 Sene-i Kameriyye 1300,Pencşenbih,
Haziran Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1299,441-448.s.
4. " , " :83,Ramazan 29 Sene-i Kameriyye 1300,Cumairtesi,
Temmuz Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1299,449-456.s.
4. " , " :84,Şevval 8 Sene-i Kameriyye 1300,Cumairtesi,
Temmuz Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1299,457-464.s.
4. " , " :85,Şevval 24 Sene-i Kameriyye 1300,Pazarirtesi,
Ağustos Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1299,465-472.s.
4. " , " :86,Zilkade 11 Sene-i Kameriyye 1300,Çeharşenbih,
Ağustos Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1299,473-480.s.
4. " , " :87,Zilkade 25 Sene-i Kameriyye 1300,Çeharşenbih,
Eylül Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1299,481-488.s.
4. " , " :88,Zilhicce 8 Sene-i Kameriyye 1300,Çeharşenbih,
Eylül Rûmî 28 Sene-i Şemsiyye 1299,489-496.s.
4. " , " :89,Zilhicce 29 Sene-i Kameriyye 1300,Çeharşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 19 Sene-i Şemsiyye 1299,497-504.s.
4. " , " :90,Muharremü'l-haram 12 Sene-i Kameriyye 1301,Pazarirtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1299,505-512.s.
4. " , " :91,Muharremü'l-haram 26 Sene-i Kameriyye 1301,Pazarirtesi,
Teşrin-i sani Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1299,513-520.s.
4. " , " :92,Sefer 12 Sene-i Kameriyye 1301,Çeharşenbih,
Teşrin-i sani Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1299,521-528.s.
4. " , " :93,Sefer 26 Sene-i Kameriyye 1301,Çeharşenbih,
Kanun-ı evvel Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1299,529-536.s.
4. " , " :94,Rebiü'l-evvel 14 Sene-i Kameriyye 1301,Cumairtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1299,537-544.s.
4. " , " :95,Rebiü'l-evvel 27 Sene-i Kameriyye 1301,Cumairtesi,
Kanun-ı sani Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1299,545-552.s.
4. " , " :96,Rebiü'l-ahir 14 Sene-i Kameriyye 1301,Pazarirtesi,
Kanun-ı sani Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1299,553-560.s.
4. " , " :97,Cemaziyelevvel 2 Sene-i Kameriyye 1301,Pencşenbih,
Şubat Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1299,561-568.s.
4. " , " :98,Cemaziyelevvel 15 Sene-i Kameriyye 1301,Cumairtesi,
Şubat Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1299,569-576.s.

- 5.sene,Numero:99,Cemaziyelevvel 28 Sene-i Kameriyye 1301,Çeharşenbih,
Mart Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1300,577-584.s.
5. " , " :100,Cemaziyelahir 16 Sene-i Kameriyye 1301,Cumairtesi,
Mart Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1300,585-592.s.
5. " , " :101,Receb 1 Sene-i Kameriyye 1301 Cumairtesi,
Nisan Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1300,593-600.s.
5. " , " :102,Receb 15 Sene-i Kameriyye 1301,Cumairtesi,
Nisan Rûmî 28 Sene-i Şemsiyye,1300,601-608.s.
5. " , " :103,Şaban 2 Sene-i Kameriyye 1301,Salı,
Mayıs Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1300,609-616.s.
5. " , " :104,Şaban 18 Sene-i Kameriyye 1301,Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1300,617-624.s.
5. " , " :105,Ramazan 3 Sene-i Kameriyye 1301,Pencşenbih,
Haziran Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1300,625-632.s.
5. " , " :106,Ramazan 17 Sene-i Kameriyye 1301,Pencşenbih,
Haziran Rûmî 28 Sene-i Şemsiyye 1300,633-640.s.
5. " , " :107,Şevval 8 Sene-i Kameriyye 1301,Pencşenbih,
Temmuz Rûmî 19 Sene-i Şemsiyye 1300,641-648.s.
5. " , " :108, Şevval 20 Sene-i Kameriyye 1301,Salı,
Temmuz Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1300,649-656.s.
5. " , " :109,Zilkade 5 Sene-i Kameriyye 1301,Salı,
Ağustos Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1300,657-664.s.
5. " , " :110,Zilkade 19 Sene-i Kameriyye 1301,Salı,
Ağustos Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1300,665-672.s.
5. " , " :111,Zilhicce 8 Sene-i Kameriyye 1301,Cumairtesi,
Eylül Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1300,673-680.s.
5. " , " :112,Zilhicce 21 Sene-i Kameriyye 1301,Cumairtesi,
Eylül Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1300,681-688.s.
5. " , " :113,Muharrem 7 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1300,689-696.s.
5. " , " :114,Muharrem 22 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1300,697-704.s.
5. " , " :115,Sefer,9 Sene-i Kameriyye 1302,Pencşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1300,705-712.s.
5. " , " :116,Sefer 23 Sene-i Kameriyye 1302,Pencşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1300,713-720.s.
5. " , " :117,Rebiü'l-evvel 9 Sene-i Kameriyye 1302,Pencşenbih,
Kanun-ı evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1300,721-728.s.
5. " , " :118,Rebiü'l-evvel 25 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye,1300,729-736.s.
5. " , " :119,Rebiü'l-ahir 17 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Kanun-ı sanî Rûmî 21 Sene-i Şemsiyye 1300,737-744.s.
5. " , " :120,Rebiü'l-ahir 27 Sene-i Kameriyye 1302,Pencşenbih,
Kanun-ı sanî Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1300,745-752.s.
5. " , " :121,Cemaziyelevvel 13 Sene-i Kameriyye 1302,Cumairtesi,
Şubat Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1300,553-760.s.
5. " , " :122,Cemaziyelevvel 25 Sene-i Kameriyye 1302,Pencşenbih,
Şubat Rûmî 28 Sene-i Şemsiyye 1300,761-768.s.
6. " , " :123,Cemaziyelahir 12 Sene-i Kameriyye 1302,Cumairtesi,
Mart Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1301,769-776.s.

- 6.sene,Numero:124,Cemaziyelahir 25 Sene-i Kameriyye 1302,Cumairtesi,
Mart Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1301,777-784.s.
6. " , " :125,Receb 12 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Nisan Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1301,785-792.s.
6. " , " :126,Receb 26 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Nisan Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1301,793-800.s.
6. " , " :127,Şaban 13 Sene-i Kameriyye 1302,Çeharşenbih,
Mayıs Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1301,801-808.s.
6. " , " :128,Şaban 27 Sene-i Kameriyye 1302,Çeharşenbih,
Mayıs Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1301,809-816.s.
6. " , " :129,Ramazan 14 Sene-i Kameriyye 1302,Cumairtesi,
Haziran Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1301,817-824.s.
6. " , " :130,Ramazan 28 Sene-i Kameriyye 1302,Cumairtesi,
Haziran Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1301,825-832.s.
6. " , " :131,Şevval 15 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Temmuz Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1301,833-840.s.
6. " , " :132,Şevval 30 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Temmuz Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1301,841-848.s.
6. " , " :133,Zilkade 17 Sene-i Kameriyye 1302,Pencşenbih,
Ağustos Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1301,849-856.s.
6. " , " :134,Zilkade 30 Sene-i Kameriyye 1302,Pencşenbih,
Ağustos Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1301,857-864.s.
6. " , " :135,Zilhicce 18 Sene-i Kameriyye 1302,Pazarirtesi,
Eylül Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1301,865-872.s.
6. " , " :136,Muharremü'l-haram 2 Sene-i Kameriyye 1303,Pazarirtesi,
Eylül Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1301,873-880.s.
6. " , " :137,Muharremü'l-haram 16 Sene-i Kameriyye 1303,Pazarirtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1301,881-888.s.
6. " , " :138,Seferü'l-hayr 2 Sene-i Kameriyye 1303,Çeharşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1301,889-896.s.
6. " , " :139,Seferü'l-hayr 18 Sene-i Kameriyye 1303,Çeharşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1301,897-904.s.
6. " , " :140,Rebiü'l-evvel 6 Sene-i Kameriyye 1303,Cumairtesi,
Teşrin-i sanî Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1301,905-912.s.
6. " , " :141,Rebiü'l-evvel 21 Sene-i Kameriyye 1303,Pazarirtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 12 Sene-i Şemsiyye 1301,913-920.s.
6. " , " :142,Rebiü'l-ahir 5 Sene-i Kameriyye 1303,Pazarirtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1301,921-928.s.
6. " , " :143,Rebiü'l-ahir 21 Sene-i Kameriyye 1303,Çeharşenbih,
Kanun-ı sanî Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1301,929-936.s.
6. " , " :144,Cemaziyelevvel 7 Sene-i Kameriyye 1303,Pencşenbih,
Kanun-ı sanî Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1301,937-944.s.
6. " , " :145,Cemaziyelevvel 23 Sene-i Kameriyye 1303,Cumairtesi,
Şubat Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1301,945-952.s.
6. " , " :146,Cemaziyelahir 6 Sene-i Kameriyye 1303,Cuma,
Şubat Rûmî 28 Sene-i Şemsiyye 1301,953-960.s.
7. " , " :147,Cemaziyelahir 21 Sene-i Kameriyye 1303,Cumairtesi,
Mart Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302,961-968.s.
7. " , " :148,Receb 7 Sene-i Kameriyye 1303,Pazarirtesi,
Mart Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1302,969-976.s.
7. " , " :149,Receb 22 Sene-i Kameriyye 1303,Salı,
Nisan Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302,977-984.s.

7. sene, Numero:150, Şaban 8 Sene-i Kameriyye 1303, Çeharşenbih,
Nisan Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1302, 985-992.s.
7. " , " :151, Şaban 23 Sene-i Kameriyye 1303, Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 993-1000.s.
7. " , " :152, Ramazan 9 Sene-i Kameriyye 1303, Cumairtesi,
Mayıs Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1302, 1001-1008.s.
7. " , " :153, Ramazan 25 Sene-i Kameriyye 1303, Cumairtesi,
Haziran Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1302, 1009-1016.s.
7. " , " :154, Şevval 10 Sene-i Kameriyye 1303, Pazarirtesi,
Haziran Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1302, 1017-1024.s.
7. " , " :155, Şevval 25 Sene-i Kameriyye 1303, Salı,
Temmuz Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 1025-1032.s.
7. " , " :156, Zilkade 12 Sene-i Kameriyye 1303, Pencşenbih,
Temmuz Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1302, 1033-1040.s.
7. " , " :157, Zilkade 27 Sene-i Kameriyye 1303, Cumairtesi,
Ağustos Rûmî 16 Sene-i Şemsiyye 1302, 1041-1048.s.
7. " , " :158, Zilhicce 12 Sene-i Kameriyye 1303, Cumairtesi,
Ağustos Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1302, 1049-1056.s.
7. " , " :159, Zilhicce 28 Sene-i Kameriyye 1303, Pazarirtesi,
Eylül Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 1057-1064.s.
7. " , " :160, Muharrem 14 Sene-i Kameriyye 1303, Salı,
Eylül Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1302, 1065-1072.s.
7. " , " :161, Muharrem 29 Sene-i Kameriyye 1304, Çeharşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 1073-1080.
7. " , " :162, Sefer 15 Sene-i Kameriyye 1304, Cuma,
Teşrin-i evvel Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1302, 1081-1088.
7. " , " :163, Sefer 30 Sene-i Kameriyye 1304, Cumairtesi,
Teşrin-i sanî Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 1089-1096.s.
7. " , " :164, Rebiü'l-evvel 14 Sene-i Kameriyye 1304, Cumairtesi,
Teşrin-i Sanî Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1302, 1097-1104.s.
7. " , " :165, Rebiü'l-ahir 1 Sene-i Kameriyye 1304, Pazarirtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 1105-1112.s.
7. " , " :166, Rebiü'l-evvel 16 Sene-i Kameriyye 1304, Pazarirtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1302, 1113-1120.s.
7. " , " :167, Cemaziyelevvel 2 Sene-i Kameriyye 1304, Pencşenbih,
Kanun-ı sanî Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 1121-1128.s.
7. " , " :168, Cemaziyelevvel 17 Sene-i Kameriyye 1304, Pencşenbih,
Kanun-ı sanî Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1302, 1129-1136.s.
7. " , " :169, Cemaziyelahir 5 Sene-i Kameriyye 1304, Pazar,
Şubat Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1302, 1137-1144.s.
7. " , " :170, Cemaziyelahir 17 Sene-i Kameriyye 1304, Cumairtesi,
Şubat Rûmî 28 Sene-i Şemsiyye 1302, 1145-1152.s.
8. " , " :171, Receb 1 Sene-i Kameriyye 1304, Cumairtesi,
Mart Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1303, 1153-1160.s.
8. " , " :172, Receb 17 Sene-i Kameriyye 1304, Pazarirtesi,
Mart Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1303, 1161-1168.s.
8. " , " :173, Şaban 3 Sene-i Kameriyye 1304, Çeharşenbih,
Nisan Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1303, 1169-1176.s.
8. " , " :174, Şaban 18 Sene-i Kameriyye 1304, Pencşenbih,
Nisan Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1303, 1177-1184.s.

8. sene, Numero:175, Ramazan 4 Sene-i Kameriyye 1304, Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1303, 1185-1192.s.
8. " , " :176, Ramazan 20 Sene-i Kameriyye 1304-Pazar,
Mayıs Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1303, 1193-1200.s.
8. " , " :177, Şevval 5 Sene-i Kameriyye 1304, Pazarirtesi,
Haziran Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1303, 1201-1208.s.
8. " , " :178, Şevval 20 Sene-i Kameriyye 1304, Pazarirtesi,
Haziran Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1303, 1209-1216.s.
8. " , " :179, Zilkade 6 Sene-i Kameriyye 1304, Çeharşenbih,
Temmuz Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1303, 1217-1224.s.
8. " , " :180, Zilkade 21 Sene-i Kameriyye 1304, Pencşenbih,
Temmuz Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1303, 1225-1232.s.
8. " , " :181, Zilhicce 7 Sene-i Kameriyye 1304, Cumairtesi,
Ağustos Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1303, 1233-1240.s.
8. " , " :182, Zilhicce 24 Sene-i Kameriyye 1304, Pazarirtesi,
Ağustos Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1303, 1241-1248.s.
8. " , " :183, Muharrem 8 Sene-i Kameriyye 1305, Pazarirtesi,
Eylül Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1303, 1249-1256.s.
8. " , " :184, Muharrem 23 Sene-i Kameriyye 1305, Salı,
Eylül Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1303, 1257-1264.s.
8. " , " :185, Sefer 10 Sene-i Kameriyye 1305, Pecşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1303, 1265-1272.s.
8. " , " :186, Sefer 26 Sene-i Kameriyye 1305, Cumairtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1303, 1273-1280.s.
8. " , " :187, Rebiü'l-evvel 11 Sene-i Kameriyye 1305, Cumairtesi,
Teşrin-i sanî Rûmî 14 Sene-i Şemsiyye 1303, 1281-1288.s.
8. " , " :188, Rebiü'l-evvel 27 Sene-i Kameriyye 1305, Pazarirtesi,
Teşrin-i sanî Rûmî 30 Sene-i Şemsiyye 1303, 1289-1296.s.
8. " , " :189, Rebiü'l-ahir 12 Sene-i Kameriyye 1305, Salı,
Kanun-ı evvel Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1303, 1297-1304.s.
8. " , " :190, Rebiü'l-ahir 25 Sene-i Kameriyye 1305, Salı,
Kanun-ı evvel Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1303, 1305-1312.s.
8. " , " :191, Cemaziyelevvel 18 Sene-i Kameriyye 1305, Salı,
Kanun-ı sanî Rûmî 19 Sene-i Şemsiyye 1303, 1313-1320.s.
8. " , " :192, Cemaziyelevvel 30 Sene-i Kameriyye 1305, Pazar,
Kanun-ı sanî Rûmî 31 Sene-i Şemsiyye 1303, 1321-1328.s.
8. " , " :193, Cemaziyelahir 15 Sene-i Kameriyye 1305, Pazarirtesi,
Şubat Rûmî 15 Sene-i Şemsiyye 1303, 1329-1336.s.
8. " , " :194, Cemaziyelahir 29 Sene-i Kameriyye 1305, Pazarirtesi,
Şubat Rûmî 29 Sene-i Şemsiyye 1303, 1337-1344.s.
9. " , " :195, Receb 14 sene 1305, Salı,
Mart Rûmî 15 sene 1304, 1345-1352.s.
9. " , " :196, Receb 30 sene 1305, Pencşenbih,
Mart Rûmî 31 sene 1304, 1353-1360.s.
9. " , " :197, Şaban 17 sene 1305, Cumairtesi,
Nisan Rûmî 16 sene 1304, 1361-1368.s.
9. " , " :198, Ramazan 1 sene 1305, Cumairtesi,
Nisan Rûmî 30 sene 1304, 1369-1376.s.
9. " , " :199, Ramazan 16 sene 1305, Cumairtesi,
Mayıs Rûmî 15 sene 1304, 1377-1384.s.
9. " , " :200, Şevval 2 sene 1305, Salı,
Mayıs Rûmî 31 sene 1304, 1385-1392.s.

- 9.sene,Numero:201,Şevval 17 sene 1305,Çeharşenbih,
Haziran Rûmî 15 sene 1304,1393-1400.s.
9. " , " :202,Zilkade 2 sene 1305,Pencşenbih,
Haziran Rûmî 30 sene 1304,1401-1408.s.
9. " , " :203,Zilkade 19 sene 1305,Cumairtesi,
Temmuz Rûmî 16 sene 1304,1409-1416.s.
9. " , " :204,Zilhicce 3 sene 1305,Cumairtesi,
Temmuz Rûmî 30 sene 1304,1417-1424.s.
9. " , " :205,Zilhicce 19 sene 1305,Pazarirtesi,
Ağustos Rûmî 15 sene 1304,1425-1432.s.
9. " , " :206,Muharrem 6 sene 1306,Çeharşenbih,
Ağustos Rûmî 31 sene 1304,1433-1440.s.
9. " , " :207,Muharrem 21 sene 1306,Pencşenbih,
Eylül Rûmî 15 sene 1304,1441-1448.s.
9. " , " :208,Sefer 7 sene 1306,Cuma,
Eylül Rûmî 30 senel304,1449-1456.s.
9. " , " :209,Sefer 21 sene 1306,Cumairtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 15 sene 1304,1457-1464.s.
9. " , " :210,Rebiü'l-evvel 7 sene 1306,Pazar,
Teşrin-i evvel Rûmî 30 sene 1304,1465-1472.s.
9. " , " :211,Rebiü'l-evvel 23 sene 1306,Salı,
Teşrin-i sanî Rûmî 15 sene 1304,1473-1480.s.
9. " , " :212,Rebiü'l-ahir 8 sene 1306,Çeharşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 30 sene 1304,1481-1488.s.
9. " , " :213,Rebiü'l-ahir 23 sene 1306,Pencşenbih,
Kanun-ı evvel Rûmî 15 sene 1304,1489-1496.s.
9. " , " :214,Cemaziyevvel 10 sene 1306,Cumairtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 31 sene 1304.1497-1504.s.
9. " , " :215,Cemaziyevvel 25 sene 1306,Pazar,
Kanun-ı sanî Rûmî 15 sene 1304,1505-1512.s.
9. " , " :216,Cemaziyelahir 11 sene 1306,Salı,
Kanun-ı sanî Rûmî 31 sene 1304,1513-1520.s.
9. " , " :217,Cemaziyelahir 25 sene 1306,Salı,
Şubat Rûmî 14 sene 1304,1521-1528.s.
9. " , " :218,Receb 10 sene 1306,Salı,
Şubat Rûmî 28 sene 1304,1529-1536.s.
10. " , " :219,Receb 10 sene 1306,Çeharşenbih,
Mart Rûmî 15 sene 1305,1537-1544.s.
10. " , " :220,Şaban 11 sene 1306,Cuma,
Mart Rûmî 31 sene 1305,1545-1552.s.
10. " , " :221,Şaban 26 sene 1306,Cumairtesi,
Nisan Rûmî 15 sene 1305,1553-1560.s.
10. " , " :222,Ramazan 12 sene 1306,Pazar,
Nisan Rûmî 30 sene 1305,1561-1568.s.
10. " , " :223,Ramazan 27 sene 1306,Pazarirtesi,
Mayıs Rûmî 15 sene 1305,1569-1576.s.
10. " , " :224,Şevval 13 sene 1306,Pazarirtesi,
Mayıs Rûmî 29 sene 1305,1577-1584.s.
10. " , " :225,Şevval 25 sene 1306,Pencşenbih,
Haziran Rûmî 15 sene 1305,1585-1592.s.

- 10.sene,Numero:226,Zilkade 13 sene 1306,Cuma,
Haziran Rûmî 30 sene 1305,1593-1600.s.
10. " , " :227,Zilkade 29 sene 1306,Cumairtesi,
Temmuz Rûmî 15 sene 1305,1601-1608.s.
10. " , " :228,Zilhicce 15 sene 1306,Pazarirtesi,
Temmuz Rûmî 31 sene 1305,1609-1616.s.
10. " , " :229,Zilhicce 30 sene 1306,Salı,
Ağustos Rûmî 15 sene 1305,1617-1624.s.
10. " , " :230,Muharrem 16 sene 1307,Pencşenbih,
Ağustos Rûmî 31 sene 1305,1625-1632.s.
10. " , " :231,Sefer 3 sene 1307,Cumairtesi,
Eylül Rûmî 16 sene 1305,1633-1640.s.
10. " , " :232,Sefer 17 sene 1307,Cumairtesi,
Eylül Rûmî 30 sene 1305,1641-1648.s.
10. " , " :233,Rebiü'l-evvel 2 sene 1307,Pazar,
Teşrin-i evvel Rûmî 15 sene 1305,1649-1656.s.
10. " , " :234,Rebiü'l-evvel 18 sene 1307,Salı,
Teşrin-i evvel Rûmî 31 sene 1305,1657-1664.s.
10. " , " :235,Rebiü'l-ahir 4 sene 1307,Çeharşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 15 sene 1305,1665-1672.s.
10. " , " :236,Rebiü'l-ahir 19 sene 1307,Pencşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 30 sene 1305,1673-1680.s.
10. " , " :237,Cemaziyelevvel 3 sene 1307,Pencşenbih,
Kanun-ı evvel Rûmî 14 sene 1305,1681-1688.s.
10. " , " :238,Cemaziyelevvel 20 sene 1307,Pazar,
Kanun-ı evvel Rûmî 31 sene 1305,1689-1696.s.
10. " , " :239,Cemaziyelahir 6 sene 1307,Pazarirtesi,
Kanun-ı sanî Rûmî 15 sene 1305,1697-1704.s.
10. " , " :240,Cemaziyelahir 22 sene 1307,Çeharşenbih,
Kanun-ı sanî Rûmî 31 sene 1305,1705-1712.s.
10. " , " :241,Receb 6 sene 1307,Çeharşenbih,
Şubat Rûmî 14 sene 1305,1713-1720.s.
10. " , " :242,Receb 20 sene 1307,Çeharşenbih,
Şubat Rûmî 28 sene 1305,1721-1728.s.
11. " , " :243,Şaban 6 sene 1307,Pencşenbih,
Mart Rûmî 15 sene 1306,1729-1736.s.
11. " , " :244,Şaban 22 sene 1307,Cumairtesi,
Mart Rûmî 31 sene 1306,1737-1744.s.
11. " , " :245,Ramazân 8 sene 1307,Pazar,
Nisan Rûmî 15 sene 1306,1745-1752.s.
11. " , " :246,Ramazân 23 sene 1307,Pazarirtesi,
Nisan Rûmî 30 sene 1306,1753-1760.s.
11. " , " :247,Şevval 7 sene 1307,Pazarirtesi,
Mayıs Rûmî 14 sene 1306,1761-1768.s.
11. " , " :248,Şevval 24 sene 1307,Pencşenbih,
Mayıs Rûmî 31 sene 1306,1769-1776.s.
11. " , " :249,Zilkade 9 sene 1307,Pencşenbih,
Haziran Rûmî 14 sene 1306,1777-1784.s.
11. " , " :250,Zilkade 25 sene 1307,Cumairtesi,
Haziran Rûmî 30 sene 1306,1785-1792.s.
11. " , " :251,Zilhicce 9 sene 1307,Cumairtesi,
Temmuz Rûmî 14 sene 1306,1793-1800.s.

- 11.sene,Numero:252,Zilhicce 26 sene 1307,Salı,
Temmuz Rûmî 31 sene 1306,1801-1808.s.
11. " , " :253,Muharrem 11 sene 1308,Çeharşenbih,
Ağustos Rûmî 15 sene 1306,1809 -1816.s.
11. " , " :254,Muharrem 26 sene 1308,Pencşenbih,
Ağustos Rûmî 1306,1817-1824.s.
11. " , " :255,Sefer 12 sene 1308,Cumairtesi,
Eylül Rûmî 15 sene 1306,1825-1832.s.
11. " , " :256,Sefer 26 sene 1308,Cumairtesi,
Eylül Rûmî 29 sene 1306,1833-1840.s.
11. " , " :257,Rebiü'l-evvel 13 sene 1308,Pazarirtesi,
Teşrin-i evvel Rûmî 15 sene 1306,1841-1848.s.
11. " , " :258,Rebiü'l-evvel 29 sene 1308,Çeharşenbih,
Teşrin-i evvel Rûmî 31 sene 1306,1849-1856.s.
11. " , " :259,Rebiü'l-ahir 13 sene 1308,Çeharşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 14 sene 1306,1857-1864.s.
11. " , " :260,Rebiü'l-ahir 28 sene 1308,Pencşenbih,
Teşrin-i sanî Rûmî 29 sene 1306,1865-1872.s.
11. " , " :261,Cemaziyevvel 13 sene 1308,Pencşenbih,
Kanun-ı evvel Rûmî 13 sene 1306,1873-1880.s.
11. " , " :262,Cemaziyelahir 1 sene 1308,Pazarirtesi,
Kanun-ı evvel Rûmî 31 sene 1306,1881-1888.s.
11. " , " :263,Cemaziyelahir 15 sene 1308,Pazarirtesi,
Kanun-ı sanî Rûmî 14 sene 1306,1889-1896.s.
11. " , " :264,Receb 3 sene 1308,Pencşenbih,
Kanun-ı sanî Rûmî 31 sene 1306,1897-1904.s.
11. " , " :265,Receb 17 sene 1308,Pencşenbih,
Şubat Rûmî 14 sene 1306,1905-1912.s.
11. " , " :266,Şaban 1 sene 1308,Pencşenbih,
Şubat Rûmî 28 sene 1306,1913-1920.s.
12. " , " : 2 ,Şevval 4 sene 1308,Salı,
Nisan Rûmî 30 sene 1307,1937-1952.s.
12. " , " : 10,Cemaziyelahir 11 sene 1309,Salı,
Kanun-ı evvel 31 sene 1307,2065-2080.s.
12. " , " : 12,Şaban 13 sene 1309,Cumairtesi,
Şubat 29 sene 1307,2097-2112.s.
13. " , " : 1 ,Ramazan 15 sene 1309,Salı,
Mart 31 sene 1308,2113-2120.s.
13. " , " : 2 ,Ramazan 15 sene 1309,Salı,
Mart 31 sene 1308,2121-2128.s.
13. " , " : 3 ,Ramazan 29 sene 1309,Çeharşenbih,
Nisan 15 sene 1308,2129-2136.s.
13. " , " : 4 ,Şevval 15 sene 1309,Pencşenbih,
Nisan 30 sene 1308,2137-2144.s.
13. " , " : 5,Zilkade 1 sene 1309,Cuma,
Mayıs 15 sene 1308,2145-2152.s.
13. " , " : 6,Zilkade 17 sene 1309,Pazar,
Mayıs 31 sene 1308,2153-2160.s.
13. " , " : 7,Zilhicce 2 sene 1309,Pazarirtesi,
Haziran 15 sene 1308,2161-2168.s.
13. " , " : 8,Zilhicce 17 sene 1309,Salı,
Haziran 30 sene 1307,2169-2176.s.

- 13.sene,Numero: 9,Zilhicce 18 sene 1309,Çeharşenbih,
Temmuz 1 sene 1308,2177-2184.s.
13. " , " :10,Muharrem 19 sene 1310,Cuma,
Temmuz 31 sene 1308,2185-2192.s.
13. " , " :11,Sefer 4 sene 1310,Cumairtesi,
Ağustos 15 sene 1308,2193-2200.s.
13. " , " :12,Sefer 21 sene 1310,Pazarirtesi,
Ağustos 31 sene 1308,2201-2208.s.
13. " , " :13,Rebiü'l-evvel 6 sene 1310,Salı,
Eylül 15 sene 1308,2209-2216.s.
13. " , " :14,Rebiü'l-evvel 20 sene 1310,Çeharşenbih,
Eylül 30 sene 1308,2217-2224.s.
13. " , " :15,Rebiü'l-ahir 6 sene 1310,Pencşenbih,
Teşrin-i evvel 15 sene 1308,2225-2232.s.
13. " , " :16,Rabiü'l-ahir 21 sene 1310,Cumairtesi,
Teşrin-i evvel 31 sene 1308,2233-2240.s.
13. " , " :17,Cemaziyelevvel 7 sene 1310,Pazar,
Teşrin-i sanı 15 sene 1308,2241-2248.s.
13. " , " :18,Cemaziyelevvel 22 sene 1310,Pazarirtesi,
Teşrin-i sanı 30 sene 1308,2249-2256.s.
13. " , " :19,Cemaziyelahir 7 sene 1310,Salı,
Kanun-ı evvel 15 sene 1308,2257-2264.s.
13. " , " :20,Cemaziyelahir 23 sene 1310,Pencşenbih,
Kanun-ı evvel 31 sene 1308,2265-2272.s.
13. " , " :21,Receb 9 sene 1310,Cuma,
Kanun-ı sanı 15 sene 1308,2273-2280.s.
13. " , " :22,Receb 25 sene 1310,Pazar,
Kanun-ı sanı 31 sene 1308,2281-2288.s.
13. " , " :23,Şaban 10 sene 1310,Pazarirtesi,
Şubat 15 sene 1308,2289-2296.s.
13. " , " :24,Şaban 22 sene 1310,Pazar,
Şubat 28 sene 1308,2297-2304.s.
14. " , " : 1,15 Mart (1311),2305-2320.s.
14. " , " : 2,31 Mart (1311),2321-2336.s.
14. " , " : 3,15 Nisan(1311),2337-2352.s.
14. " , " : 4,30 Nisan(1311),2353-2368.s.
14. " , " : 5,15 Mayıs(1311),2369-2384.s.
14. " , " : 6,30 Mayıs(1311),2383-2398.s.
14. " , " : 7,15 Haziran(1311),2399-2414.s.
14. " , " : 8,31 Haziran(1311),2415-2430.s.
14. " , " : 9,15 Temmuz (1311),2431-2446.s.
14. " , " :10,31 Temmuz (1311),2447-2462.s.
14. " , " :15,15 Teşrin-i evvel 1309,Cuma,
17 Rebiü'l-ahir 1311,2529-2558.s.
14. " , " :16,31 Teşrin-i evvel 1309,Pazar,
3 Cemaziyelevvel 1311,2545-2558.s.
14. " , " :17,15 Teşrin-i sanı 1309,Pazarirtesi,
18 Cemaziyelevvel 1311,2561-2574.s.
14. " , " :18,30 Teşrin-i sanı 1309,Salı,
3 Cemaziyelahir 1311,2577-2590.s.
14. " , " :19,18 Cemaziyelahir 1311,Çeharşenbih,
15 Kanun-ı evvel 1309,2593-2605.s.
14. " , " :20, 5 Receb 1311,Cuma,
31 Kanun-ı evvel 1309,2607-2619.s.

14.sene,Numero:21,20 Receb 1311,Cumairtesi,
15 Kanun-ı sanî 1309,2620-2633.s.
14. " , " :22, 6 Şaban 1311,Pazarirtesi,
31 Kanun-ı sanî 1309,2634-2647.s.
14. " , " :23,21 Şaban 1311,Salı,
15 Şubat 1309,2648-2661.s.
14, " , " :24, 4 Ramazan 1311,Pazarirtesi,
28 Şubat 1309,17 s.
15. " , " : 1, 5 Ramazan 1311,Salı,
1 Mart 1310,2662-2675.s.
15. " , " : 2,19 Ramazan 1311,Salı,
15 Mart 1310,2676-2689.s.
15. " , " : 3, 7 Şevval 1311,Cuma,
1 Nisan 1310,2690-2703.s.
15. " , " : 4,22 Şevval 1311,Cuma,
15 Nisan 1310,2704-2717.s.
15. " , " : 5,7 Zilkade 1311,Pazar,
1 Mayıs 1310,2718-2731.s.
15. " , " : 6,21 Zilkade 1311,Pazar,
15 Mayıs 1310,2732-2745.s.
15. " , " : 7, 9 Zilhicce 1311,Çeharşenbih,
1 Haziran 1310,2746-2759.s.
15. " , " : 8,23 Zilhicce 1311,Çeharşenbih,
15 Haziran 1310,2760-2773.s.
15. " , " : 9,10 Muharrem 1312,Cuma,
1 Temmuz 1310,2774-2786.s.
15. " , " :10,24 Muharrem 1312,Cuma,
15 Temmuz 1310,2788-2801.s.
15. " , " :11,11 Sefer 1312,Pazarirtesi,
1 Ağustos 1310,2804-2817.s.
15. " , " :12,25 Sefer 1312,Pazarirtesi,
15 Ağustos 1310,2818-2831.s.
15. " , " :13,13 Rebiü'l-evvel 1312,Pencşenbih,
1 Eylül 1310,2832-2845.s.
15. " , " :14,27 Rebiü'l-evvel 1312,Pencşenbih,
15 Eylül 1310,2846-2859.s.
15. " , " :15,14 Rebiü'l-ahir 1312,Cumairtesi,
1 Teşrin-i evvel 1310,2860-2873.s.
15. " , " :16,28 Rebiü'l-ahir 1312,Cumairtesi,
15 Teşrin-i evvel 1310,2874-2887.s.
15. " , " :17,15 Cemaziyevvel 1312,Salı,
1 Teşrin-i sanî 1310,2888-2901.s.
15. " , " :18,28 Cemaziyevvel 1312,Salı,
15 Teşrin-i sanî 1310,2902-2915.s.
15. " , " :19,15 Cemaziyelahir 1312,Pencşenbih,
1 Kanun-ı evvel 1310,2916-2929.s.
15. " , " :20,29 Cemaziyelahir 1312,Pencşenbih,
15 Kanun-ı evvel 1310,2932-2945.s.
15. " , " :21,17 Receb 1312,Pazar,
1 Kanun-ı sanî 1310,2948-2961.s.
15. " , " :22, 1 Şaban 1312,Pazar,
15 Kanun-ı sanî 1310,2964-2977.s.

- 15.sene,Numero:23,18 Şaban 1312,Çeharşenbih,
1 Şubat 1310,2980-2993.s.
15. " , " :24, 2 Ramazan 1312,Çeharşenbih,
15 Şubat 1310,2996-3009.s.
16. " , " : 1,16 Ramazan 1312,Çeharşenbih,
1 Mart 1311,3012-3025.s.
16. " , " : 2, 1 Şevval 1312,Çeharşenbih,
15 Mart 1311,3026-3039.s.
16. " , " : 3,18 Şevval 1312,Cumairtesi,
1 Nisan 1311,3040-3053.s.
16. " , " : 4, 2 Zilkade 1312,Cumairtesi,
15 Nisan 1311,3056-3069.s.
16. " , " : 5,18 Zilkade 1312,Pazarirtesi,
1 Mayıs 1311,3070-3083.s.
16. " , " : 6, 3 Zilhicce 1312,Pazarirtesi,
15 Mayıs 1311,3084-3097.s.
16. " , " : 7,20 Zilhicce 1312,Pencşenbih,
1 Haziran 1311-3098-3111.s.
16. " , " : 8, 5 Muharremü'l-haram 1313,Pencşenbih,
15 Haziran 1311,3112-3125.s.
16. " , " : 9,21 Muharremü'l-haram 1313,Cumairtesi,
1 Temmuz 1311,3126-3139.s.
16. " , " :10, 5 Seferü'l-hayr 1313,Cumairtesi,
15 Temmuz 1311,3140-3153.s.
16. " , " :11,22 Seferü'l-hayr 1313,Salı,
1 Ağustos 1311,3154-3167.s.
16. " , " :12, 6 Rebiü'l-evvel 1313,Salı,
15 Ağustos 1311,3168-3181.s.
16. " , " :13,23 Rebiü'l-evvel 1313,Cuma,
1 Eylül 1311,3182-3195.s.
16. " , " :14, 8 Rebiü'l-ahir 1313,Cuma,
15 Eylül 1311,3196-3209.s.
16. " , " :15,24 Rebiü'l-ahir 1313,Pazar,
1 Teşrin-i evvel 1311,3210-3223.s.
16. " , " :16, 9 Cemaziyelevvel 1313,Pazar,
15 Teşrin-i evvel 1311,3224-3237.s.
16. " , " :17,24 Cemaziyelevvel 1313,Çeharşenbih,
1 Teşrin-i sanf 1311,3238-3251.s.
16. " , " :18, 9 Cemaziyelahir 1313,Çeharşenbih,
15 Teşrin-i sanf 1311,3252-3265.s.
16. " , " :19,26 Cemaziyelahir 1313,Cuma,
1 Kanun-ı evvel 1311,3266-3279.s.
16. " , " :20,11 Receb 1313,Cuma,
15 Kanun-ı evvel 1311,3280-3293.s.
16. " , " :21,28 Receb 1313,Pazarirtesi,
1 Kanun-ı sanf 1311,3294-3307.s.
16. " , " :22,12 Şabanü'l-muazzam 1313,Pazarirtesi,
15 Kanun-ı sanf 1311,3308-3321.s.
16. " , " :23,29 Şabanü'l-muazzam 1313,Pencşenbih,
1 Şubat 1311,3322,3335.s.
16. " , " :24,13 Ramazanü'l-mübarek,1313,Pencşenbih,
15 Şubat 1311,3336-3349.s.

- 17.sene,Numero: 1,28 Ramazan 1313,Cuma,
1 Mart 1312,3350-3363.s.
17. " , " : 2,13 Şevval 1313,Cuma,
1 Mart 1312,3364-3377.s.
17. " , " : 3,30 şevval 1313,Pazarirtesi,
1 Nisan 1312,3378-3391.s.
17. " , " : 4,14 Zilkade 1313,Pazarirtesi,
15 Nisan 1312,3392-3405.s.
17. " , " : 5,30 Zilkade 1313,Çeharşenbih,
1 Mayıs 1312,3406-3419.s.
17. " , " : 6,14 Zilhicce 1313,Çeharşenbih,
15 Mayıs 1312,3420-3433.s.
17. " , " : 7, 2 Muharremü'l-haram 1314,Cumairtesi,
1 Haziran 1312,3434-3447.s.
17. " , " : 8,16 Muharremü'l-haram 1314,Cumairtesi,
15 Haziran 1312,3448-3461.s.
17. " , " : 9, 2 Seferü'l-hayr 1314,Pazarirtesi,
1 Temmuz 1312,3464-3475.s.
17. " , " :10,16 Seferü'l-hayr 1314,Pazarirtesi,
15 Temmuz 1312,3476-3489.s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Dergi İstanbul'da Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne'nin yayın organı olarak 6 Mart 1296 (1880)'da yayınlanmaya başlanmış ve yayımı 18 sene devam etmiştir(1). İki sütun ve sekiz sayfa olarak yayınlanan derginin İstanbul kütüphanelerinde ancak 17. seneye kadar olan koleksiyonunu bulabildik.

Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne'nin 1296(1880)'da yayınladığı bu dergiden önce 1265(1849) yılında Mekteb-i Tıbbiye tarafından aynı adla bir başka dergi daha yayınlanmıştır. Fakat bu ilk Vakayî-i Tıbbiye ikincisi ile gerek fiziksel özellikleri ve içeriği ve gerekse yayınlandığı kurum bakımından hiç bir benzerlik taşımamaktadır. Birinci dergi 1265(1849) yılında Mekteb-i Tıbbiye tarafından Türkçe olarak yayınlanmış ve litografi(taşbaskısı) ile basılmıştır. Yayın süresi düzensizdir. İkinci Vakayî-i Tıbbiye ise "Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane tarafından 1296(1880) yılında Türkçe olarak yayınlanmaya başlanmıştır. Matbaa harfleri ile basılmış ve 15 günlük olarak yayınlanmıştır. İkinci Vakayî-i Tıbbiye yayımını 6 Mart 1296(1880)'dan 1 Eylül 1313(1898) tarihine kadar 18 sene sürdürmüştür.

Dergide çeviri ve imzasız makaleler çoğunluktadır. Aynı kişilere ait bir çok makale de bulunmaktadır.

Derginin yazarları arasında ; Besim Ömer/Akalın/, Hüseyin Remzi, Kasım İzzeddin, Mustafa Münif, Rifat Hüsameddin, Rıza Tefvik, Tefvik Vacid, Ziya Nuri/Birgi/, gibi devrin pek çok tanınmış hekimi bulunmaktadır.

Dergideki yazılardan bazılarının başlıkları da şöyledir: "İhtikan-ı Dimâğ", "İçilmeğe salih olan suların evsafı", "Hastahanelerin bilcümle hususatına dair", "Balık yağı hakkında mütalaa", "Basura

---

(1) H. Duman: İstanbul kütüphaneleri Arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu. s. 442

karşı tertib", "Mikrob", "Telkih-i kolera", "Aşı hakkında ders",
"Fenn-i Vilade' de kloroform", "Pansuman takımlarının lâyıkıyla
ta'kim kılınmasını bilmeğe mahsus usul".

Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır. İstanbul kütüphanelerinin
de tam koleksiyonu yoktur.

۱ آبان ۱۳۲۸

۱

دوره هجدهم

اداره مجله هجدهم
استانبول ، جفاله اوغلی - محلی جندال
اوغلی آپارتمان نهمه موسی کافور بیک
مهابنه ضلع هجدهم
استانبول - ۱۳۲۸

نسخه هجدهم برده ۲۵ غر و شد
آب و ده سی :
منازلکی (توزکبه ایچون) ۱۵۰ غر و سی
تغیر :
استانبول ۱۳۲۷

مسابقه انجمن اخبار و تبلیغیه اندلیه زنده تربیت ، کتاب و طبع ایلیشدر

SÜRELİ YAYIN ADI: "VEREM MECMUASI"

ALT BAŞLIĞI: Verem ve alel-ûmum şûâbât-ı Tıbbiyeden bahis iki ayda bir inşîşâr eder ilmi ve ictimâî mecmua

YAYINLAYAN: Musa Kâzım

YAYIN MÜDÜRÜ(Müdür-i Mes'uli): Dr. Musa Kâzım

YAYIN YERİ: İstanbul

YÖNETİM YERİ(İdarehanesi): Cağaloğlu, Sıhhi Cağaloğlu Apartmanında Musa Kazım Bey'in muayenehanesi.

YAYIN SÜRESİ: İki aylık

YAYIN GÜNÜ: -----

MATBAASI: Matbaa-i Ebû-2-zîyâ

BOYUTLARI: 16,5 X 24 cm.

RESİM-ŞEKİL: Yok

SAYFA SAYISI: 48

SÜTUN SAYISI: 2

YAYINA BAŞLADIĞI VE BİTTİĞİ TARİH: Kanun-ı sanî 1928-Mart 1928

YAZARLARI: İsmet Kâmil (Dr.), Musa Kâzım(Dr., Röntgen Mütahassısı), Tefvîk İsmail/Gökçe/(Dr.), Ziya Nuri/Birgi/(Müderris)

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARI:

H. T. U. K.: I; 1

P.425

İ. Ü. C. T. F. D. A. K.: I; 1

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE MEVCUT SAYILARIN BİBLİYOGRAFİK KÜNYELERİ:
Numero: 1, 1Kanun-ı sanî 1928, 48 s.

SÜRELİ YAYININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ:

Verem Mecmuası Dr. Musa Kâzım tarafından İstanbul'da yayınlanmıştır.Üst kapağında iki ayda bir yayınlanacağı bildirilmektedir. Hasan Duman derginin 1928 yılında iki sayı olarak yayınlandığını yazmaktadır(1).Ancak biz İstanbul kütüphanelerinde ancak birinci sayısını görebildik.

Dergiyi yayınlayan ve aynı zamanda yazı işleri müdürlüğünü'-de yapan Musa Kâzım 1882-1933 yılları arasında yaşamış ve Büyükdada'da Musa Kâzım Sanatoryomu ' nu yaptırmıştır.Çeşitli dergilerde de verem ve endocrinologie'ye ait yazıları yayınlanmıştır(2).Verem Mecmuası da bunlardan biridir.

Derginin görebildiğimiz tek sayısında; İsmet Kâmil, Musa Kâzım, Tefvîk İsmail Gökçe(Heybeliada Sanatoryom'unda Başhekim), ve Ziya Nuri Birgi(Kulak, Burun, Boğaz Mütahassısı)'nin yazıları vardır. Bu makalelerden bazılarının başlıkları şöyledir: "Verem mesâisinde irsiyet ve teşekkülât-ı bedeniyenin mazmûnı", "Çocuklarda tüberküloz", "Cihaz-ı teneffüsünden rie'de ani olarak hayatî tehlikeye ilka eden

(1)H. Duman: İstanbul kütüphaneleri Arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu 1828-1928. s.448

(2)F. Erden: 2. 3. e., s.295'

hastalıklar", "Verem ve radyoloji", Verem mücadelesinde mesken meselesi".

Derginin konusu, adında ve alt başlığında da belirtildiği gibi verem ve bunun yanında tıbbın çeşitli şubeleridir. Ancak makalelere bakıldığında daha belirgin olarak verem konusunun işlendiği görülmektedir.

2 sayı olarak yayınlanan derginin ancak 1. sayısı İstanbul kütüphanelerinde görülebilir. Dergi Türkçe olarak yayınlanmıştır.

V

İNCELENEN SÜRELİ YAYINLARIN ALFABETİK LİSTESİ:

- 1- Âfiyet(Afiete),
- 2- Anadolu Tıp Mecmuası,
- 3/A- Askerî Tıp Mecmuası,
- 4- Ceride-i Emakünü's-sihha,
- 3/B- Ceride-i Tıbbiye-i Askeriyye,
- 5- Darü'l-Fünûn Tıp Fakültesi Mecmuası,
- 6- Doktor Sesi,
- 7- Genç Tabib,
- 8- Hamidiye Etfal Hastahane-i Âlisi'nin İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi(Annales Medicales et Bulletin de Statistique de L'Hopital des Enfants Hamidie),
- 9- Hastahane,
- 10- Hayat Hazineleri,
- 11- Hayat ve Sıhhat(Viata și Sanatatea),
- 12- Hekim(İstanbul),
- 13- Hekim(Trabzon),
- 14- Hekim Dünyası,
- 15- Hifzü's-sihha(Revue d'Hygiene Populaire),
- 16- Hilâl-ı Ahdar
- 17- İstanbul Emraz-ı Cildiye ve Efrençkiye Cemiyeti Mecmuası(Bulletin de la Societe de Dermatologie et de Syphiligraphie de Constantinople),
- 18- İstanbul Etibba Muhadenet ve Teâvün Cemiyeti; Takvim-Muhtıra,
- 19- İstanbul Serfiriyyâtı,
- 20- İzmir Tıp Mecmuası,
- 21- Mir'atü'l-Ebdan,
- 22- Muharrerât-ı Umûmiyye-i Sıhhiyye Mecmuası,
- 23- Nevsâl-i Âfiyet(Sâlname-i Tıbbî),
- 24- Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 1329/1331 Sâlnamesi,
- 25- Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Hey'et-i Merkeziyesi Tarafından Tertib Edilen Takvim,
- 26/A- Osmanlı Hilâl-i Ahmer Mecmuası(Bulletin Mensuel du Croissant Rouge Ottoman),
- 27- Osmanlı Seririyyat Mecmuası,
- 28- Sıhhat,
- 29- Sıhhat-Nümâ,
- 30- Sıhhi Cidâl,
- 31- Sıhhi Sahifeler,
- 32- Sıhhiyye Mecmuası,
- 33- Şark Cebhesi Tıp Mecmuası,
- 34- Şehremaneti Şişli Müessesesinde Emraz-ı Akliyye ve Asabiye Müsamereleri,
- 35- Tababet Âlemi,
- 36- Tababet-i Hâzıra,
- 37- Tababet-i Serfiriyye,
- 38- Tedavi Notları,
- 39- Tıp Dünyası,
- 40- Tıbbî Sahifeler,
- 41- Türk Cerrahî Mecmuası,
- 42- Türk Hekimi,
- 43- Türk Nisâiye ve Vilâdiye Mecmuası

- 44- Türk Tıp Mecmuası
26/B- Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası (Bulletin Mensuel du Croissant
Rouge Turc),
45- Türkiye'de Emrâz-ı Etfâl,
46- Vakayi-i Tıbbiye: I,
47- Vakayi-i Tıbbiye: II,
48- Verem Mecmuası.

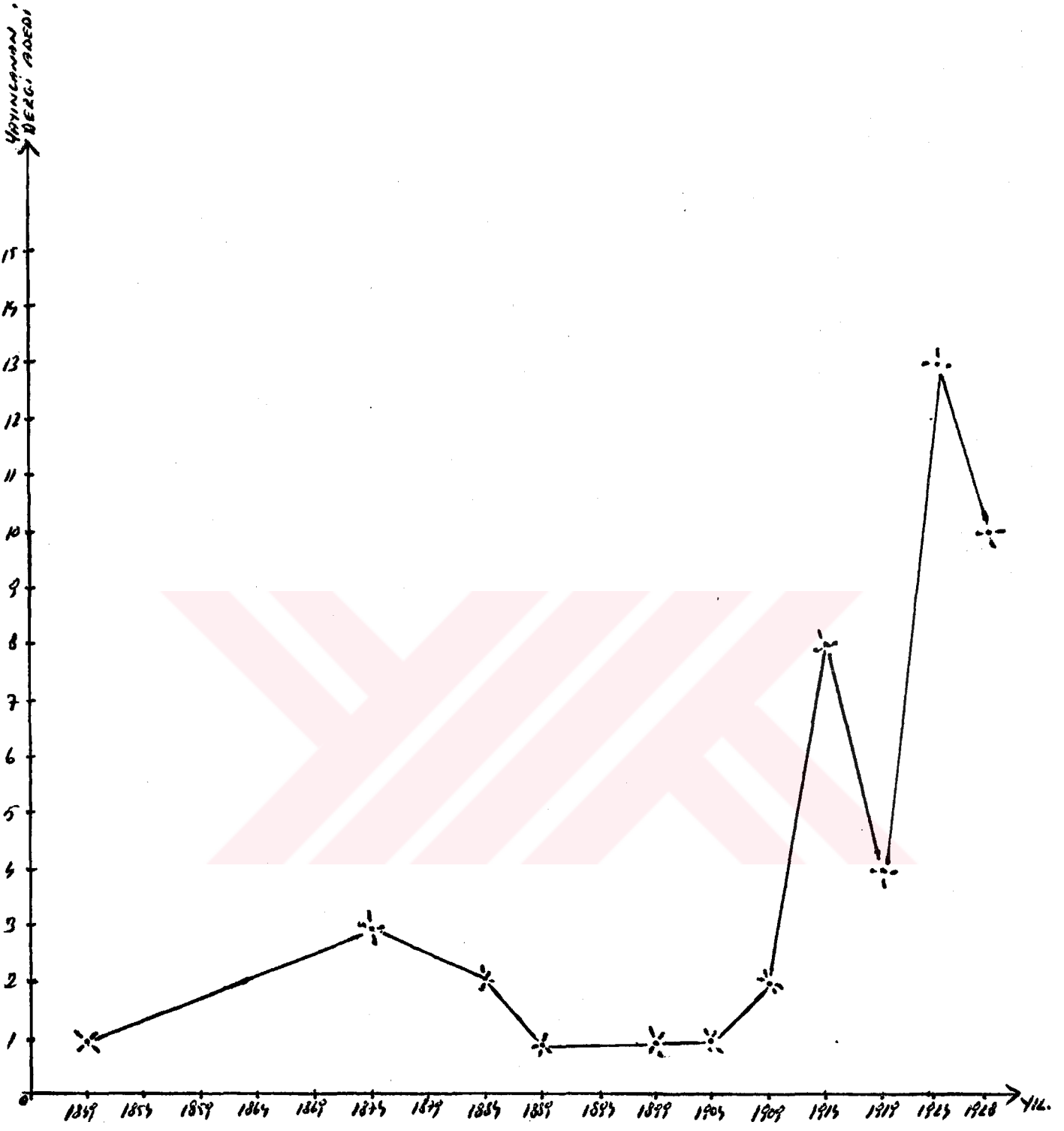

VI

İNCELENEN SÜRELİ YAYINLARIN KRONOLOJİK LİSTESİ:

- 1849
Vakayi-i Tıbbiye: I,
1871
Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye(1921 yılından itibaren adı "Askerî Tıbbi Mecmuası"olmuştur).
1871
Sıhhat-nümâ
1872
Mir'atü'l-Ebdan
1880
Vakayi-i Tıbbiye:II,
1884
Sıhhat,
1887
Ceride-i Emakünü's-sıhha(Gazette Des Hopitaux),
1899
Nevsal-i Âfiyet(Sâlname-i Tıbbî),
1900
Hamidiye Etfâl Hastahane-i Âlisi'nin İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi (Annales Medicales et Bulletin de Statistique de L'Hopital des Enfants Hamidie),
1908
Hıfzü's-sıhha(Revue d'Hygiene Populaire),
1909
Tababet-i Hâzıra
1910
Hekim(Trabzon),
Osmanlı Serîriyyât Mecmuası,
Türkiye'de Emrâz-ı Etfâl,
1911
Genc Tabib,
1913
Âfiyet(Afiete),
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 1329/1331 Sâlnâmesi,
Sıhhiyye Mecmuası,
1914
Tababet-i Serîriyye
1915
Muharrerât-ı Umûmiyye-i Sıhhiyye Mecmuası,
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Hey'et-i Merkeziyesi Tarafından Tertib Edilen Takvim,
1916
Darü'l-Fünûn Tıbb Fakültesi Mecmuası,
1919
İstanbul Serîriyyâtı,
1920
İzmir Tıbb Mecmuası,
Türk Hekimi

- 1921
Anadolu Tıp Mecmuası,
Askerî Tıp Mecmuası(1881'den 1921 yılına kadar Ceride-i Tıbbiye-i
Askeriyye adı ile yayınlanmıştır.),
Hayat ve Sıhhat(Viata și Sanatatea),
İstanbul Emraz-ı Cildiye ve Efrenciye Cemiyeti Mecmuası(Bulletin de
la Societe de Dermatologie et de Syphiligraphie de Constantinople),
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Mecmuası(Bulletin Mensuel du Croissant Rouge
Ottoman), (1923 yılından itibaren adı "Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası
olmuştur.),
1922
Hekim(İstanbul),
Şark Cebhesi Tıp Mecmuası,
1923
Hayat Hazinesi,
Sıhhi Cidal,
Sıhhi Sahifeler,
Türk Tıp Mecmuası,
Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası(Bulletin Mensuel du Croissant Rouge
Turc), (1921'den 1923 yılına kadar Osmanlı Hilâl-i Ahmer Mecmuası adı
ile yayınlanmıştır.),
1924
Hastahane
1925
Hilâl-i Ahdar
Tedavi Notları
Tıbbî Sahifeler
1927
Doktor Sesi
Tababet Âlemi
Tıp Dünyası
Türk Cerrahî Mecmuası,
1928
Hekim Dünyası,
Türk Nisâiye ve Vilâdiye Mecmuası,
Verem Mecmuası.
-----Yayına başlangıç tarihleri tesbit edilemeyen süreli yayınlar:
İstanbul Etibba Muhadenet ve Teâvün Cemiyeti; Takvim-Muhtıra,
Şehremaneti Şişli Müessesesinde Emraz-ı Akliyye ve Asabiye Müsamere-
leri.

- Süreli yayınların yayınlandıkları yıllara göre dağılım tablosu

VII

İNCELENEN SÜRELİ YAYINLARIN KONULARA GÖRE LİSTESİ:

Akciğer Hastalıkları:

Sıhhi Cidâl

Verem Mecmuası

Cerrâhi:

Türk Cerrâhi Mecmuası

Çocuk Hastalıkları:

Türkiye'de Emrâz-ı Etfâl

Deri ve Zührevî Hastalıklar:

İstanbul Emrâz-ı Cildiye ve Efrenciye Cemiyeti Mecmuası

Genel Tıp:

Tababet-i Serîriyye

Âfiyet

Hamidiye Etfâl Hastahane-i Âlîsinin İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi

Askerî Tıp Mecmuası (Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye)

Tıbbî Sahifeler

Darü'l-Fünûn Tıp Fakültesi Mecmuası

Doktor Sesi

Genç Tabib

Hastahane

Sıhhat-nümâ

Hayat Hazinesi

Hayat ve Sıhhat

Hekim (İstanbul)

Nevsâl-i Âfiyet

Osmanlı Serîriyyât Mecmuası

Tedavi Notları

İstanbul Etibba Muhadenet ve Teavün Cemiyeti, Takvim-Muhtıra

Sıhhiye Mecmuası

Şark Cebhesi Tıp Mecmuası

Vakayi-i Tıbbiye: I

Vakayi-i Tıbbiye: II

Tababet-i Hâzıra

Türk Tıp Mecmuası

Halk Sağlığı:

Hekim (Trabzon)

Anadolu Tıp Mecmuası

Hıfzû's-sıhha

Mir'atü'l-Ebdan

Sıhhat

Kadın Hastalıkları ve Doğum:

Türk Nisâiye ve Vilâdiye Mecmuası

Kızılay:

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 1329/1331 Sâlnâmesi

Osmanlı (Türkiye) Hilâl-i Ahmer Mecmuası

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Hey'et-i Merkeziyesi Tarafından Tertib Edilen Takvim

Nöro-Psikiyatri:

İstanbul Serîriyyâtı

Sıhhi Sahifeler

Tıp Dünyası

Şehremaneti Şişli Müessesesinde Emrâz-ı Akliyye ve Asabiye Müsamerele

Sağlık Kurumları:

Cerîde-i Emakünü's-Sıhha

Sağlık Mevzuatı:

Muharrerat-ı Umûmiyye-i Sıhhiyye Mecmuası

Yeşilay:

Hilâl-i Ahdar

Aslını göremediğimiz için konusunu belirleyemediğimiz yayınlar:

Hekim Dünyası

İzmir Tıp Mecmuası

Türk Hekimi

VIII
SONUÇ

Bu çalışmada 1849-1928 yılları arasında Arap harfleri ile Türkçe olarak basılmış tıbbî süreli yayınların fizik özellikleri ve içerikleri incelenmiştir. Araştırmamız sonucu elde ettiğimiz bilgilerden şu sonuçlara ulaştık:

- Ülkemizde yayınlanan ilk tıp dergisi "Vakayi-i Tıbbiye"nin yayınlandığı tarih olan 1849 ile harf devriminin başlatıldığı tarih olan 9 Ağustos 1928 arasında Arap harfleri ile Türkçe olarak basılmış 48 adet tıbbî süreli yayın (eczacılık, diş hekimliği, veterinerlik hariç) tesbit ettik. Bu sayının özel koleksiyonlar ve İstanbul dışı kütüphanelerin taranması ile artabileceği kanısındayız.
- Tıbbî süreli yayın kapsamına aldığımız yayınlardan 34 adeti dergi, 10 adeti gazete, 2 adeti takvim, 2 adeti de sâlnâme olarak yayınlanmıştır.
- İstanbul kütüphaneleri içinde tıbbî süreli yayınlara ait en geniş koleksiyon "Hakkı Tarık Us Kütüphanesi"ndedir. Daha sonra sırasıyla "Atatürk Kitaplığı (Belediye Kütüphanesi)" ve "Bayazıt Devlet Kütüphanesi" gelmektedir.
- İncelenen süreli yayınlardan 7 adetinin tam koleksiyonu İstanbul kütüphanelerinde bulunmaktadır. 6 adet süreli yayının hiç bir sayısı İstanbul kütüphanelerinde bulunmazken, 35 adetinin İstanbul kütüphanelerindeki koleksiyonlarında ise eksiklikler vardır.
- Süreli yayınların bazılarının isimlerinde zaman zaman değişiklikler olmuştur. Ancak sadece 3 adet dergi araştırmamıza konu olan süre içinde isim değişikliği yapmıştır. Diğerleri genellikle harf devriminden sonra isim değişikliğine uğramıştır.
- Bu yayınlardan 23 adeti genel tıp, 5 adeti Halk Sağlığı, 4 adeti Nöro-Psikiyatri, 3 adeti Kızılây, 2 adeti Akciğer Hastalıkları, 1 adeti Deri ve Zührevî Hastalıklar, 1 adeti Sağlık Mevzuatı, 1 adeti Sağlık Kurumları, 1 adeti Çocuk Hastalıkları, 1 adeti Cerrahi, 1 adeti Kadın Hastalıkları ve Doğum, 1 adeti Farmakoloji ve 1 adeti de Yeşilây konusunda yayınlanmıştır. 3 adet süreli yayının aslını görme olanağımız olmadığı için konusunu belirleyemedik.

- İncelenen 48 adet süreli yayından 41 adeti Türkçe olarak yayınlanmıştır. Türkçe olarak yayınlanan bu 41 yayından 8 adetinin üst kapağı Türkçe ve Fransızca, 1 adetinin üst kapağı ise Türkçe ve Romence olarak basılmıştır. 3 adet dergi Fransızca ve Türkçe olarak, bir adet dergi ise Fransızca-İngilizce ve Türkçe olarak yayınlanmıştır. 3 adet derginin aslını göremediğimiz için hangi dillerde yayınlandığını tesbit edemedik.
- İncelenen süreli yayınların 26 adeti özel şahıslar, 10 adeti resmi kurumlar ve 7 adeti özel kurum ve dernekler tarafından yayınlanmıştır. 5 adet derginin ise kim tarafından yayınlandığına dair bir kayda rastlanmamıştır.
- Bu yayınlardan 27 adetinin yayın müdürü vardır, 21 adetinin ise yayın müdürü belli değildir; ki bunların tesbit edilebilmesi ayrıca derin bir araştırma konusudur.
- En çok tıbbî süreli yayın 33 adet olarak İstanbul'da yayınlanmıştır. Bunların dışında Ankara'da 4 adet, İzmir'de 3 adet, Adana, Pazarcık, Sarıkamış ve Trabzon'da 1'er adet dergi yayınlanmış olup, 1 adet derginin aslını göremediğimiz için nerede yayınlandığı belirlenememiştir, 3 adet dergi ise bir süre Ankara bir süre İstanbul'da yayınlanmıştır.
- 29 adet süreli yayının yönetim yeri bellidir. 19 adet yayında ise yönetim yerini gösterir kayda rastlanmamıştır.
- İncelenen süreli yayınlardan 3 adeti haftalık, 9 adeti 15 günlük, 17 adeti aylık, 2 adeti iki aylık, 6 adeti yıllık, 2 adeti düzensiz aralıklarla yayınlanmıştır. Bir adet dergi bir süre 15 günlük bir süre aylık, 3 adet dergi ise bir süre aylık bir süre 2 aylık olarak çıkmıştır. 5 adet derginin yayın süresi belli değildir. Günlük olarak yayınlanmış süreli yayın yoktur.
- Bu yayınlardan 40 adetinin yayın günü belli değildir. 7 adet yayının yayın günü düzensiz olup, sadece "Hamidiye Etfâl Hastahane-i Âlîsi'nin İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi" adlı yıllık derginin belli bir yayın günü vardır.
- Bu süreli yayınların 32 adeti resim-şekilli, 13 adeti resim-şekilsiz olarak yayınlanmıştır. 3 adet yayında ise görülememeleri nedeni ile resim-şekil olup olmadığı tespit edilememiştir.

- 33 adet dergide yazar adları yer almaktadır. 9 adet dergide makaleler imzasızdır. 6 adet dergide ise yazar adı olup olmadığı bu yayınların görülememesi nedeniyle tesbit edilememiştir.
- Konu ile ilgili diğer yayınlarda yer almayan 5 adet süreli yayın bu araştırmamızda ele alınmıştır. Bu yayınlar: "Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Hey'et-i Merkeziyesi Tarafından Tertib Edilen Takvim", "Hayat ve Sıhhat", "Hayat Hazinesi", "İstanbul Etibba Mu-hâdenet ve Teâvün Cemiyeti; Takvim-Muhtıra" ve "Şehremaneti Şişli Müessesesinde Emrâz-ı Akliyye ve Asabiye Müsâmereleri" dir.
- Konu ile ilgili diğer yayınlarda yer alan 5 adet yayın ise süreli yayın tanımına uymayan çeşitli özellikleri ya da çok az sayıda tıbbî yazıyı, konu dışı olarak içermeleri nedeniyle araştırmamızda tıbbî süreli yayın kapsamına alınmamıştır. Bu yayınlar şunlardır: "Sıhhi Tıbbî Makâlât", "Gürbüz Türk Çocuğu", "Askerî Hava Mecmuası", Türk Antropoloji Mecmuası", "Malûmât".
- Ülkemizde İstanbul dışında yayınlanan ilk tıbbî süreli yayın 1910 yılında Trabzon'da yayınlanan "Hekim" dergisidir.
- İncelediğimiz süre içinde Ülkemiz sınırları dışında Arap harfleri ile Türkçe olarak basılan ilk ve tek dergi ise 1921'de Pazarcık'da yayınlanan "Hayat ve Sıhhat" dir.
- Türk tıp basın yaşamının en uzun ömürlü süreli yayını; ilk olarak "Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye" adı ile ve 1871 yılından itibaren yayınlanmağa başlayan ve yayınlandığı süre içinde bir çok isim değişikliği yapar. günümüzde yayınına "GATA Bülteni" adı ile devam eden dergidir.
- Ülkemizde en uzun süre yayınlanan özel kişi dergisi günümüzde yayınına "Dirim" adı ile sürdüren ve 1925 yılında yayınına "Tedavi Notları" adı ile başlayan dergidir.
- En uzun süre yayınlanan devlet yayını ise 1913 yılında "Sıhhiye Mecmuası" adı ile yayınlanmağa başlayan ve yayınına günümüzde de "Sağlık Mecmuası" adı ile sürdüren dergidir.
- İncelediğimiz bu yayınlara göre; "Türkiye'de Emrâz-ı Etfâl" ilk Çocuk Hastalıkları, "Türk Cerrahî Mecmuası" ilk Cerrahi, "Türk Nisâiye ve Vilâdiye Mecmuası" ilk Kadın Hastalıkları ve Doğum, "Tababat Âlemi" ilk Farmakoloji, "İstanbul Emrâz-ı Cildiyye ve Efrenciyye Cemiyeti Mecmuası" ilk Deri ve Zührevî Hastalıklar, "Sıhhi Cidâl" ilk Akciğer Hastalıkları, "Hekim(Trabzon)" ilk Halk Sağlığı süreli yayınıdır.

- Birden fazla süreli yayın çıkaran 2 özel kişi, 1 devlet, bir de özel kurum tesbit edilmiştir. Bunlar; 3 adet süreli yayın çıkaran Mazhar Osman Uzman, 2 adet süreli yayın çıkaran Ömer Vasfi Aybar, 4 adet yayın çıkaran Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı (Dahiliya Nezareti Sıhhiye Müdüriyet-i Umûmiyesi/ T.C. Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiyye Vakâleti) ve 3 adet yayın çıkaran "Hilâl-i Ahmer Cemiyeti"dir.
- Birden çok dergide yazıları yayınlanan bir çok hekimimiz vardır. Örneğin; Mazhar Osman Uzman "Tababet-i Serîriyye", "Askerî Tıp Mecmuası", "İstanbul Serîriyyâtı", "Sıhhi Sahifeler", "Şehremaneti Şişli Müessesesinde Emrâz-ı Akliyye ve Asabiye Müsamereleleri" ve "Tababet-i Hâzıra" dergilerinde, Mehmed Kâmil Berk "Askerî Tıp Mecmuası", "Darü'l-Fünûn Tıp Fakültesi Mecmuası", "Tababet-i Serîriyye", "Tedavi Notları" ve "Türk Tıp Mecmuası" nda, Neşet Ömer İrdelp ise "Askerî Tıp Mecmuası", "Darü'l-Fünûn Tıp Fakültesi Mecmuası", "Osmanlı Serîriyyât Mecmuası", "Sıhhiye Mecmuası" ve "Türk Cerrâhi Mecmuası" nda yazılarını yayınlamışlardır.
- Süreli yayınlarda ele alınan konular genellikle yayınlayan kişinin uzmanlık alanına eğilim göstermiş, eğer yayını kurum çıkarıyorsa konu kurumun amaçları doğrultusunda yoğunlaşmıştır.
- İncelediğimiz süre içinde yayınlanan tıbbî dergilere genel olarak baktığımızda, günümüzde yayınlanan tıp dergilerinden ayrılan en önemli nokta bu dergilerin genellikle hekimlere hitab etmelerinin yanı sıra, aynı anda halka gerekli bilgileri de verme çabasında olmalarıdır. Bu dergilerin bazıları bu çabayı, yayını "ahâli kısmı" ve "fennî kısım" diye 2 ayrı bölüme ayırarak daha da belirginleştirmişlerdir. Yâni hepsinde amaç hekimlerle birlikte, halka da gerekli tıbbî bilgileri iletilebilmek, onları eğitebilmektir.
- Gördüğümüz kadarıyla incelediğimiz süre içinde kalan 1921-1928 tarihleri arasında yoğun bir yayın faaliyeti vardır. Bu yıllar süresince gerek halkın sağlık açısından eğitimi, gerekse hekimler arası bilgi alışverişi açısından iyi bir seviye tutturulmuştur. Bu yoğun faaliyetlerin ana merkezi de İstanbul'dur.
- Tıp yayınları konusu tıp tarihinin derinlemesine araştırılmamış bir alanıdır. Biz bu çalışmada tıbbî süreli yayınların ana özellikle-

rini tesbit ettik. Araştırmamız bu yayınların incelenmesi açısından bir hareket noktası olabilir. Zaman içinde bu yayınlarda yer alan makalelerin tek tek incelenmesi ile tıp tarihimizin daha da aydınlanacağı kanısındayız.

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Yayınlanantasyon Merkezi

IX
ÖZET

Tez'de 1849-1928 yılları arasında Arap harfleri ile Türkçe basılmış olan tıbbî süreli yayınlar incelenmiştir. Önce konuya giriş olarak tıbbî süreli yayınların tarihçesi verilmiş, daha sonra her bir yayın; yayınlayan kişi yada kurum, yayın müdürü, yayın yeri, yönetim yeri, yayın süresi, yayın günü, matbaası, boyutları, isimli olup olmadığı, sayfa ve sütun sayısı, yazarları gibi çeşitli fizik özellikleri ile içerikleri açısından incelenmiştir. Dergilerin bu yönleri ile incelenirken, İstanbul kütüphanelerinde mevcut kopyaları ve bu sayıların bibliyografik künyeleri de birlikte verilmiştir. Ayrıca elde edilen bilgiler ışığında her derginin kısa değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmanın en sonunda ise tıbbî süreli yayınların alfabe ve tarih sırasına göre listesi ile bu yayınların ilgi konularda olduğunu gösterir bir liste de bulunmaktadır.

X

SUMMARY

Medical periodicals published in Turkish, in Arabian alphabet, between the years 1849-1928 is studied in this thesis. First, a general history of medical periodicals is given, later each periodicals is introduced with its physical and inner specialities; publisher, editor, publishing address, office, period of publish, publishing period, print press, measures dimensions, whether its illustrated or not, number of page and columns, writers are given. The copies available of each periodical in Istanbul libraries and the bibliographical information are also listed. Utilizing these findings data, each periodical is evaluated and criticized. In the end an alphabetical and chronological list of the periodicals is given. Also a list classifying the periodicals according to their subjects is added.

XI

KAYNAKÇA:

- Akyay, N. : Tıbbî mikrobiyoloji ve enfeksiyon hastalıkları bibliyografyası(1801-1971). Ankara, 1972,"Diyarbakır Tıp Fakültesi Yayınları No:5",548s.
- Baysal, J. : Kütüphanecilik alanında yeni kavramlar, araçlar, yöntemler. İst., 1982,"İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları No:2933, Kütüphanecilik Bölümü No:3", XII+207s.
- Baytop, T. : Türk eczacılık tarihi. İst., 1985,"İ.Ü. Yayınları No: 3358, Eczacılık Fakültesi No:47", 472s.
- Duman, H. (Hzl.) : İstanbul kütüphaneleri Arap harfli süreli yayınlar toplu kataloğu 1828-1928.İst.,1986,İslâm Tarih, Sanat,Kültür Araştırma Merkezi; İslâm Konferansı Teşkilâtı Yayını, XXXVIII+602+24s.
- Duman, H. (Hzl.) : Osmanlı yıllıkları (Salnameler ve Nevsaller); bibliyografya ve bazı İstanbul kütüphanelerine göre bir katalog denemesi. İst., 1982, İslâm Tarih, Sanat ve Kültürü Araştırma Merkezi; İslâm Konferansı Teşkilâtı Yayını, 135s.
- Erden, F. : Türk hekimleri biyografisi. İst., 1948, Çituri Biraderler Basımevi, 342s.
- Ergin, O. : İstanbul tıp mektepleri, enstitüleri ve cemiyetleri. İst., 1940, "İ.Ü. Tıp Tarihi Enstitüsü Sayı:17", 100s.
- Fırat, T. : Türk oftalmoloji bibliyografyası 1849-1969. Ankara,1970, (y.y.), 401s.
- Frik, F. : "Dirim'in 55 yıllık hizmetleri". Dirim, Yıl:56, Sayı:3-4, Mart-Nisan 1981, 79-80.s.
- Frik, F. : Dr. Şükrü Kâmil Tâlimcioğlu (1870-1940). İst., 1947, "T.C. İ.Ü. Tıp Tarihi Enstitüsü Sayı:36", 23s.
- Frik, F. : "Tababet-i Hâzıra Dergisi (1909-1911)". Dirim, Tom:XLIX, Sayı:11, Kasım 1974, 521-524.s.
- Gür, S. K. : "Dr. Marko Elnekave". Poliklinik, 5. sene, No:51, Eylül 1937, 86.s.
- Kavur, E. Ş. : "Gülhane Tıp Akademisi tarihçesi". Silâhlı Kuvvetler Dergisi eki, Yıl:86, Sayı:223, Eylül 1937, 86.s.
- Kazancıgil, A. : "Dirim Dergisi'nin süreli tıp dergilerimiz arasındaki yeri ve bazı gözlemler". Dirim, Yıl:56, Sayı:3-4, Mart-Nisan 1981, 71-76.s.
- Kazancıgil, A. : Türk jinekoloji ve obstetrik bibliyografyası; makaleler, tezler, monografi, kitap ve yabancı dildeki yayınlar 1923-1973. İst., 1973, (y.y.), LXXII+326s.
- Kazancıgil, A. - V. Solok : "Türk tıp dergileri ve süreli yayınları üzerine analitik bir inceleme (1849-1981)". Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi, c.:12, Temmuz 1981, Özel ek sayı,373-382.s.
- Kazancıgil, A. - V. Solok : Türk tıp ve tabii ilimler tarihi bibliyografyası; tıp, eczacılık, diş hekimliği, veterinerlik, biyoloji 1923-1973. İst., 1973, (y.y.), XIII+169s.
- Kazancıgil, T. R. : "Cerrahpaşa Tıp Bülteni ve Türkiye'de tıp mecmuaları hakkında". Cerrahpaşa Tıp Bülteni, Vol.:1, Sayı:1, 1967, 60-63.s.
- Kızıldağlı, S. : "Türkiye'de tıp mecmuaları hakkında". Dirim, Tom: XX, Sayı:3-4, Mart-Nisan 1945, 71-78.s.
- Koloğlu, O. : "İlk Türkçe gazete; Vakayi-i Mısriye". Tarih ve Toplum, c.:10, Sayı:58, Ekim 1988, 9-12.s.

- Koloğlu, O. : "Sürekli yayınların bilim fikri ve kurumların oluşmasına katkısı". İst., 3-5 Nisan 1987, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi-IRCICA İslâm Konferansı Teşkilâtı "Osmanlı İlmî ve Meslekî Cemiyetleri 1.Millî Türk Bilim Tarihi Sempozyumu", 255-264.s.
- Köşlü, A. : Türk deri hastalıkları ve frengi bibliyografyası; tezler, monografiler, kitaplar, makaleler 1876-1976. İst., 1976, (y.y.), 342s.
- Kurtulan, İ. : "Tarihte Türk tıp basını". Toplum ve Hekim, Vol.:6, Sayı:33, Haziran 1984, 57-60.s.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Kütüphane Başkanlığı (yay.) : Eski harfli Türkçe sürekli yayınlar toplu kataloğu. Ankara, 1987, Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Kütüphane Başkanlığı Yayınları,
- Özaydın, Z. : Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Sâlnâmesi. İst., 1987, İ.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Deontoloji Anabilim ve Tıp Tarihi Bilimdalı basılmamış Yüksek Lisans tezi,
- Özbek, F. K. : "Türk tıp yayınları üzerine bibliyografik denemeler: Sürekli yayınlar". Dirim, Tom.:XXXVI, Sayı:3-4, Mart-Nisan 1961, 113-119.s.
- Özege, S. : Eski harflerle basılmış Türkçe eserler kataloğu. 5 c., İst., 1971, (y.y.), 2392s.
- Sarı, N. : "Tarihte hastalık kavramının evriminde etkili olan unsurlar". İst., 1986, İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilimdalı ders teksiri, 32s.
- Solok, V. : Türk üroloji ve nefroloji bibliyografyası 1849-1968. İst., 1969, (y,y.), XXI+280s.
- Şehsuvaroğlu, B. N. : "Basın tarihimizde sıhhi mevkuteler". Yeni Tıp Âlemi, Yıl:10, Vol.:10, Sayı:115-120, Temmuz-Aralık 1961, 484-504.s.
- Şehsuvaroğlu, B. N. : "Tıbbî ve sıhhi periyodiklerimiz arasında Dirim'in yeri ve önemi". Dirim, Yıl:50, Sayı:9, Eylül 1975, 387-394.s.
- Şehsuvaroğlu, B. N. : Türkiye'de sağlıkla ilgili olarak yayınlanan periyodikler". İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası, c.:36, Sayı:1, 1973, 169-198.s.
- Tanyeli, A. H. : "Memleketimizde ilk defa çıkan mecmua; Vakayi-i Tıbbiye 1849-1853". Poliklinik, 4.sene, No:11-47, Mayıs 1937, 323-329.s.
- Tanyeli, A. H. : "Miratül-ebdan(1872-1289)". Poliklinik, 5. sene, No:54, Birinci Kanun 1937, 175-177.s.
- Taşkırın, N. : "Aperçu sur l'histoire des revues medicales en Turquie". Pagine di Storia Della Medicina, Anno:XIII, No:2, Marzo-Aprile 1969'dan ayrı bs., 51-66.s.
- Taşkırın, N. : "Belgelerle ilk Türk tıp dergisi; Vekayi-i Tıbbiye 1849". Haseki Tıp Bülteni, c.:6, Sayı:2, Nisan-Mayıs-Haziran 1968, 105-116.s.
- Taşkırın, N. : "İlk Türk tıp dergisi Vekayi-i Tıbbiye'nin Fransızca nüshası Gazette Medicale de Constantinople'mi?". Haseki Tıp Bülteni, c.:7, Sayı:1, Ocak-Şubat-Mart 1969, 1-12.s.
- Taşkırın, N. : Sürekli Türk tıp yayınlarından cerrahî makaleler bibliyografyası 1849-1966. İst., 1968, "Zeynep-Kâmil Ana ve Çocuk Sağlığını Koruma Derneği Yayınlarından No:19", XXXVI+560s.

- Ünver, A. S. : "Türkiye'de ilk Türkçe tıbbî mecmua (1849)", Dirim, Tom:XLVIII, Sayı:4, Nisan 1973, 195-196.s.
- ----- : "World medical journals". M.D. Medical News Magazine, Vol:1, No:3, March 1957, 42-46.s.

